

A vibrant, stylized illustration of a landscape. At the top, a multi-colored rainbow arches across a bright blue sky filled with soft, white clouds. Sunbeams radiate from behind the rainbow, creating a warm, golden glow. In the foreground, rolling green hills are depicted with soft, rounded shapes. On the right side, a cluster of green evergreen trees stands on a hill. The overall scene is bright and cheerful, evoking a sense of hope and renewal.

Vrtec Ravne na Koroškem

1945–2015

cip

Ob jubileju

*Življenje je kot sipek pesek,
ki počasi polzi skozi peščeno uro.
Ne da se ga ustaviti.*

*Pride čas, ko zaključimo, kar smo nekoč začeli,
ko dogradimo, kar smo gradili.*

Obletnica nam da priložnost za spomine na (ne)pričakovana srečanja in slovo, na dneve otroštva, mladosti ali obdobja zaposlitve; priložnost, da iz tega časa zberemo drobce misli.

Vse, kar je bilo v teh letih ustvarjenega, je bilo odvisno od ljudi, ki so življenju v vrtcu vdihnili dušo, zato ne bomo pozabili zaslug nekdanjih ravnateljic in ravnatelja, nekdanjih in sedanjih zaposlenih vrtca. Vsi ti spomini, utrinki sestavljajo mozaik vsega, kar smo delali in še delamo v našem vrtcu in kar zaokroža naš jubilej.

Hvala vsem, ki ste skupaj z nami gradili naš svet v vrtcu, nam pomagali pri pripravi zbornika.

Urednici Marija Meh in Mateja Hovnik

**OB 70. JUBILEJU
VRTCA RAVNE NA KOROŠKEM**

Brez otrok tudi vrtcev ne bi bilo ...

Življenje je polno občutkov – vsak dan – vsako uro znova – vsakemu posamezniku. Večina je majhnih in se zdijo na prvi pogled nepomembni, vsakdanji, a čez čas ugotovimo, da so mnogi začetki bili v našem življenju najpomembnejši.

Praznovanja so tako v življenju otrok kot odraslih pomembna, saj preko njih vnašamo in ohranjamo določene vrednote, cilje in pravila življenja. Praznično življenje dviguje človeka, ga notranje osreči in okrepi. Praznovanje pomeni nekaj več kot vsakdanjik, nekaj, kar je lepše in bolj zaželeno.

Prav zato se ob visokem jubileju predšolske vzgoje na Ravnah – ob častitljivih 70 letih odkar so se prvič odprla vrata za predšolske otroke v takrat imenovani vrtec Marjetka, želimo ozreti v preteklost, odstraniti tančico časa, obuditi spomine, se zavedate sedanjosti in načrtovati prihodnost.

Vseh dogodkov žal ni moč zapisati – bilo jih je veliko, a z utrinki, zbranimi v tem zborniku, boste začutili utrip življenja in dela v našem vrtcu v različnih obdobjih.

Ko poizkušam strniti misli, ki se spletajo okoli otroškega vrtca kot stavbe s svojo notranjo organizacijo, ureditvijo prostorov, zunanjim videzom in okoljem, ki ga obdaja, si želim, da bi bil to povsem zaokrožen svet, svet od začetka do konca, prepreden z otroškim smehom, veseljem, igrivostjo – enkrat in edini – tak kot je dom in v njem družina.

Danes vrtec ni več vrtcu enak. Med njimi ni le razlika po zunanjem videzu, barvah, dimenzijah, temveč ima vsak svojo posebno energijo, lastno dušo ter skupaj z otroki, starši in zaposlenimi svojo lastno pot poslanstva. Tako imajo tudi naše enote – Solzice, Ajda in Levi devžej, ki so poimenovane po črticah koroškega pisatelja Prežihovega Voranca, svojo lastno zgodovino, svojo pot lastne identitete in hkrati skupne vizije – da smo kot vrtec tukaj in sedaj, takšni kot smo, vendar vsak dan boljši tudi zaradi jutrišnjega dne.

Otroštvo je eno samo. Brezskrbnost in svoboda naj otrokom za vedno ostaneta v lepem spominu. Biti mati in oče in hkrati dober vzgojitelj otrok ni povsem prirojena sposobnost. Starši postanemo sočasno z rojstvom otroka, vzgojitelji pa s skupno hojo in rastjo naših otrok. Zato je najbolj neposredna vez med vrtcem in družino prav dobro sodelovanje s starši. Samo z medsebojnim zaupanjem in spoštovanjem lahko prispevamo k celovitemu razvoju otrok, pomagamo ohranjati vrednote življenja, prožnost mišljenja in veselje do učenja. Kdor je odgovoren za razvoj dela v vrtcu mora poznati vsaj osnovna izhodišča na tem področju. Zame kot ravnateljico so bila prioriteta predvsem tista, ki so stopila v ospredje preko razvojnih značilnosti otrok v posameznih starostnih obdobjih, njihove zakonitosti, vloga okolja oziroma odraslega pri tem. Prav s tega vidika se je v zadnjih 15 letih spremenila strategija načrtovanja dela, ki izhaja iz opazovanja otroka, njegovih pobud, spremljave njegovega razvoja. Individualizacija,

vođenje portfolia – mape dosežkov otroka od vstopa v vrtec do odhoda v osnovno šolo, spremljavo kompetenc glede na vzgojna področja ter obogatitev Kurikuluma za vrtce z elementi Montessori pedagogike so posodobitve, ki preko trajnostnega razvoja spremljajo naše delo.

Na otroka ne gledamo več kot na bitje, za katerega smo mislili, da čaka, da ga mi odrasli napolnimo s svojo modrostjo in znanjem, temveč na osebnost, čigar dostojanstvo je toliko večje, kolikor uspemo v njem prepoznati ustvarjalca lastne osebnosti. Mi odrasli mu pri tem le pomagamo najti pravo pot učenja v svojem odrasčanju z zagotavljanjem ozračja spoštovanja, odgovornosti, urejenosti, svobode, upoštevanjem individualnosti, ki se razvija v sodelovalni skupnosti.

Veliko novih odprtih poti je še pred nami. In prav je tako. Vztrajnost je ključna vrлина, zato jo želimo obdržati in nadaljevati v dobro prihajajočih rodov.

Otroci, ki živijo v današnjem času, so otroci tukaj in danes. Kar bodo danes pridobili in razvili, bodo jutri prenašali naslednjim rodovom.

Naš kapital je nezabeležena vrednost, ki je ne moremo poiskati v finančnih zapisih, temveč je investiranje v spretnosti, znanje in sposobnosti, nujnih za življenje. Naša dodana vrednost pri razvoju družbe je premoženje, brez katerega si ne znamo predstavljati obstoja sveta.

Želimo si, da bi skozi vrata našega vrtca vstopalo še veliko generacij otrok, da bi z roko v roki otroci, starši, zaposleni, predstavniki lokalne skupnosti, predstavniki ožjega in širšega okolja tkali vezi medsebojnega zaupanja tudi v prihodnje, v katerem bo zmeraj prostora za mnogo – tisoč in več lepih stvari.

In ne nazadnje se s hvaležnostjo spominjamo vseh tistih, ki so postavili »temelje« današnjemu vrtcu in s svojim predanim delom pustili neizbrisno sled v mozaiku predšolske vzgoje na Ravnah in vseh, ki ste še danes tako in drugače del življenja našega in vašega vrtca.

Posebna zahvala tudi vsem, ki ste bili v različnih obdobjih v občini odgovorni za razvoj predšolske vzgoje.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Marija Meh, ravnateljica

70. rojstni dan Vrtca Ravne na Koroškem

Ko praznujejo naše vzgojno-izobraževalne ustanove, je vedno razlog za skupno veselje in radost ob lepih spominih in uspehih. Še posebej lepo je opazovati, kako najmlajši čestitajo svojemu vrtcu za okrogli rojstni dan. Morda je še posebej ganljivo tudi zato, ker v svoji rosnih mladosti ne morejo dojeti starosti svojega vrtca, saj je razlika v letih med vzgojno-izobraževalno ustanovo in njenimi »uporabniki« v teh primerih običajno največja, dojemanje kategorije časa pri najmlajših pa omejeno. Sta pa zato srčnost in prisrčnost najbolj izpostavljeni in prisotni.

V letošnjem letu praznuje 70-letnico eden izmed treh samostojnih vrtcev na Koroškem, Vrtec Ravne na Koroškem. V Sloveniji smo lahko ponosni na dosežke na področju predšolske vzgoje nasploh in Vrtec Ravne na Koroškem ni izjema. Gotovo pa k temu splošno dobremu občutku lahko dodajo v tem vrtcu še kak presežek, ki zaznamuje samo njegov prostor, vključno z njegovimi enotami. To najbolj občutijo v prvi vrsti njegovi mali uporabniki, ki v varnem in spodbudnem okolju rastejo od malčkov do prehoda v šolo. Kako nek vrtec »diha« najbolj občutijo starši, ki svoj največji zaklad – svojega otroka – vsak dan znova zaupajo strokovnim delavcem vrtca. Kako zagotoviti varno in za optimalni razvoj otroka spodbudno okolje ter kako »dihati« s potrebami staršev teh otrok pa najbolj vedo strokovni in vodstveni delavci vrtca. Vse našteto: občutek varnosti, spodbude za razvoj otrok in sodelovanje s starši v Vrtcu Ravne na Koroškem uresničujejo s svojo razvojno naravnostjo ob izvajanju kurikula za vrtce, z vključevanjem alternativnih prijemov pedagogike Montessori, s premišljenim vključevanjem v različne projekte ter s strokovnim sodelovanjem s šolami in drugimi institucijami v svojem ožjem in širšem okolju. Solžice, Ajda in Levi devžej odražajo vpetost v okolje. Vrtec tako tudi simbolično, z imeni svojih enot, nakazuje zavezanost Prežihovim Kotljam in Ravnam in tudi s tem posreduje kulturo okolja v kulturo institucije.

Še posebej veseli smo, da je v tem jubilejnem letu dobila Kumerdejevo priznanje za strokovno sodelovanje z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo dolgoletna svetovalna delavka v tem vrtcu Alja Verdinek. To je še dodatni razlog za praznovanje.

V imenu Območne enote Zavoda Republike Slovenije za šolstvo ob 70. obletnici Vrtca Ravne na Koroškem iskreno čestitam staršem na Ravnah na Koroškem in v okolici, da lahko svojega otroka pošiljajo v zaupanja vredno ustanovo. Čestitam otrokom, ki vrtec sedaj obiskujejo in sooblikujejo življenje v njem, ter tistim odraslim, ki so ga s svojim smehom in jokom sooblikovali včasih. In ne nazadnje čestitam nekdanjim in sedanjim zaposlenim, ki ste s svojim delom in znanjem v teh 70 letih prispevali k njegovemu ugledu.

Vse najboljše, Vrtec Ravne na Koroškem, in na sodelovanje tudi v prihodnje!

Nevenka Štraser, predstojnica Območne enote Zavoda RS za šolstvo Slovenj Gradec

*Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu...
Vsak tiho zori,
počasi in z leti,
a kamor že greš, vse poti
je treba na novo začeti.*

(Tone Pavček | odlomek iz Pesem o zvezdah)

RAZVOJ PREDŠOLSКИH USTANOV IN PREDŠOLSKE VZGOJE SKOZI ZGODOVINO

Poznavanje preteklosti pomaga pri razumevanju sedanjosti.

Če želimo razumeti razvoj predšolskih ustanov na Slovenskem, je prav, da poznamo, kako so se le-te skozi zgodovino razvijale, kako so bili vrtci v preteklosti organizirani, kako so delovali in kako je danes, ko to niso več varovalnice niti ne več samo vzgojne organizacije, temveč tudi izobraževalne ustanove.

Čas procesa razvoja otroških vrtcev do razpada Avstro-ogrske monarhije

1834–1918

Na Slovenskem je prvi otroški vrtec ali otroško zavetišče, kakor so ga poimenovali (Kleinkinder-Bewahranstalt), bil odprt v Ljubljani, 4. novembra 1834. leta. Vanj so bili vključeni otroci od drugega do petega leta starosti revnejših slojev, kjer sta bila oba starša zaposlena. Vrtec se je vzdrževal samo s prostovoljnimi prispevki.² Ustanavljale in financirale so jih dobrotelne in cerkvene organizacije.

Z nastankom vrtcev na Slovenskem pa so se oblikovala tudi pravila delovanja v teh ustanovah. 1869. leta je bil sprejet osnovnošolski zakon, ki je zahteval slovenski učni jezik in je bil podlaga ministrskemu ukazu leta 1872, ki je prinesel določila o otroških vrtcih in ustanavljanju njim podobnih zavodov.

Poudarjal je, da vzgoja v vrtcih ne sme biti prepuščena posameznim dobrotelnim društvom, ampak naj postane splošna ljudska skrb, za katero naj skrbijo dežele, okrajni odbori in občine. Bila so organizirana v večjih mestih in industrijskih krajih, priključena k osnovnim šolam. Namenjena so bila starejšim predšolskim otrokom zaposlenih staršev.

Tako so nastale ustanove, ki so jih različno poimenovali. To so bila:

OTROŠKA OSKRBOVALIŠČA – z nalogo »v nazor prevzeti otroke delovnih ljudi, vaditi njih snage, redu in spodobnega vedenja ter vcepljati ljubezen do dela«.

OTROŠKI VRTCI – »imajo nalogo podpirati in dopolnjevati otrokom domače odgojevanje pred ono dobo, ko so dolžni hoditi v šolo. Torej k šolskemu pouku, otroke pripraviti v redno vadbo telesa in čutov ter z duševnim, naravi primernim izobraževanjem« (m.u. 1872 str. 211).

OTROŠKO OSKRBOVALIŠČE IN STREŽNI ZAVODI – »imajo pretežno značaj vzrejevalnih naprav, medtem ko je naloga otroških vrtcev večja, ker je že odgojevalna« (m.u. 1872 str. 205).

Delo v teh ustanovah je potekalo v skladu z dokumenti Ministrskega ukaza z dne 22. julij 1872 in je vključevalo cilje, področja dela, navodila za vrtnarice in navodila za delo s starši.

Pod točko 3 je naslednje navodilo: »Konkretni smotri odgoje v otroškem vrtcu, ki se ne smejo prekoračiti, so: otroci naj se drage volje in radi uvrščajo v krog svojih družabnikov, udeležijo naj se pazno in z zanimanjem otročjih pogovorov, razveseljevanj in pripovedk otroške vrtnarice; usposobijo naj se hitro, glasno in dokaj pravilno ponavljati to, kar se jim je povedalo; navpične, vodoravne in poševne črte za silo znosno risati; različne oblike

črk lahko razločevati; najglavnejše mere, gibanja, tvornosti in predmete v svojem obliži prav imeti in nasprotno z vsakim teh imen združevati tudi pravi nazor; njih čut za takt naj se vzbudi in vadi; usposobijo naj se jedan, dva, tri natanko drug od drugega razločevati in do deset stvari točno naštetih». ³

S tem ko so se odpirali otroški vrtci, zavetišča, zabavišča, jasli, se je hkrati pojavilo vprašanje izobraževanja vrtnaric. Do leta 1883 so posamezna društva za varstvo otrok kar sama izobraževala vrtnarice, nakar pa so pri posameznih ženskih učiteljskih pričetih odpirati enoletne tečaje s pripravljanim načrtom za otroške vrtnarice.

1880 so Nemci ustanovili nemško društvo Deutscher Schulverein, ki je odpiralo poleg osnovnih šol tudi otroške vrtce, v katerih so vzgajali otroke v nemščini.

1894 je izdano gradivo »Navod slovenski vrtnarici«, v katerem v uvodu besedila razberemo, kako so v tem obdobju gledali na male otroke v predšolskem obdobju. Zapisali so: »Po peterih čutih, kakor čez petero mostičev prihajajo občutki, kateri se v dušo vtiskajo, in ti vtisi postajajo vedno jasnejši in čistejši, dokler se istih duša ne zaveda. Kakor hitro pa se dete po jasnem vtisu zaveda, nastane v njegovi duši pomisel ali predstava«. ⁴

Navod 1894 vsebuje tudi poglavje o otroški igri, jer opisuje različne vrste igrac in iger. Predvsem pomembno vlogo imajo didaktične igre ter dejavnosti, ki razvijajo sposobnosti za branje, pisanje in razumevanje matematičnih odnosov. Velik poudarek je bil tudi na razvoju ročnih spretnosti. Med področji zavzema posebno mesto jezik; navedeni so smotri, ki jih dosežemo s pripovedovanjem pripovedk (Navod str. 18). Posebno poglavje je Otroci na vrtu (str. 19) – petje in bivanje na prostem. Zapisane so tudi zahteve po sodelovanju s starši in odnos do staršev. Velik poudarek je dan osebnosti vrtnarice in njenemu odnosu do otrok. ¹

1908 je bilo izdano navodilo otroškim vrtnaricam, ki pa je bilo veliko krajše, s poudarkom na pomenu vzgoje za narodno zavest in negovanje slovenskega jezika ter ravnanju vzgojnega osebj z otroki: »Predvsem bodi prijazna, opazuj otroško naravo in dušo, ne sodi prenašlo, nastopaj vselej v svojem poklicu dostojno, kazni naj bo redka izjema in ne vsakdanjost...« (str. 5) V tem navodilu so bile tudi zapisane obveznosti, dolžnosti in priprave na delo otroške vrtnarice. Dokument iz leta 1908 »Navodilo otroškim vrtnaricam (Fran Skulj, Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani)« govori o načelih delovanja vrtcev. ¹

1919–1940

Po razpadu Avstro-ogrske monarhije je bil večji del slovenskega ozemlja vključen v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se je leta 1929 preimenovala v Kraljevino Jugoslavijo. V tem času vzgoja in varstvo predšolskih otrok nista bistveno napredovala.

Leta 1929 je Zakon o narodnih šolah v 7. členu navajal, da sodijo k narodnim šolam tudi zabavišča. Tako so se s tem zakonom otroški vrtci preimenovali v zabavišča, ki so bila obvezna za večja mesta in industrijska središča, ter se ustanovijo, če se vanje vpiše najmanj 30 otrok v starosti od 4.–7. leta. Ustanavljali so tudi dnevna zavetišča,

v katera so sprejeli otroke od 2.–14. leta starosti. Iz dnevnih zavetišč so pošiljali otroke od 4. do 7. leta v bližnja zabavišča, od 7. do 14. leta pa v osnovne šole, od koder so po končanem pouku spet prišli nazaj v zavetišče.²

Po statističnih podatkih je bilo v šolskem letu 1939/40 v Dravski banovini 56 otroških vrtcev s 84 oddelki in 17 zavetišč z 31 oddelki. V njih je 85 otroških vrtnaric skrbelo za 2249 predšolskih otrok.

1941–1945

V tem času je nemški okupator ukinil vse slovenske vrtce na Slovenskem in organiziral nemške vrtce za otroke od dveh do šestih let starosti, s ciljem ponemčiti slovensko mladež. Zato je opaziti v tem času veliko vrzel na področju predšolske dejavnosti.³

Po letu 1945 je predšolska vzgoja postala sestavni del družbenega in vzgojnega varstva otrok. Poudarek je bil na samostojnosti, odgovornosti, tovarištvu. Učili so se lepega vedenja, delovnih navad, kulturnih navad, spoštovanja do staršev, družbene skupnosti, ljubezni do domovine. Režim je za dosego ideološko-vzgojnih ciljev podpiral širitev mreže vrtcev.

1946–1950

Otroški vrtci in zabavišča, ki so delovali na slovenskem ozemlju do leta 1945, niso ustrezali povojnim potrebam niti po osnovni dejavnosti niti po številu.

Po drugi svetovni vojni je predšolska vzgoja postala vse bolj prepoznavni sestavni del družbenega, socialnega, zdravstvenega in vzgojnega varstva otrok.

1946 leta je bil zasnovan nov tip otroške ustanove imenovan DID-dom igre in dela, v katerega so se združila otroška zabavišča in otroški vrtci. Predšolska vzgoja je postala del družbenega, socialnega, zdravstvenega in vzgojnega varstva otrok. Potreba po varstvu otrok je postajala vedno večja, saj so se matere množično zaposlovale. V začetnem povojnem obdobju je število domov igre in dela hitro naraščalo.

Status, poslovanje in vzdrževanje predšolskih ustanov sta urejala dva predpisa, in sicer: Zvezna uredba o ustanovitvi dečjih jasl in otroških vrtcev (Uradni list FLRJ št. 81-692/48) in Pravilnik o ureditvi in delu vrtcev (Uradni list LRS št. 3-180/50) Le ta je opredeljeval upravno organiziranost, kadrovske normative in financiranje vrtcev. V 10. členu pa govori tudi o ciljih, dnevnem redu in sodelovanju z družino. Glavna cilja sta bila vsestranski telesni in duševni razvoj otroka ter vzgoja v duhu socializma. Opredeljeval pa je tudi sestavine vzgojnega procesa, ki so bile: igra, bivanje na zraku, prehrana in počitek. Poudarek je bil na primerni prehrani, telesni negi, razvijanju čutov, govora, mišljenja in duševnem razvoju.

Uredba in pravilnik sta predpisovala, da »jasli« lahko ustanovijo podjetja za otroke svojih delavk, državni uradi in ustanove. Otroški vrtci se ustanovijo za vzgojo in nego otrok v starosti od dopolnjenega tretjega leta do začetka obveznega šolanja.

Po sovjetskem vzoru so leta 1946 zasnovali nov tip vrtca, ki se je imenoval Dom igre in dela–DID, v katerem so lahko vzgajali otroke podnevi pa tudi ponoči. Prostori so bili v starejših hišah, ki so bile podržavljene in tudi v prostorih osnovnih šol.

Ministrstvo za šolstvo je nastalo leta 1949 iz Ministrstva prosvete LR Slovenije.

Vse do leta 1949 so se vzgojiteljice pripravljale na svoj poklic v tečajih, ki so trajali od treh mesecev do enega leta. Delo v vrtcih pa je postajalo iz leta v leto zahtevnejše, zato je bila z dekretom Ministrstva za prosveto Slovenije 18. maja 1949 ustanovljena Srednja vzgojiteljska šola v Ljubljani, ki je obsegala štiriletno srednjo strokovno šolo za vzgojiteljice, enoletno šolo za pomožne vzgojiteljice in petmesečni tečaj za pomožno vzgojno osebje. Hkrati se je ukinila enoletna šola za vzgojiteljice v Mariboru.

1951–1960

V tem času je opazen zastoj v razvoju predšolskih ustanov. Vzdrževanje vrtcev je bilo zelo drago, skrb za te ustanove so v glavnem prevzele družbene službe, financirale pa so se iz proračuna ljudskih odborov in centralnih skladov. Starši so pokrivali le majhen del stroškov. Ti so se za starše povečali, ko so te ustanove prešle iz dotedanjšega proračunskega financiranja na samofinanciranje. Posledica tega je bilo manjše vključevanje otrok v vrtce, oziroma upad vključenosti predšolskih otrok v ustanove.

1952. leta so bila sprejeta začasna navodila za delo v vrtcih (objave sveta za prosveto in kulturo LRS št. 1/1952). V tem času so bili vrtci z organizirano prehrano in vrtci brez prehrane, le-ti so bili priključeni osnovnim šolam ali najbližjemu vrtcu s prehrano. Vzgojne naloge pa so opravljali enako.

V tem obdobju so postajale potrebe po novih predšolskih ustanovah z urejeno prehrano malčkov vse večje zaradi hitrega porasta deleža zaposlenih žensk.

1954 je bil ustanovljen Republiški zavod za preučevanje šolstva, katerega glavna naloga je bila skrb za napredek vzgoje in izobraževanja v otroških vrtcih, osnovnih in splošnih srednjih šolah. Le ta se je kasneje preimenoval v Zavod za napredek šolstva, nato v Zavod SR Slovenije za šolstvo in kasneje v Zavod RS za šolstvo in šport.

1956 je Svet za prosveto in kulturo LRS potrdil nov predmetnik za petletno šolanje vzgojiteljic.

1958 je z novojugoslovanskim splošnim Zakonom o šolstvu postala predšolska vzgoja sestavni del šolskega sistema. Tako so bili zavodi za predšolsko vzgojo umeščeni v šolski sistem. Ustanavljali so jih občinski odbori, stanovanjske skupnosti, gospodarske in družbene organizacije. Imenovali so se vzgojno-varstvene organizacije.

1959 leta je bilo v predšolskih ustanovah 9948 otrok, od teh 60,4% v vrtcih brez prehrane, ki so delovali le nekaj ur na dan in po šolskem koledarju, 18,7% pa je bilo otrok vključenih v vrtce s prehrano, ki so delovali ves dan in celo leto.²

1961–1970

Ta leta so bila prelomnica v razvoju predšolskih ustanov tako po obliki kot po vsebini.

Ljudska skupščina LR Slovenije (Ur. list št. 26-234/1961) je leta 1961 sprejela Resolucijo o nalogah komune in stanovanjskih skupnostih pri otroškem varstvu, ki določa temeljna družbena stališča o varstveni dejavnosti in vključuje vzgojo predšolskih otrok v varstvo. To je pomenilo novo oblikovanje temeljnih načel celotnega otroškega varstva z namenom, da predšolske ustanove pomagajo staršem, še posebno zaposlenim.²

Leta 1961 je bilo v 197 vzgojno-varstvenih ustanovah 12704 predšolskih otrok, nenehno pa je naraščala tudi mreža novih predšolskih ustanov ter hkrati število otrok v njih.²

1967 je sprejet prvi samostojni zakon o otroškem varstvu. Istega leta je bila ustanovljena Skupnost otroškega varstva (Ur. list SRS št. 16-115/67), s čimer se je izboljšal položaj predšolskih ustanov. Na pobudo skupnosti otroškega varstva SR Slovenije je leta 1968 ustanovljen Studio otroškega varstva, ki med drugim usmerja in spremlja gradnjo vseh objektov, ki jih sofinancira. Tako se z Zakonom o temeljnih izobraževalnih skupnostih–TIS in financiranju vzgoje in izobraževanja v SRS (Ur. list SRS št. 43-335/67) «zagotavljajo sredstva za vzgojno delo v vzgojno-varstvenih ustanovah za predšolsko mladino».

Urbanistični zavod Slovenije je tako leta 1967 izdelal 5 tipskih projektov za potrebe predšolskih ustanov.

V letih 1945 do 1970 je po statističnih podatkih bilo zgrajenih 334 objektov za potrebe predšolske vzgoje.

Zavod za šolstvo SRS Ljubljana je 1967 leta izdal priročnik za vzgojitelje – Razvoj govora v predšolski dobi.

Leta 1968 je bila ustanovljena Skupnost otroškega varstva Slovenije, ki je usmerjala in spremljala razvoj vrtcev.

Pedagoški inštitut v Ljubljani je 1969. leta izdal »Vzgojni program za pripravo otrok na vstop v šolo«, ki je strokovno utemeljil pripravo na šolo, ki se je v Sloveniji začela izvajati v začetku šestdesetih let. Opredelil je področja in vsebine vzgojnega dela: intelektualno, telesno, zdravstveno, estetsko in moralno-delovno ter družbeno vzgojo.

V sedemdesetih letih je bil razvoj šolstva in tudi predšolske vzgoje pod močnim vplivom usmeritev Zveze komunistov Slovenije in Jugoslavije, zato se je začelo množično graditi vrtce s samoprispevki, da bi bilo čim več otrok vključenih v sistem družbene vzgoje.

1970–1984

V letu 1971/72 je bilo v Sloveniji 307 vzgojno varstvenih organizacij (VVO) v njih pa 24.874 otrok. Od tega leta dalje je število otrok v VVO hitro naraščalo, medtem ko so se ustanove gradile počasi.

Leta 1971 so vrtci dobili prvi samostojni zakon imenovan Zakon o vzgojno-varstvenih dejavnostih za predšolske otroke (Ur. list SRS št. 56-7/71), ki je urejal vzgojo, nego, varstvo in oskrbo za predšolske otroke v VVO kot dopolnjevanje družinske vzgoje z družbeno.

Organizacija vzgoje in varstva otrok se je po tem zakonu delila na vzgojno-varstvene zavode (VVZ) in vzgojno-varstvene enote (VVE). VVZ je po zakonu ustanovila občinska skupščina, krajevna skupnost ali delovna organizacija v skladu s programom razvoja otroškega varstva, ki ga je sprejela občinska skupščina. VVE je lahko ustanovila delovna organizacija v skladu s posebnimi predpisi, svojim statutom kot svojo notranjo organizacijsko enoto, ki je bila lahko organizirana kot samostojna organizacija združenega dela. Po tem zakonu se je vzgojno-varstvena dejavnost opravljala po oddelkih za dojenčke, otroke od enega do petih let starosti in oddelke za otroke od pet let starosti do začetka šolanja. Dejavnost se je financirala iz denarja izobraževalne skupnosti, skupnosti otroškega varstva, oskrbnine, ki jo plačujejo starši otrok, sredstev, ki jih prispevajo družbenopolitične skupnosti, delovne in druge organizacije, skupnosti zdravstvenega zavarovanja in socialne službe, občanov in iz drugih sredstev, ki jih pridobi VVO s svojo dejavnostjo.

V letu 1972 je bilo v 351 VVO že 30.505 predšolskih otrok.

Po letu 1970 so se vrtci v večini krajih gradili s krajevnim samoprispevkom, zato se je mreža VVO hitro širila, kar pove statistični podatek, da je v letu 1979/80 bilo v 673 VVO kar 62.708 otrok.

Male šole so bile ustanovljene že po letu 1965, a se niso širile in oblikovale enakomerno po vsej Sloveniji. Po letu 1970 pa je bil narejen velik korak pri vključevanju otrok v različne oblike priprave otrok na šolo zunaj dnevnega varstva.

Z malo šolo, ki je delovala v sklopu vrtcev, so pričeli pripravljati na vstop v osnovno šolo tudi predšolske otroke, ki niso obiskovali vrtca.

1979. leta je dosednji Vzgojni program za pripravo otrok na vstop v osnovno šolo dobil dokončno obliko s sprejetjem prvega nacionalnega programa za vrtce – Vzgojnega programa za delo s predšolskimi otroki, ki je za delo v vrtcih določal cilje in vsebino dela. Bil je razdeljen na tri večja poglavja : uvod, vzgojni program za otroke do

tretjega leta starosti in vzgojni program za otroke od tretjega leta do vstopa v šolo. Delo je organizirano v oddelkih oziroma skupinah: do dveh let, od dveh do treh let, od treh let do vključitve v pripravo na osnovno šolo in oddelek priprave na šolo.

1979. leta preneha petletno šolanje za vzgojiteljice ter sledi štiri letna srednja šola za poklic vzgojitelja predšolskih otrok.²

Z letom 1980 je viden korak naprej, saj z novim Zakonom o vzgoji in varstvu predšolskih otrok (Ur. list SRS št. 5-282/80) postaja vzgoja in varstvo predšolskih otrok organizirana vzgoja, varstvo in skrb za otrokov vsestranski razvoj in je podlaga za nadaljnjo vzgojo in izobraževanje. Prek priprave otrok na osnovno šolo se povezuje v neprekinjen vzgojni proces in postaja s tem del enotnega vzgojno-izobraževalnega sistema. Priprava na šolo je bila izvedena kot sestavni del dnevnega varstva za otroke v vrtcih in kot poseben program v obsegu 120 ur za otroke, ki niso obiskovali vrtca. Drugi programi predšolske vzgoje pa so bili namenjeni predvsem otrokom, ki niso hodili v vrtec in so dopolnili tretje leto starosti. Navaja, da je v oddelkih do dveh let največ 16 otrok, od dveh do treh let največ 20 otrok od treh let dalje pa največ 30 otrok. Kadrovski normativ pa določa, da sta glede na deveturni poslovni čas istočasno v jasli prisotna vzgojitelj in varuhinja 5 ur, v drugih oddelkih pa le 1 uro.

Med posebnimi nalogami, ki jih zakon postavlja vsem, ki se ukvarjajo z oblikami družbeno organizirane vzgoje in varstva, je poudarek na odgovornosti, da se pri svojem delovanju povezujejo z družino kot osnovnim nosilcem vzgoje in varstva otroka in da vključujejo v svoje delo tudi starše otrok. Poudarjena je nujnost usklajenih vzgojnih prizadevanj med družino in družbo.

Leta 1980 je vključenost otrok 38,4%.

Leta 1983 je v Sloveniji 752 objektov VVO, od tega 5 samostojnih VVO, 71 VVO z dislociranimi enotami, 513 dislociranih enot VVO, 8 TOZD v okviru druge organizacije, 9 VVO v okviru druge organizacije in 146 VVO pri osnovni šoli.

V teh 752 VVO je 75.175 predšolskih otrok. Bivalna površina je 3,6m² na otroka (statistične informacije zavoda SR Slovenije za statistiko št. 180, vzgojnovarstvene dejavnosti za predšolske otroke v letu 1983).

1985–1992

Za delo v vrtcih je še vedno veljal zakon iz leta 1980. Vrtci izvajajo tri programe: dnevno varstvo za otroke od prvega leta do vstopa v šolo - 11 ur dnevno, priprava otrok na šolo in druge oblike oziroma programe predšolske vzgoje.

Prvi začetki izobraževanja ravnateljev segajo v leto 1986, ko je Zavod za šolstvo pripravil tri dnevne seminarje za ravnatelje vrtcev in v dveh letih v izobraževanje zajel vse ravnatelje vrtcev v Sloveniji.

V letu 1987 je bilo vključenih 52% otrok.

V letu 1989 je bilo vključenih 52,3% otrok v starosti od 11mesecev do 6,5 let.

Odstotek vključenosti otrok v vrtce glede na celotno populacijo je naraščal do leta 1989, nato pa nekoliko upadel, a le začasno.

V letu 1990 je bilo v vrtce vključeni 51,5% predšolskih otrok.

Sistem je v tem času imel veliko problemov. Bil je naravnani na varstvo otrok in v nadomeščanje staršev, za otroke je veljal enak red, kar je povzročalo veliko težav tako otrokom kot staršem. Med organizacijskimi in finančnimi problemi pa so bili predvsem prenizka izobrazba ravnateljev, vzgojiteljev in varuhinj, preveč otrok v skupini (od pet let dalje tudi 30 otrok v oddelku), pogosto slabe prostorske in zelo slabe materialne možnosti vrtcev.

V letu 1991 je nastala prva slovenska Šola za ravnatelje. S to šolo se je želelo preprečiti vmešavanje politike v šolstvo prek ravnateljev.³

Po osamosvojitvi Slovenije in oblikovanju prve slovenske vlade so bili vrtci umeščeni pod Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo, leta 1992 pod Ministrstvo za zdravje, družino in socialne zadeve.

Vrtci so bili v letu 1991 pred prelomnim dogodkom, ko se je odločalo, ali naj spadajo v resor sociale ali šolstva. Po financiranju je to področje spadalo med zdravstvo in socialo, kar je nekako odražalo mišljenje, da je glavna naloga vrtcev varovanje otrok in skrb za njihovo zdravje. Zato so v tem letu potekale poglobljene razprave o tem, kam vključiti vrtce. V tem času so vrtci spadali pod ministrstvo za zdravje in so bili brez zakonodaje, ki bi jim določala normative in standarde ter brez sistemizacije delovnih mest v vrtcih. Pri teh prizadevanjih so bili zelo aktivni ravnatelji in zaposleni v vrtcih ob podpori Zavoda za šolstvo. Zaposleni v vrtcih so ugotovili, da prihajajo časi, ko se bo treba za delo pošteno potruditi, saj je bilo med drugim opaziti tudi upad vključenosti otrok v vrtce. Nastala je potreba po aktivnem vključevanju v pripravo novih konceptov in programov. V tem času so začeli nastajati tudi zasebni vrtci. Programi, ki so predlagali znižanje starostne meje za všolanje otrok, so predvidevali odvzem dela v mali šoli, zmanjšala se je populacija rojstva otrok, predvidevale so se oblike krajšega delovnega časa in podaljšanje porodniškega dopusta, vse to pa je kazalo na zmanjševanje števila otrok v vrtcih.³

Od leta 1992 je za vse, ki želijo pridobiti poklic vzgojitelja-ice, obvezen študij na višji stopnji.

Zaradi vsega naštetega je Strokovni svet RS za vzgojo in izobraževanje imel zelo odgovorno nalogo, da na področju predšolske vzgoje izpostavi ključne probleme pri vzgojnem delu v vrtcu ter pripravi osnutek koncepta in strategije na področju predšolske vzgoje.³

1993–1999

Vrtci so zavodi, ki od leta 1993 sodijo v resor Ministrstva RS za šolstvo in šport. Ustanavljajo in financirajo jih občine. Vrtci so v namensko grajenih stavbah, redkeje v preurejenih stanovanjskih ali šolskih prostorih. V enoten sistem javnih vrtcev so vključeni predšolski otroci od enega do sedmih let starosti. Predšolska vzgoja ni obvezna, z izjemo priprave na šolo, ki poteka eno leto pred otrokovim vstopom v šolo. Otroci do dveh let so vključeni v jaslične oddelke, do sedmih let pa v predšolske oddelke.

Leta 1993 je vključenih 52,3% predšolskih otrok v slovenske vrtce.

Leta 1994 je vključenih v vrtce 54,4% predšolskih otrok in na prejšnja leta narašča.

Konceptualne, sistemske in vsebinske rešitve, s katerimi se poskušajo ponuditi ustrezni odgovori na zahteve po sistemskih spremembah vzgoje in izobraževanja ter potreba po preseganju prepoznavnih pomanjkljivosti sedanjega sistema vzgoje in izobraževanja so bile opredeljene v Beli knjigi iz leta 1995 s ciljem, zagotoviti mrežo kakovostnih javnih vrtcev, ki bodo dostopni vsem otrokom in jim bodo zagotavljali ustrezno okolje in razmere za varno in zdravo otroštvo ter razvoj njihovih telesnih in duševnih sposobnosti, poleg tega pa bodo omogočili izboljšanje kakovosti življenja družin ter ne bodo več le ustanove za varstvo in reševanje socialnih problemov.

Predlaga se uvedba kurikulumov, ki naj upoštevata: značilnosti otrokovega razvoja v določenem starostnem obdobju, razlike med otroki glede na tempo razvoja, otrokovo osebnost, stil učenja in družinsko ozadje – vrste znanj in spretnosti, ki jih želimo spodbujati pri otroku – specifičnost družbenega in fizičnega okolja vrtca. Z vidika razvojnih značilnosti predšolskih otrok je smiselna razčlenitev na dve starostni obdobji : 1. – 3. leta in 3. – 6. leta.⁴

Februarja leta 1996 je sprejet Zakon o vrtcih (Ur. list RS), ki ureja izvajanje predšolske vzgoje v javnih in zasebnih vrtcih, ter istega leta sprejet Zakon o organizaciji in financiranju izobraževanja-ZOFI (Ur. list RS št. 12/96), ki ureja pogoje za opravljanje ter določa način upravljanja in financiranja celotne sfere vzgoje in izobraževanja – tudi predšolske vzgoje.

Z Zakonom o vrtcih so bili v RS prvič zakonsko določeni ključni normativi, pomembni za zagotavljanje kakovostne predšolske vzgoje v vrtcih (število otrok v oddelkih, razmerje med št. otrok in odraslih v oddelkih, stopnja izobrazbe strokovnih delavcev...). Zakonodajalec je v veliki meri upošteval izhodišča, opredeljena v Beli knjigi iz leta 1995. Žal pa učinek zakona ni v zadostni meri dosegel operativne ravni pri oblikovanju novih in različnih vrtčevskih programih, kot sta krajši in polndnevni program (teh je malo, tudi delež otrok vključenih vanje je nizek).

1999–2015

Kljub temu da so slovenski vrtci v sedemdesetih in osemdesetih letih dosegli pomembno stopnjo razvoja, pa je bilo nujno, da so se v devetdesetih letih spoprijeli z nekaterimi kritičnimi točkami, ki so na različnih ravneh ovirale ali oteževale razvoj v večjo pluralizacijo predšolske vzgoje v vrtcih, uveljavljanju otrokovih pravic ter njihovega

sistematičnega vključevanja v vrtčevsko življenje in kurikulum. Tako je nastal Kurikulum za vrtce leta 1999 kot nacionalni vsebinski dokument, ki pomeni strokovno podlago za delo v vrtcih. Od leta 2001 je kot zapisan uradni dokument, ki je vodilo za delo v vseh javnih vrtcih, medtem ko je bil do tega leta v postopnem uvajanju v 25 vrtcih v Sloveniji.⁵

V letu 1998/99 je v vrtcih 18.677 otrok, ki obiskujejo pripravo na šolo, v letu 1999/00 je vključenih v pripravo na šolo 17.282 otrok, v devetletno osnovno šolo pa je v tem letu vključenih že 1361 otrok. V letih 2000/01 obiskuje malo šolo 14.101 otrok, v letu 2001/02 pa še 11.861 otrok. Otrok, ki obiskujejo pripravo na osnovno šolo v dnevnem varstvu ali zunaj dnevnega varstva vrtca, je vsako leto manj, dokler v letu 2003/04 ne pade na 0%.

Prenovljen sistem vzgoje in izobraževanja v Sloveniji je z novo šolsko zakonodajo obvezno šolanje podaljšal za eno leto in uzakonil 9-letno obvezno osnovno šolanje, ki se je od 1999/2000 do 2002/03 uvajala postopoma, s šolskim letom 2003/04, pa je zajela vse otroke, ki so bili takrat v povprečju stari 6 let. V tem letu je delež šestletnih otrok vključenih v vrtec padel na 0% in je v vseh naslednjih letih nizek zaradi morebitnega odloga šolanja (4,3% do 7,3%).

Leta 2000/01 je vključenost predšolskih otrok v vrtce 56,6%.

Vključenost otrok od leta 1993 ni več padla pod 50% vseh predšolskih otrok, ki obiskujejo vrtec.

S spremembami in dopolnitvami Zakona o vrtcih in pravilnikov s področja predšolske vzgoje so bile od leta 1996 do 2010 uveljavljene nekatere spremembe—uveljavitev fleksibilnega normativa o številu otrok v oddelkih, ki dovoljuje zvišanje števila otrok v prvem in drugem starostnem obdobju za dva otroke na oddelku, drugačna opredelitev sočasne prisotnosti strokovnih delavcev v oddelku, ki izključuje možnost sočasne prisotnosti v času počitka, določitev, da število oddelkov v stavbi vrtca ni omejeno in spremembe glede notranje igralne površine na otroka, ki še vedno ne dosega načrtovanih 3m notranje površine na otroka. Ustanovljena je bila tudi nova oblika predšolske vzgoje – to je varuh predšolskih otrok na domu.

V letih 2004–2010 se je povečal delež otrok vključenih v vrtce v vseh starostnih skupinah. Tako je v letu 2004/05 bilo vključenih v povprečju 59,4% otrok, v letu 2009/10 pa kar 73,9% vključenih otrok. Višata se vključenost otrok tako prvega kot drugega starostnega obdobja. Predvsem se povečuje vključenost otrok prvega starostnega obdobja kot tudi daljšanje dnevne vključenosti kot pred leti.

Večji delež vključenosti pa pomeni, oziroma zahteva tudi pluralizacijo predšolske vzgoje na ravni načel, organiziranosti, rešitev, vsebin, metod in pristopov dela.

2002/03 je pripravo otrok na šolo obiskovalo 9631 otrok ali za 31,4% manj kot preteklo leto. Vzrok za upad je v uvajanju devetletne OŠ.

2003/04 je 767 vrtcev obiskovalo 54.515 otrok 60,6%, od tega so 17 zasebnih vrtcev obiskovali 804 otroci.

2004/05 je 752 vrtcev obiskovalo 54,815 otrok 61,4%, od tega je 17 zasebnih vrtcev obiskovalo 832 otrok. Dnevni program je obiskovalo 94,5%, poldnevni 5,6% in krajši 0,3% otrok. Opaziti je naraščanje deleža otrok vključenih v dnevni program in upadanja deleža otrok vključenih v poldnevni in krajši program.

2005/06 je 777 vrtcev obiskovalo 57,134 otrok, kar je 63,6%, od tega je 18 zasebnih vrtcev obiskovalo 872 otrok.

1 leto = 27,5%, 2 leti = 49,9%, 3 leta = 69,5%, 4 leta = 79,3%, 5 let = 83,7 %, 6 let = 7,3%.

2006/07 je skupaj z zasebnim 793 vrtcev in njihovih enot obiskovalo 58,127 otrok, kar je 64,7% vseh otrok ustrezne starosti – povečanje za 1% v primerjavi z letom poprej, zlasti v I. starostnem obdobju.

Od tega je bilo 19 zasebnih vrtcev z 975 otroki. Dnevni program: 55.318, poldnevni 2670 otrok in krajši 139 otrok.

Šolsko leto 2007/08: v 811 vrtcev je bilo vključenih 61.359 otrok. S prejšnjim letom se je povečalo za 5,6 %. Večje je število otrok v I. starostnem obdobju. 44% otrok v I. starostnem obdobju in 82% v II. starostnem obdobju.

Povpraševanje po prostih mestih v vrtcu je iz leta v leto večje. Na te razmere se s ponudbo števila vrtcev ustrezno odzove tudi zasebni sektor.

Pred petimi leti je bilo v zasebni lasti 17 vrtcev, vanje pa vključenih 800 otrok, v tem letu pa je že 24 vrtcev z 1.200 otroki v zasebni lasti.

Okrog 7.500 dejavnosti je krajših od 30 ur, od tega 860 za otroke, ki niso vključeni v vrtec, in 1500 dejavnosti daljših kot 30 ur.

Izven Kurikuluma se izvaja približno 1700 dejavnosti.

Med otroki, ki obiskujejo vrtece, je bilo 636 otrok s posebnimi potrebami; $\frac{3}{4}$ teh je bilo vključenih v redne programe.

V 811 vrtcev je bilo vključenih 61.359 otrok, od tega v 24 zasebnih 1.211 otrok.

Dnevni program je obiskovalo 58.807 otrok, poldnevni 2.473 otrok, krajši program pa je obiskovalo 79 otrok.

Prehrano ima 61.326 otrok, 1 obrok ima 219 otrok, 2 obroka ima 4.778 otrok, 3 ali več obrokov pa 56.329 otrok.

2010/11 je v 891 (28 več kot leto prej) vrtcev 75% vključenih otrok, od tega je 35 zasebnih vrtcev. 96% je javnih vrtcev, 4% pa zasebnih.

Število otrok od leta prej je večje za 6,8%. Vključenih je 76.000 otrok – 75,3% vseh otrok ustrezne starosti: I. starostno obdobje 54,6%, II. starostno obdobje 89,1%.

Več kot 90% vseh 4 in 5 letnikov je vključenih v predšolsko vzgojo. V redne oddelke je vključenih od 962 otrok, 755 otrok z motnjami v razvoju.

Šolsko leto 2013/14 je obiskovalo vrtce 83.700 otrok (stanje 30. septembra 2013) – to je 75,6% vseh otrok v starosti od 1do5 let.

V programu za otroke I. starostnega obdobja je bilo vključenih 53,8% vseh otrok te starosti, v program II. starostnega obdobja pa 88,6% vseh otrok te starosti.

Podatki kažejo, da se je končalo obdobje naglo naraščajočega vpisa otrok v vrtce, značilnega za leta 2007–2011.

Razlogi so upadanje števila rojstev, zasedenost vrtčevske zmogljivosti in manjša vključenost najmlajših otrok (1–2 leti) v vrtce.

Javni vrtci 888 s 4.696 oddelki, 80.456 otrok (2012/13), 895 s 4.721, 80.626 otrok oddelki (2013/14).

Zasebni vrtci 50 s 165 oddelki, 2.634 otrok (2012/13), 65 s 199 oddelki, 3.074 otrok (2013/14).

Skupaj je v letu 2012/13 vrtce obiskovalo 83.090 otrok, v letu 2013/14 pa 83.700 otrok.⁶

Na podlagi sprejete šolske zakonodaje iz leta 1996 in na podlagi konceptov zapisanih v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju v RS iz leta 1995 je predšolska vzgoja doživela veliko kvalitativnih sprememb. Nastopil je čas za ponovni sistematični premislek o strukturi in delovanju sistema vzgoje in izobraževanja. Minister za šolstvo je 1. 4. 2009 imenoval Nacionalno strokovno skupino s strokovnjaki in strokovnjakinjami z vseh področij vzgoje in izobraževanja, ki je v dveh letih do 18. 5. 2011 pripravila strokovne podlage za sistematično in strokovno preoblikovanje in dograjevanje sistema vzgoje in izobraževanja v Sloveniji – med njimi tudi za predšolsko vzgojo. Predvidene rešitve predstavljene v Beli knjigi iz leta 2011 so:

- Da bi vrtec poleg dnevnega programa izvajal še druge programe (v popoldanskem času 1x ali 2x tedensko, pri tem bi sodelovali tudi starši in izvajanje dnevnega programa izmenično v dopoldanskem in popoldanskem času).
- Oblikovati programe, v katere bi imeli možnost vključitve predvsem otroci, ki prihajajo iz manj spodbudnega okolja, ter otroci, katerih materinščina ni slovenščina.
- Predlagane izboljšave na področju kurikuluma so v uvedbi tujega jezika, izboljšanju pogojev bivanja otrok v vrtcu in iskati nove oblike financiranja.⁵

Predšolska vzgoja danes

Javni vrtci svoja vrata odpirajo otrokom starim 11 mesecev do vstopa v šolo. Predšolska vzgoja ni obvezna, o vpisu otroka v vrtec se odločijo starši. Predšolsko vzgojo izvajajo javni in zasebni vrtci, lahko pa se organizira tudi na domu vzgojitelja in pomočnika vzgojitelja, ki sta zaposlena v vrtcu ali zasebnega vzgojitelja. Varstvene storitve lahko ponujajo tudi varuhi, ki niso kvalificirani za izvajanje programa predšolske vzgoje, ampak le za varovanje otrok. Varstvo lahko organizirajo na svojem domu – največ za 6 otrok. Individualno varstvo lahko izvajajo tudi na domu otrokove družine. Registrirani so pri ministrstvu, pristojnem za izobraževanje. Le-teh je vsako leto več, leta 2014 jih je bilo v seznam vpisanih 239.

Javne vrtce ustanavljajo lokalne skupnosti v skladu s potrebami lokalnega prebivalstva, programe v vrtcih izvajajo vzgojiteljica in pomočnica vzgojiteljic, ki svoje delo izvajajo na podlagi kurikuluma za vrtce iz leta 1999.

Vzgojiteljice v vrtcu imajo visokošolsko izobrazbo I. stopnje, pomočnice vzgojiteljic pa srednjo izobrazbo ustrezne smeri, kar zagotavlja kvalitetno delo z najmlajšimi.

Vzgoja v vrtcih poteka v dveh starostnih obdobjih. I. obdobje: otroci od 1 do 3 let in II. obdobje od 4 do 6 let.

Otroštvo je čas brezskrbne igre, za uspešen razvoj otroka sta potrebna uspešna in dobra vzgoja in izobraževanje. Starši in vzgojitelji imajo pri tem prizadevanju pomembno vlogo. Kot skupni soustvarjalci priložnosti, v katerih bodo otroci pridobili izkušnje potrebne za to, da se spoprimejo z izzivi, s katerimi se soočajo vsak dan, morajo pretehtati možnosti in izbirati, skrbeti zase in drug za drugega ter izraziti svoja pričakovanja in občutke.

Z organizirano predšolsko vzgojo si želimo, da postanejo otroci učenci za vse življenje, da svoje interese zasledujejo z navdušenjem, saj so oni tisti, ki bodo upravljali z novim svetom – upajmo, da z boljšim in bolj sočutnim.

Marija Meh, ravnateljica

Viri:

- 1 Majda Maglica, Razvoj vrtca na Slovenskem v času od 1901–2001, 2005.
- 2 150 let predšolskih ustanov, Slovenski šolski muzej, 1984.
- 3 (m.u.l.z. leta 1872 št. 52), (v prilogi: Državni zakoni in ministerski ukazi št. 19, str. 221).
- 4 M. Kamušič, Pedagoška knjižnica, Navod slovenski vrtnarici, Ljubljana 1894.
- 5 Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji, Ljubljana 2011.
- 6 Statistične informacije. Predšolska vzgoja in izobraževanje v vrtcih: 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2010, 2012, 2013. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.

NAŠ VRTEC SKOZI ČAS

Odkritje, da ima otrok um, ki je sposoben raziskovanja, samo po sebi narekuje izobraževalno revolucijo. Sedaj zlahka razumemo, zakaj je prvo obdobje človekovega razvoja, v katerem se oblikuje njegov značaj, najpomembnejše.

Zatorej moramo otroku pomagati, saj je obdarjen z veličastnimi ustvarjalnimi energijami, ki so po svoji naravi tako zelo krhke, da potrebujejo ljubečo in inteligentno skrb.

(Maria Montessori)

V kronološkem pregledu so predstavljeni najpomembnejši dogodki v 70 letih delovanja vrtca na Ravnah na Koroškem.

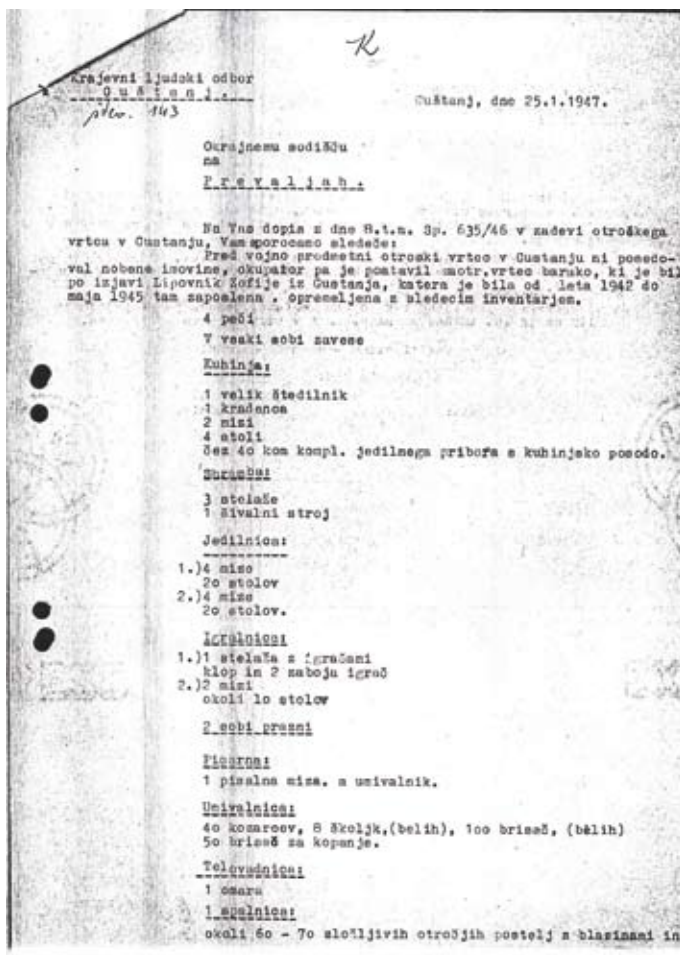
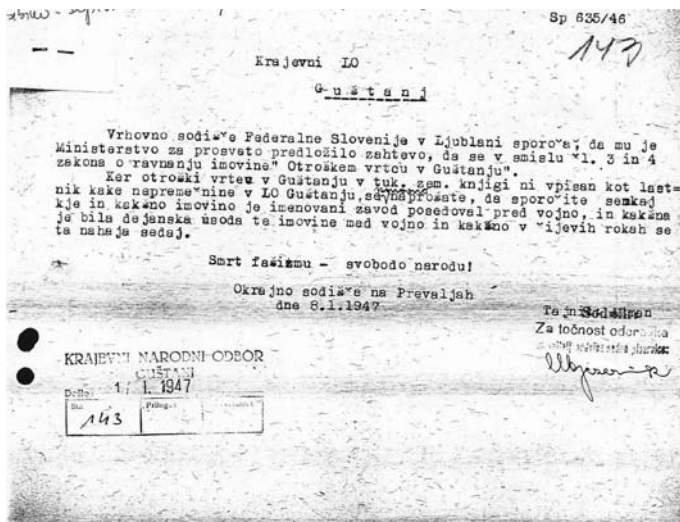
Stari Guštanj je v zgodnjih virih prvič zapisan leta 1248.

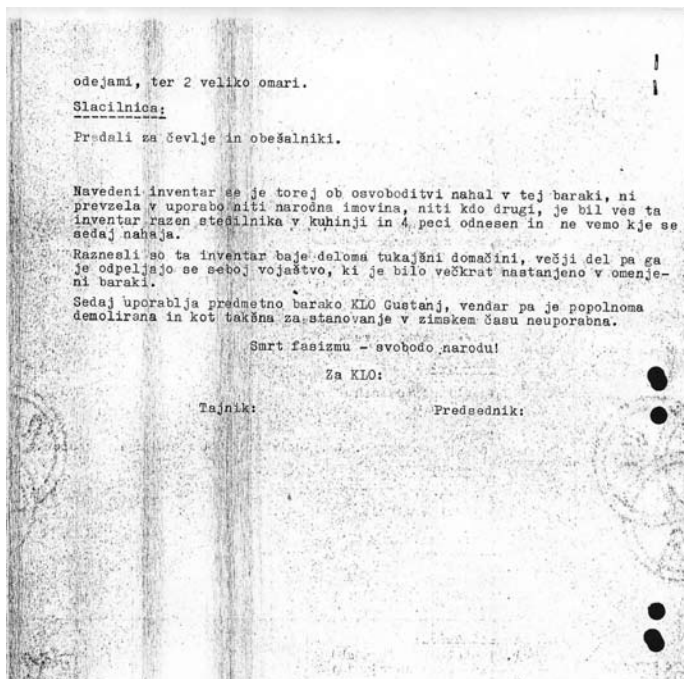
“Leta 1911 je bila v Guštanju otvoritev otroškega vrtca z imenom Deutscher Kindergarten. Vzdrževala sta ga prvotno občina Guštanj in nemški Schulverein, ki je prispeval letno 600 (šeststo) avstrijskih kron, s pogojem, da se vse otroke vzgaja v nemškem nacionalnem duhu, čemur je rad ustregel krajevni šolski odbor.” Glede na to, da je davnega leta 1911 obstajal nemški otroški vrtec, sklepam, da je le-ta po končani 1. svetovni vojni nadaljeval svoje življenje v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. ¹

Leta 1919 je bil imenovan od jugoslovanskih šolskih oblasti prvi slovenski šolski odbor: Franjo Lečnik načelnik, Anton Klančnik uradnik jeklarne, Franjo Franges občinski tajnik, Ivan Schmutzer mesar in Ferdo Pečnik nadučitelj. Otroška vrtnarica Elsa Kramarš in obe nemški učiteljici so bile razrešene službe, na njihovo mesto sta bili imenovane slovenski učiteljici in otroška vrtnarica Erna Kosi. ⁸

V letih 1942–1945 je okupator postavil za otroški vrtec barako, v katerem je bila zaposlena gospa Zofija Lipovnik iz Guštanj. Kar je razvidno iz dopisa Krajevnega ljudskega odbora Guštanj. Iz zapisa inventarja predvidevamo, da je bila takrat ena igralnica, v kateri je bil 1 regal z igračami, klop, 2 zaboja igrač, 2 mizi in okoli 10 stolov. ²

Ker pa vse od tega časa do leta 1945 ni pisnih virov, smo kot jubilejno leto oziroma začetno

leto organizirane predšolske vzgoje na Ravnah na Koroškem vzeli leto 1945.

Državna osnovna šola v Guštanju je leta **1945** imela prostore v tako imenovani tolstovrški osnovni šoli, ki je spadala pod Krajevni odbor Tolsti vrh. V njenem okviru je deloval otroški vrtec, ki ga je obiskovalo 39 otrok. Upravitelj je bil Ivan Ferč, prva učiteljica pa njegova žena Leopoldina Ferč. Otroška vrtnarica pa je bila Josipina Antensteiner. Kmalu je dobila zaposlitev vzgojiteljica z enoletnim tečajem Neli Miler.³

Učiteljski zbor so sestavljali tovariš Franjo Šebart, Katarina Šebart, Ema Kotnik, Mira Gačnik, Marija Jostl, Leopold Veber in Josipina Antensteiner. Delo v vrtcu je potekalo po izdanem navodilu otroškim vrtnaricam.⁸

1. aprila 1946 sta bili OŠ v Tolstem vrhu in Guštanju združeni pod eno opravlo. Šolska nadzornika, ki sta imela nadzor tudi nad delom vrtca, sta bila tovarišica Marica Čepe in tovariš Rudolf Kobolt.

»**29. septembra 1946** se je vršila uradna okrajna učiteljska konferenca na Prevaljah. Učiteljstvo je sestavilo podroben učni načrt, vsak za svoj razred – vrtnarica za svoj oddelek, nato še skupen delovni načrt za šolo in za delo v okviru sindikalne skupine učiteljstva OŠ Guštanj in OŠ Kotlje.«⁸

Iz dopisa šolskega upravitelja osnovne šole Krajevnemu ljudskemu odboru v Guštanju in Tolstem vrhu je zaslediti da sta bili osnovna šola v Guštanju in otroški vrtec v istih prostorih še **leta 1947**. Vrtec je obiskovalo 47 otrok, od tega 17 dečkov in 30 dekl�ic. V tem času je prevzela čiščenje stavbe Helena Cikulnik, pred tem pa je to delo opravljala njena mati Terezija Cikulnik.⁴

Z odlokom Okrajnega ljudskega odbora na Prevaljah št. 96/1, z dne 20. 2. 1947, je bil razrešen upraviteljske funkcije šole Ivan Ferč, na novo postavljen upravitelj pa Janko Gačnik.

Od 1. do 8. junija so vrtčevski otroci sodelovali v tednu matere in otroka z risbicami na razstavi v gimnaziji.⁸

»**11. 1. 1947** je bila okrajna konferenca šolskih upraviteljev. Otroška vrtnarica se je izobrazila v sklopu strokovno-načrtnega izpopolnjevanja učiteljev na 14-dnevnem tečaju za vzgojiteljice domov, igre in dela. O tem pričajo

študijski krožki v okviru sindikalnih skupin zveze prosvetnih delavcev. Takih študijskih sestankov je bilo 17. Vrh tega so se v okrajnem merilu vršili nedeljski tečajji za učitelje in vrtnarice pripravnike. Teh tečajev je bilo 5 (eden v Črni, Mežici, Svetem Danijelu, Prevaljah ter v Guštanju). Vršili so se tudi vzorni nastopi s hospitacijami – teh je bilo 8, predavanja na sejah učiteljskega sveta 5x. Šolo z vrtcem je 2x nadzoroval šolski nadzornik tov. Rudolf Kobolt – prvič 16. aprila in drugič 3. junija. Tudi otroški vrtec je bil odlično ocenjen. Na sestanku za starše 26. junija je imel tovariš Janko Gačnik predavanje o domovih igre in dela (DIDI) «.

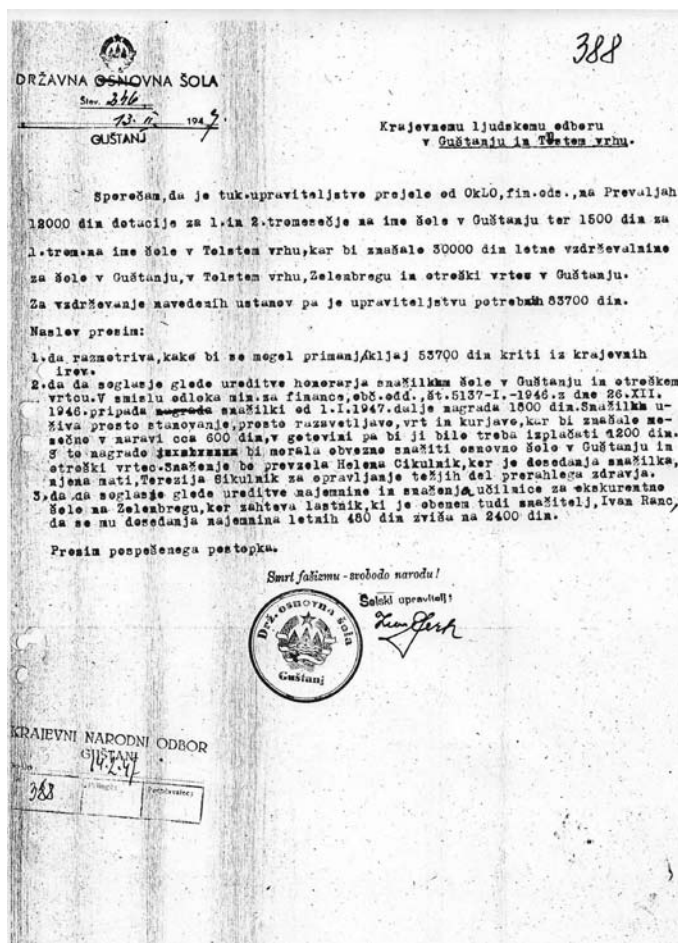
Otroci iz vrtca so skupaj z osnovnošolskimi otroki sodelovali na vseh proslavah in dogodkih. Stavba tolstovrške šole se uredi z novim prizidkom pri vходу, uredi se šolski zelenjavni vrt. **17. januar 1947** – razglašena ustava ljudske Republike Slovenije.

Leta 1948 se je vrtec vključil v program DID. Otrokom je nudil brezplačno hrano, skrb za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, ki se je vršila od 8. do 16. ure, s tem so otroci imeli možnost organizirane prehrane, saj je bila 7. januarja 1948 odprta mlečna kuhinja v tolstovrški šoli. Z organizirano prehrano je DID pridobil na svojem pravem namenu in pomenu, ki daleč presega socialnost in moralno upravičenost prejšnjega otroškega vrtca. Otroški vrtnarici Josipini Antensteiner je pomagala otroška vrtnarica Valentina Kapun.

Sedež in ime okraja je Dravograd od 17. 2. 1948, ko je Ljudska skupščina LRS sklenila Zakon o novi upravni ureditvi LR Slovenije. KLO Tolsti vrh in KLO Guštanj sta s tem združena v KLO Guštanj. Šolski okoliš šole in vrtca pri šoli Guštanj se s to spremembo ujema z ozemljem KLO Guštanj.

Z uredbo Ministrstva za prosveto 5. aprila 1948 je bilo ime OŠ Guštanj spremenjeno v OŠ Ravne na Koroškem.

Šolsko leto se je pričelo 15. septembra in zaključilo 27. junija. Prosti dnevi za šolske in predšolske otroke so bili ob božiču 5 dni, ob veliki noči 4 in ob zaključku polletja 3 dni. V tem času so bili tudi predšolski otroci doma.

Leta 1949 je bila prvič prireditelj za »novoletno jelko«, ko je otroke obiskal dedek Mraz (tovariš Maks Šave), otroci pa so bili obdarovani s pecivom, knjigami in igračkami. Delo v šoli in vrtcu sta nadzorovala tovariš Drago Čuček in tovariš Mirko Fale.

11. junija 1950, je bilo pri šoli odprto otroško igrišče, v juliju in avgustu je bila temeljita obnova zgradbe, kar se še ni zgodilo od dograditve objekta leta 1910 (prepleskane vse učilnice, stopnišča, stranišče, fasada, na novo postavljenih 5 glinastih peči, dve pa sta se temeljito popravili). Stroški za obnovo so se pokrili iz krajevnega samoprispevka prebivalcev. Za hišnika je bil nameščen tov. Matija Keber, za snažilko njegova žena Matilda, ki ji pomaga hčerka Micika. Stanovali so v prizidku šole.

S septembrom 1951 je delo upravitelja prevzel tov. Ivan Ferk, ker se je upokojil upravitelj Janko Gačnik.

Leta 1955 je prišla v vrtec vzgojiteljica s končano vzgojiteljsko šolo Anica Zabev in Kornelija Müller, ki je 1945 opravila petmesečni tečaj za otroške vrtnarice v Mariboru, 1948/1949 pa še petmesečni zvezni tečaj za predšolsko vzgojo v Zagrebu. Poudarek je bil na delovni vzgoji, zanemarili pa niso niti intelektualne vzgoje. V vrtcu je bilo otrok že za 3 oddelke.

Število otrok v vrtcu in v tolstovrški osnovni šoli se je večalo in za obe ustanovi je zgradba postajala pretesna. Iz teh razlogov so po letu 1956 začeli seliti tolstovrško osnovno šolo v osnovno šolo pri gasilskem domu.

Leta 1956

Najstarejši vrtec na Ravnah je dobil svoje prostore v samostojno upravljanje, ime pa po partizanki Marjetki – Vrtec Marjetka. 1. septembra 1956. leta je Kornelija Müller z odločbo Občinskega ljudskega odbora Ravne na Koroškem imenovana za upravnico otroškega vrtca Ravne na Koroškem. Vse do leta 1959 je poleg svojega poklicnega dela vzgojiteljice – upravnice opravljala še vse administrativne in finančne posle vrtca. V tem letu se je zaposlila tovarišica Justina Tasič, ki je imela velik čut za otroke, delo je postajalo vedno bolj kvalitetno. Organizirala je najrazličnejše prireditve za otroke: pustovanje, tetka Jesen, dedek Mraz, dan pomladi, teden mater in otrok ...

Leto 1957

Skupina otrok v igralnici s tovarišico Justino Tasič.

Leta 1958 je predšolska vzgoja z novim jugoslovanskim splošnim zakonom o šolstvu postala sestavni del šolskega sistema.

Leta 1959 se je zaposlila v vrtcu Marjetka Angelca Skudnik poročena Janežič s končano dvoipolletno vzgojiteljsko šolo. Vrtec so obiskovali otroci v 3 oddelkih, negovalke so bile Ela Flis, Ana Koller (poročen Gros) in Joža Radušnik. Kuharica je bila Ana Krajnc, pomočnica kuharice pa gospa German. Otroci so obiskovali vrtec izmenično dopoldne in popoldne.

Tudi v naravi je zanimivo in lepo.

Leta 1964 so bili zaposleni kot upravnica Kornelija Muller in vzgojiteljice: Justina Tasič, Angelca Janežič na novo pa sta se zaposlila v vrtcu Marjetka še Zofka Stropnik (poročena Sudar) in Anica Frece s končano 3-letno vzgojiteljsko šolo v Ljubljani.

IZBOLJŠANJE OTROŠKEGA VARSTVA (KOROŠKI FUŽINAR št. 5/7, 1964)

Otroški vrtec na Ravnah na Koroškem se razvija vzporedno z mladim mestom in železarno. Danes že šteje pet predšolskih skupin, ki so zaradi številnih prosilcev vse preko številno zasedene. To je dokaz, da ustanova ne zadošča dejanskim potrebam, posebno še, če upoštevamo število šoloobvezne mladine, ki bi ji ustanova prav tako morala nadomeščati dom. Potrebe kraja po varstveno vzgojni ustanovi rastejo s številom zaposlenih mater, te se v vedno večjem številu vključujejo v proizvodnjo.

Upravna organa ustanove se trudita razširiti ustanovo. V preteklem letu je znašala kapaciteta po predpisanem normativu za 67 gojencev, s preselitvijo stranke iz stavbe odgovarja danes za 97 otrok. Dejansko je v ustanovi 130 gojencev in pride na enega otroka 1.56 m² podne površine. Ustanova je pridobila tudi kuhinjo, umivalnico, pisarno, kabinet za učila in še druge pritikline.

Prostori v vrtcu pa niso zasedeni le v dopoldanskem času. Tu se v vedno večjem številu zbirajo občasni varovanci k telovadnemu krožku. Šolska mladina vodi pod nadzorstvom vzgojiteljic lutkovni krožek in krožek »Malega kina«. Predstave krožkov ob nedeljskih dopoldnevih so namenjene predšolski mladini, vendar se jih polnoštevilno udeležuje tudi zabave željna šolska mladina.

V preteklem letu je stanovanjska skupnost s sredstvi, namenjenimi za ureditev našega naselja, opremila že 5 let splanirano otroško igrišče. Zemeljskadela soudarniškoopravilistaršigojencev. Igrišče je od strokovnjakov dobilo priznanje kot eno najlepših v Sloveniji. V Kekčevi hišici v letnem času dan za dnem potekajo ustvarjalne igre s temo »družina«, na ležečem drevesnem deblu — zrakoplovu se prevažajo skupine v daljne kraje sveta, vlak na spodnji terasi igrišča pa jih spodbuja k igram z najrazličnejšimi kombinacijami, za katere črpajo snov iz družbenega življenja odraslih.

Tudi zadnje praznovanje novoletne jelke je omembe vredno. Dedek Mraz ni otrokom poklonil le novih igrač, temveč jim je z uvidevno pomočjo upravnega odbora železarne uredil tudi nove igralnice. Ob novoletni jelki so se okoli prijaznega dedka zgrnili vsi malčki in vedrih obrazov sproščeno odgovarjali dobremu možu. Z razumevanjem so sprejeli opravičilo, ker s sredstvi sindikata železarne ni utegnil pravočasno nabaviti pohištva za nove igralnice.

Za zaključek pa še kratko gospodarsko poročilo.

Ustanova je poslovno leto 1963 zaključila z dobro prigospodarjenim čistim dohodkom. Prenesla ga je v naslednje poslovno leto za nabavo pohištva ter za kritje stroškov pri ureditvi kuhinje za družbeno prehrano otrok ter nove umivalnice v nadstropju. Višino čistega dohodka so ustvarili objektivni razlogi v zvezi s pozno pridobitvijo novih prostorov.

Leto 1965

Ustvarjalnost predšolskih otrok v vrtcu.

KAJ DELAMO V VRTCU (Koroški fužinar št. 7/9, 1965)

20-letnico osvoboditve so proslavili tudi cicibani štirih koroških občin z razstavo svojih izdelkov in risb, ki je prepotovala pod naslovom »Kaj delamo v vrtcu« vso dolino od Črne do Radelj ob Dravi.

Cicibani so v 10 vrtcih leto dni ustvarjali in pripravili za starše in vse one, ki se zanimajo za delo otrok v vrtcih, mnogo zanimivega in lepega.

Razstavo je organiziral aktiv vzgojiteljic na področju zavoda za prosvetno pedagoško službo Dravograd. Potujoča razstava se je ustavila v vseh večjih krajih, kjer delujejo vrtci. Otvoritev je bila 14. maja v Slovenjem Gradcu v umetnostnem paviljonu. Otroški izdelki, razmeščeni po policah in vitrinah z večšo roko direktorja paviljona tov. Pečka ter risbe na stenah velikih razstavnih prostorov, so nudili obiskovalcem lep užitek. Razstava je zaključila svojo pot v Dravogradu 13. junija. Pokroviteljstvo je prevzel Zavod za prosvetno pedagoško službo Dravograd, stroške pa bo kril aktiv vzgojiteljic iz sredstev, ki so jih darovale občinske skupščine, krajevne skupnosti in organizacije štirih koroških občin.

S potujočo razstavo je aktiv vzgojiteljic želel prikazati napredek predšolskih ustanov po osvoboditvi. Želel je prikazati, da se otroci v vrtcih ne le igrajo, temveč se v obliki organizirane igre zaposlujejo, tako da v razvoju vsestransko napredujejo ter se privajajo na to, da se bodo znali samostojno zaposliti in si koristno organizirati prosti čas, ko odrastejo.

Pod strokovnim vodstvom vzgojiteljic otroci iz naravnega in drugega odpadnega materiala ustvarjajo postopoma vedno zahtevnejše. Vzgojiteljice razvijajo sposobnosti otrok s preizkušeni metodami, ki vplivajo na njihovo razgibano čustveno življenje v tej dobi. Na vsakodnevnikih sprehodih naberejo otroci najrazličnejši naravni material, doma, v trgovinah, pri obrtnikih ali v ambulanti pa najdejo še vse ostalo, kar v svoji igri s pridom uporabljajo. Iz tega materiala malčki sestavljajo, lepijo, konstruirajo, kombinirajo. Tako razvijajo svojo fantazijo in se seznanjajo z lastnostmi materiala ter pri delu nabirajo izkušnje v rokovanju z materialom in potrebnim orodjem.

Organizatorji smo se potrudili prikazati staršem — obiskovalcem razstave različno gradivo, s katerim se otrok pod vodstvom in s pomočjo odraslih rad in uspešno zaposluje tudi doma. Saj moramo vedeti, da je otroku lastni izdelek dragocenejši od drage, v trgovini nabavljene igrače za navijanje. Lastni izdelek bo pri igri prilagajal svoji zamisli. Če bo potrebno, ga bo samostojno popravil, igračka za navijanje pa ga bo razočarala že pri prvi samostojni zaposlitvi zaradi občutljivega mehanizma, ki se navadno ne da več popraviti, ko odpove pod neveščimi prstki. Zato naj bo razstava »Kaj delamo v vrtcu« tudi spodbuda staršem za preprosto zaposlovanje predšolskega otroka doma, posebno če ga starši zaradi prenapolnjenih kapacitet ne morejo vključiti v vrtec.

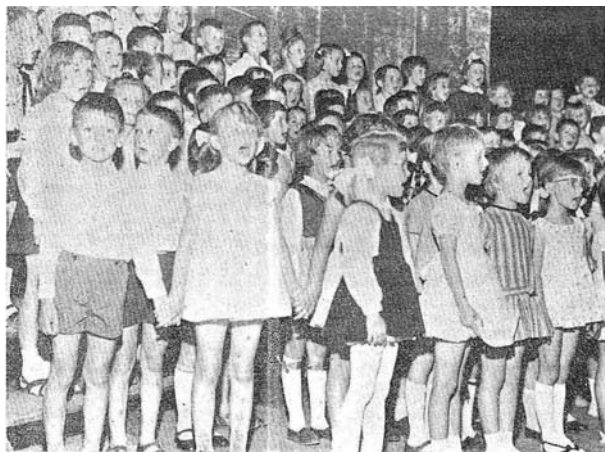
Kornelija Müller

Leto 1966

Pevske revije otrok pod vodstvom profesorja Janeza Kuharja.

CICIBANI SO ZAPELI (KOROŠKI FUŽINAR št. 3, 1966)

Na začetku šolskega leta 1965/66 je Zavod za prosvetno pedagoško službo Dravograd organiziral glasbeni seminar za vzgojitelje. Vodil ga je mladinski skladatelj in radijski urednik prof. Janez Kuhar. Vzgojiteljice je seznanil s pesmimi, ki so bile predvidene za oddajo »5 minut za novo pesmico«. Vzpodbudil je vrtce, da so si napovedovali med sabo tekmovanje pri delu na področju glasbene vzgoje.

Vsak petek ob istem času so se cicibani zbrali pri radijskih sprejemnikih in poslušali glasbene oddaje pod naslovom »5 minut za novo pesmico«. Pri pozdravih so z radijskim zborčkom prepevali že znane pesmi. Po oddaji so sedli k mizam in risali po vsebini pesmi, ki jih je tetka napovedovalka napovedala v obliki zgodbe. Tako smo poleg glasbene razvijali tudi likovno sposobnost pri otrocih. Najboljše risbe so cicibani pošiljali RTV Ljubljana, kjer so jih likovni strokovnjaki ocenili in po svoji uvidevnosti razstavili v prostorih RTV. Poleg risb so vzgojiteljice seznanjale radijske sodelavce tudi z življenjem in delom otrok v vrtcih. Na prošnje vzgojiteljic je skladatelj Janez Kuhar uglasbil tudi več pesmi na poslane tekste.

Plod skupnega dela je bil posebno viden ob zaključku šolskega leta na pevskega koncertu pod naslovom »Cicibani pojo in rajajo«. Otroci štirih vrtcev: Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica in Črna so se s svojimi naštudiranimi pesmimi in plesi zvrstili na štirih odrih po Koroški. Ob zaključku so zapeli v skupnem zboru tri pesmi, katerih zadnja je ponesla pozdrave dragemu tovarišu Titu.

Kornelija Müller

Leta 1967 smo dobili prvi samostojni zakon o otroškem varstvu.

V občini Ravne na Koroškem je za predšolsko vzgojo bil odgovoren Družbeni sklad za šolstvo občine Ravne na Koroškem, ki ga je zastopal v.d. direktor Boris Feldin.

Obisk predstavnikov odbora iz Železarne Ravne

Leta 1968

Mala šola s tovariščo Anico Frece

Leta 1969

Vzgojno varstveni zavod Ravne na Koroškem je finančno samostojni zavod vpisan v register zavodov pri Gospodarskem sodišču v Mariboru pod št. 232/1.

POSLOVNO POROČILO

VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD RAVNE NA KOROŠKEM ZA LETO 1969

SPOLOŠNI DEL:

Vzgojno varstveni zavod Ravne na Koroškem je finančno samostojen zavod. Vpisan je v register zavodov pri Gospodarskem sodišču v Mariboru pod št. 232/1.

Upravlja ga delovna skupnost in upravnik. Zavod se pri poslovanju poslužuje pravilnice, statuta, pravilnice o delitvi osebnega dohodka ter pravilnice o delovnih razmerjih.

gospodarsko in vzgojno delo poteka na podlagi letnega načrta.

Finančno materialna služba s temi na podlagi splošno veljavnih predpisov. Računovodske posle vodi polno odgovorna računovodja tov. ŽUPKO Milka. Finančne posle upravlja še na IVZ črna in belica.

Administracijo vodi upravnik.

Sredstva Zavoda so se stekala:

Od TIS Ravne na Koroškem,
od prispevkov staršev gojencev.

Is prvaga vira smo krili osebne dohodke vzgojnega dela osebja, upravnika, snafilca in računovodje. Is drugega vira pa osebne dohodke kuharice in nagovale ter materialne in funkcionalne stroške.

Kapaciteta zavoda je bila tudi v tem letu 70% preokupirana. Odsklonili smo približno 25 majnih otrok. Tudi kapaciteta kuhinje je bila občutno prazenana.

Zavod je deloval neprekinjeno celo leto. Odprt je bil dneve od 6h - 18 h.

Tudi v tem letu je potekala v zavodu mala šola. Otroci so bili razporejeni v štiri skupine. Vseh šolskih novincev je bilo 102. (Izvenvrstevskih).

Od 155 rednih gojencev je le 15% otrok od enostranskih zaposlenih staršev.

V zavodu je bilo zaposlenih 12 delavcev. Od teh 5 vzgojiteljev smo posredno zaposleli, 1 nagovale, upravnika, računovodja, snafilca ter dve kuharici. Strokovni laptit sta opravili 2 vzgojiteljski pripravnički.

- 2 -

POROČILO O VZGOJNEM DELU

V zavodu je do konca junija delovalo 6 skupin. V podizobilnih mesecih smo imeli dva dejurni skupini. Vključeno ih je bilo približno 50 otrok. Vsi oddelki so nadštevilni, kapaciteta je bila 75% preokupirana. Delovni pogoji vzgojiteljske so bolni, vzgojno delo poteka na dolžnem ravni s snafilco, za priljubljen je 6 otrok. Is ob 6 uri sjutraj. Vzgojno delo poteka na podlagi letnega načrta vzgojnega dela vzgojiteljskih načrtov ter dnevnih priprav. Vključuje vse vzgojne področje, ki se osredotoča na letne čase ter priprave na otroške praznike.

Zavod je tudi v tem letu sodeloval s RTV-Igubjane. Za boljše glasbeno vzgojo je organiziral aktiv vzgojiteljske tudi v tem letu v malem zavodu dvodnevni glasbeni seminar na vzgojiteljske koroške regije. Pod pokroviteljstvom TIS Ravne so se vrtili na trah izobilnih pevski koncert, kjer so sodelovali vsi vrtni male obline. Ker je letov dom zaradi pomrila nprt smo pripravili praznovanje noveletne letke na izvenvrstevske predloške otroke v Domu Selezarjev. Gojenci so prispevali program, dedek Mma pa je obdaril vse otroke. Sredstva je prispevali občinski sindikalni svet.

Dan Sema smo proselavili v zavodu, tako da so otroci pogostili svoje mame ter jim pripravili program. Is programom smo sodelovali tudi pri prselavi v Domu Selezarjev. Otroci so s svojimi izdelki sestavili vsa manjina, obdarili najzslužnejše delavce v Sela Sarni ter osebno sestavili letna v delovnih organizacijah. Udeležili smo se gustrna karnevala, ki ga je pripravila Krajevna skupnost. Na igrišču je bilo praznovanje Tete Jeseni, ki je trajalo več dni, imeli smo tudi goste Is posebna šola in Is IVZ belica. Na vse državne praznike so bile interne prireditve na vse oddelke. Na teden mladosti so se skupine skupine s programom priključile Solajcem, ki so izvedli predstave v marcu. Solajsko leto smo zaključili s deljstni izpiti s avtobusom na letišče pri Slovanj Gmdu. Ob Senu republike so skupine skupine izrodile citabnon svezjetin v pionirsko organizacijo šport in Is Sestavila. Od marca do junija Solajsko leto so v zavodu delovale 4 skupine male šole. Začetih je bilo 115 šolskih novincev - izvenvrstevskih otrok. Skupini so se v popoldnevne časa čr časno po 3 ure. V redno malo šolo v dopoldneva Is su je bilo vključenih 69 rednih gojencev. V maju so bili vsi šolski novinci testirani po psihologu. Rezultati so bili dobri. Sema j otrok rojenih do marca naslednjega leta, je bilo pri testiranju odklonjenih zaradi nezadostne zrelosti.

Vsi gojenci so bili zdravniško pregledani. Vodili smo jih po skupinah v zdravstveni dom. Testiranje za TBC se je izvedlo v zavodu. Otroških epilepsij ni bilo. V kolikor so otroci izostajali so zaradi manjših prehladov, angina, perarji medelino. Imeli smo pa ved pripravo obolenja levic. Is otroci so prejemali dietično hrano-malico. Skrbeli smo za stalno nakupovanje s sasepsion, s vitaminiko in karolinidno bogato hrano pa smo poskrbeli za vselano okrepitev malčkov.

Zavod je delal več razširjenih delovne skupnosti zaradi predloga, da se zavod v obini združi. Ker v tem področju posebnega priznanja ni bilo so zavodi še danes samostojni, pod isto ločenimi upravniki. Zavod je imel 2 sestanke delovne skupne ki in lo sestankov vzgojiteljske kolektive. Is prvih smo razveljavili gospodarsko in vstopanje golčnega značaja, za drugih sestankih vzgojiteljskega kolektiva pa skrbeli

- 3 -

za realizacijo vzgojnega letnega načrta ter za strokovno izpopolnjevanje vzgojiteljske. Vzgojiteljske so se redno udeleževale sestankov skupa, katerih je bilo letos manj zaradi neurejene predšolske inšpekcijske službe za prosvetno pedagoško službo.

Zavod je imel 2 skupna roditeljska sestanka in 2 oddelčna sestanka v vsaki skupini. Obisk je bil vedno dober. P. leg tega so bile dobre obiskane govorilne ure za starše, ki so bile za vsako skupino po 2 x v mesecu. Najboljša udeležba je bila pri vzgojiteljskih starejših skupin, saj so se starši zelo zanimali za napredek šolskih novincev. Za najmlajšo malo šolo je imela tov. psiholog posebno sestanek s starši izvenrednih šolskih novincev. Poučila jih je glede testiranja otrok ter velikega pomena male šole za pripravo otroka na prvi razred.

Zavod je imel dobre povezave s osnovno šolo. Vpis v malo šolo se je vrtil na osnovni šoli, prav tako so vzgojiteljske starejših skupin s svojimi obiskali prva razred, da so otroci prisostvovali pouku.

Priloge s strani smo pobirali po nadrepanjeni lestvici. Karistili smo ga za kritje materialnih in funkcionalnih stroškov ter za dejavnost družbene prehrane.

GOSPODIŠKA DEJAVNOST

V letu 1969 smo nabavili pisalno-strojepisno mizo, enikop vrtiljivi stol & mizico-strojepisne s stoli za oddelke, stenata tabla za 4 oddelke, ciklograf za razpisovanje matric.

Skupni smo za redno vzdrževanje stavbe, uredili garderobo in sobe isseljene tov. Antensteinar, preločili smo vse pedi ter postavili svo nove glinaste pedi v nove garderobe, prebrili smo vse prostore, oblikovali s lesenim igralnico starejše skupine, obnovili delovno mizo v kuhinji. S sredstvi iz sklada otroškega vrta varstva smo napravili novo igralno ter uredili odboj, postavili na novo fardo v stavbi, uredili novo klet, istočasno prevredili saba stranišča iseva stavbe na isplakovanje. Del sredstev se je namenilo za kritje posejila, ki smo ga najeli za obnovo prostorov v podprtilišju.

Zaključni račun je obravnavala delovna skupnost zavoda dne 10. 2. 1970 in o delitvi dohodka izdala prilobeni zapisnik.

Predsednik del. skupnosti:

Matij Justin

Justin

Pomlad na travniku

Mala šola 1969

Marko Tavce	Miljana Staniseric
Vilko Plominšec	Larjor Marzel
Zoran Prugel	Silva Popic
Mirko Sapek	Larvin Schupp
Janez Lusek	Sorja Prapa
Kuebrig Penacih	Ena Grmova
Ivanjo Vrhic	Anita Krekar
Ludvig Lipovnik	Ylka Stefanic
Zoranke Mori	Mirjana Osenjak

*Ulrika Fikorenik
Ivanjo Vrhic*

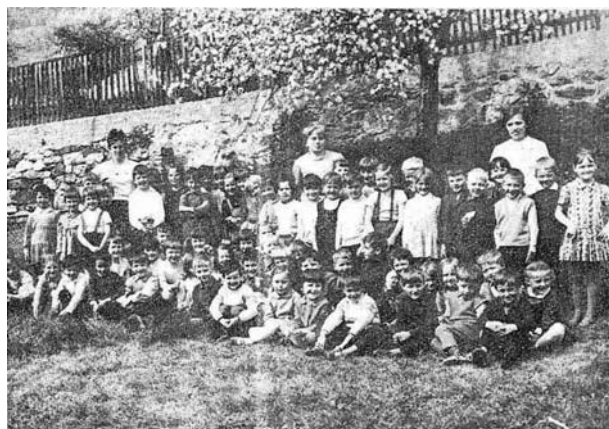
12. 2. 1969 je v časopisu Delo objavljen članek Ravne na Koroškem – otroška maškarada. Tukajšnji otroški varstveni zavod bo na letošnjo pustno nedeljo priredil popoldne otroško maškarado. Odhod otroških mask po ulicah je tukaj postal že tradicionalen.

Leto 1970

MALA ŠOLA (Koroški fužinar št. 4, 1970)

Novo šolsko leto! Na Ravnah se je začelo tudi za vse otroke, ki jim do šole manjka še leto dni. To so mali šolarji.

Prejšnja leta smo natrpani program male šole izvajali za otroke, katerih starši niso obojestransko zaposleni, v zadnjem trimesečju šolskega leta. Letos smo napredovali. Že od začetka septembra hodijo v popoldanskem času otroci mater — gospodinj vsak dan v malo šolo, vendar vsak dan druga skupina. Tako pride na vrsto vsaka skupina enkrat tedensko. Enkrat tedensko se vozi tovarišica Tasič, ki je prevzela to malo šolo, tudi v Kotlje. Otroci bodo pridobili več, kot so lahko v trimesečni mali šoli, vseeno pa še ne toliko kot otroci obojestransko zaposlenih staršev, ki so redni gojenci vzgojno varstvenega zavoda. Zdaj je v stari tesni stavbi nemogoče te ugodnosti nuditi vsem malim šolarjem.

Morda pa bi nova zgradba sčasoma lahko popravila krivico?

Marička Kotnik

Leto 1971

Precejšnja zaposlitev žensk v industriji je predstavljala problem varstva otrok. Takratna ravnateljica Kornelija Müller je izpostavila vprašanje otroškega varstva na Ravnah, ki še zdaleč ni rešeno. Iz zapisov je razbrati, da je v nekdanji tolstovrški osnovni šoli, ki so jo kasneje preuredili za potrebe otroškega varstva, prostora za 85 otrok, vpisanih pa je 147 otrok. Do sedaj so odklonili že 60 prošenj staršev. V tem času deluje v vrtcu še 2x tedensko popoldanska mala šola. Teh otrok je 132. Iz oddaljenih krajev se vozi 20 otrok, med drugim tudi iz Kotelj. Prostorsko stisko so že v letu 1970 reševali s pomočjo lastnih sredstev in sredstev temeljne izobraževalne

Otroci s tovarišico Angelco Janežič

Dopoldanska in popoldanska mala šola

skupnosti v poslopju prostorov bivše milice. Letos pa so dobili odpoved od trgovskega podjetja Merx, zato so povprašali za prostore na posebni osnovni šoli, a so jih tudi tu zavrnili zaradi varstvenega oddelka. Glede na prostorsko stisko in potrebe staršev se predvideva, da bodo s pomočjo republiškega sklada za otroško varstvo že spomladi pričeli z graditvijo novega vrtca, v katerega bo lahko vključenih 160 otrok. Načrti so izdelani, lokacija določena, delovne organizacije so obljubile pomoč, Železarna je pripravljena prispevati 200 dinarjev. Podjetje Marles iz Maribora bi postavilo montažno zgradbo do poletja naslednjega leta. S tem bi bilo rešeno vprašanje otroškega varstva v občini Ravne za nadaljnjih nekaj let.

Leto 1972

DOBIJO NOV VRTEC (VEČER, torek 11. aprila 1972)

Na Ravnah na Koroškem imajo lep vzgojno varstveni dom. Toda v njegovi notranjosti, ki je sicer dobro založena z učno-vzgojnimi pripomočki, se stiska kar sedem dopoldanskih in tri popoldanske skupine otrok. Imajo tudi posebno „potujočo“ skupino malčkov, ki mora vsak dan večkrat na pot iz igralnice v trgu v matično ustanovo na kosilo,

skupne zaposlitve in podobno. Vse to pa ne moti še boljše delo in počutje otrok.

Zato so pri izobraževalni skupnosti kljub težavam - vemo, da se občani niso izrekli za svoj prispevek - le uspeli in bodo letos že pričeli graditi otroški vrtec. Novi vrtec na Ravnah bo imel devet igralnic z vsemi pripadajočimi prostori. Predračunska vrednost objekta znaša 35.900 dinarjev in upajo, da se bodo spomladi prihodnjega leta že preselili

v lepši dom. Gradnja bi se morala sicer že pričeti, toda težave imajo še zaradi 30-odstotnega pologa, ker jim ta znesek manjka. Prepričani so, da bodo tudi ta denar nekako dobili in kmalu pričeli dela. Seveda pa ob preselitvi ne bodo opustili starega vrtca. V njem bodo še naprej imeli otroke, vendar ne bodo več tako utesnjeni. Naslednji bo na vrsti

vrtec v Črni na Koroškem. Tudi tam se otroci stiskajo v miniaturnih igralnicah. Če bo šlo vse po sreči, bodo v letu 1975 rešili zadnje prostorske probleme v otroških vrtcih ravenske občine. Nekaj denarja bodo k temu prispevale tudi delovne organizacije.

Kw

GRADNJA NOVEGA VRTCA NA RAVNAH NA KOROŠKEM DOBRO NAPREDUJE

PRVI PROSTORI ZA 180 OTROK (VEČER – sreda, 13. septembra 1972)

SKUPNO S STARIM VRTCEM BODO NA RAVNAH IMELI PROSTORA ZA OKROG 250 OTROK

Kakor marsikje drugje tudi otroci v Mežiški dolini nimajo takih vrtcev, kot bi si jih želeli. Veliko je bilo zato lansko leto veselje mežiških otročičev, ko so dobili sodobno opremljen montažni Marlesov vrtec. In takšno veselje čaka v začetku prihodnjega leta tudi otroke na Ravnah na Koroškem, saj je po programu temeljne izobraževalne skupnosti letos na vrsti gradnja montažnega vrtca v tem kraju. Graditi so ga pričeli letos poleti in prva zemeljska in druga gradbena dela so sedaj že opravljena, tako da bo v teh dneh Marles že lahko pričel montažo. Kaže torej, da bo vse potekalo v roku in da bo vrtec postavljen konec februarja 1973. leta. Imel bo 9 igralnic, njegova zmogljivost pa bo 180 otrok. Poleg tega bo imel tudi upravne prostore in

kuhinja in bo tu torej upravni center za stari in novi vrtec.

Novi vrtec na Ravnah gradijo v okviru srednjeročnega načrta, ki so ga izdelali leta 1969 in naj bi ga uresničili do 1975 leta. Po tem načrtu bi vrtec na Ravnah morali pričeti graditi že lansko leto, vendar pa zaradi tedaj obveznega 30-odstotnega pologa tega niso mogli. Pri temeljni izobraževalni skupnosti Ravne na Koroškem upajo, da do zastojev sedaj ne bo več prišlo in da bo torej vrtec zagotovljen v predvidenem roku. Denar za gradnjo (4 milijone dinarjev) imajo namreč že zagotovljen, saj je med drugim železarna Ravne prispevala 400.000 dinarjev.

S tem vrtcem bodo zmogljivosti za otroško varstvo na Ravnah narasle na približno 220 do 250 otrok - to seveda skupaj s starim vrtcem. Tako bodo najnujnejše potrebe za nekaj let zadovoljene.

V prihodnji fazi je seveda predvidena še gradnja vrtca na Javorniku, ko se bo tu razvilo novo naselje. Temeljna izobraževalna skupnost pa misli tudi na naselji Janeče in Dobja vas, kjer bodo še pred tekom srednjeročnega načrta morali urediti prostore za vzgojno varstvo.

T. IVIČ

Leto 1973

Vzgojno-varstvena organizacija Ravne na Koroškem je bila ustanovljena z odločbo Skupščine občine Ravne na Koroškem št. 02218/73, 27/12-1973 in je vpisana v sodni register kot Vzgojno-varstvena organizacija Ravne na Koroškem p.o.

Ustanovitelj je bivša Občina Ravne na Koroškem.

Vsi štirje vrtci (vrtec v Črni z enoto v Žerjavu, vrtec v Mežici, vrtca na Prevaljah in vrtca na Ravnah), ki so bili samostojni s svojimi vodji vrtca, so se povezali v Vzgojno-varstveno organizacijo – VVO Ravne na Koroškem. VVE so organizirane pod enotnim vodstvom – administrativnim in pedagoškim – s sedežem v enoti Solzice, Čečovje 7a na Ravnah na Koroškem. V 34 oddelkih je bilo vpisanih 852 otrok.

Slavnostni govornik Leopold Suhodolčan

VRTEC »SOLZICE« (INFORMATIVNI FUŽINAR, št. 10, 1973)

1. septembra so za naše malčke odprli novo vzgojno varstveno ustanovo — otroški vrtec »SOLZICE«. V devetih igralnicah, kuhinji in drugih prostorih, ki so na razpolago, je preskrbljeno za varstvo v dopoldanskem času 180 otrok. Že sedaj pa premišljujejo o popoldanskem varstvu, saj ni malo staršev, ki delajo na izmene.

V varstvo so sprejeli tudi skupino 2 do 3-letnih otrok, ki jih oskrbuje medicinska sestra. Tako je za zdaj na Ravnah z zmogljivostjo starega in novega vrtca poskrbljeno za varstvo 350 otrok.

Z dograditvijo nove in obenem najlepše vzgojno varstvene ustanove na Koroškem, so zadovoljene najnujnejše potrebe po otroškem varstvu. Vrtec je veljal okroglih 400 milijonov starih dinarjev.

Zanj so prispevali:
150 milij. iz sklada republiške skupnosti otroškega varstva,

120 milij. kredita Ljubljanske banke,
100 milij. iz sklada otroš. varst. vročnega na banki,
40 milij. Železarna Ravne.

Naši najmlajši Ravenčani so se bolj težko privadili na novo okolje, saj so se nekateri malčki prvič odtrgali od svojih mamic za nekaj ur dnevno. No, pa to so težave, ki so jih iznajdljive in strokovno usposobljene vzgojiteljice v krajšem času premagale. V vrtcu bodo tovarišice skupno z otroki organizirale razne krožke in lutkovne predstave predvsem za otroke, katerih matere so doma oziroma kjer so otroci v varstvu pri svojih babicah. Že v tem letu imajo v načrtu ureditev otroškega igrišča, kjer bodo imeli otroci možnost, da bodo ob lepem vremenu čim več zunaj. Pozimi pa bo v njihovo največje veselje sankališče.

Staršem pa še to. Vsestransko sodelovanje z vzgojitelji bo najboljši uspeh dela, ki si ga tako vzgojitelji kot starši želimo.

M. Knežar

Pisni viri leta 1973 iz Kronike vzgojno varstvenega zavoda Ravne na Koroškem.

Leta 1973 otvoritev montažnega vrtca imenovanega Solzice na Čečovju. Slavnostni govornik je bil Leopold Suhodolčan.

Otroci z vzgojiteljico Marijo Prekrški

Leto 1974

Vzgojno varstveni zavod Ravne na Koroškem je nastal 1. januarja 1974 s spojitvijo tedaj samostojnih vzgojno varstvenih zavodov, in sicer: VVZ Črna na Koroškem, VVZ Mežica, VVZ Prevalje in VVZ Ravne na Koroškem. (Odločba skupščine občine Ravne na Koroškem št. 022-18/73 dne 27. 12. 1973).

Ravnateljica VVZ je Milka Pogačar.

Pedagoški vodja Zofka Sudar.

Vzgojno varstvena organizacija Ravne na Koroškem (v nadaljevanju VVO), Čečovje 7a je pravna oseba. Ustanovitelj je Skupščina občine Ravne na Koroškem. Osnovna dejavnost je vzgoja in varstvo, priprava otrok na osnovno šolo.

V skladu s statutom, ki ga je zavod sprejel 13. januarja 1974, so v sestavi zavoda notranje organizacijske enote imenovane Vzgojno varstvene enote (VVE). Enote imajo oddelke. Zavod ima naslednje VVE:

- VVE Marjetka Ravne na Koroškem, Gledališka pot 4, s 5 oddelki (135 otrok);
- VVE Solzice Ravne na Koroškem, Čečovje 7a, z 9 oddelki (213 otrok);
- VVE Krojaček Hlaček Prevalje, Zgornji kraj 12, s 4 oddelki (132 otrok);
- VVE Najdihojca Mežica, Partizanska cesta 10, s 5 oddelki (123 otrok);
- VVE Kralja Matjaža Črna na Koroškem, Center 118, s 4 oddelki, od katerih se 1 oddelek nahaja v Žerjavu (95 otrok).

Sedež uprave je v vrtcu Solzice na Ravnah na Koroškem in se hkrati šteje za centralni vrtec. VVE delujejo v lastnih zgradbah, v občini pa ni vrtca, ki bi bil primerno urejen za varstvo dojenčkov. Najmlajši otroci, ki se sprejemajo v varstvo, so stari 18 mesecev, najstarejši pa od 6 do 7 let. Delovni čas traja od 5.30 do 15. ure. Zbor delovne skupnosti je v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu sprejel odločbo, da se razen v VVE Marjetka na Ravnah na Koroškem uvede 6-dnevni delovni teden, v vseh enotah zavoda, kar pomeni, da se vrši varstvo otrok v vseh krajih tudi ob sobotah. Na Ravnah na Koroškem se ob sobotah združuje sobotno varstvo otrok iz VVE Marjetka v VVE Solzice. Velik poudarek je bil na prehrani, zato so bili po predhodnem naročilu staršev otrokom ponujeni obroki zajtrk, malica in kosilo.

Vzgojno-varstvena dejavnost se financira iz sredstev za vzgojo in izobraževanje pri temeljni izobraževalni skupnosti – TIS, iz sklada za otroško varstvo in iz oskrbnin staršev. V Marjetki znaša oskrbnina 230,00 din na otroka, v Solzicah pa 280,00 din na otroka. Kosilo za otroke je v višini 6,60 din, za zajtrk 1,70 din, malica pa je všteta v oskrbnino. Starši plačujejo oskrbnine v skladu z diferencirano lestvico, ki je izračunana na dohodek na družinskega člana.

Delež staršev znaša 38 %, 62 % pa je družbeni delež k ceni.⁵

VVZ Ravne na Koroškem je sprejel sklep o začasni sistemizaciji delovnih mest, v kateri je predvidena šolska izobrazba, delovne izkušnje, poizkusna doba in moralno politične kvalifikacije (skupno 53 delovnih mest).

Vsaka VVE ima vodjo enote z nalogami, zapisanimi v posebnem dokumentu, sprejetim na seji sveta zavoda. VVE Marjetka – vodja enota vzgojiteljica Justina Tasič, VVE Solzice – vodja enote vzgojiteljica Angelca Janežič.

Zgradba, v kateri se nahaja vrtec Marjetka, je zasedena preko svojih kapacitet, ker še nekaj časa ni predvidena novogradnja vrtca na Ravnah na Koroškem. Izdan je načrt za adaptacijo zgradbe, ki naj bi bila zaključena do leta 1976 (izpeljati ogrevanje iz mestnega toplo voda, namestiti novo elektro-inštalacijo, zamenjati okna in vrata, urediti sanitarije, garderobe in kuhinje). Iz LDN vrtca je razbrati, da bo v bodoče pozornost namenjena k urejevanju igrišč in okolja pri VVE Solzice in Marjetka.⁵

Kot dopolnilna dejavnost vrtca se je izvajala Cicibanova šola za otroke od 3 do 5 let v popoldanskem času v Kotljah in na Ravnah na Koroškem, plavalna šola pod vodstvom vzgojiteljic, v katero je vključenih 118 predšolskih otrok iz enote Marjetka in Solzice in mala šola, organizirana za otroke, ki ne obiskujejo vrtca v prostorih osnovnih šol Kotlje, Šentanel, Leše in Lokovica.⁵

20. 12. 1974 delovna skupnost VVZ Ravne na Koroškem pristopa k ustanovitvi samoupravnih interesnih skupnosti: Občinski izobraževalni skupnosti, Skupnosti otroškega varstva, Zdravstveni skupnosti, Kulturni skupnosti, Skupnosti socialnega skrbstva in Telesno-kulturni skupnosti Ravne na Koroškem.⁶

Milka Pogačar

Razvoj dnevnega varstva otrok v občini Ravne na Koroškem l. 1970-74

Z zakonom o skupnostih otroškega varstva v SRS smo prvič po vojni postavili temelje za sistematično financiranje gradnje novih objektov za varstvo otrok, adaptacij in investicijskega vzdrževanja. Zakon je bil sprejet konec leta 1967. Leta in leta so tekla v slovenskih občinah prizadevanja za izboljšanje pogojev otroškega varstva. Republiška skupščina je poskušala vplivati na razvoj s priporočili in resolucijami. Uspehi so bili majhni. Za razvijanje otroškega varstva postavlja realno in trdno bazo edinole zakon. Kljub temu da so sredstva, ki se zbirajo po zakonu, nizka, pa vendar ni razlogov za nestrpnost, saj bi ob pričakovanih dohodkih razmeroma v kratkem času izboljšali razmere v vzgojno varstvenih zavodih in povečali dejavnost. Z zbiranjem rednih sredstev zakon obvezuje organe, ki prevzemajo skrb za razvoj otroškega varstva, za načrtno urejanje varstvenih objektov, za prizadev-

no zbiranje in gospodarno uporabo sredstev. Majhne možnosti in obsežne dolžnosti narekujejo kar najbolj načrtno delo. Treba je bilo torej izdelati program razvoja otroškega varstva na podlagi spoznanja potreb. Glede na to, da nastopajo bistvene razlike v dosedanji organizaciji dnevnega varstva, je bilo potrebno načrt in skladno z njim porazdelitev sredstev tako usmeriti, da bo razvoj varstvenih oblik postopno premostil velike razlike v položaju otrok.

Glavne značilnosti programa so:

— usklajevanje razvoja predšolskega in šolskega varstva. Teza: predšolsko varstvo se ne more razvijati na preveliko škodo šolskih otrok.

— Posebna osnovna šola Ravne v l. 1969 še ni imela organiziranega varstva. Teza: do leta 1974 naj bodo v varstvo vključeni vsi učenci!

— Vzgojne varstvene ustanove in šole morajo vključiti v varstvo otroke pod enakimi pogoji. Teza: v času, ko ne moremo organizirati varstva za vse otroke, ki bi ga potrebovali, postavljamo za vključevanje otrok v varstvo prioriteten red, ki se glasi:

— pri vključevanju v varstvo uživajo prednost otroci obojestransko zaposlenih staršev,

— otroci iz vzgojno problematičnih družin,

— otroci v starosti od 6 do 7 let, v okviru možnosti tudi otroci od 5 do 6 let.

— V krajih, kjer organiziranega varstva iz objektivnih razlogov ni mogoče urediti, se organizirajo za predšolske otroke brezplačne »male šole«.

— Delež staršev pri pokrivanju dela stroškov varstva mora biti enotno urejen za območje vse občine.

Pogoji za vključevanje otrok od 6 do 7 let morajo biti sprejemljivi za vse starše ne glede na njihovo socialno-ekonomsko sposobnost. Enaki pogoji veljajo tudi za otroke, ki se vključujejo v šolsko varstvo.

S tako postavljenemu tezo zasledujemo cilj, s katerim bi omogočili otrokom vstop v šolo in šolanje z bolj enakimi pogoji ter da bi omogočili zaposlenim staršem boljše varstvo otrok v času njihove odsotnosti.

Program pa je tudi temeljni dokument, na osnovi katerega se mora občina potegovati za ugodne kredite, brez katerih gradnja objektov vzgojno varstvenih ustanov, šolskih kuhinj ali učilnic za šolsko varstvo ni možna.

VARSTVO PREDŠOLSKIH OTROK

V občini Ravne na Koroškem so za vzgojo in varstvo predšolskih otrok ustanovljeni štirje vrteci (vzgojno varstveni zavodi). Ti so: VVZ (vzgojno varstveni zavod) Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica in Črna. Vsi zavodi so samostojne delovne organizacije. Ugotavlja se, da so prenaseljeni, kar ovira izvajanje programa vzgojne dejavnosti in omejuje dobro počutje otrok. Presežena zmogljivost vrtcev pa je po krajevnih skupnostih zelo različna. Pavšalna ugotovitev za krajevne skupnosti še ne more služiti kot izhodišče za sproščanje zmogljivosti in zagotavljanje normalnejšega dela v vrtcih, zato moramo podrobneje analizirati prenatrpanost.

Podlaga za programiranje razvoja otroškega varstva so v prvi vrsti demografski podatki. Število prebivalstva, gostota naseljenosti in zaposlenost so faktorji, ki določajo obseg in intenzivnost potreb po dnevnem varstvu.

Stanje prebivalstva po krajevnih skupnostih

Na sedanjem ozemlju krajevnih skupnosti živi po podatkih registra prebivalstva občine Ravne na Koroškem na dan 30. septembra 1969 prebivalcev:

Krajevna skupnost	Stev. prebivalcev
Ravne na Koroškem	8.691
Prevalje	6.320
Mežica	4.055
Črna na Koroškem	4.783
Skupaj:	23.849

Naravni prirast prebivalstva od leta 1962 do 1967 je 1,2 odst. letno, selitveni prirast prebivalstva v enakem časovnem obdobju pa je 0,3 odst. letno. Prirast je torej 0,9 odst. letno, kar je za 0,4 odst. manj, kot je predvideval urbanistični program (1,3 odst.). V naslednjih 5 letih se ne pričakuje večji prirast zaposlenih v proizvodnji, zato tudi ne bo bistvenih odstopanj v gibanju prirasta prebivalstva po posameznih krajevnih skupnostih. Padeč števila prebivalstva zaznamujemo od leta 1962 do leta 1969 le v krajevni skupnosti Črna na Koroškem. Pojav upadanja prebivalstva v Črni ima najbrž tendenco razseljevanja v krajevno skupnost Mežica.

Leta 1965 je bil izveden v občini Ravne interni popis prebivalstva po naseljih, spolu in starosti. S popisom so bili zajeti vsi prebivalci, stari od 0 do 100 let (1866 do 1965). Za programiranje otroškega varstva so podatki o prebivalstvu po naseljih zelo pomembni. (Zaradi obširnosti jih ne navajamo v izvlečku. V programu so se podatki o rojstvih po naseljih koristno uporabljali.)

Koliko je rojenih otrok v letih 1962 do 1966 po naseljih, nas torej zanima s stališča petletnega načrtovanja varstva za otroke, ki naj bi bili vključeni v vrtec vsaj leto pred vstopom v šolo oziroma v starosti od 6 do 7 let, in s stališča, kje so potrebe po intenzivnem varstvu večje.

Rekli smo, da je za podlago programiranja varstva poleg demografskih podatkov izrednega pomena tudi zaposlenost.

K izdelavi proizvodnega programa skupščina občine Ravne še ni pristopila. Zaradi združitve železarn in težjih ekonomskih razmer, ki vladajo v Rudniku Mežica in v nekaterih drugih pomembnejših podjetjih v občini, ni mogoče prognozirati gibanja zaposlenosti v letih, za katera načrtujemo otroško varstvo. Spričo razmer, ki vladajo pri nas na področju varstva, je itak primarna naloga načrta le normalizacija obstoječega stanja in uveljavitev enotnejše politike.

Pri zaposlovanju bomo v našem sestavku izhajali iz razmer, ki so v času raziskave obstajale v proizvodnih panogah na območju občine.

Ze več let zaporedoma ugotavljamo manjši padec pri zaposlovanju žensk v občini v primerjavi z letom 1965. Število zaposlenih ni veliko, zato ima vsak odstotek znižanja pomembno vlogo oz. se moramo potegovati za vsako delovno mesto.

Zaposlenost žensk se je v družbenem sektorju gibala takole:

Letno poprečje	1965	1966	1967	1968
Vseh zaposlenih	8.449	8.448	8.166	8.052
Zaposlenih žensk	2.153	2.121	2.036	2.028
Odst. proti vsem zaposlenim	25,4	25,0	25,0	25,3

Ce pa upoštevamo približno 1000 moških delavcev, ki prihajajo na delo v našo občino iz sosednjih, ter da so zaposlene ženske skoraj v celoti z območja domače občine, je odstotek zaposlenih žensk proti zaposlenim moškim delavcem s stalnim bivališčem v občini nekoliko višji in doseže zaposlitev 28,7 odst. V vsakem primeru pa je zaposlitev žensk globoko pod repub-

Sosedov navihanec

liškim poprečjem, ki se zadnje čase giblje že nad 40 odst. V zasebnem sektorju je po oceni zaposlenih okrog 300 žensk.

Število zaposlenih žena po stalnem bivališču občine se na dan 30. 12. 1968 giblje takole:

Krajevna skupnost	Stev. zaposlenih	% proti vsem zaposl. žensk. v obč.	% zaposl. v odnosu na stev. preb. po krajev. skup.
Ravne	934	46,6	10,8
Prevalje	508	25,3	8,0
Mežica	321	16,4	8,0
Črna	237	11,7	5,0

Podatki nam povedo, da je večji podatek pri razvijanju otroškega varstva v krajevni skupnosti Ravne zaradi številne zaposlenosti žena in drugič, da je najmanj zaposlenih v krajevni skupnosti Črna. Zaključek o takšnem pojavu je enostaven, saj nam pove, da je v krajevni skupnosti Črna največja potreba po zaposlovanju ženske delovne sile. Ravne imajo v zaposlitvi sicer malenkost prednosti glede na Prevalje in Mežico, vendar pojav ni v večjem odstopanju. Nekoliko večja zaposlitev je verjetno zaradi nekaterih služb, ki so koncentrirane na Ravnah (KZD, SO Ravne, socialno zavarovanje).

Za program razvoja otroškega varstva je nadalje pomemben še delež otrok obojestransko zaposlenih staršev kakor tudi otrok, ki žive z enim roditeljem. Raziskave v tej smeri smo delali s pomočjo anketiranja. Z anketiranjem smo iskali še druge pomembne faktorje, ki so potrebni za usmerjanje politike v otroškem varstvu tako s stališča potreb po prostorih kakor tudi s stališča financiranja dejavnosti.

Pri nas so potrebe po oblikah razvijanja varstva precej drugačne od potreb v občinah, ki so industrijsko zelo razvite in kjer je več kot 40 odst. obojestransko zaposlenih staršev.

Z namenom da ugotovimo, koliko prostorov potrebujemo in koliko ter kakšno dejavnost glede na oceno večje družbene vrednosti lahko razvijemo, nam je raziska-

va pokazala dokaj natančno stanje, ki je bilo konec leta 1968 v otroškem varstvu. V letošnjem letu se večina dejstev od takrat ni spremenila.

Predvsem je treba povedati, da se je povprečno število otrok v vzgojno varstvenih zavodih gibalo približno enako v letih 1966 do 1968, razen na Ravnah, kjer je v letu 1968 poraslo za 17 otrok. V vseh letih so imeli obojestransko zaposleni starši pri vpisovanju prednost. V letih 1966 do 1968

zavodi niso odklonili nobenega od otrok obojestransko zaposlenih staršev.

Tako je v letu 1968 redno obiskovalo:

VVZ Ravne na Koroškem	170 otrok
VVZ Prevalje	88 otrok
VVZ Mežica	96 otrok
VVZ Crna	97 otrok
Skupaj	451 otrok

Prostorne zmogljivosti so mnogo manjše od sedanje zasedbe vrtcev. To trditve ponazarjamo z naslednjo tabelo:

VVZ	Kapaciteta zavoda v letu			Zasedeno % v letu		
	1966	1967	1968	1966	1967	1968
Ravne	85	85	85	179	187	200
Prevalje	66	66	66	147	130	133
Mežica	43	43	43	228	223	223
Crna (vklj. z odd. Zerjav)	70	70	76	147	141	128
SKUPAJ	264	264	270			

Kapacitete so se v treh letih povečale samo v Črni za 7 mest. Toda samo podatek o prostorni prenaseljenosti, brez ugotovitve, da je zajetje otrok v vzgojno varstvenih zavodih v posameznih krajevnih skupnostih različno, nam pri odločanju o potrebah gradnje ne more služiti na zadovoljiv način. Kakor smo že omenili, je zajetje v posameznih krajih glede na število otrok, starih od 0 do 7 let zelo različno, še bolj različni pa so odnosi v socialni strukturi in potrebah, ki se označujejo z družbenega vidika še vedno za najbolj utemeljene.

Ugotovili smo, da je nivo otroškega varstva v posameznih krajih različen. Takšna ugotovitev je razvidna iz naslednjih podatkov (glej tabelo zgoraj):

VVZ	V KS Ravne je otrok,			starih od 0-7 let		Skupaj
	oba starša	en roditelj (samohran.)	samo oče	vzdrževane osebe	brez zaposlitve	
Ravne	129	12	29	—	—	170
Prevalje	49	6	33	—	—	88
Mežica	36	13	47	—	—	96
Crna	43	11	43	—	—	97
SKUPAJ:	257	42	152	—	—	451

Tako je otrok obeh zaposlenih staršev in otrok z enim roditeljem v VVZ Ravne 83. odst., v VVZ Prevalje 62 odst., v VVZ Mežica 51 odst., v VVZ Crna 57 odst.

VVZ	Število družin, kjer imajo otrok						
	1	2	3	4	5	6	7
Ravne	4	16	2	5	1	1	—
Prevalje	5	18	6	2	2	—	—
Mežica	4	25	9	6	—	1	2
Crna	4	25	10	2	1	1	—
SKUPAJ:	17	84	27	15	4	3	2

Od enostransko zaposlenih staršev je v vrtcih največ otrok iz družin, kjer imajo 1 ali 2 otroka in kjer so pogoji za razvoj otroka urejeni (67 odst.). Razmerja med posameznimi krajmi so različna in najmanj ugodna v krajevni skupnosti Ravne, kjer je najmanjše število otrok enostransko zaposlenih staršev vključenih v varstvo.

V nadaljnjih raziskavah se je ugotovilo, da pretežna večina otrok, ki obiskuje vrtec, živi v zadovoljivih in boljših stanovanjskih pogojih. Le kakih 7 odst. otrok živi v izredno slabih stanovanjih, in to največ v krajevni skupnosti Crna.

V KS Ravne je otrok,		starih od 0-7 let	
Ravne	982		
Prevalje	714		
Mežica	438		
Crna	540		
Skupaj:	2.694		

(Demografske študije: 11,3 odst. otrok od vsega prebivalstva)

Glede na vse otroke, v starosti od 0 do 7 let je v:

— VVZ Ravne na Koroškem	17,3 %
— VVZ Prevalje	12,3 %
— VVZ Mežica	21,0 %
— VVZ Crna	18,0 %

Zaposlenost staršev:

Vsi drugi otroci izhajajo iz družin, kjer je zaposlen samo oče.

Po VVZ je stanje takšno:

Iz podatkov o starostni strukturi otrok je razvidno, da otrok pod 3 leti starosti nimamo v varstvu, čeprav potrebe so. Neprijetni prostori v vrtcih in prenaseljenost s starejšimi varovanci so problem mlajših potiskali v ozadje. Vsekakor je treba urediti v VVZ nekaj mest tudi za otroke v starosti od 2 do 3 let, medtem ko v načrtovalnem obdobju o varstvu dojenčkov še ne moremo razmišljati. Nujno pa bo moral urediti varstvo dojenčkov naslednji načrt. Omembe vreden pa je podatek, da je vključenih veliko otrok v starosti 5 do 7 let. Čas od 5 do 7 let je dragocen v raz-

vojnem obdobju vsakega otroka tako s socialno-mentalnega kot z vzgojnega vidika. Med otroki zasledimo nekatere razvojne motnje:

- 2 otroka sta naglušna in bosta morala biti čimprej habilitirana,
- 14 otrok ima lažje in težje govorne motnje,
- 12 otrok je eretikov,
- 1 otrok je težak astmatik ali
- 29 otrok je, ki so potrebni glede na motnje posebnih habilitacijskih ukrepov.

Trajanje varstva je takšno

VVZ	Trajanje varstva				Skupaj
	8-12 ure	8-13 ure	8-14 ure	13-18 ure	
Ravne	2	95	47	26	170
Prevalje	—	62	26	—	88
Mežica	—	88	8	—	96
Crna	1	89	6	—	96
SKUPAJ	3	333	87	26	450

MATERIALNA PRESKRBLJENOST DRUŽIN

Ker ni temeljne raziskave o materialni preskrbljenosti družin v naši občini, moramo izdelati oceno o povprečnem deležu osebnega dohodka na družinskega člana s pomočjo objavljenih statističnih podatkov o zaposlitvi in povprečnem osebnem dohodku zaposlenih. Ocena je groba, je pa za določitev povprečnega deleža staršev za pokrivanje stroškov v VVZ do neke mere uporabna.

Po objavljenih statističnih podatkih znašajo povprečni mesečni dohodki zaposlenih v prvem polletju tega leta v dinarjih:

— v industriji	1064
— v kmetijstvu	765
— v gradbeništvu	807
— v gozdarstvu	944
— v prometu	1084
— v trgovini	935
— v gostinstvu	759
— v komunalni dejavnosti	842
— v kulturni in socialni dejavn.	1130
— v družbenih in državnih org.	1146

Po grobi oceni so najbolj pogoste kombinacije zaposlovanja očeta in matere nekako naslednje:

1. industrija
2. industrija — šolstvo
3. industrija — zdravstvo, državni organi, družbene organizacije
4. industrija — trgovina
5. industrija — gozdarstvo
6. ostalo

Po teh sklepanjih soedeč bi se gibal povprečni osebni dohodek na družinskega člana pod naštevanjem zgoraj približno tako:

- pod 1. — 500,00 din
- pod 2. — 650,00 din
- pod 3. — 620,00 din
- pod 4. — 530,00 din
- pod 5. — 500,00 din
- pod 6. — 400,00 din

Za podlago pri ocenjevanju materialne preskrbljenosti družin izhajamo iz predpostavke, da so 4-članske družine pri raz-

Mežičani so prišli na obisk na Ravne

Foto: M. Hancman

iskavah nastopale kot najbolj pogost pojav. Pri analiziranju socialnega stanja šolskih otrok se srečamo z mnogo številnejšimi družinami. Sklepamo, da v mlajših družinah z gotovostjo lahko pričakujemo tudi v bodoče oziroma vsaj v času programiranja največ do povprečno dva otroka.

Iz anketnih listov, ki smo jih uporabili za analitični del programa, je razvidno:

- da odpade na družine, ki imajo otroke v VVZ Ravne, povprečno 1,82 otroka,
- v VVZ Prevalje 1,95 otroka
- v VVZ Mežica 2,30 otroka
- v VVZ Črna 2,10 otroka

Ocena materialne preskrbljenosti družin nam služi za dva namena:

1. da zvedo, do kakšne višine bi mogli pokrивati stroške varstva starši in
2. kolikšna družbena sredstva bi bila potrebna za pokritje stroškov varstva in kolikšno ter kakšno varstvo smo sposobni razviti.

Ker so v letu 1968 plačevali obojestransko zaposleni starši mesečno k stroškom VVZ povprečno:

- a) na Ravnah 52,86 din
- b) na Prevaljah 49,00 din
- c) v Mežici 49,20 din
- d) v Črni 45,70 din

in enostransko zaposleni:

- a) na Ravnah 33,00 din
- b) na Prevaljah 24,30 din
- c) v Mežici 25,00 din
- d) v Črni 24,60 din

(pred letom 1968 pa so bili prispevki še nižji), ni razloga za dvom, ali je bilo varstvo dostopno tudi družinam z nižjimi dohodki. Odgovor je gotovo pritrdilen. Pripominjamo, da je bila v prispevku vsakokrat vračunana tudi malica, ki so jo otroci stalno prejeli.

V letu 1968 je bila udeležba sredstev staršev v primerjavi s porabljenimi naslednja:

VVZ	Sredstva staršev %	Sredstva družbe %
Ravne na Koroškem	36	64
Prevalje	22	78
Mežica	20,5	79,5
Črna na Koroškem	30	70

PROSTORSKE RAZMERE V POSAMEZNIH VRTCIH

Za vse vrtce velja, da so prenaseljeni. Prenaseljenost pa prav posebno izstopa v vrtcih na Ravnah in v Mežici, ki gre na škodo pedagoškega dela.

Zgradbe, ki služijo za varstvo predšolskih otrok, bodo tudi v bodoče služile svojemu namenu. Vse so potrebne večjih ali manjših popravil. Odbor za otroško varstvo pri IS občine je že doslej odmeril precejšnja sredstva za popravilo vrtcev. V petletnem programu razvoja otroškega varstva bodo adaptacije zgradb enakovredno obravnavane.

Zares lepo lego vrtcev imajo v Mežici in na Prevaljah. Posebno vrednost predstavljajo igrišča, ki jih imata oba vrtca, vrtec v Črni pa ima najmanj primerno lokacijo. Je brez igrišča, leži tik ob cesti, ki pelje skozi naselje, nekateri prostori so tudi zelo temni.

SPLOŠNE UGOTOVITVE

Da bi spoznali potrebe varstva predšolskih otrok, je bilo treba analizirati stanje na tem področju, predvsem pa je veljalo spoznanje, da so številni demografski in nekateri socialno ekonomski pokazatelji odločilnega pomena za načrtovanje. Analitič-

ni del je temeljna podlaga za načrtovanje potreb in dejavnosti varstva predšolskih in šolskih otrok.

PROGRAMSKI DEL

Program razvoja otroškega varstva predšolskih otrok je izdelan za dobo 5 let, nanaša pa se na obdobje od 1970 do 1974 leta.

S programom smo zasledovali dva cilja:

1. da določimo obseg varstva,
 2. da mora vzgojno varstveno delo potekati v normalnih prostorskih razmerah.
- Glede na cilje smo:
- izdelali predlog za vrste varstva in število vključenih otrok,
 - ocenili stroške za vzdrževanje dejavnosti,
 - ocenili materialno sposobnost družin za delno pokrivanje stroškov in zmožljivosti družbe za kritje ostalih stroškov dejavnosti,
 - predvideli smo potrebe po investicijah in adaptacijah obstoječih zgradb,
 - prikazali smo možnosti za realiziranje investicij in adaptacij.

Za podlago programa uporabljamo vrsto demografskih podatkov iz analitičnega dela naloge in podatke o zaposlovanju, pri potrebah po varstvu izhajamo iz specifičnih razmer naše občine, potreben prostor za varstvo računamo pri predšolskih otrocih na enoto otroka. Plan predvideva predvsem gradnjo manjših in večjih vrtcev. Na otroka računamo povprečno 6 m² bruto za zidane površine. Vrtci naj bi bili praviloma prtilični objekti, z zmožljivostjo največ 140 otrok. Zaradi velikih potreb po takojšnjih prostorih na eni strani in zaradi omejenih sredstev za investicije na drugi strani se razen na Ravnah odločamo za druge rešitve, ena izmed rešitev za varstvo skupine 30 do 40 otrok je tudi urejanje prostorov v stanovanjskih objektih.

OBSEG VARSTVA

V obdobju 5 let ne bo mogoče vključiti v varstvo ob sedaj veljavnem financiranju otroškega varstva 35 odst. predšolskih otrok, kot je predvideno z družbenim planom razvoja SR Slovenije.

Pri nas bodo vlaganja v investicije iz sredstev, ki se zbirajo po zakonu, nekoliko manjša zato, ker bo nujno potrebno nekaj teh oddvojiti za samo dejavnost. Socialno ekonomski položaj naših družin je slabši od družin v krajih, kjer je zaposlitev žensk ugodna. Medtem ko je pri nas sofinanciranje dejavnosti od staršev zelo nizko, pa doseže to razmerje v krajih, kjer je obojestransko zaposlenost visoka, prav nasprotno, tj., da za dejavnost odšteva družba razmeroma malo sredstev, zato lahko mnogo več sredstev vplaga v investicije.

Kljub temu pa realno lahko pričakujemo veliko izboljšanje razmer na tem področju, če se bodo sredstva v naslednjih letih zbirala vsaj v takšni višini, kot je sedaj to v veljavi.

Obseg varstva mora biti usklajen z realnimi finančnimi možnostmi. Seveda imajo pri tem odločanje, koliko sredstev je na razpolago za varstvo, izredno velik pomen

subjektivni činitelji, tj. samoupravni organi od skupščin do delovnih organizacij, kako ocenjujejo pomen vzgoje in varstva otrok.

Za občino Ravne predlagamo, da se v letih 1970 do 1974 vključijo v vzgojne varstvene ustanove otroci po naslednjih kriterijih:

1. otroci obojestransko zaposlenih staršev,
2. otroci iz vzgojno problematičnih družin na podlagi odločb socialne službe skupščine občine Ravne na Koroškem,
3. otroci v starosti od 6 do 7 let.

Pri programiranju prostorskih potreb in potrebnih sredstev za financiranje dejavnosti obojestransko zaposlenih jemljemo za osnovo število otrok v vrtcih po stanju 31. 12. 1968.

V tej kategoriji želimo povečati varstvo le za otroke od 2 do 3 let, ker jih vrtci do sedaj niso sprejemali zaradi utesjenosti prostorov. Za dojenčke v tem obdobju varstva še ne moremo razvijati. Število otrok iz leta 1968 jemljemo za osnovo kot realno izhodišče zato, ker to leto in več let nazaj ni bilo odklonjenih prošelj obojestransko zaposlenih staršev in ker je bila višina prispevkov dostopna vsem staršem, razen tega so bile v veljavi ves čas še depresivne lestvice. Veliko staršev se še vedno odloča za drugačne vrste varstva, npr. dajejo otroke k starim staršem, sorodnikom, drugim ljudem ipd. Najbolj razvito varstvo obojestransko zaposlenih je na Ravnah, izredno

malo pa je otrok teh staršev v VVZ Mežica. Bistvenega povečanja zaposlovanja ženske delovne sile v teh letih prav tako ne pričakujemo.

Ce izhajamo iz spoznanja, da je za razvoj otrokove osebnosti izrednega pomena zgodnje otroštvo, v katerem ima silen pomen sistematična vzgoja, smo pristaši ideje, da naj bi vključili v VVZ vse predšolske otroke. Od ideje smo glede na nivo, na katerem se nahajamo v otroškem varstvu, še najbrž zelo daleč. Zato je izbor v času, ko moramo ocenjevati tudi z vidika vloženih sredstev koristnost in ko vključujemo v varstvo le delno število otrok, toliko večjega pomena.

Ko odločamo o obsegu varstva, ki je istočasno tudi podlaga za potrebe varstvenih ustanov, si moramo biti najprej na jasnem, kaj želimo in zakaj želimo. Nas je v tem vodila misel, o kateri smo pravkar govorili. Glede na zahtevnost učnega programa osnovnih šol, na pomen socialne adaptacije otrok pri vstopanju v šolo, ki vpliva na uspehe pri učenju in glede na razlike, ki so ob vstopu v šolo vidne med otroki, ki obiskujejo VVZ in tistimi, ki tega niso deležni, menimo, da so prizadevanja za izenačevanje vseh otrok edino pravilna in tudi edino utemeljena s stališča porabe družbenih sredstev. Pri rešitvah zato nakažujemo prednostni red.

Po predvidenih merilih bi vključili v VVZ in »male šole« v posameznem letu naslednje število otrok:

VVZ in šole, krajevne skupnosti	Obojestransko zaposleni starši in otroci z 1 roditeljem	15% povečane kapac. za otroke od 2 do 3 let in zap.	5% iz vzgojno problematičnih družin osn. iz št. od 0-1-7	Otroci v starosti od 6 do 7 let po skupnosti že v VVZ	Izven VVZ
1	2	3	4	5	6
VVZ Ravne	141	21	10		
VVZ Prevalje	55	7	4		
VVZ Mežica	49	7	3		
VVZ Crna	54	8	3		
KS Ravne				50	102
KS Prevalje				33	104
KS Mežica				23	40
KS Crna				23	70
SKUPAJ	299	44	20	129	316

Kakor prikazujemo v tabeli, je 129 otrok v starosti od 6 do 7 let že zajetih v VVZ. Iz nekaterih krajev otroci ne bodo mogli prihajati v VVZ, zato organiziramo zanje »male šole« in v okviru možnosti urejamo varstvo v najbližjih šolskih prostorih. Pri organizaciji se poslužujemo šolskih okolišev.

Ker bi bila v naslednjih 5 letih sredstva za investicijske naložbe močno angažirana, kasneje pa se bo investicijska dejavnost pričakovano umirila in dosegla normalen trend porasta, smo prisiljeni zaenkrat še omejiti varstvo za otroke v starosti od 6

do 7 let, tako da bi ti obiskovali vrtec vsak drugi dan po 5 ur. Prehod na že tako zasnovano varstvo in vzgojo predšolskega otroka bi pomenil v primerjavi s sedanjim stanjem ogromen napredek, ker bi bili zajeti vsi, ob tem pa bi pomenil takšen način varstva napredek tudi glede večjega izravnavanja duševnega razvoja med otroki, ki vstopajo v šolo.

Omejitev varstva je za sedaj še potrebna zaradi nezadostnih sredstev za investicije in dejavnost. Po principu šolskih okolišev bi varstvo bile takšne:

VVZ	Obojest. zap. in samohran.	15% pov. kapac. za oboj. zap. v st. 2-3 l.	5% iz vzgojno probl. družin	Otr. v starosti 6-7 let		Število potrebnih mest
				v VVZ	še ni vključ.	
Ravne	141	21	10	50	84	214
Prevalje	55	8	4	33	82	105
Mežica	49	7	3	23	40	79
Crna	54	8	3	23	56	93
SKUPAJ	299	44	20			

Opomba: otroci iz rubrike »že v VVZ« so vračunani že v rubriki »obojestransko zaposleni«. Prikazujemo jih le zato, da vidimo, koliko jih dnevno obiskuje varstvo po ves dan in vsak dan. Ostali bodo obiskovali varstvo le vsak drugi dan. Zanje so zato potrebne le polovične kapacitete. Npr. za Ravne ne potrebujemo 84 mest za otroke, ki še niso vključeni v varstvo, temveč le 42 mest. Zato se izračun na mesta glasi npr. za Ravne takole: $141 + 21 + 10 + 42 = 214$. Enako velja za vse druge kraje.

Male šole pa bi po enakem kriteriju, kot ta velja za VVZ, bile takšne:

Sola	Otroci v star. od 6-7 let	Potrebnih mest
OS Strojna	6	3
OS Lokovica	5	3
OS Jamnica	6	3
OS Podpeca	4	2
OS Koprivna	7	4
OS Javorje	3	2

V Kottljah in Lešah so možnosti za ustanovitev enega oddelka v vsakem kraju. Oddelek bi organizirali za varstvo otrok obojestransko zaposlenih, za varstvo iz vzgojno zanemarjenih družin in za otroke od 6 do 7 let. Del kapacitet, ki smo jih predvideli za VVZ Ravne in Prevalje, bi v tem primeru namenili Kottljam. Oddelki bi imeli kapaciteto od 15 do 18 mest.

Potrebovali bi torej naslednje število novih mest:

VVZ	Sedanje kapacit.	Potrebno štev. mest	Manjk. štev. mest
VVZ Ravne	85	214	129
VVZ Prevalje	66	105	39
VVZ Mežica	43	79	36
VVZ Crna in odd. Zerjav	76	93	17
Kottlje	—	6	6*
Leše	—	6	6**
SKUPAJ	270	503	233

* (9 mest všteti že pri Ravnah pri obojestransko zaposlenih in jih Ravne odstopajo)

** (9 mest všteti že pri Prevaljah, velja isto kot za Ravne)

Ce bi dosegli nivo kapacitet, kot je predvideno v tabeli, bi lepo pokrili potrebe varstva predšolskih otrok za dobo 7 let, ker računamo, da bo kakšnih 10 odst. otrok odpadlo (varstva ne bodo obiskovali).

POTREBNA SREDSTVA ZA GRADNJO VRTCEV IN PRIDOBITEV NOVIH PROSTOROV PRI OBSTOJEČIH VRTCIH

Okvirni izračun potrebnih sredstev temelji na naslednjih planskih elementih:

- v poprečju moramo računati na eno mesto v vrtcu 6² zasedenih površin,
- poprečni gradbeni stroški na 1 m² znašajo v vrtcu, ki so prtilični objekti, 1.400,00din.
- stroški za opremo znašajo ca 15 odst. gradbenih stroškov,

— stroški za zunanje urejanje zemljišča znašajo 10 odst. gradbenih stroškov.

Na eno mesto v zavodu torej lahko računamo 10.500 din investicijskih stroškov. (Po podatkih zavoda za napredek gospodinjstva Ljubljana za leto 1968.) Po novejših podatkih je cena narasla na 12.500 din. Računano po ceni 12.500 din na eno mesto bi potrebovali za pokritje novih mest okrog tri milijone din.

MOŽNOSTI ZA FINANCIRANJE INVESTICIJ V VZGOJNO VARSTVENIH ZAVODIH V LETIH 1970 DO 1974

Glede na potrebe vlaganj v investicije za ureditev osnovnih šol in glede na vlaganja proračunskih sredstev za vzdrževanje dejavnosti v VVZ, so možnosti za financiranje investicij v vzgojno varstvenih zavodih za predšolske otroke izven zakona o skupnostih otroškega varstva in o financiranju nekaterih oblik otroškega varstva, ki velja od 1. 1968, izredno majhne. Toda že ta zakon nam zagotavlja dovolj optimistične prognoze, kajti v 5 letih bi v glavnem pokrili nujne potrebe po investicijah v varstvu predšolskih in šolskih otrok. Možna finančna konstrukcija investicij v otroško varstvo v letih 1970 do 1974 s pripombo, da bi bili nadalje veljavni obsto-

Starost otrok	Stevilnost skupine	Vzgojno osebje
3 mesece do 2 leti	največ 8 otrok	1 otroška negovalka ali med. sestra
2 leti do 3 leta	največ 12 otrok	1 medicinska sestra ali vzgojiteljica
3 leta do 6 let	največ 20 otrok	1 vzgojiteljica
6 let do 7 let	največ 24 otrok	1 vzgojiteljica
mešana skupina	največ 20 otrok	1 vzgojiteljica

Število zaposlenih v letu 1968:

VVZ	Število vzgojiteljev	Upravnik
Ravne	8	1
Prevalje	5	
Mežica	4	
Crna	4	
SKUPAJ	21	1

Samo upravniško delo je opravljala upravnik VVZ na Ravnah, medtem ko so v drugih zavodih upravljale upravnice tudi pedagoško delo in so imele svoje skupine. Ker pred zgraditvijo novih prostorov na Ravnah in v Mežici ni mogoče zahtevati, da se v varstvo vključujejo otroci v starosti od 2 do 3 let, zadostuje kader, ki je v VVZ.

POTREBNA SREDSTVA ZA RAZVOJ DEJAVNOSTI

Poprečni mesečni strošek v letu 1968 je znašal na 1 otroka v VVZ 120,00 din.

V strošek so vračunani:

- osebni dohodki osebja,
- materialni stroški,
- prehrana (malica, kosila se plačujejo posebej)
- nabava drobnega materiala

ječji zakonski predpisi o sredstvih otroškega varstva in sedaj veljavna določila banke o dajanju kreditov in določila republiške skupnosti otroškega varstva, je v kratkem naslednja:

— v letu 1970 bi pridobili iz sredstev otroškega varstva, če bi jih vročili pri banki, in iz kredita republiške skupnosti otroškega varstva SRS 700.000,00 din

— v letu 1971 bi pod približno enakimi pogoji kot v letu 1970 pridobili 525.000,00 din

— v letu 1972 1.050.000,00 din

— v letu 1973 bi mogli izkoristiti za gradnjo objektov varstva 525.000,00 din

— v letu 1974 1.050.000,00 din

Skupaj možna investicijska sredstva 1970 do 1974 (ob enakih pogojih, kakor veljajo sedaj) 3.850.000,00 din

POTREBNI KADRI ZA RAZVOJ VARSTVA PREDŠOLSkih OTROK

Za varstvo predšolskih otrok potrebujemo primerno število osebja.

Po ugotovitvah zavoda za šolstvo SRS je treba za urejeno delo v VVZ predvideti za posamezne skupine otrok naslednje število vzgojnega osebja za predšolske otroke.

Če vzamemo pri izračunavanju, koliko stane dejavnost za osnovo strošek 1 otroka iz leta 1968, potem bi potrebovali za realizacijo programa 726.520,00 din.

Izhajajoč iz ocene materialne preskrbljenosti družin, menimo, da bi prispevali k stroškom dejavnosti:

- obojestransko zaposleni starši poprečno 50 odst.
- samohranilci poprečno 30 odst.
- vzgojno problematične družine 10 odst.
- starši otrok v starosti 6 do 7 let 15 odst.

Po taki oceni bi znašali prispevki staršev, računani na poprečni ceneni mesečno 120,00 din, ki je veljala v letu 1968, 262.310,000 din.

V letu 1968 je bilo dodeljenih iz sredstev za program »B« iz TIS občine Ravne na Koroškem:

	TIS	Samoprisp. staršev
VVZ Ravne	195.200,00	109.020,00
VVZ Prevalje	96.940,00	27.280,00
VVZ Mežica	96.680,00	24.620,00
VVZ Crna	85.600,00	36.480,00
Za »male šole«	17.000,00	
SKUPAJ	491.420,00	197.400,00

Ob predpostavki, da bodo sredstva tudi v bodoče dodeljena v sedanji višini oz. po-

Nakup ob teti Jeseni

večana z rastjo dohodka TIS občine Ravne na Koroškem in da bodo zbrana sredstva od staršev v višini 262.310,00 din, nastane primanjkljaj sredstev samo za enega vzgojitelja. Iz tega sledi, da zaradi sredstev za dejavnost lahko takoj preidemo na 100-odst. realizacijo programa.

Posebno pozornost zasluži ocena materialne preskrbljenosti družin oz. ali je odstotek, ki naj bi ga prispevale k pokrivanju stroškov posamezne skupine prebivalstva, dovolj realno ocenjen. Poleg tega da mi predlagamo samo poprečno višino prispevka, bi kazalo, da imajo VVZ izdelane še notranje diferenciacije glede na oceno oz. na prispevek (če je npr. poprečno 60,00 din, lahko nekdo v tej skupini plača 70,00 din, drugi pa 50,00 din).

Programa ne diktira lokacija. Menimo, da je lokacija vrtec izredno pomembna in mora temeljiti na predvidevanjih razvoja kraja v smislu urbanističnega programa ob dogovoru s krajani. Zaradi lažjega odločanja pri lokaciji smo za kraj Dobja vas ugotovili, kakšne potrebe varstva bodo nastale v trenutku, ko bo kraj naseljen. Opozarjamo, da so prebivalci večinoma z Raven in bodo s tem, če bo vzgojno varstvena ustanova locirana v Dobji vasi, sproščene kapacitete na Ravnah. Zato torej so kapacitete na prebivalce Dobja vas računane v kvoti potreb za Ravne.

KOLIKO VARSTVA BI LAHKO RAZVILI V LETU 1970

Prostorne razmere so trenutno največja ovira za razvoj otroškega varstva predšolskih otrok. Ker bo trajalo nekaj let, da se bo stanje na tem področju normaliziralo, moramo vztrajati, da se otroško varstvo razvije po programu, vendar z nekoliko drugačnimi rešitvami. Četudi bodo kapacitete VVZ do izgradnje obremenjene kot sedaj, bodo vseeno morali nekateri VVZ preiti na organiziranje popoldanskih skupin za otroke v starosti od 6 do 7 let.

Za izvajanje dejavnosti za otroke, ki naj se vključujejo v dnevno varstvo po

merilih programa, so sredstva zagotovljena. Tudi kadrovske potrebe so pokrite.

Srečo imamo, da nam izven okolišev vrtec ostane zelo malo otrok (12 odst.). Za te otroke se organizirajo »male šole« v najbližjih šolskih prostorih.

VARSTVO ŠOLSKIH OTROK

Varstvo šolskih otrok je slabo razvito. Pomanjkanje prostora in sredstev za financiranje dejavnosti sta glavna vzroka za razmere na področju varstva šolskih otrok. Obe obliki, to je varstvo predšolskih in šolskih otrok, sta po svojem namenu enakovredni, zato ne moremo razvijati enega varstva na račun drugega. Kompleksno obravnavanje problema je torej nujno zaradi objektivnih in smiselnih odločitev.

Solsko varstvo je v naši občini na začetku poti. Zaradi iskanja vsebine dela, kadrovskih težav, neprimernih prostorov oziroma zaradi dejavnosti, ki je v praksi še malo preizkušena, se ta bori z začetnimi težavami. Pomen varstva morajo starši šole spoznati, zato vsi starši varstvu še niso naklonjeni. Iz tega izhajajo, da se organizatorji morajo truditi za njegovo vsebinsko izpopolnitev. Te zahteve mora postaviti pred organizatorje tudi družba, ker vlaga vanj visoka sredstva.

Prvi oddelki varstva so nastali v šolskem letu 1966/67. V letošnjem letu je vključenih 156 ali 4,2 odst. otrok v starosti od 7 do 15 let.

Počasnejši razvoj varstva predšolskih otrok v naslednjih 5 letih je spričo velikih potreb po investicijskih vlaganjih, spričo angažiranja novih sredstev za financiranje dejavnosti šolskega varstva in spričo omejenih družbenih sredstev popolnoma utemeljen.

V obdobju 1970 do 1974 predvidevamo zajeti v šolsko varstvo 643 ali 18 odst. otrok. Potrebe, ki jih prikazujemo, so raziskane. S pomočjo ankete, ki je bila izvedena po vseh šolah, smo dobili dragocene podatke. (Za sestavljanje programa smo uporabili 2800 anketnih listkov.)

Ker zajemamo v prvi fazi v varstvo zelo omejeno število otrok, smo pri vključevanju imeli v mislih probleme, ocenjevano po stopnji družbene nevarnosti. Zaradi razlik v osebnem dohodku in premajhne zaščite družine v našem socialno varstvenem sistemu nastajajo različno ekonomsko sposobne skupine prebivalstva. Taka situacija ustvarja neenakost v pogojih življenja otrok in otroci vstopajo v šolo pod zelo različnimi pogoji. Zaradi neurejenih razmer v šolah in različno ekonomsko sposobnih družin obiskujejo otroci šolo prav tako v zelo različnih pogojih. Velika neenakost v razvojnem obdobju otrok, nadalje razlike v pogojih, v katerih se otroci izobražujejo, so nevarnosti za nastajanje raznih deviacij socialnega in zdravstvenega poretka, ki se kažejo ali v slabšem zdravstvenem stanju otrok, predvsem zaradi pomanjkljive hrane, ali na drugi strani v asocijalnih dejanjih, nadalje v slabih učnih uspehih, ki porajajo zaradi nedokončane osnovne šole veliko število nekvalificiranih delavcev. Materialno izobilje rodi pogosto družbene ekscese, ki so enaki

Vse to smo naredili sami

Foto: M. Hancman

onim, ki jih rodi pomanjkanje. Toda pri materialnem izobilju se srečamo s popolnoma drugimi vzroki. Zaposlenost staršev in premalo ukvarjanja z otroki so poglavitni vzroki za slabe uspehe, za prestopke njihovih otrok ipd.

S programom se spodbuja družbo in strokovne delavce, ki se ukvarjajo z vzgojo mladine, da bi razvijali varstvo naprej:

- zaradi pomoči pri vzgoji otrok zaposlenim staršem,
- zaradi nudenja pomoči pri učenju otrokom, ki v šoli slabo uspevajo,
- zaradi pomoči pri vzgoji otrok staršem, ki iz katerega koli razloga zanemarijajo vzgojo svojih otrok ali niso sposobni vzgajati.
- zaradi odvratanja otrok od asocijalnih dejanj, zaradi privajanja na delovne navade ter
- zaradi omogočanja izdelovanja šolskih nalog otrokom, ki žive v posebno slabih stanovanjskih pogojih.

Na teh izhodiščih temeljijo raziskane potrebe in jih opravičeno označujemo za nujne.

Pri nas ima varstvo po svoji vsebini v glavnem delovni značaj. Iz istega razloga in ker imajo nekateri otroci zelo daleč do šole, je varstvo časovno omejeno. S psihološkega stališča je časovna omejitev varstva v obliki, kakršno lahko nudimo danes, edino pravilna. Za vzgojno zanemarjene otroke in otroke, ki izhajajo iz družin, kjer še ni prevladala misel, da je uspešno končana osemletka pogoj za vstopanje v življenje, je varstvo prisila in je treba otroke in starše o njegovi potrebi še vedno osvoboditi.

Zavedamo se, da bi varstvo moralo nuditi otroku poleg dela tudi sproščanje. Dobro opremljena športna igrišča, igralni klub in organizirana prehrana so stvari, ki jih v našem varstvu zelo pogrešamo. Za vse to pa je seveda potrebno veliko denarja.

V času, ko imamo na razpolago zelo omejena sredstva, poskušamo s programom poiskati tiste rešitve, ki se zdijo najboljše in dosegljive v bližnjem času.

POTREBE VARSTVA PO ŠOLAH

Oblike, ki živijo v praksi varstva šolskih otrok, imajo vse znake podaljšanega bivanja v šolah.

V šolskem letu 1969/70 je v 7 oddelkih podaljšanega bivanja v šolah naslednje število otrok: na osnovni šoli Ravne 136 ali 9,4 odst., na Prevaljah 20 ali 2,3 odst., v Mežici in Črni nobeden, skupaj 156 ali 4,2 odst. (L. 1968/69 je v aprilu in maju deloval en oddelk s 25 učenci v Mežici.)

Varstveni oddelki delajo v prostorih osnovnih šol. Prostorna zasedenost šol je zelo različna, zato so tudi možnosti za organiziranje varstvenih oddelkov zelo različne.

Odstotek zasedenosti prostora po osnovnih šolah je tak: Ravne na Koroškem 172, Prevalje 114,5, Mežica 125, Črna na Koroškem 125 ali 143, če bi delali vsi oddelki v šolski zgradbi.

To pomeni, da je največ dvoizmenskega pouka v osnovni šoli na Ravnah in v Črni, nato sledita Mežica in Prevalje.

Po osnovnih šolah je treba organizirati varstvo za naslednje število otrok: Ravne 260, Prevalje 155, Mežica 100, Črna na Koroškem 128, skupaj 643 ali 18 odst. od vseh šolskih otrok.

Pri podatkih, koliko otrok naj bi zajeli v varstvo po šolah, imamo v mislih tudi otroke iz naselij, ki sestavljajo tako imenovane šolske okoliše. Čeravno ne bodo mogli vsi otroci iz oddaljenih krajev obiskovati varstvenih oddelkov, pa vendar pričakujemo precejšen odziv, če bo zanje organizirana hrana. Zaradi daljše odsotnosti z doma je programiranje varstva za otroke iz oddaljenih krajev brez hrane brezsmiselno in pri programiranju torej moramo upoštevati to kot dejstvo.

Leto 1975

VVZ je razdeljena na 5 samostojnih enot z 31 oddelki in 723 otroki. Povprečno število otrok v oddelku je 23,3% (1974 je 26,4 otrok), še vedno so precejšnja normativna odstopanja, zato so se postavila merila za nagrajevanje vzgojiteljic v nadštevilčnih skupinah. Nadštevilčnost skupin je eden izmed tistih elementov in pogojev, ki imajo za posledico povečan obseg dela. Nagrajene so bile vse tiste vzgojiteljice, ki imajo nadštevilčne skupine in obisk otrok v mesecu najmanj 80 %.⁶

VVE Solzice ima edini odderek s starostjo otrok 2 let. Popoldanski oddelki kljub načrtovanju niso bili ustanovljeni, saj TIS Ravne ni pristala na zahtevo, da se zaposli dodatna vzgojiteljica.

Zaposlenih je bilo 56 delavcev (odprtje novih oddelkov) in dodatna zaposlitev v finančno računovodski službi. Kljub temu pa je zavod delal s pomanjkljivim številom kadrov (potrebe še 8–10 varuhinj in 1 tajnik).⁷

V okviru posodabljanja igrišč so bila v VVE Solzice nabavljena igrala za opremo igrišča (ena lokomotiva, mini vrtiljak, stojalo za gugalnice, vrvi in obroči za gugalnice v vrednosti 22.000,00 din – dobavitelj Elan. V VVE Marjetka je bila nabavljena ena lokomotiva, šest sedežna gugalnica, mornarska letev, mini vrtiljak v vrednosti 18.930,00 din – dobavitelj Elan.

V tem letu so bili sprejeti stabilizacijski ukrepi:

- Varčevanje z električno energijo, z vodo, z materiali, ki se uporabljajo za izvedbo vzgojno-varstvenega programa.
- Redno prihajanje in odhajanje z dela.
- Racionalna uporaba časa hospitacij tako, da pedagoška vodja dnevno v eni enoti izvede več hospitacij.^{6,7}

23. 4. 1975 so zaposleni na zboru delovne skupnosti sprejeli samoupravni sporazum o ustanovitvi in delovanju občinske, področne in republiške raziskovalne skupnosti in sprejeli sklep o soustanoviteljstvu raziskovalne skupnosti.

Nabava velike količine drobnega materiala, igrač (strošek 73.958,90 din) in drugih materialov (otroška literatura za 26.097,15 din) za izvajanje vzgojno-varstvenega programa. Postopno se je na novo opremila enota Marjetka ter dve igralnici v Kotljah, kjer je v letu 1975 prišlo do ureditve prostorov za vzgojno-varstveno delo v sedanji šoli (adaptacija). Vse VVE so bile opremljene z najsodobnejšim didaktičnim materialom: diaprojektorji, tranzistorji, gramofoni, harmoniji ...

Že leta 1975 je zapisano v poslovnem poročilu: »Glede na dejstvo, da je zavod zelo mlad po svojem obstoju, predvsem pa po kadru, je njegova največja ter dolgoročna naloga utrjevanje in razvijanje metod vzgojnega dela in nenehno iskanje novih oblik dela, izpopolnjevanje strokovne organizacije zavoda.

Vsak delavec mora skrbeti za razvoj in dober poslovni uspeh.«^{5,7}

MALA ŠOLA (Večer - petek, 10. oktober 1975)

V vzgojno varstvenih ustanovah v občini Ravne na Koroškem je letos v celotne male šole, ki trajajo od 1. septembra do 30. junija, vključenih okrog 90 odstotkov otrok v primerni starosti. Sedaj pa se že nekaj časa ukvarjajo z mislijo, kako bi vključili še druge otroke, ki zaradi oddaljenosti oziroma zaradi drugih razlogov sedaj ne hodijo v malo šolo.

Tako so že lani razmišljali, da bi uredili nekakšno potujočo malo šolo, ki bi redno obiskovala oddaljene kraje. Vendar pa so ob pričetku letošnje vzgojno-varstvene sezone ugotovili, da bi bilo takih otrok le 67 v vsej občini. Nabava posebnega avtobusa z vso opremo pa bi bila za takšno število

otrok nedvomno predraga. Vprašanje vključitve otrok iz oddaljenih krajev bodo zato rešili drugače. Tako bodo v obnovljeni osnovni šoli v Kotljah uredili dva oddelka za celodnevno šolo, podobno bodo to vprašanje rešili tudi na Lešah, Lokovici in Šentanelu. Tako naj bi bili otroci iz teh krajev vključeni v celotno malo šolo najkasneje do leta 1980. Odprto pa še vedno ostane vprašanje celoletne male šole na Javorju (4 do 5 otrok), v Strojni (5 do 8) in v Koprivni (4 do 5 otrok).

Potujočega vrtca v občini Ravne na Koroškem letos torej ne bo, pri vzgojno-varstvenih zavodu pa so se odločili, da bodo denar zanj raje dali za graditev vrtca na Prevaljah, ki je res že nujno potreben.

T.I.

Leto 1976

Ne glede na Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o pedagoških in zdravstvenih normativih glede na starost in število otrok, ki se lahko vključijo v čisti ali kombinirani oddelk (Ur. list SRS št. 28/74), zavod še vedno dela z zmanjšanim številom zaposlenih. Presežen normativ na oddelk je tudi do 33% več otrok. Število otrok pa še vedno narašča. VVE Solzice obiskuje 208 otrok, VVE Marjetka pa 135 otrok.⁶

V občini Ravne na Koroškem je vključenih v VVE Marjetka in Solzice 27 % predšolskih otrok. Povprečje v Sloveniji je 20%.

Za predšolske otroke, ki ne obiskujejo vrtca, se izvajajo v popoldanskem času lutkovne predstave. Iz enote Marjetka jih organizirajo vzgojiteljice Vida Dolinšek, Vilma Globočnik, Mirjam Ivič, Rozka Lipovšek, Cvetka Močilnik in Justina Tasič. Iz VVE Solzice pa Angelca Janežič, Mojca Prašnički, Kristina Hadžiagić in Olga Globočnik. Otrokom pred vstopom v šolo zavod ob sodelovanju s Telesno kulturno skupnostjo nudi možnost obiskovanja plavalnega in smučarskega tečaja pod vodstvom vzgojiteljic. Zaradi težnje, da bi smučarske tečaje lahko obiskovali tudi otroci, čigar starši nimajo možnosti nabave opreme, se nabavijo smuči za otroke malih šol. Posebni uspehi zavoda so na področju glasbene vzgoje predšolskih otrok z izvedbami številnih javnih nastopov pevskih zborov otrok.⁶

V tem letu je izdelava idejnega projekta za priklop VVE Marjetka na toplovodno omrežje, ureditev razsvetljave, prenovitev umivalnic v pritličju zgradbe, izločitev peči iz igralnic. Del zemljiščne površine pri VVE Marjetka, kjer je bil zelenjavni vrt, se preuredi za namen igrišča. V VVE Solzice je zaradi napake oziroma neprimernega materiala pri izgradnji objekta potrebna celovita obnova fasade.⁷

OTROŠTVO NA PRAGU ŽIVLJENJA (INFORMATIVNI FUŽINAR, št. 2, 1976)

Kadar stopim na šolski hodnik, se vedno spomnim na moje otroštvo, na stare hladne šolske hodnike, ki se od časov mojih ranih let niso spremenili.

Tokrat čakam na govorilno uro mojega prvošolčka, malo nagajivega in zelo živahnega. Šele sedaj se zavem odgovornosti, ki jo nosi moj sin in jaz, kot da sva oba šele sedaj stopila v življenje, z velikimi nalogami in resnostjo, ki jim ne moreš ubežati.

Stojim in čakam. Poslušam klepetanje mamic o teh in vseh začetnih težavah, o pisanju, branju in delovnih navadah prvošolčkov.

Tako se je meni porodila ideja o vsebini roditeljskih sestankov v vrtcu. Zakaj ne bi staršem že leto pred vstopom otrok v šolo povedali vse tisto, kar mora otrok poznati in znati, ko stopa čez šolski prag.

Ko privzgajamo otroku delovne navade in privajenosti, moramo začeti že v ranem otroštvu. Prve obveznosti sprejema otrok sam, saj jih pogojuje otrokov razvoj. Otrok začenja sam jesti, se oblačiti ter delno pospravljati svoje igrače. Kasneje že zavestno sprejema nekatere delovne naloge in obveznosti. Pri oblikovanju delovnih navad pa otrok potrebuje čas, vzgled staršev in veliko vzpodbud.

Zdelo se mi je primerno, da vzgojiteljice spregovorijo o tem, saj smo vsi starši v naglici, ki jo nosi življenje, skoraj pozabili na svoje otroke.

Vzgojiteljice so se odločile za roditeljske sestanke po starostnih stopnjah otrok od tretjega do sedmega leta. Pripravile so prikaz dela s skupino otrok, tako da so starši lahko sledili metodam dela. Ob zaključku roditeljskih sestankov so starši

postavili več vprašanj o branju in pisanju otrok. Ker je bilo to vprašanje najbolj zanimivo, so vzgojiteljice odgovorile tako kot meni večina pedagogov. Če kaže otrok interes za branje in pisanje, mu nudimo pomoč tako, da ga vzpodbujamo s tem, da mu določeno besedo napišemo in preberemo. Veliko različnih možnosti je. Otrok se srečuje z reklamnimi napisi na televiziji, z napisi ustanov, kot na primer »kino«, »šola«. Otrok naj ob igri osvaja pisano besedo, izrezuje naj napise iz revij in časopisov, vzporeja naj predmet z napisom.

Vzgojiteljice so opisale primere, kako otroci izvršujejo delovne obveznosti v vrtcu in kako naj starši nadaljujejo doma... Na spremembo, ki jo je prinesla šola, sem bila pripravljena, vendar se je mojemu otroku brezskrbno otroštvo spremenilo. Največ časa sem posvetila prostoru, kjer se bo otrok učil. Potreben je bil le stol ob mizi, ki je samo otrokov in polica, kamor bo odložil torbo, ko bo prišel iz šole, ter vse kamne in žice, ki mu pomenijo bogastvo.

Ob prostih sobotah sem posvetila več pozornosti samostojnemu oblačenju, vezanju čevljev in drobnim opravilom, ki jih otrok z veseljem opravi s pomočjo odraslih. Veliko manj besed in graje je potrebno, ker del drobnih opravil opravi otrok že sam.

Pozabila nisem na uro. Otroci, ki gredo v šolo, morajo vedeti kdaj je čas odhoda v šolo.

Poizkusila sva odkleniti in zakleniti vrata, seveda sva izbrala v trgovini še trak za ključ.

Otroci v prvem razredu imajo pouk na tri izmene. Včasih se vrnejo pozno domov, kajti ob zimskih večerih se zgodaj zmrači. Po pouku piševa nalogo po uro ali še dalj, zapreva zvezek in dan je končan. Zjutraj zazvoni ura in moj prvošolček se odpravi

v šolo, srečuje sošolce, ki imajo prav tako kot on privezane ključke okoli vratu.

Ko se pogovarjamo o naših otrocih, pravimo, da imajo vse. Koliko časa pa jim damo za osvajanje

samostojnosti, koliko« sebe v tem času? Ali pa vsi zamujamo njihovo otroštvo, tako kot smo ga morda zamudili sami?

Zofka Sudar

PREOBSEŽNE SKUPINE V VRTCIIH (VEČER – sreda, 7. aprila 1976)

Če govorimo o otroškem varstvu v Mežiški dolini, moramo zapisati, da je nedvomno dobro urejeno. Osnovna težava, s katero se ubadajo, je veliko in hribovito območje, ki ga zajemajo. Prav v takšnem okolju je težko zagotoviti enako vzgojo in varstvo za vse malčke. Kljub temu da so to vprašanje že sedaj dokaj dobro rešili, je nedvomno še veliko odprtih vprašanj, ki tarejo vzgojiteljice v tej dolini. Pogovarjali smo se z nekaterimi izmed njih iz vzgojno varstvene enote Marjetka na Ravnah na Koroškem.

VILMA GLOBOČNIK, vzgojiteljica: „Najbolj me teži, da zaradi premalo in ponekod tudi neprimernih prostorov v naše zavode ne moremo vključiti vseh otrok, ki bi jih morali. Poleg tega bi morali vsi otroci imeti enake možnosti za obisk vzgojno varstvenih ustanov, pa naj gre za delavske ali kmečke in hribovske otroke. Želim reči, da mi sicer z vzgojnega in varstvenega vidika ustvarjamo vsem otrokom enake možnosti, vendar pa te možnosti niso več enake, če mora en otrok hoditi v vrtec več kot uro, drugi pa samo nekaj minut. Zagotoviti bi morali primerne prostore na vasi in v hribovskih zaselkih, da bi lahko govorili o enakih možnostih za vse.“

JUSTINA TASIČ, vodja enote: „Želela bi se pridružiti temu. Tudi meni se zdi, da je osnovno vprašanje

zagotoviti primerne prostore za otroške vrtce na vasi. Poglejte, k nam prihajajo otroci s Strojne in Zelenbrega, ki morajo hoditi po uro in več do avtobusa, da jih pripelje na Ravne. Tako jih pozimi včasih tudi po več dni ni v vrtec. In prav ti otroci so vzgoje in varstva najbolj potrebni, ker v bližini nimajo vrstnikov, od katerih bi se lahko kaj naučili. Morda bi se to vprašanje dalo rešiti s potujočim vrtcem.“

VIDA DOLINŠEK, vzgojiteljica: „V našem kraju veliko otrok ni vključenih v vzgojno varstveni zavod, ker doma nanje pazijo babice in druge varuške. Menim, da bi morali vzpostaviti tesnejše stike med njimi in vzgojiteljicami; te bi jim lahko dale strokovne nasvete. Drugo vprašanje je, da bi pri nas potrebovali tudi otroške jaslje, ker je veliko mladih družin in težko najdejo varstvo za dojenčke. Delovni čas vzgojiteljic bi moral biti nekoliko drugače urejen. Sedaj moramo preveč dela opraviti popoldan doma.“

ROZKA LIPOVŠEK, vzgojiteljica: „V naši enoti je vzgojno delo dokaj oteženo zaradi neprimernih prostorov. Težko je namreč otroke navaditi na red, če nimajo niti ustrezno urejenih vzgojno varstvenih prostorov na vasi. Kot vzgojiteljica s tridesetletno delovno dobo pa bi želela reči, da bi danes vzgojiteljice morale imeti malo več idealizma.“

T. IVIČ

NE POSLOVNI GOSTJE — TEMVEČ OTROCI PREMINULIH SODELAVCEV ZA NOVO LETO (INFORMATIVNI FUŽINAR, št. 2, 1976)

Leto žensk ni bilo drugačno kot druga leta, pa vendar je na koncu leta le bilo nekolikor drugače. Zaključile so leto 1975 z akcijo, ki je vse pohvale vredna. Na pobudo komisije za socialne zadeve pri svetu sindikata so povabili otroke vseh preminulih sodelavcev Železarne Ravne. Svet sindikata je prispeval sredstva v obliki nakaznice v višini 200

din na vsakega otroka, uprava železarne pa je prispevala za majhno pogostitev za lačne želodčke teh otrok.

V vrtcu »Solzice« pa so si nekateri ogledali lutkovno predstavo, ki je bila namenjena zanje. Srečanje je bilo nenavadno, ganljivo. S solznimi očmi so se mamice teh najbolj prizadetih otrok zahvaljevale gostiteljem, ker tokrat le ni ostalo le pri obljubah pred odprtimi grobovi očetov — mater, da se jih bomo spominjali tako, da njihovi otroci ne bodo pozabljeni.

F. K.

Leto 1977

Na seji zbora delovne skupnosti VVZ Ravne na Koroškem 25. 5. 1977 se potrdi predlog Pravilnika o kriterijih o načinu in pogojih za sprejemanje predšolskih otrok v vrtce. Ta določa, da VVZ lahko postopa tako, da poveča skupine od 20% do največ 30% in tako dobljena mesta v prvi vrsti nameni otrokom pred vstopom v šolo (celodnevna mala šola). Razpoložljivih mest v VVE Solzice za 180 otrok (obiskuje jih 208) in v Marjetki za 95 otrok (obiskuje 155 otrok).⁷

Zaposlenih je 58 delavcev. Zaradi potreb staršev se poslovni čas podaljša od 5. do 15. ure. Oblikuje se popoldanski oddelek v VVE Solzice v času od 13. do 19. ure.

Zaradi posredovanja vzgojno-varstvenega dela tudi otrokom, ki ne obiskujejo vrtca, so se organizirale skrajšane oblike, v katere so se vključili otroci v starosti od 5 do 6 let od aprila do junija.⁶

Leto 1978

Po podatkih je trenutno v koroški regiji 36% otrok med 3. in 7. letom starosti vključenih v predšolsko vzgojo, od 7 mesecev do 3 let 4% in 92% otrok v celoletno malo šolo.

Vzgojno-varstvena dejavnost se dobro razvija. Zelo pomembna je kakovost izvedbe programa priprave na šolo. V večjih krajih kot so Ravne na Koroškem pa je že zaznati pomanjkanje prostorov, saj je potrebno otroke že odklanjati. V nobeni enoti zavoda (razen VVE Solzice) ni možno sprejeti otroka v starosti do 3 let, saj ni namensko opremljenih prostorov za to starostno stopnjo otrok. V tem času vrtec postaja tudi vse bolj kulturno, zabavno središče predšolskih otrok. Zbirajo se otroci iz krajevnih skupnosti na praznovanjih, prireditvah, Cicibanovih šolah za petletne otroke ...

Na podlagi Zakona o vzgojno-varstveni dejavnosti za predšolske otroke (Ur. list SRS št. 28/71) je zbor delavcev VVZ Ravne na Koroškem 6. 11. 1978 sprejel Pravilnik o varnosti predšolskih otrok v vrtcu.

Ureditev zelenic in dopolnitev igrišč z igrali, ki so obrabljena ali pomanjkljiva. V VVE Solzice se je ob graditvi toplovoda zelo poškodovala igralna površina, zato se la-ta uredi, prav tako se obnovi peskovnik na igrišču.⁶

Leto 1979

V VVE Solzice je bilo vključenih v pripravo otrok na šolo v 4 oddelkih (celoletna priprava) 114 otrok, v skrajšani 120-urni pripravi v 1 oddelku 11 otrok.

V VVE Marjetka je bilo vključenih v pripravo na šolo v 3 oddelkih (celoletna priprava) 89 otrok.⁶

Na Gimnaziji Ravne na Koroškem začetek šole za varuhinje. Iz VVO Ravne na Koroškem se je v šolanje vključilo 7 varuhinj (Iz VVE Solzice M. Kamenik in F. Simenčič).

Zaradi zasedenosti šole in male šole v Kotljah ni organiziran odderek Cicibanove šole.

Ko so se v občini leta 1974 združili vsi vrtci, ni nobena vrtčevska zgradba razpolagala z ustreznimi pisarniškimi prostori, zato so v VVE Solzice bili kabinetni prostori odvzeti vzgojnemu delu in spremenjeni v pisarniške prostore.

Na zboru delavcev 26. 6. 1979 je sprejet sklep, da se ostanek dohodka VVZ za leto 1979 nameni za gradnjo vrtca v Kotljah. Za financiranje investicije primanjkuje še okrog 800.000 din. Občinska skupnost socialnega srbstva Ravne na Koroškem je pozvala VVZ k razpravi glede ustanovitve svetovalne službe za občino Ravne na Koroškem. Stališče VVZ je, da se glede na razvoj vzgojno-varstvene dejavnosti v naslednjih letih prične z ustreznim kadrovanjem.

Zbor delavcev VVZ Ravne na Koroškem je 4. 12. 1979 obravnaval osnutek analize razvojnih možnosti za področje otroškega varstva v občini Ravne na Koroškem v obdobju 1981–1985 (predlagatelj Skupnost otroškega varstva Ravne na Koroškem – SOV). Iz tega izhaja: porast različnih oblik vzgojno-varstvenega dela za predšolske otroke; pri otrocih nad 3 leta starosti je na prvo mesto postavljena vzgoja in ne varstvo; do 1985 naj bi se v vrtce vključilo 65% otrok starih nad 2 leti; v celodnevni malih šolah bi bili zajeti vsi otroci; graditev vrtca v Kotljah in na Javorniku; da bi v dnevnem varstvu vzgojno varstvenih družin bilo od 30 do 40 dojenčkov; širitev števila jaslic in 1 odderek za razvojno motene otroke; za 5-letne otroke, ki jih ni možno vključiti v celodnevno varstveno delo je potrebno 80-urni vzgojni program povečati na 150 urni program; poiskati je treba še druge oblike dela za otroke v KS, še posebej za tiste, ki živijo na kmetih; letovanja na morju naj bi se udeležilo od 10 do 20 % predšolskih otrok vključenih v vrtce; zagotovili bi otrokom v vrtcih zdravo in zadostno hrano; pedagoško zdravstvene normative bi presegali največ od 15 do 20 %. Z novim zakonom, ki vzpostavlja možnost, da si vzgojitelj lahko pridobi višjo izobrazbo zaenkrat le ob delu, bi otrokom omogočili izvajanje vzgojnega dela s čim bolj strokovno usposobljenim kadrom. Do leta 1985 bi vključili naslednje število otrok: VVE Marjetka 130 otrok, VVE Solzice 240 otrok, VVE Kotlje 50 otrok in VVE Javornik 170 otrok (po predvidevanjih).⁷

Leto 1980

Sprejet vzgojni program za vzgojo in varstvo predšolskih otrok je bil osnovno vodilo vzgojiteljicam pri svojem delu. Smotri in vsebine dela so bili prilagojeni vzgojnemu programu. Poudarjena je bila vloga vzgojiteljice pri delu s posameznim otrokom, iskanju njegovih individualnih posebnosti, spodbujanju k aktivnostim in demokratizaciji odnosov.

VVO ima v 39 oddelkih vpisanih 903 otrok (Vzgojno-varstvena dejavnost se je razširila za 6 oddelkov, odprt nov vrtec s 5 oddelki Pod gorjani na Prevaljah, v Mežici pa se je dodatno odprl še en oddelek).

Z letnim programom dela je Cicibanovo šolo (otroci stari nad 5 let) obiskovalo v treh oddelkih VVE Solzice 60 otrok. Program je trajal 75 ur v času od 1. 5. do 19. 6. dvakrat tedensko po tri ure. Program je izvajala vzgojiteljica.

Z letnim programom se je izvajala Mala šola v okviru VVO v Kotljah v prostorih osnovne šole v enem oddelku (12 otrok). Male šole vodijo vzgojiteljice. Oddelki pa so po številu otrok majhni in zato zelo primerni za kvalitetno izvajanje vzgojnega programa. Izvedena je v 120 urah in je za starše brezplačna. V primeru, da vzgojiteljica oceni, da učni pripomoček »Pokaži kaj znaš« otrokom koristi in če so ga starši pripravljeni kupiti, lahko vzgojiteljica ta pripomoček uporablja, drugače ne.⁶

Na seji zbora delavcev 27. 8. 1980 je sprejet sklep, da se VVO Ravne na Koroškem obveže, da bo iz amortizacijskih sredstev financirala opremo za vrtec Kotlje do vrednosti 354.688,70 din in da se SOV Ravne na Koroškem dovoli, da se sredstva, ki so bila v skladu s sporazumom o pravicah in obveznostih SOV in VVO, dodeljena za izvajanje vzgojno-varstvenega programa za leto 1980 zmanjšajo za 1,120.000 din in se porabijo za financiranje investicije vrtca v Kotljah.

V VVE Solzice se sobotno varstvo otrok ukine.

Za leto 1980 je značilno, da ima VVO zelo dobro in zadostno opremljene prostore (žal pretesne), da so kuhinje založene s kvalitetno posodo, da imajo vzgojiteljice na razpolago zadostno količino materialov za delo, dovolj

strokovnih knjig in knjig za otroke kot tudi vsa učila, ki so dosegljiva na našem tržišču, zato ni nobenega razloga, da ne bi dobro delali.⁵

Odbor za podeljevanje Žagarjevih nagrad in priznanj je na seji 13.2.1980 sklenil, da ravnateljici VVO Ravne na Koroškem Milki Pogačar podeli Žagarjevo nagrado za izredne uspehe na področju vzgojno - izobraževalnega dela.⁷

Leto 1981

25. 10. 1981 je otrokom vrata odprl Hotuljski vrtec, zgrajen s samoprispjevki krajanov. Vrtec sta odprli Marija Štruc in njena vnukinja Marijana Zdovec ter tako simbolično združili mladost in starost. V dva oddelka je bilo vključenih 50 otrok. Vzgojiteljice Vida Dolinšek – vodja enote, Vilma Globočnik – vzgojiteljica, Vesna Razgoršek – varuhinja, Marija Čebulj – kuharica in Milka Gostenčnik – čistilka.⁹

Organiziranje in izvedba predšolskega programa za otroke v KS, ki ne obiskujejo vrtca ter organizacija malih in cicibanovih šol v oddaljenih zaselkih. V Kotljah je organizirana 120-urna Mala šola, ki jo je vodila vzgojiteljica Olga Lesjak. Financiranje malih šol se izvaja prek Samoupravnega sporazuma skupnosti otroškega varstva in VVO Ravne na Koroškem. Cicibanove šole so se izvajale v VVE Solzice v 3 oddelkih in so trajale 80 ur 1x tedensko po 3 ure. Izvajale so jih vzgojiteljice, vzgojni program pa je bil prilagojen starosti in času izvajanja.

V vrtcu je potekal republiški seminar za mentorje akcije Ciciban planinec.⁶

VVO ima v 40 oddelkih vpisanih 903 otrok.

Teden otroka (7. – 12. 10. 1981) z geslom Prizadeti otroci so naša skupna skrb. VVE Solzice je sodelovala z organizacijo razstave ljubkovalnih igrač, VVE Marjetka pa s predlogi za izdelovanje igrač iz odpadnega materiala v prostorih Name.

Vrtec za praznik

Letošnji krajevni praznik je Hotuljcem prinesel objekt, ki so si ga že dolgo želeli: preteklo nedeljo so odprli novi montažni vrtec s tremi igralnicami in vsemi drugimi potrebnimi prostori. Slovesnost ob otvoritvi je bila skrbno in prarčno pripravljena, saj so se cicibani z rožami zahvalili vsem, ki so največ prispevali, da je zrasel ta objekt.

Vrvice na vratih vrtca sta prerezali Marija Štruc in njena vnukinja Marjanca Zdovec (na sliki), da so tako simbolično združili starost in mladost. Mala Marjanca je vsa sijala od sreče, da bo že v

prvih dneh novembra lahko hodila v nove in svetle igralnice, njena »bica« – kakor na Koroškem pravijo stari mamam – pa je po ogledu vrtca dejala, da se spominja, ko se je s svojimi vrstniki v mladosti igrala na travniku ali v gozdu, brez varstva, in kako srečna je lahko današnja mladina, ko zanjo tako skrbimo.

Letošnjega srečanja pod lipo, ki je pomenilo sklep krajevnega praznika, se je udeležilo zelo veliko ljudi, prišli pa so tudi nekdanji partizani in aktivisti, ki so na zadnje oktobrsko nedeljo leta

1943 pripravili prvi miting s krajanji na tedaj »nemškem« ozemlju. »Ti dogodki, ki so pokazali moč partizanov in njihovo neomajno vero v svobodo in drugačno družbeno ureditev, so Nemce in njihove valpice močno pretresli, slovenskim ljudem pa pokazali, kje je prava pot. Povojni razvoj našega kraja pa je dokazal, da obljube partizanov tistokrat niso bile prazne marjice,« je v svojem govoru med drugim povedal Stanko Kotnik, predsednik skupščine krajevne skupnosti Kotlje.

Tekst in foto: T. L.

Obisk sedmih vzgojiteljic in ravnateljice VVO Studenci iz Maribora, ki so spremljale izvedbo iger na prostem (Peskovnik pri starosti otrok 2 – 3 let, vadbeno uro pri starosti 4 – 5 let in peko kostanja pri starosti 5 – 7 let.

Vzgojiteljice ravenskih vrtcev so za otroke KS izdelale okoli 500 ljubkovalnih igrač in 200 usrjenih mošnjičkov, ki so jih podarile ob novem letu.

Vrtec do leta 1984 (članek: Večer 16. januar 1981)

Že spomladi naj bi na Ravnah razgrnili idejni načrt za nov otroški vrtec na Javorniku. Ravenska krajevna skupnost bo to storila predvsem zato, da bodo svoje pripombe še pred pričetkom gradnje lahko dali tudi krajani. Kljub temu da doslej ravenski krajevni skupnosti še ni uspelo povsem izdelati finančne konstrukcije (vrtec bodo gradili s sredstvi krajevnega samoprispevka in s pomočjo združenega dela), že predvidevajo, da naj bi gradnja vrtca stekla še letos. Povsem nared pa naj bi bilo do leta 1984, če ne že kakšno leto prej, so povedali v krajevni skupnosti Ravne. (F. R.)¹⁰

Obisk vzgojiteljic

Na obisku pri otrocih in vzgojiteljicah vrtca Solzice na Ravnah na Koroškem so se včeraj mudile vzgojiteljice iz vrtca na Studencih v Mariboru. Gostje so si najprej ogledale, kako poteka vzgojno-varstveni proces v tem vrtcu (prikazali so jim nekaj zaposlitev na prostem), zatem pa so jim njihove gostiteljice pokazale še nekaj kulturnih znamenitosti Raven in okolice. Dogovorile so se, da bodo takšne oblike stikov gojile še naprej.

T. I.

Leto 1982

Zaradi zmanjšane gradnje družbenih stanovanj je zaznati nižji vpis v enoti Kotlje, medtem ko na Ravnah prihaja do številčnega vpisa otrok, s tem pa do zasedenosti mest v enoti Marjetka in Solzice. Zato se je organiziral prevoz otrok z Raven v enoto Kotlje, kjer je bilo prostora dovolj.

VVO ima v 41 oddelkih vpisanih 910 otrok.

Od 17. do 20. 3. 1982 je potekalo XII. republiško srečanje lutkovnih skupin Slovenije na Ravnah na Koroškem v okviru Vorančevih dnevov, ki so se ga udeležile in pomagale pri organizaciji lutkovne skupine VVE Solzice, VVE Mežica in VVE Zgornji kraj.

Svet staršev si je zadal nalogo, da bodo v prihodnje vključeni starši otrok, ki obiskujejo vrtec v najrazličnejše aktivnosti.

VORANČEVI DNEVI, Ravne na Koroškem

VSEM SODELEJKAM NA XII. BRČKANJU SLOVENSKEH LUTKARJEV

Uspešno smo izpeljali XII. srečanje lutkovnih skupin Slovenije.

Trideset lutkovnih predstav je videlo več kot seden tisoč mladih gledalcev od Kotlj do Strójne in Koprivne.

Vaše delo za uspešno ureditev akcije cenimo in se van v imenu vseh mladih gledalcev najtopleje zahvaljujemo.

Tovariško vas pozdravljamo.

Predsednik ZKO
Marjeta Pihlar

Dejavnost vrta se je razširila v kmečko okolje z namenom, da se staršem in otrokom ponudi čim več možnosti za aktivno vzgojno-izobraževalno delo. Ena izmed oblik tega sodelovanja so tako imenovane Cicibanove urice na podeželju.¹⁰

Potrebna je le primerna pobuda

Starši so zagrabili

Sveti staršev pri vzgojno-varstvenih organizacijah so zelo pomembno telo, ki lahko veliko pripomore k vključevanju vrstev v širšo družbeno skupnost na vseh področjih — od družbenopolitičnega do kulturnega in drugega življenja. Vendar pa marsikje ugotavljajo, da ta telesa ne delujejo tako, kot so načrtovali in kot bi lahko.

Tudi v vzgojnovarstveni organizaciji Ravne na Koroškem, ki zajema vse otroške vrte v Meziški dolini, ugotavljajo — delno tudi zaradi lastne premajhne pobude — da sveti staršev v preteklem obdobju niso dovolj zavzeto delali.

Zato so sedaj sklenili, da bodo njihovo delo kar se da poživili in vključili starše v najrazličnejše akcije. Pokazalo se je, da so starši pripravljene sodelovati. V teh dneh so namreč v enem izmed vrtev pripravili delovno akcijo, ki se primerno vključuje tudi v naša stabilizacijska prizadevanja.

Zeleti so namreč nekoliko preurediti otroško igrišče, ki ni bilo več najbolj funkcionalno. Če bi to

delo prepustili delavcem kakšne komunalne ali druge delovne organizacije, bi morali odšteti kar precej denarja. Tako pa so se v svetu staršev dogovorili, da bodo preureditvena dela opravili s pomočjo staršev otrok, ki obiskujejo vrtec. In bili so prijetno presenečeni: akcije se je udeležilo zelo veliko staršev in s seboj so prinesli celo najrazličnejše orodje, in igrišče in okolica vrta sta kaj kmalu

dobila novo, lepšo in funkcionalnejšo podobo.

Tak način dela je tudi pokazal, da so starši pripravljene sodelovati — sprožiti je treba le primerno pobudo. Zato bodo v ravenski vzgojnovarstveni organizaciji takšne in podobne akcije nadaljevali v vseh svojih enotah in tudi na drugih področjih, ne le pri neposrednih delovnih akcijah.

T. Ivic

Vrtec bližji otrokom

Pri vzgojno-varstveni organizaciji Ravne na Koroškem so se odločili, da bodo popestrili delo s cicibani na podeželju. To velja tako za tiste, ki so vključeni v redno vzgojo in varstvo, kot za tiste, ki obiskujejo le 120-urno malo šolo, in za vse nezajete otroke. Prva izmed oblik tega delovanja bodo tako imenovane cicibanove urice na podeželju.

V posameznih odročnejših krajih in zaselkih se bodo na njih zbrali starši in otroci, da bi skupaj opravili niz zaposlitvenih dejavnosti. Tako bodo med drugim dani predlogi za igro in delo z otroki doma v zimskem času, zamisli za izdelavo nekaterih preprostih igrač, starši in otroci bodo skupaj reševali različne didaktične naloge, ki jih je v posebnem zvezku pripravila vzgojnovarstvena organizacija in bo njihove rešitve treba prinesiti na prihodnjo cicibanovo urico. Otroci bodo skupaj s starši naredili nekaj izdelkov iz naravnega gradiva, starši pa bodo na posebnih lističih prejeli še zbirko otroških pesmi, da se jih bodo doma lahko naučili skupaj z otroki. Cicibanova urica na podeželju bo prepletena tudi s petjem in ogledom kratkega filma.

Smoter tega dela je vsekakor razširiti dejavnost vrta v kmečko okolje ter staršem in otrokom ponuditi čimveč možnosti za aktivno vzgojno-izobraževalno delo, skratka večja skrb za otroke. Prva takšna podeželska cicibanova urica je bila včeraj popoldan v Koprivni pri Crni in je zelo dobro uspela.

T. I.

Cicibanove urice na podeželju

Zabavno in poučno

Ko smo se skupaj z vzgojitelji in učitelji iz vzgojno-varstvene organizacije Ravne na Koroškem mudili na Strojni nad Prevaljami, kjer je potekala podeželska cicibanova urica, smo se na kratko pogovorili z nekaterimi mamicami, ki so pripeljale svoje otroke in skupaj z njimi sodelovale pri družabnih igrah, izdelovanju najrazličnejših predmetov in drugem. Zabeležili smo nekaj njihovim mnenj in vtisov.

MARIJA SMREČNIK,

kmetica s Strojne. »Mislimo že, da so v dolini na naš kraj in na naše otroke pozabili. Zato sem zelo vesela, ko vidim, da temu vendarle ni tako. Čeprav bi namreč morebiti kdo mislil, da mi zaradi težkega dela otrokom ne posvečamo tolikšne ljubezni, se moti, saj smo tudi mi zelo veseli, ko vidimo radost na njihovih obrazih. Te pa je bilo ob sedanjem obisku vzgojteljic iz doline zares veliko. Upajmo, da ne bo ostalo pri enem obisku in da bo še kdo prišel.«

ELIZABETA ŠTRIKAR,

gosposinja na kmetiji s Strojne. »Imeli smo se zares prijetno in upam, da se bomo še kdaj lahko srečali v takšnem krogu, vendar bi morali prihodnjič izbrati drugi čas. Nam bi zaradi narave dela najbolj ustrezalo, če bi bile te urice pozimi. Zavedam pa se tudi, da je prav pozimi nekoliko težje priti v te naše odmaknjene hribovske kraje. Mislim pa, da se bomo že nekako dogovorili.«

ELIZABETA KRZINAR,

kmetica s Strojne. »Vse mi je bilo zelo všeč. Najbolj pa sem vesela, da sem dobila nekaj novih zamisli za izdelovanje igrač in drugih predmetov iz naravnega in drugega materiala. Doma na kmetiji ni veliko časa za igro z otroki, pa sem bila srečna kot že dolgo ne, da sem lahko skupaj z otrokom izdelala lutko iz krpic. Želim si, da bi se takole še kdaj srečali.«

Leto 1983

Veliko staršev je prešlo na novi delovni čas, čemur se je prilagodila tudi ustanova VVO Ravne na Koroškem. Zaradi nekaterih neresničnih informacij, ki so krožile v javnosti, je ravnatelj Rudi Ranc organiziral problemsko konferenco za starše z naslovom: *Delovni čas v VVO in aktivno vključevanje staršev v oblike dela vrtca.*

SAMO PET MATER (VEČER – sreda, 23. marca 1983)

Ljudje smo že takšni, da v novostih najraje poiščemo vedno slabe plati. Tako je tudi ob sedanjem prehodu na nov delovni čas in prehodu na poletno računanje časa. Tudi v Mežiški dolini so nekateri občani in delovni ljudje poskušali poiskati najrazličnejše vzroke za to, da jim ne bi bilo treba delati po novem. Med drugim je bilo slišati tudi več pripomb — na nekaterih javnih sestankih — na račun dela vzgojno-varstvene organizacije, ki je bojda, »znala samo dvigniti ceno, na strokovnem področju pa niso naredili ničesar«.

Delavce te organizacije so takšne pavšalne ocene seveda upravičeno prizadele, razveseljivo pa je, da niso tudi javno užaljeno reagirali. Ubrali so edino pravo pot: pripravili so okroglo mizo, na katero so za začetek povabili starše, zaposlene v javni upravi. Žal moramo zapisati, da se je okrogle mize udeležilo le pet mater, pa se je tako spet pokazalo, da znamo za vogalom marsikaj »zelo strokovno« ocenjevati, ko pa bi morali to javno povedati in morebiti pomagati pri razreševanju odprtih vprašanj, pa ne pridemo.

»Namen naše okrogle mize je bil, da se pogovorimo s starši ter da ugotovimo, če so njihove pripombe morebiti upravičene. Zavedamo se, da pri našem delu delamo tudi napake in da je otroško varstvo precej občutljivo področje, kjer so občani lahko kar hitro prizadeti,« je povedal Rudi Ranc, ravnatelj vzgojno-varstvene organizacije Ravne. »S takšnimi

okroglimi mizami bomo zatorej nadaljevali, saj je naša ustanova zelo odprta, vendar pa ne za pavšalne in nestrokovne kritike.«

Na prvi okrogli mizi ali razgovoru s starši, se je pokazalo, da gre za premajhno obveščenost občanov. Tako so predstavniki vzgojno-varstvene organizacije pojasnili staršem, da do nedavne podražitve ni prišlo zaradi prehoda na nov delovni čas in podaljšanega bivanja; marveč je bila to redna načrtovana in odobrena podražitev. Vrtci so se namreč zelo dobro prilagodili prehodu na nov delovni čas, pri tem pa niso za podaljšano varstvo dobili niti dinarja več in so morali vso zadevo izpeljati brez novih zaposlitev. Nasploh se je večji del razprave vrtel okrog cene, za katero menijo starši, da je previsoka.

»Tudi mi, delavci vzgojno varstvene organizacije se zavedamo, da so občani občutljivi glede cen. Reči pa moramo, da imamo diferencirano lestvico plačevanja oskrbnine v vrtcu, vrhu vsega pa moram pojasniti, da je naša ekonomska cena več kot 5000 dinarjev na otroka mesečno, starši pa povprečno plačajo samo 2000 dinarjev. Naše oskrbnine so v primerjavi z drugimi vrtci v Sloveniji precej nizke,« je še dejal Rudi Ranc.

Kljub temu, da je bila udeležba na prvi okrogli mizi majhna, pa se je vendarle pokazalo, da se bodo starši in delavci vzgojno-varstvene organizacije morali še večkrat tako srečati in izmenjati mnenja, stališča ter predloge.

T. Ivič

Skupna delovna akcija staršev in delavcev iz VVE Solzice in VVE Marjetka. V enoti Solzice so uredili in zaznamovali pot, ki pelje od vrtca v trg. 35 staršev je tako prispevalo 12 delovnih ur ter ves material. V VVE Marjetka se je uredilo igrišče (peskovniki, ograja, igralni koticiki). Delovne akcije se je udeležilo 40 staršev, ki so prispevali 20 delovnih ur in mivko za peskovnik.

Ker je občina Ravne na Koroškem izrazito industrijska, je bilo premalo mest v vrtcih. Odklanjali so tudi do 40 otrok.

Obujanje tradicij (VEČER – torek, 29. marca 1983)

V vzgojno-varstvenih organizacijah in šolah v Mežiški dolini dajejo pri vzgoji mladih precej poudarka tudi obujanju in ohranjanju tradicij NOB. Zavedajo se, da lahko otroci na tem področju največ pridobijo prav z živimi pogovori z nekdanjimi borci in aktivisti. Takšni razgovori — lahko bi jim rekli kar žive zgodovinske ure — najlažje in najbolje dopolnjujejo znanje mladih onaši revolucionarni preteklosti.

Konec minulega tedna sta tako na Ravnah na Koroškem bila nekdanja partizana in aktivista Vera Hreščak in Franci Sterle. Zjutraj sta najprej obiskala vrtec Solzice, kjer so jima otroci pripravili prisrčen spored partizanskih in drugih pesmic, zatem pa so jima postavili različna vprašanja in z velikim zanimanjem poslušali njuno pripovedovanje. Zatem so se v Titovem domu na Ravnah zbrali nekateri učenci višjih razredov vseh osnovnih šol Mežiške doline in v razgovoru z gostoma prav tako preživeli nekaj nepozabnih ur. Veliko zanimanje, ki so ga pokazali mladi ob tem obisku, kaže, da bi lahko podobna srečanja mladine in borcev pripravili še bolj pogosto.

T. I.

Položen je temeljni kamen za vrtec Javornik. Objekt bo gradilo gradbeno podjetje GRADIS, sredstva so zbrali občani s samopriskevkom. Prostori bodo namenjeni otrokom v starosti od 7 mesecev do 3 let s štirimi igralnicami.¹⁰

VVO ima v 42 oddelkih vključenih 910 otrok.⁶

Ravenski krajevni skupnosti Javornik-Šance je končno uspelo dobiti tehnično in drugo dokumentacijo za gradnjo prve faze novega vrtca na Javorniku. Imenovala je že tudi gradbeni odbor, vodil ga bo Ivan Žunko. »Ker bomo gradili le s sredstvi samopriskevka, bomo v prvi fazi zgradili samo dva oddelka jasli in dva oddelka vrtca,« je dejal Jože Samec, predsednik sveta KS. Zagotovljenih je 16 milijonov dinarjev, poiskati je potrebno še najboljšega ponudnika za izvajanje del. Temeljni kamen naj bi svečano položili 22. julija 1983. Prva faza pa naj bi bila povsem končana do spomladi prihodnjega leta. (F.R.)⁷

Leto 1984

Na Ravnah se je v 80 letih začelo graditi novo naselje Javornik, s tem pa tudi potreba po vrtcu.

NOVI VRTEC IN JASLI NA JAVORNIKU (Kronika VVO Ravne na Koroškem - članek: 10/10 1984 Milan Zafošnik)

V okviru praznovanja krajevnega praznika Raven na Koroškem je bila 10. oktobra 1984 svečana otvoritev »jasli« na Javorniku.

Govoril je predsednik skupščine Krajevne skupnosti Javornik-Šance Milan Zafošnik.

Otrokom smo v vseh obdobjih razvoja družbe namenjali veliko pozornost, a se vendar vedno znova vprašujemo, če smo zanje res vse tudi storili. Odgovor ni preprost in je seveda lahko tudi nikalen, če doseženo presojava le skozi to, kaj smo si zapisali in povedali, okoli sebe pa se ozremo s priprtimi očmi. Res je, hoteli smo več, kot smo zmogli ali zmoremo, a smo si cilje vendarle postavili iz potrebe. Vsaki družbi v vseh njenih razvojnih obdobjih je to potrebno za spodbudo, za trud, za sproščanje in aktiviranje ustvarjalnih moči vseh njenih delov in posameznih članov.

V občini Ravne širše in nekoliko kasneje tudi na drugih območjih Jugoslavije je pravi razcvet gradenj objektov za varstvene, vzgojno-izobraževalne in zdravstvene potrebe posebej opazen šele z denarnim deležem in delom občanov. Brez tako zbranih sredstev bi zgradili vsaj za polovico manj. Ob tako intenzivni gradnji pa se je, razumljivo, tudi zatikalo. Nekatere gradnje so bile časovno zamaknjene, del objektov je bil prestavljen iz enega v drugi program, nekateri načrti pa niso v celoti uresničeni. Med take sodi tudi ta naš vrtec, za katerega smo občani in delovni ljudje Raven od leta 1980 v celoti s samopriskom zbrali nekaj več kot 30 milijonov

dinarjev. Enak delež smo združili za potrebe drugih krajevnih skupnosti v občini.

Ta del vrtca, ki že mesec dni sprejema otroke, je prvi od treh načrtovanih zgradb in tudi prvi v občini za nego naših najmlajših. Po petih letih zbiranja denarja, zaradi predpisov gradnje nismo mogli začeti, dokler na zbirnem računu ni bilo toliko zbranega, kot je zahteval najugodnejši gradbeni izvajalec: Industrijsko gradbeno podjetje Gradis Ravne. Milijon manjkajočih sredstev smo si tedaj za finančno pokritje sposodili pri občini in ga tudi vrnilo. Kolikor je bilo mogoče. Smo z zbranim denarjem tudi gospodarili z vezavo pri banki, z vnaprejšnjim nakupom opreme in s skladiščenjem, z vnaprejšnjim plačilom pogodbene cene ter podobno. Cena tega objekta je zato naslednja:

- Pripravljalna dela, kot smo skupaj poimenovali gradbeno dokumentacijo s soglasji, so stala okoli 2 milijona dinarjev,
- Izvedbena dela, v katerih je gradnja objekta z 22 milijoni dinarjev po načelu »gradnja na ključ« največji delež, notranja oprema je stala 3 milijone dinarjev, del zunanje opreme za 2,7 milijona, a kot posojilo Komunalnemu podjetju Prevalje. Poleg teh je občinska skupnost otroškega varstva VVZ dodala še 2 milijona dinarjev za nakup igrač in didaktične opreme. Seštevek vseh izdatkov torej presega zbrana sredstva, a so sedaj iz več virov pokrita. Naj omenim, da bi po izračunu leta 1980, 36 milijonov dinarjev zadoščalo za vse tri objekte, v katerih bi bilo prostora za 170 otrok, vse tri zgradbe pa bi funkcionalno zaokrožile namembnost tako pomembne in občutljive ustanove, kot je varstvo in vzgoja otrok v njihovem najzgodnejšem obdobju.

V VVO je organiziranih 46 oddelkov, od tega 18 oddelkov celoletne priprave otrok na šolo (v VVE Solzice 9 oddelkov – 225 otrok, v VVE Marjetka 6 oddelkov – 141 otrok, v VVE Kotlje 3 oddelki – 73 otrok, v VVE Javornik 4 oddelki – 62 otrok).

Za otroke, ki niso zajeti v vrtec, je organizirana 80-urna Cicibanova šola, (2 oddelka v VVE Solzice – 42 otrok in 1 oddelka VVE Marjetka – 30 otrok) in 1 oddelka 120-urne priprave otrok na šolo – 16 otrok v VVE Solzice. V oddelkih izvaja vzgojni program 48 vzgojiteljic, 9 varuhinj z šolo za varuhinje, 7 medicinskih sester, 3 delavke z drugo srednjo šolo in 1 delavka z osemletko.⁶

Kljub izgradnji novega vrtca na Javorniku na Ravnah na Koroškem so se težave letos še povečale, saj bodo vanj sprejeti v glavnem le otroci, ki jih je bilo doslej potrebno odkloniti. Da bi lahko bili vsi otroci vključeni v vrtec, so se v VVO Ravne odločili, da bodo otroke dodatno vozile še v vrtec Pod gonjami na Prevaljah. Ta odločitev je pri nekaterih starših vzbudila nekaj negotovnosti, vendar je bila to edina možnost, da se zagotovi sprejem vseh otrok v ravenske vrtce. Starši otroke pripeljejo v enega izmed ravenskih vrtcev, vzgojiteljice pa prevzamejo odgovornost, da jih varno (z avtobusom) odpeljejo v Prevalje oziroma v Kotle. V tem letu se je vozilo 50 otrok.⁷

Leto 1985

Enote so bile odprte od ponedeljka do petka. VVE Solzice pa je odprta tudi ob delovnih sobotah železarne Ravne. Poslovni čas je od 5.15. do 15. ure.

V VVE Solzice je v dopoldanskem času 9 oddelkov (od tega 4 oddelki celoletne priprave otrok na šolo- 93otrok)– 198 otrok in 1 oddelk s 27 otroki v popoldanskem času.

V VVE Marjetka je 6 oddelkov (od tega 3 oddelki celoletne priprave otrok na šolo – 79 otrok) – 141 otrok., V VVE Javornik 4 oddelki (v starosti od 8 mesecev do 3 let) – 68 otrok. V VVE Kotlje 3 oddelki (od tega 2 oddelka celoletne priprave otrok na šolo – 53 otrok) – 73 otrok.

Pripravo otrok na šolo izven dnevnega varstva je obiskovalo 19 otrok v 1 oddelku v VVE Solzice.

»Potujoček« jasli

Edini oddelk otroških jasli imajo na Koroškem tačas v vrtcu na Javorniku na Ravnah na Koroškem. V teh lepih jesenskih dnevih pa je z najmlajšimi treba iti tudi na zrak. Na Javorniku se dopoldan večkrat ponudi takšen prizor, kot ga je zabeležil objektiv našega fotoaparata: malčke posadijo v otroški voziček, ki je že kar nekakšen majhen avtobus. Otroci se v njem prijetno počutijo, varuhinje pa jih imajo tudi dobro na očeh. (11)

Otrokova ustvarjalnost

V likovnem salonu na ravenskem gradu je še do sobote odprta izredno zanimiva in vsebinsko bogata razstava Otrokova in vzgojiteljeva ustvarjalnost. Pod Cankarjevimi motom »Kar sem, je malo, morda samo medel odnes resnice« je pripravila vzgojno-varstvena organizacija Ravne na Koroškem, na ogled pa so risbe, ročna dela in drugo »cicibanov« iz vrtec Mežiške doline. Zastopane so vse starostne skupine, tako da je pregled pravzaprav popoln.

»Ko malček v jaslih opazuje, kako barvica pušča sledi po papirju, ko z neverjetnim veseljem smečka in strga papir, ustvarja. Ko otroku uspe prvič narisati človeško figuro, kjer gredo noge kar iz glave in ima roka sedem

prstov, je to ustvarjanje. Ko se papir, les, plastika, plastelin in še kaj spremenijo v polže, žabice, ladje, avtomobile, vrtenice, je to spet ustvarjanje. Tako je v izdelkih naših otrok pesem, je smeh, primerjanje z naravnim svetom in je neprecenljiva domišljija.« je na otvoritvi razstave med drugim povedala Mirjam Lvič, pedagoški vodja vzgojno-varstvene organizacije Ravne.

Razstava je zares skrbno pripravljena in je že prvega dne imela zelo velik obisk (na naši sliki). V prihodnjih dneh pa naj bi si je ne ogledali le otroci, marveč tudi odrasli, ki bodo na njej lahko našli kopico zanimivih idej, kako bolje izpolniti otrokov prosti čas. (11)

80-urni program Cicibanove šole je bil organiziran v VVE Marjetka – 1 oddelk in VVE Solzice – 2 oddelka. Program je zajemal otroke v obdobju od 4 do 5 let.⁶

Otvoritev razstave »Otrokova in vzgojiteljeva ustvarjalnost« je bila 10. 6. 1985 v prostorih Likovnega salona Ravne na Koroškem.¹⁰

Leto 1986

11. 12. 1985 so delavci vzgojno-varstvene organizacije Ravne na Koroškem sprejeli Samoupravni sporazum o temeljnih plana VVO Ravne na Koroškem za obdobje 1986 – 1990, s katerim so nakazani programi vzgoje in varstva, ki med že izvajane programe vključuje tudi program vzgoje otrok z motnjami v razvoju (mobilna služba – letno se predvideva, da bo v obravnavi pri specialnem pedagogu v tem obdobju 70 otrok vključenih v vrtec in 35 otrok na domu). V tem času naj bi 18 delavk pridobilo višjo izobrazbo. V srednjeročnem obdobju se predvideva snovati strokovni tim v sestavi

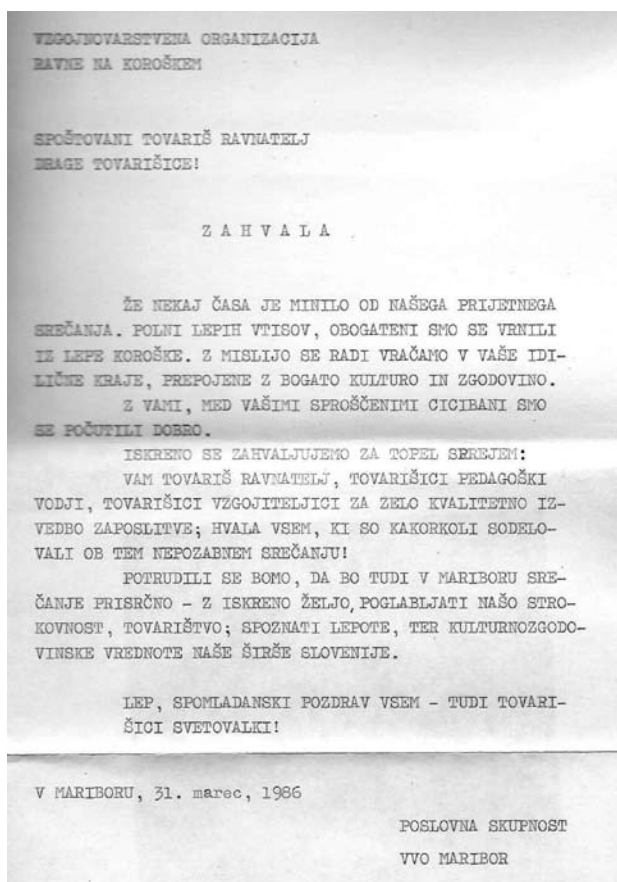

logoped, specialni pedagog in psiholog. Predvideva se, da bi do 1990. leta vključili 34% otrok celotne populacije v vrtce, hkrati s tem pa tudi prostorsko pridobivali nove objekte. Za dodatni program si bo VVO pridobila sredstva s prispevkom staršev in funkcionalnimi oblikami po sporazumu o uresničevanju socialno-varstvenih pravic. Sporazum se sklepa za vsako poslovno leto, osnova je Letni delovni načrt VVO.⁷

V VVO je organiziranih 46 oddelkov, žal ni podatka, koliko je bilo vpisanih otrok.

V vseh enotah, razen VVE Javornik, pripravljamo hrano za otroke v lastni kuhinji. Dojenčki imajo zajtrk, malico, kosilo in popoldanski sadni ali mlečni napitek. Otroci starejši od dveh let pa imajo v vrtcu malico in kosilo.

Prostorski pogoji so v vseh vrtcih, razen v VVE Marjetka, zadovoljivi. Povsod imajo zgradbe urejena igrišča. Opremljenost z didaktičnim materialom je zelo dobra, le-ta se letno dopolnjuje. Veliko didaktičnih materialov pa pripravljajo vzgojiteljice same.⁶

Skrb za lepo in urejeno okolje je del našega vzgojnega programa.

SKRIMO ZA NAŠE UREJENO OKOLJE, TUDI TO
JE DEL NAŠEGA VZGOJNEGA PROGRAMA.

VVE so dobile harmonij za kvalitetnejšo izvedbo pevskih zborov.

Z namenom razvijanja strokovnosti, izmenjave dobre prakse so se v vrtcu Kotlje srečali strokovni delavci vrtca Kotlje in VVO Maribor.¹⁰

Leto 1987

V VVE Solzice je 9 oddelkov – 232 otrok, VVE Marjetka 6 oddelkov – 155 otrok, VVE Kotlje 3 oddelki – 66 otrok in VVE Javornik 4 oddelki – 76 otrok.

V VVO je organiziranih 44 oddelkov.

80-urni Cicibanov program poteka v mesecu marcu in aprilu (VVE Marjetka 2 oddelka in VVE Solzice 1 oddelek). Ob vpisu se je pokazalo, da je na Ravnah prisotna prostorska stiska in tako bi bila nujna dograditev vrtca na Javorniku – faza 2. 80 otrok, predvsem mlajših, ni bilo mogoče ob vpisu sprejeti v vrtec. 40 otrok se je preusmerilo v vrtec Pod gonjami, kamor so se vozili s posebnim avtobusom, v Kotljah pa je letošnje leto vrtec zaseden in se otroci iz Raven ne bodo vozili, kot so se pretekla leta.

5 vzgojiteljic nadaljuje študij 2. letnika na višji vzgojiteljski šoli.⁶

Oskrbnine VVO se povišajo za 40 % in znašajo za jasli 83.84 din, za sredince 69.921 din in za malo šolo 55.937 din. Ekonomska cena na otroka znaša 99.888 din mesečno.

Vzporedno s tem se poviša cena prehrane v VVO.⁷

PROTEST VZGOJITELJIC (Večer; petek, 27. november 1987)

Zadnji ukrepi Zveznega izvršnega sveta so prizadeli tudi nekatera področja našega življenja, ki smo jim doslej dajali vso prednost. Gre zlasti za vzgojo in izobraževanje ter tem sklopu predšolsko vzgojo. V zvezi s tem smo prejeli tole pismo:

»Delavci vzgojno-varstvene organizacije Ravne na Koroškem izražamo oster protest, ker smo po zadnjih ukrepih Zisa uvrščeni med omejeno porabo. Prizadeti smo tolikanj bolj, ker izobraževanje z istimi ukrepi ni bilo enako

obravnavano. Vprašujemo se, ali nam bo v bodoče spet priznana le varstvena in ne več tudi vzgojna funkcija. Ali to pomeni, da se bo izobraževanje otrok pričelo šele v osnovni šoli in ne v obdobju največje dojemljivosti otrok – v starosti do sedmih let. Če je tako, lahko tudi kar s kakšnim ukrepom ukinemo višje izobraževanje vzgojiteljic, ki smo si ga končno iz doslej močno izraženih družbenih potreb pridobili. Zahtevamo uradno stališče ustreznih organov ter da se nas enako obravnavna kot izobraževanje.«

Podpisani so delavci te vzgojno varstvene organizacije, ki bodo svoje protestno pisanje poslali nekaterim občinskim in republiškim telesom.

KDO SOUSTVARJA VZGOJNI PROGRAM (VEČER - petek, 29. maja 1987)

V Likovnem salonu na ravnskem gradu bodo v ponedeljek ob 17. uri odprli razstavo Starši soustvarjalci vzgojnega programa ali Od jeseni do poletja, ki jo pripravlja Vzgojno-varstvena organizacija Ravne na Koroškem. Z njo želijo pokazati, kako lahko starši pomagajo vrtcem na najrazličnejše načine — od seznanjanja otrok s poklici do zbiranja odpadnih in drugih materialov za vzgojno-varstveno delo. Vse to bodo predstavili v obliki tematsko urejenih kotičkov in razstave izdelkov. Sočasno bodo na ogled še risbice otrok, kako si predstavljajo svoje starše, njihova delovna mesta in drugo.

Razstavo (odprta bo do prihodnjega petka vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 18. ure) bo spremljalo še nekaj drugih prireditev pred Likovnim salonom

na Gradu in v bližnjem parku. Tako se bodo v ponedeljek ob otvoritvi razstave predstavili otroci iz VVO Marjetka in Javornik s temo Očka, mamica, telovadila z menoj. Cicibani iz Mežice, Črne in Žerjava se bodo v torek igrali gledališče. V sredo bodo malčki iz VVE Zgornji kraj Prevalje in Leše peli in plesali, vrtec Pod Gonjami na Prevaljah pa se bo predstavil s temo Rišemo, slikamo, ustvarjamo. Zadnji dan bodo na vrsti še otroci iz VVE Solzice in Kotlje, ki se bodo šli trgovino Sladkosned. Vse prireditve bodo ob 17. uri.

*Na posnetku:
vzgojiteljice med
pripravljanjem
razstave*

Besedilo in posnetek: (ti)

Leto 1988

V VVE Solzice je 9 oddelkov – 238 otrok, od tega 4 oddelki celoletne priprave otrok na šolo. V VVE Marjetka je 6 oddelkov – 152 otrok, od tega 3 oddelki celoletne priprave otrok na šolo. V VVE Javornik so 4 oddelki – 80 otrok in v VVE Kotlje 3 oddelki – 65 otrok od tega 1 oddelek priprave otrok na šolo.⁶

Leto 1989

Glede na sprejeto zakonodajo lahko gre otrok iz vrtca v spremstvu staršev (do sedaj so otroci, ki so obiskovali pripravo otrok na šolo, sami prihajali in odhajali iz vrtca). Posledica tega je bilo nekaj izpisanih otrok v starosti od 6 do 7 let.

Krajevni konferenci SZDL se posreduje dopis, v katerem se opozarja na nevdržno stanje igrišča pri VVE Javornik, saj ga zunanji otroci v popoldanskem času uničujejo, zato je igrišče popolnoma uničeno.

Dosedanja pomočnica, pedagoška vodja Mirjam Ivič se zaposli za polovični delovni čas kot pedagoška svetovalka za predšolsko vzgojo na Zavodu za šolstvo RS.⁷

Leto 1990

VVO je organizirana tako, da so vse VVE pod enotnim pedagoškim vodstvom s sedežem v enoti Solzice, Čečovje 7a, na Ravnah na Koroškem.

V VVE opravljajo organizacijske naloge vodje enot, ki so hkrati vodje oddelkov. Pedagoško svetovalno delo opravljata pedagoški vodji in delno ravnatelj.

V sestavi VVO deluje 8 vzgojno-varstvenih enot (VVE):

Ravne na Koroškem: Enota Marjetka (6 oddelkov – 130 otrok, vodja enote Marija Meh), Javornik (4 oddelki – 75 otrok, vodja enote Zora Keber), Solzice (9 oddelkov – 195 otrok, vodja enote Mira Planko) in Kotlje (3 oddelki – 63 otrok, vodja enote Vida Dolinšek).

Prevalje: enota Pod gonjami, enota Zgornji kraj.

Mežica: enota Mežica

Črna na Koroškem: Enota Črna na Koroškem in

dva dislocirana oddelka: Prevalje: enota Leše in Črna na Koroškem: enota Žerjav.

VVO izvaja vzgojo in varstvo za predšolske otroke občine Ravne na Koroškem. Zajema vse 14 KS (krajevnih skupnosti), in sicer: KS Črna na Koroškem, KS Žerjav, KS Mežica, KS Trg Prevalje, KS Polje Prevalje, KS Lokovica, KS Leše, KS Šentanel, KS Dobja vas, KS Javornik-Šance, KS Čečovje, KS Strojanska reka in KS Kotlje.

Tedenski delovni čas je bil od ponedeljka do petka ter vsako prvo soboto v mesecu od 5.15. do 15. ure.

Vzgojni načrt se dopolni z interesnimi dejavnostmi, v katere se vključujejo otroci glede na sposobnosti in interes (novost – uvajanje nemškega jezika v igralne dejavnosti v izvedbi vzgojiteljice Marije Meh).⁷

V sodelovanju z zdravstveno skupnostjo ohranjati zdravje otrok – okrogla miza Zdrav otrok z dr. Hermino Osojnik. Hrana se pripravlja v lastnih kuhinjah, razen v kuhinji VVE Javornik, kamor se prevaža iz VVE Prevalje.¹⁰

Delo logopeda je opravljala Bojana Konič.

Izdaja otroškega biltena *Kratkohlačniki* v izvedbi vzgojiteljice Metke Šteharnik

VRTEC PO MERI OTROKA (INFORMATIVNI FUŽINAR, št. 6/1990)

Šolsko leto se končuje in to je čas, ko preverjamo uspešnost našega dela in snujemo prihodnost. V naših vrtcih želimo oblikovati življenje in delo po meri otroka, mu dati nove oblike in še bogatejše vsebine.

To pomeni načrtovati vzgojno-izobraževalne programe s smotri in vsebinami, ki so prilagojeni značilnostim otrokovega razvojnega obdobja, ga upoštevati in iz njega izhajati. Otrok je po naravi raziskovalec, in ko preraste obdobje spoznavanja svojega okolja (kaj je to, kaj ono...), postavlja vprašanja, ki kažejo na novo kvaliteto mišljenja. (Zakaj je to tako? Kaj se je zgodilo z...?) Od nas pričakuje podporo in vzpodbudo za nadaljnje raziskovanje, za proces, v katerem je sam aktiven, v katerem lahko neposredno opazuje, primerja, preizkuša...

Za predšolskega otroka je značilen kvalitativno različen način dojemanja, razumevanja in

interpretacije sveta. (Delitev živega sveta na ljudi, živali, rastline je za njih dokaj nerazumljiva).

V igri, delu in ustvarjanju, ob doživljanju in raziskovanju prepoznavamo bogastvo raznolikosti otrokovih interesov in sposobnosti.

Da bi se izognili vzgoji k povprečnosti, bomo v koroških vrtcih vpeljali nove dejavnosti, kamor bodo starši lahko vključevali otroke glede na njihove interese.

CICIBAN JE RADOVEDEN

Tu bodo otroci imeli možnost v igri, z lastno aktivnostjo pridobivati izkušnje iz svojega okolja. V raziskovalnih igrah bo zadoščeno otrokovi potrebi po spoznavanju, preverjanju in iskanju (dejavnosti iz naravoslovja).

POSLUŠAMO, PRIPOVEDUJEMO, SESTAVLJAMO

Poslušanje je proces, pri katerem človek sprejema slušne dražljaje in jim daje pomen. Poslušanje in govorjenje ter slušno razločevanje so tudi osnova za pravilno branje in pisanje.

Ob doživljanju vsebin, ob poslušanju, pogovarjanju, pripovedovanju, dramatizacijah, sestavljanju zgodbic, igri z lutkami bodo otroci sproščali svoje ustvarjalne in razvijali govorne sposobnosti.

GLASBENE DEJAVNOSTI

Glasba vnaša v otrokovo življenje toplino in radost ter pomembno vpliva na njegov duševni in telesni razvoj. Glasbena govorica razvija v otrocih občutke in smisel za lepo in že pri prvih srečanjih izzove veselje. Veselje pa je za malčka to, kar je sonce za cvetje. Veselo razpoloženje spodbuja otroka k dejavnosti, zbuja v njem zanimanje, radovednost in željo, da bi spoznal osebe in predmete ter mu olajšuje izvajanje tistih opravil, ki so zanj najtežja.

LIKOVNE DELAVNICE

Otroci bodo imeli možnosti spoznavati različen material in ga ustvarjalno uporabiti. Ob bogatem čustvenem doživljanju bodo zadostili potrebi po likovni izpovedi in izražanju.

Radi bi ponudili staršem možnost, da vključijo svojega otroka tudi v dejavnosti, kot so:

- PLEŠIMO, TELOVADIMO,
- UČIMO SE TUJEGA JEZIKA,
- IGRAJMO SE Z RAČUNALNIKOM.

In še nekaj. Zelo radi bi v vse te aktivnosti vključili tudi starše, da bi imeli skupaj s svojim otrokom možnost raziskovati, ustvarjati, se igrati, telovaditi...

Da bomo vse to lahko uresničevali, moramo otrokom pripraviti pogoje in dati možnosti, da si bodo pridobivali izkušnje relativno samostojno, zavestno in dobrovoljno. Vsak otrok je ustvarjalec in naloga odraslega je, da ga sprejme takega.

V ustvarjalnem izražanju (gibu, pesmi, besedi, risbi) bodo imeli otroci možnosti, da si ustvarijo

pozitivno sliko o sebi, da se osvobodijo vloge neizkušenega, nemočnega v svetu odraslih.

Otrok si pozitivno sliko o sebi oblikuje s svobodo izražanja, spoznavanjem sebe, dokazovanjem svojih sposobnosti. Tako se potrjuje kot osebnost.

To je le nekaj zamisli, idej, želja, s katerimi staršev ne želimo obremenjevati, nasprotno, le vzpodbuditi k razmišljanju o otroku, ki ga imamo radi in za katerega želimo, da bi se razvijal v srečnega, ustvarjalnega človeka.

Mirjam Ivič

Specialna pedagoginja (Olga Gregorc) je preverjala dejansko sposobnost otrok v sodelovanju z vzgojitelji in posvetom s psihologinjo zdravstvenega doma. Poleg dela v oddelkih se izvaja še mobilna služba na domu. Vsi otroci z zmerno razvojno motnjo so vključeni v redne oddelke vrtca.

Kuhanje dveh obrokov na dan – malica in kosilo, sadni napitki. Jedilnike pripravljajo na podlagi smernic DOMUS-a in odgovornih delavk zdravstvenega doma in kvalificirane kuharice VVO (R. Čebulj, S. Mori, R. Kokačlj).⁶

V sodelovanju s Koroškim zdravstvenim domom Ravne se izvaja program skrb za lastno zdravje, osebna higiena, prehranjevanje, higiena obleke, obutve, higiena ožje in širše okolice, zobozdravstvena higiena.¹⁰

Leto 1991

S sprejetjem Zakona o zavodih 23. 3. 1991 s sedežem Čečovje 7a na Ravnah na Koroškem se VVO – Vzgojno varstvena organizacija preimenuje v VVZ – Vzgojno varstveni zavod.

Število oddelkov in otrok v VVZ glede na enote na Ravnah: Enota Solzice(9 oddelkov – 198 otrok, vodja enote Mira Planko), Kotlje (3 oddelki – 58 otrok, vodja enote Vida Dolinšek), Javornik (4 oddelki – 44 otrok, vodja enote Zora Keber) in Marjetka (6 oddelkov – 122 otrok, vodja enote Marija Meh).

V krajih, kjer delujejo VVE, smo v program celoletne priprave otrok na šolo vključili vse otroke. V oddaljenih zaselkih se je izvajala priprava otrok na šolo v dveh delih – jesenski in spomladanski.

Poudarek je bil na uspešnosti izvajanja sodobnejših oblik vzgojnega dela v oddelkih, še posebej v oddelkih od 1. do 3. leta in uvedba projektov v vzgojno delo.⁶

Prispevki staršev v VVZ, ki ne plačujejo polne cene, se s 1. 5. 1991 odmerijo skladno z 20. in 21. členom Sporazuma o uresničevanju socialno-varstvenih pravic v RS. Odmerjeni zneski se povešajo za 17%. Najvišje možno plačilo je 60% polne cene za jasli, 50% polne cene za srednje skupine in 40% polne cene za pripravo na šolo. V oskrbnini je všteta prehrana (malica in kosilo).

Delavci VVZ Ravne so soglasno sprejeli sklep, ki je bil poslan Sekretariatu za zdravstvo in socialno varstvo RS in se glasi: V kolikor ni možnosti, da se oblikuje samostojni resor za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, pričakujemo in želimo, da nas vključite v sekretariat za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo (16. 1. 1991, št. dopisa 2/91).

V skladu z navodili občinskega sekretariata za ljudsko obrambo smo v VVO predvideli razpored dela zaposlenih v izrednih razmerah. Delo v času vojne v Sloveniji je potekalo po razporedu na OŠ Koroški jeklarji (Javornik), ki ima zaklonišče, kamor bi se lahko zatekli v primeru nevarnosti. Razpored dela je bil predviden za dopoldansko, popoldansko in nočno varstvo.⁷

Leto 1992

VVZ (Vzgojno varstveni zavod) je bil ustanovljen z odlokom skupščine občine Ravne na Koroškem z dne 19. 3. 1992.

VVE na Ravnah:

Ravne na Koroškem: Enota Marjetka (6 oddelkov – 122 otrok, vodja enote Marija Meh), Javornik(4 oddelki – 59 otrok, vodja enote Zora Keber), Solzice (9 oddelkov – 178 otrok, vodja enote Mira Planko) in Kotlje (3 oddelki – 53 otrok, vodja enote Vida Dolinšek).

V tem letu ni več delovna prva sobota v mesecu.

Program dela je obsegal področja sodelovanja s starši, številne interesne dejavnosti, skupna druženja, sodelovanja z okoljem, skrb za urejenost okolice vrtcev.

Nadaljuje se poudarek na projektnem vzgojnem delu, na uvajanju sodobnejših oblik vzgojnega dela v oddelkih od 1. do 3. leta in individualizaciji.⁶

Na podlagi sklepa Izvršnega sveta občine Ravne so se oskrbnine zvišale za 38%.

Za otroke, ki prihajajo v vrtec ob 8. uri in odhajajo domov pred kosilom (nimajo kosila), se zaračunava znižana oskrbnina.⁷

Imena VVE v VVZ Ravne na Koroškem: VVE Črna, Mežica, Prevalje, Zgornji kraj, Prevalje Pod gonjami, Ravne – Marjetka, Ravne – Solzice, Ravne – Javornik, Kotlje – Kotlje.

Leto 1993

Število oddelkov in otrok: Enota Marjetka (6 oddelkov – 128 otrok, vodja enote Marija Mehl), Javornik (4 oddelki – 63 otrok, vodja enote Zora Keber), Solzice (9 oddelkov – 167 otrok, vodja enote Mira Planko) in Kotlje (3 oddelki – 54 otrok, vodja enote Vida Dolinšek).⁶

Strokovna povezava z Zavodom RS za šolstvo preko regijskih aktivov skupine za načrtovanje, regijskih aktivov vzgojiteljic, ki vodijo kombinirane oddelke in regijskih aktivov za vzgojiteljice, ki vodijo oddelke otrok v starosti 4 – 5 let.

Vzgoja, izobraževanje in varstvo predšolskih otrok v ravenski občini

VZGOJITELJICE TUDI BELIJO (Večer; četrtek, 17. junija 1993 / Edi Prošt)

V ravenski vrtec je vključenih 817 otrok, ki prebijejo v osmih enotah in dveh dislociranih oddelkih tudi po več kot 10 ur. Vzgojno-varstveni zavod je letos v gmotnih težavah.

Vzgojno-izobraževalno delo za predšolske otroke opravljajo v ravenski občini v 43 oddelkih skozi celo leto, v petih oddelkih pa je skrajšana oblika priprave na šolo na podružničnih osnovnih šolah, kjer dela 118 delavcev Vzgojno-varstvenega zavoda Ravne na Koroškem. V vrtcih, kjer poleg rednega vzgojno-izobraževalnega dela uvajajo tudi občasne krajše oblike za ne vključene otroke,

delujeta dramska in lutkovna skupina in tudi drugače dobro poskrbijo za malčke. Za otroke, motene v razvoju, skrbita logopedinja in specialna pedagoginja.

V celotni ravenski občini je za predšolske otroke zagotovljenih 822 mest, kar pomeni, da je število vpisanih otrok dokaj usklajeno s prostorskimi možnostmi. Število vpisanih otrok pa se zadnje čase spreminja glede na prisilne dopuste, kar seveda otežuje organizacijo dela. Vrtci žal nimajo pokritih telovadnih površin, precej pa je primernih odprtih površin – igrišč.

Notranja oprema je v nekaterih vrtcih dotrajana, dve leti pa žal niso opravili nobene zamenjave iz sredstev amortizacije, ki je skorajda ni. Morali bi narediti več tudi pri investicijskem vzdrževanju v Mežici, na Ravnah in v vrtcu Zgornji kraj. Da bi kar

se da varčno opremljali vrtce, so vzgojiteljice same izdelale igralne koticke v igralnicah. Kar 43 jih je bilo narejenih. Vzgojno-varstveni zavod je priskrbel samo material. V zadnjih letih so vzgojiteljice v popoldanskem času ali ob prostih sobotah opravile skoraj 4000 ur prostovoljnega dela. Prebelile in poslikale so fasade v vrtcih Mežica, Zgornji kraj, Marjetka, Solzice, Kotlje ter delno Javornik. V celoti so prebelile notranjost vrtca v Mežici.

V Mežiški dolini se hudo pozna, da so plače občanov nizke, saj celotno oskrbnino, se pravi najvišjo oceno, plača le 125 staršev, kar je 16 odstotkov vseh. Za vse druge naj bi razliko krile

občine v obliki subvencije. Če je kritje materialnih stroškov odvisno od tega, je seveda logično, da so vrtci v velikih denarnih težavah. Vzgojnovarstveni zavod s prispevki staršev ne more pokrivati materialnih stroškov, za letos pa je jasno, da ne bo mogel kriti vseh obveznosti. Posebno tudi zato, ker julija in avgusta starši skorajda ne pošiljajo več otrok v vrtec in tako varčujejo. To na drugi strani pomeni, da bo denarja še manj, nekateri stroški v materialnih postavkah pa vzgojnovarstvenemu zavodu vseeno ostanejo. Kljub vsem težavam pa so starši večji del zadovoljni s tem, kar otroci doživljajo in dobijo v vrtcih. Vsekakor je to zasluga

Mijam Ivič (pedagoški vodja) je na pedagoških dnevih avgusta 1993 v vrtcu Ravne na Koroškem vodila predavanje »Vrtec kot odprt življenjski sistem«. ¹⁰

Leto 1994

Pri oblikovanju programa dela so bila upoštevana navodila Zavoda RS za šolstvo in šport. Predvsem so bile usmeritve, ki omogočajo in iščejo različne oblike sodelovanja s starši (skupne prireditve, izleti, pogovori s strokovnjaki s področja zdravstva, psihologije, pedagogike). Staršem je potrebno omogočiti izbiranje pogojev, vsebin, organiziranost dnevnega bivanja otrok v vrtcu, zato se staršem nudi izbira med dnevnim varstvom, priprava otrok na šolo, skrajšani programi od 8. – 12. ure, občasne oblike (vrtec vabi, teden odprtih vrat, lutkovne predstave, pust, narodni običaji, interesne dejavnosti).

Delovni čas je od 5.15. do 15.30 ure.

Število oddelkov in otrok: Enota Marjetka (6 oddelkov – 126 otrok, vodja enote Marija Meh), Javornik (4 oddelki – 50 otrok, vodja enote Zora Keber), Solzice (9 oddelkov – 198 otrok, vodja enote Mira Planko, Kotlje (3 oddelki – 47 otrok, vodje enote Vida Dolinšek).

Strokovne vsebine v tem letu so bile na poudarku prenosa posameznih elementov »Reggio pedagogike« v prakso (Mirjam Ivič). Reggio program je koncepcija, ki zahteva:

- pedagogiko, ki izhaja iz osebe, ki z refleksijo prilagaja svojo sliko o otroku, otroku samem,
- pedagogiko, ki pomaga otroku odrasti, ki mu pomaga da se uči, kako se učiti, ki mu pomaga priti do odgovorov,
- pedagogiko, ki oblikuje pozitivno samopodobo otroka, oblikuje njegovo identiteto,

- pedagogiko, ki zadovoljuje otrokove potrebe po celovitem doživljanju, vzpodbuja pri otroku veselje in občutek lastnega obstoja.⁶

Le-ti so se predstavili v posameznih oddelkih enote Solzice, ob obisku predstavnika ministra za šolstvo in šport gospoda Lavrenčiča.¹⁰

Delovni sestanki šolskih svetovalnih delavcev, specialne pedagoginje, logopedinje, pedagoške vodje in ravnatelja.

Obiski otrok, priprave na šolo v prvih razredih OŠ.

Tematske konference, sodelovanje šolskih svetovalnih delavcev na roditeljskih sestankih.

Vzgojiteljice in pomočnice v poletnem času same poslikajo fasado in ute na igrišču enote Marjetka.¹⁰

Leto 1995

Število oddelkov in otrok: Enota Marjetka (6 oddelkov – 117 otrok, vodja enote Marija Meh), Javornik (4 oddelki – 46 otrok, vodja enote Zora Keber), Solzice (9 oddelkov – 177 otrok, vodja enote Mira Planko), Kotlje (3 oddelki – 57 otrok, vodja enote Vida Dolinšek).

Vzgojno delo je potekalo v okviru dnevnega programa, v katerega so bili tudi zajeti otroci v celoletni pripravi na šolo in skrajšan program od 8. do 12. ure. Delo se je razširilo tudi z drugimi dejavnostmi izven institucije (vrtec vabi, lutkovne predstave, pustni običaji, interesne delavnice...). V enoti Solzice smo preuredili prostor s pohištvo v velikosti dosega otroških rok, pri čemer so pomagali starši in ne nazadnje vrtec, saj kljub predstavitvi »Reggio programa« občini in Zavodu za šolstvo nismo dobili nobenih sredstev.⁶

V tem letu so se ob delu vpisale na višjo vzgojiteljsko šolo 3 vzgojiteljice (Meh, Konečnik, Kamnik).

Za strokovne delavce vrtcev iz vse Slovenije je bila izvedba študijskih skupin maja 1995 v enoti Solzice – skupno 134 vzgojiteljic.

Izhodišče načrta za delo (1994/95) – glede na potrebe otrok, staršev in okolja je potrebno vzgojno-varstvene dejavnosti oblikovati in prilagoditi otroku in staršem. To nam narekuje, da ne smemo vztrajati na dosedanjih organizacijskih oblikah in metodah, ampak ustvarjalno iskati nove programe, oblike dela, pri tem pa upoštevati iniciativo vzgojiteljev, otrok, staršev in okolja.⁷

S to strategijo razvoja se je začelo delo v našem vrtcu z vso intenzivnostjo razvijati, preoblikovati, posodabljeni – začel se je korak k razvoju kvalitete dela: povezanost predšolske vzgoje s starši – družino – nove oblike vključevanja staršev, pestre in zanimive oblike srečanj, pogovori s strokovnjaki.

Načrtovanje dela poteka po tematsko programskih celotah, v katerih je poudarjena vzporednost, skladnost in povezanost med posameznimi področji.

Vrtec je obiskala tudi predstavnica Ministrstva za šolstvo in šport Olga Jukič, iz skupnosti VVZ Slovenije pa kar 24 članic v štirih dneh. Eno od mnenj obiskovalk: »Ni treba hoditi po svetu, da odkriješ kaj novega, lepega, vrednega. Treba je priti le na Koroško, v vrtec Solzice«. ¹⁰

Leto 1996

Na podlagi prvega odstavka 41. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. List RS 12/96) in 17. člena Statuta občine Ravne – Prevalje (Ur. list RS št. 43/95), Statuta občine Mežica, statuta občine Črna na Koroškem so občinski sveti občine Ravne – Prevalje, občine Mežica in občine Črna na Koroškem sprejeli 20. 11. 1996 odlog O USTANOVITVI JAVNEGA VZGOJNOVARSTVENEGA ZAVODA RAVNE NA KOROŠKEM (Ur. list RS št. 25/97). V njegovi sestavi deluje 8 VVE in 2 dislocirani VVE.

S tem odlokom so občine ustanovile na področju vzgoje in varstva predšolskih otrok skupni javni Vzgojno-varstveni zavod Ravne na Koroškem (VVZ) s sedežem v enoti Solzice, Čečovje 7a, Ravne na Koroškem. Le-ta je pravni naslednik VVZ Ravne – Prevalje (občin Ravne – Prevalje, Mežica in Črna na Koroškem), ki je bil vpisan v sodni register pri Okrožnem sodišču v Mariboru 19. 3. 1992. ⁷

Število oddelkov in otrok: Enota Marjetka (6 oddelkov – 102 otroka, vodja enote Cvetka Jelen), Javornik (4 oddelki – 43 otrok, vodja enote Zora Keber), Solzice (9 oddelkov – 175 otrok, vodja enote Mira Planko), Kotlje (3 oddelki – 59 otrok, vodja enote Vida Dolinšek).

Izvedba dnevnega in skrajšanega programa ter skrajšanega programa male šole v Koprivni, Javorju, Lokovici, Šentanelu in Strojni. ⁶

Program, ki je življenje – nosilec projekta Zavod RS za šolstvo OE Slovenj Gradec pod vodstvom Mirjam Ivič – Senica, pedagoške svetovalke za predšolsko vzgojo v sodelovanju z zaposlenimi enote Solzice, otrok, njihovih družin in vseh zunanjih konzultantov: dr. Petra Praperja, mag. Ane Prosnik, mag. Tomaža Vrliča.

Namen inovacije je bil iz tradicionalne predšolske vzgoje preiti v sodobnejše oblike z osnovnim izhodiščem, ki sloni na:

- otrokovih potrebah, njegovem načinu doživljanja sveta, njegovem načinu spoznavanja sveta, interakcij otrok in odraslih, ki predstavlja kvaliteten premik v odnosih in v razvoju otrokove identitete in identitete odraslih,
- s pomočjo identifikacijskih procesov oblikovati lastno podobo v odnosu do drugih

- prilagoditi prostor otrokovim potrebam in potrebam odraslega (prostor, ki pomeni otroku izziv, mu nudi možnost, je kot drugi učitelj,
- didaktični principi so: pri otroku razvijati notranjo motivacijo za učenje na podlagi neposrednih doživetij, omogočiti mu celovito doživljanje izkustva, v katerih lahko uporabi svoja čutila in motoriko ter tako pride do novih spoznanj z lastnim odkrivanjem in samostojnim razlikovanjem.

V tem letu so se vsi strokovni delavci vključili v izpopolnjevanje kurikularne preнове – Učiva se živeti in delati v paru.

Pri enoti Solzice se uredi asfaltna površina ter se tlakujejo poti okoli vrtca.

Sodelovanje na Koroškem radiu v oddaji Vsak zakaj ima svoj zato, kjer je Mojca Prašnički predstavila problem onesnaževanja okolice enote Solzice v popoldanskem času.

Vzgojiteljica Metka Šteharnik je v kroniko enote Marjetke zapisala:

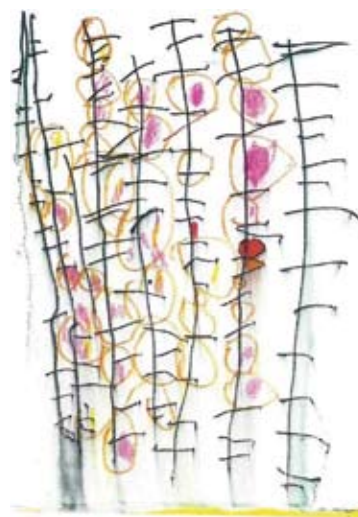
»Vsaka izmed nas si je že kdaj postavila vprašanje »Zakaj sem se odločila za poklic vzgojiteljca?« Mogoče zaradi prvinskega nagona, ki nam je dan, ali pa je še kaj več. Zaradi slednjega, želje po družbi najmlajših, neobremenjenih in odprtih ljudi ter hotenju, da jim podarimo življenje, v katerem bo združena moč, ljubezen, zabava in svoboda. Vse to naj bi bil moto vzgojiteljice. Koliko nam bo to uspelo, bodo presojali otroci.«¹⁰

Ob 40-letnici Zavoda Republike Slovenije za šolstvo organizacijske enote Slovenj Gradec so v okviru razstave likovne ustvarjalnosti najmlajših v koroških otroških vrtcih sodelovali tudi otroci našega vrtca.

Razstava likovnih del otrok Koroških vrtcev, 8. april 1996 (iz 40 let ZRSŠ)

TO SEM JAZ
Sara Kobolt, 4 leta
VVZ Ravne na
Koroškem, VVE
Solzice
Mentorica: Draga
Igerc

DREVO
Tim Mali, 3 leta
VVZ Ravne na
Koroškem, VVE Solzice
Mentorica: Draga Igerc

Leto 1997

Število oddelkov in otrok: Enota Marjetka (6 oddelkov – 91 otrok, vodja Cvetka Jelen), Javornik (4 oddelki – 54 otrok, vodja enote Zora Keber), Solzice (9 oddelkov – 135 otrok, vodja enote Mira Planko), Kotlje (3 oddelki – 56 otrok, vodja Vida Dolinšek).⁶

Prenova predšolske vzgoje v javnih vrtcih zahteva vse večjo organizacijsko in vsebinsko usklajenost vseh zaposlenih v vrtcu, še posebej delavcev, ki delajo v oddelku – vzgojitelj – pomočnik.

Da bi zaposleni s svojo strokovno in osebno rastjo postali strokovno kompetentni in avtonomni, da bodo znali kritično in ustvarjalno uresničevati načela sodobnega vrtca, so bili organizirane strokovne ekskurzije: ogled vrtca Pečine in Veselko v Reki (Reggio program), Montessori vrtca v Celovcu, vrtca v Prekmurju. Svoja znanja in izkušnje pa smo posredovale vzgojiteljicam iz Dolenjskih Toplic, Črnomlja (1. 7. 1997) in Ljubljane in okolice (12. 6. 1997). Obisk vzgojiteljic iz vrtca Tezno Maribor (23. 11. 1997).

Obisk mag. Marjete Domicelj v enoti Solzice – vodja oddelka za predšolsko vzgojo na ZRSŠ (23. 3. 1997).

Enota Solzice se je predstavila na celjskem sejmu Vse za otroka z naslovom: » Prostor kot drugi vzgojitelj«. Predstavitev so uspešno pripravile Mojca Prašnički, Darinka Ban, Mira Planko, Dragica Igerc skupaj z družino Škafar pod vodstvom pedagoške svetovalke ZRSŠ OE Slovenj Gradec Mirjam Ivič – Senica.

Pomočnice vzgojiteljic so se organizirale v aktive strokovnega izpopolnjevanja v okviru ZRSŠ.

V okviru 45-letnice krvodajalstva v Mežiški dolini in Sloveniji ter v okviru 750-letnice Guštarja je bila svečanost z udeležbo številnih gostov iz Slovenije in tujine v sodelovanju z Mojco Prašnički pri organizaciji in vodenju prireditve.¹⁰

Vložena vloga za zapiranje igrišča enote Solzice v popoldanskem času.

Kuharjevi dnevi 630 let – pohod otrok in staršev enote Kotlje po Prežihovi poti na Prežihovino.

Zimsko veselje

VAM JE VSEENO? (VAŠ PREPIH, Koroški časopis, 25. april, št. 08, 1997)

To prošnjo in razmišljanje namenjamo v branje in razmislek vsem, ki vam ni vseeno, kaj se godi okoli nas. Pa tudi vam, ki vam je vseeno. Mogoče se bo pa v vas le kaj premaknilo.

Prosimo vas, ne uničujte in ne uničite nam igrišča pri vrtcu SOLZICE na Čečovju.

Prosimo vas zato, ker ga imamo radi, ker ga potrebujemo, da bomo v prvih letih svojega življenja imeli dovolj možnosti za tek, skakanje, plezanje, kotaljenje... Kako naj skačemo, se plazimo, kotalimo in se igramo na igrišču in zelenicah, kjer je polno pasjih iztrebkov, stekla, smeti, ki tolikokrat priletijo kar čez ograjo?

Prosimo vas, spoštovane gospe, ki se z vašimi psi tako rade in pogosto sprehajate in sproščate na našem igrišču in dovolite, da se vaš pes na našem igrišču izprazni... In vam je vseeno.

Ker, če vam ne bi bilo, bi počistile za seboj, ker bi morale. Tak je predpis. Mi to vemo. Vemo tudi, da so pasji iztrebki lahko zelo nevarni. Tudi vi vse to gotovo dobro veste, pa verjetno o tem bolj malo razmišljate ali pa sploh nič. Samo da vaš pes opravi svoje. Verjemite, radi imamo živali, svojega igrišča jim pa ne damo. Otroško igrišče ne more biti tudi pasje igrišče.

Ali pa vi, ki tako zlahka in hitro čez ograjo kar na naše igrišče odvržete smeti. Kljub temu da tudi vi dobro veste, da je to igrišče za otroke in ne smetišče. Da tu živijo otroci, da imajo (za spremembo od vas) radi čisto okolje.

Ali nikoli ne pogledate čez ograjo na igrišče takrat, ko ga čistimo?

Radi delamo in se veselimo, ko je delo opravljeno, ko je vse lepo in čisto. Žal le za kratek čas, ker vi očitno mislite drugače. Saj nam tudi pomagati nikoli ne pridete. Mi pa še majhni, drobni, stari 3, 4, 5, 6 let, že čistimo za vas, za vami. Se vam zdi to prav? Kakšen vzgled ste nam? Kako naj se učimo spoštovanja do vas, takih kot ste? Pa nas naše vzgojiteljice kljub temu vzgajajo v tem duhu. Pa vi mladi, ki tako radi izberete okolico vrtca za kajenje, popivanje in bojimo se, da tudi za kaj hujšega. Za vami čistimo pločevinke, cigaretne ogorke, razbite steklenice. Naše vzgojiteljice in varuhinje pa se bojijo in trepetajo, da se ne bi kdo kdaj še zbodel...

Kaj se je zgodilo z vami? Ali vas nima nihče dovolj rad, da bi vam pomagal v srcu pregnati tisto grdo, črno liso, ki vas sili v tako življenje? Ali nimate boljših ciljev za jutrišnji dan?

Pridite k nam, vam bomo mi povedali kaj lepega o življenju. Marsikaj že vemo. Dragi krajani, občani, draga dekleta in fantje, vse to, kar počnete in kar nas moti in kar vam očitamo, to ni pot naprej v prihodnost. To je korak nazaj, v propad človeka in družbe. Vsi dobro vemo, da je lepo živeti, da je toliko lepega in dobrega okoli nas. Svet je lep, le ljudje ga kvarimo in onesnažujemo. Storite kaj dobrega drug za drugega, da nam bo vsem skupaj lažje in lepše.

ALI NAM BOSTE POMAGALI PRI TEM?

Otroci in delavke vrtca SOLZICE na Ravnah

Leto 1998

Število oddelkov in otrok: Enota Marjetka (6 oddelkov – 92 otrok, vodja enote Cvetka Jelen), Javornik (4 oddelki – 56 otrok, vodja enote Zora Keber), Solzice (9 oddelkov – 134 otrok, vodja enote Mira Planko), Kotlje (3 oddelki – 54 otrok, vodja enote Vida Dolinšek).⁶

Vzgojiteljice vrtca Pečine in Veselko iz Reke so obiskale enoto Solzice – vsebina srečanja je bila Ustvarjalnost in domišljija brez meja.¹⁰

Praznovanje 750-letnice mesta Ravne. Otroci iz vrtcev so sodelovali na velikem otroškem živžavu v šotoru na Čečovju skupaj z glasbenikom Danjanom Zihom.

Ureditev koticov za starše, v katerih bodo dostopne informacije o dejavnostih v vrtcu, novosti s področja predšolske vzgoje.

Pridobitev ograje ob enoti Solzice, največ zaslug za to ima četrtna skupnost Čečovje, katere članica je bila vzgojiteljica in vodja enote Mira Planko – ta investicija je plod nekajletnega truda VVZ, KS Čečovje in občine vendarle uspela.

Odstranitev drvarnic in ureditev igrišča v enoti Marjetka.¹⁰

Leto 1999

Občinski sveti občine Ravne na Koroškem (1. 7. 1999), občine Prevalje (6. 5. 1999), občine Mežica (4. 5. 1999), občine Črna na Koroškem (6. 5. 1999) so sprejeli odlok o Ustanovitvi Javnega vzgojno-varstvenega zavoda Mežiške doline, ki je naslednik JVVZ Ravne na Koroškem (v nadaljevanju Zavod), (Ur. list RS št. 68/99).

Zavod s svojo dejavnostjo zadovoljuje potrebe po vzgoji in varstvu predšolskih otrok na območju občine Ravne na Koroškem, občine Prevalje, občine Mežica in občine Črna na Koroškem. Deluje v osmih VVE in dveh dislociranih VVE.⁶

Med 25 vrtci v Sloveniji se je tudi naš vrtec vključil v postopno uvajanje Kurikula za vrtce. S tem je bilo našemu vrtcu dano posebno priznanje, saj smo izpolnjevali navedene pogoje, pri nas pa so bile postavljene nove naloge, ki jim bo potrebno slediti v naslednjih dveh šolskih letih. Tako smo predstavili kurikul staršem, sestavili projektno skupino v sodelovanju z Zavodom za šolstvo, ki je izdelala načrt za izvedbo posameznih nalog.¹⁰

Strateško zasnovan razvojni načrt: izboljšati kakovost storitev na področju programov predšolske vzgoje v skladu s postopnim uvajanjem Kurikula za vrtce.

Prvič v šolskem letu smo zasnovali vizijo, poslanstvo in vrednote.

Vizija: Sodoben, drugačen vrtec;

Poslanstvo: Razvoj in dobro počutje vsakega otroka, starša in zaposlenega;

Vrednote: Prijazno in urejeno okolje, razumevanje, strpnost in prijateljstvo, spoštovanje narave in kulturne tradicije našega okolja, učenje predšolskega otroka, ki naj temelji na razvoju komunikacije, kritičnem razmišljanju, spodbujanju domišljije, neodvisnosti, pridobivanju delovnih navad.

Kot pomemben element Kurikula smo zasnovali prostor, čas, ki naj bo usklajen s potrebami staršev in bioritmom otrok, preseganje togosti; pri področjih dejavnosti pa pestrost ponudbe, povezovanje in prepletenost področij; dvig kakovosti strokovnega sodelovanja med delavci v vrtcu je podlaga timskega dela; osnova za načrtovanje dela je opazovanje otrok; dvig kakovosti in ponudbe bivanja na prostem; dvig kakovosti in komunikaciji – vloga odraslih; pri dnevni rutini naj se upošteva razvojna stopnja, individualnosti otrok ter spodbujanje in omogočanje samostojnosti, pri počitku se presega skupinska rutina, odpravljajo stereotipni vzorci, tako da se počitek uskladi s potrebami in željami otrok.

Starše želimo aktivno vključiti v življenje vrtca ob upoštevanju strokovne avtonomnosti le-tega.

V veliko veselje nam je bil obisk županje Ivane Klančnik, ki nas je ob 8. marcu, dnevu žena obiskala v vrtcu.¹⁰

Leto 2000

Občine Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica in Črna na Koroškem so na podlagi analiz, tako poslovnih kot vzgojnih, in strokovnih vidikov Javno vzgojno-varstvenega zavoda Mežiške dolin, sprejele sporazum o razdelitvi, pripojitvi in prenehanju Javnega vzgojno-varstvenega zavoda Mežiške doline, s katerim so ustanovitelji uredili medsebojne pravice in obveznosti zaradi razdelitve, pripojitve in prenehanja Javno vzgojno-varstvenega zavoda Mežiške doline, 15. 9. 2000.

Občine ustanoviteljice pa so do sprejetja tega sporazuma že ustanovile svoje odloke o ustanovitvah oziroma pripojitvah svojih zavodov. Občina Ravne na Koroškem je na področju predšolske vzgoje tako ustanovila Javni vrtec

Ravne na Koroškem, ki posluje pod imenom Vrtec Ravne na Koroškem, Čečovje 7a, Ravne na Koroškem. Vrtec tako izvaja predšolsko vzgojo v štirih enotah: Solzice, Marjetka, Javornik in Kotlje (Ur. list RS 67/2000).

Ustanovljeni Svet zavoda samostojnega vrtca je štel 11 članov. Predstavniki ustanovitelja: Mihael Jurak, Vera Krajnc, Damijan Zih. Predstavniki staršev: M. Pesičer, M. Gabor in H. Mager. Predstavniki delavcev: M. Prašnički, F. Štefarnik, I. Satler, C. Jelen in D. Štekl. Predsednik Sveta zavoda je M. Jurak, predsednica Sveta staršev M. Pesičer.

Ravnatelj je Rudi Ranc, pomočnici ravnatelja Marija Meh in Mira Planko/ 4 ure, specialni pedagog je Olga Gregorc, logopedinja pa Bojana Večko.⁷

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 21 oddelkih v starosti otrok od prvega leta do vstopa v šolo. Skupaj 356 otrok. Izvaja se dnevni program 6 – 9 ur in poldnevni program 4 – 6 ur.

V okviru vrtca se dejavnost odvija na področju občine Ravne na Koroškem v enotah:

- Enota Solzice, Čečovje 7a (9 oddelkov in 155 otrok), vodja Mira Planko
- Enota Marjetka, Gledališka pot 4 (5 oddelkov in 92 otrok), vodja Cvetka Jelen
- Enota Javornik, Javornik 56 (4 oddelki in 49 otrok), vodja Zora Keber
- Enota Kotlje, Kotlje 11 (3 oddelki in 57 otrok), vodja Vida Dolinšek

Zaradi dnevne migracije staršev na delovno mesto izven kraja bivanja se za vse enote poslovni čas vrtca Ravne na Koroškem podaljša za 1,5 ure.

Skrb za dosledno celostno uvajanje Kurikula.

Strokovno sodelovanje v projektnem timu OŠ Koroški jeklarji in OŠ Prežihov Voranc pri prehodu na 9-letno OŠ. Tim: Ravnatelj Rudi Ranc, pom. ravnatelja Marija Meh, vzgojiteljice Mojca Šipek, Irena Kert in Vilma Globočnik.⁶

Leto 2001

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 4 enotah – 19 oddelkih – skupaj 340 otrok: enota Solzice 5 oddelkov in 153 otrok, enota Marjetka 3 oddelki in 72 otrok, enota Javornik 4 oddelki in 67 otrok in Kotlje 2 oddelka in 48 otrok.⁶

Junija 2001 obisk vzgojiteljic iz celjskih vrtcev in strokovna ekskurzija zaposlenih v vrtec Vojnik in Frankolovo.¹⁰

9. 11. 2001: Praznovanje 20. rojstnega dne v enoti Kotlje. Nastop otrok iz enote Kotlje, predstavila sta se svetovna prvaka v standardnih plesih M. in L. Pavlinič Krebs, ki sta pred leti tudi sama obiskovala kotuljski vrtec, Koroški oktet, izdan je bil bilten. Govorniki: ravnatelj Rudi Ranc, vodja enote Vida Dolinšek, Mirjam Senica – svetovalka ZRSZ za predšolsko vzgojo in županja Ivana Klančnik.¹⁰

V tem letu so se preuredile univalnice in sanitarije v enoti Solzice.

Leto 2002

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 4 enotah – 16 oddelkih – skupaj 297 otrok: Enota Solzice 5 oddelkov in 101 otrok, enota Marjetka 4 oddelki in 71 otrok, enota Javornik 4 oddelki in 72 otrok in Kotlje 3 oddelki in 53 otrok.⁶

28. 2. 2002: Upokojitev ravnatelja Rudija Ranca, ki je svoje delo opravljal 20 let. Njegovo nalogo je prevzela dosedanja pomočnica ravnatelja Marija Meh (v.d.), ki decembra postane ravnateljica Vrtca Ravne na Koroškem.¹⁰

Vrtec Ravne na Koroškem, Čečovje 7a, 2390 Ravne na Koroškem se vpiše z 21. 2. 2002 v Razvid izvajalcev javno veljavnih programov vzgoje in izobraževanja. (Odločba Ministrstva za šolstvo, znanost in šport št. 608-01-361/2001).

VRTEC RAVNE NA KOROŠKEM
Čečovje 12/a
2390 Ravne na Koroškem
Telefon: 02 821 57 40 Fax: 02 822 30 93

Izbere se lasten logotip izmed otroških izdelkov; Otroške risbe je izbrala komisija – vzgojiteljice vseh enot – anonimno. Ko je bila risba izbrana, se je ugotovil avtor izbrane risbe in to je Ana Marija Meh, stara 5 let, pri vzgojiteljici Cvetki Žibret.

V tem letu je pripravištvo opravila psihologinja Vasja Žibret.

Sodelovanje MirePlanko (pom. ravnateljice) na kulturnem dnevu slovenskih vrtcev na Ptuj z razstavo svojih likovnih del (13. 4. 2002).

Sprememba prehranjevanja oziroma priprave hrane za vrtčevske otroke. Iz posameznih kuhinj enot Kotlje in Javornik se priprava kosila prestavi v kuhinjo Solzice v centralno kuhinjo.

Prvo leto poteka poleg dnevnega programa tudi skrajšan program predšolske vzgoje od 7. do 13. ure.

Februarja 2002 potekajo obnovitvena dela v enoti Solzice – menjava oken v 6 igralnicah, garderobah in sanitarijih. Maja smo z donatorstvom pridobili nove gugalnice (AleksanderPlanko) in preureditev dveh peskovnikov, šest igralnic pa je dobilo nove garderobne klopi.⁶

Leto 2003

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 4 enotah – 15 oddelkih – skupaj 270 otrok: Enota Solzice 4 oddelki in 77 otrok, enota Marjetka 4 oddelki in 77 otrok, enota Javornik 4 oddelki in 62 otrok in Kotlje 3 oddelki in 54 otrok.

Zaradi uvedbe 9-letne OŠ se je zmanjšalo število oddelkov v vrtcu za 6 oddelkov.⁶

Ravnateljica vrtca Ravne na Koroškem Marija Meh

Župan občine Ravne na Koroškem gospod Maksimiljan Večko

Na podlagi Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi Javnega vrtca Ravne na Koroškem (Ur. list RS 69/03) se spremeni sedež vrtca, ki je Gledališka pot 4, Ravne na Koroškem.

V enoti Solzice se obnovi fasada in zamenjajo še ostala okna.⁶

Junija 2003 – praznovanje 30-letnice enote Solzice.

V enoti Ajda dobijo peskovnik in preuredijo mlečno kuhinjo, ki ni obratovala, v pisarno za zaposlene.

Leto 2004

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 14 oddelkih – skupaj 240 otrok: Enota Solzice 7 oddelkov in 126 otrok, enota Ajda 4 oddelki in 66 otrok in Kotlje 3 oddelki in 48 otrok.

Izvaja se dnevni program 6 – 9 ur in poldnevni program 4 – 6 ur.

V tem letu se zaradi potreb staršev poslovalni čas v enoti Solzice podaljša za dve uri (od 5.00 do 16.00).

V juniju 2004 se zaradi zmanjšanega števila vpisa otrok v vrtcu v obdobju od leta 2000 dalje zaradi racionalizacije poslovanja ter zaradi slabega stanja stavbe, v kateri je poslovala enota Marjetka, le-ta zapre. S septembrom pa se otroci vpisujejo v enoto Solzice, Ajda na Javorniku in Kotlje.⁶

10.6.2004: Ob 20. obletnici enote Javornik se le-ta preimenuje v enoto Ajda.

V odloku o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi vrtca Ravne na Koroškem (Ur. list RS 81/04) se organizirajo enote v enota Solzice, enota Ajda in enota Kotlje.

Celovita preureditev kuhinje v enoti Solzice, ki postane tudi centralna kuhinja, iz katere se v enoti Ajda in Kotlje dostavlja kosilo za otroke. Menjava talnih oblog v 3 igralnicah v enoti Solzice.

izobraževanje 29
RAVENSKI NAZLEDI DECEMBER 2004

Vrtec Ravne na Koroškem
VRTEC V ZNAMENJU JUBILEJEV

Ob jubilejih se običajno ozremo v preteklost in odstranimo tanko časa, za njo pa čakajo na obhitevi spomini. In v vrtcu Ravne na Koroškem smo v letošnji pomladi izpraznili kar dva jubileja. Obelježili smo jih skupaj s otroki na prireditvi v Kulturnem domu na Ravnah.

čas, nove potrebe in zahteve. Tako smo praznovali in se hkrati v tem letu tudi poslovili od agračbe, ki je v svojih letih delovanja dajala prijazno zavetje stotinam in stotinam otrok. Kot taka živi in bo živila v spominih in srcih mnogih ljudi.

od tega je bilo v teh letih v enoti Ajda – Javornik veliko. Če strnemo misli, ki se spletajo očioli otroškega vrtca kot stavbe s svojo notranjo organizacijo, ureditvijo prostorov, s zunanjim videzom in okoljem, ki ga obdaja, si želimo, da bi bil to povsem zakrožen svet,

Marjetka ostaja v srcah ljudi

Na Javorniku

Vsak človek je zase svet, čuden, svetel in lep kot zvezda na nebu ...

Vsak tiho zari, počasi in z leti, a kamor še greš, vse poti je treba na novo začeti.

(Tone Pavček - odlomek iz Pesmi o zvezdah)

Enota MARJETKA je praznovala visok jubilej – petdeset let. V vseh teh letih je doživela mnogo vsebinskih in organizacijskih sprememb. Svoj počat so ji vtisnili mnogi ljudje, ki so vložili v svoje delo veliko energije in ustvarjalnosti. Vsi, otroci in odrasli so ji podarili vsak nekaj svojega, edinstvenega. Kolektiv je rasel in zorel skupaj s njo. Prizadeval si je za strokovni napredek in poskušal kar najbolj slediti zahtevam okolja in časa. A življenje se spreminja, prihajajo novi

Praznovanju častitljive obletnice enote Marjetka se je pridružila **enota JAVORNIK** s svojimi dvajsetimi leti prebojene poti. Danes vrtec ni več vrtcu enak. Med njimi ni le razlika po zunanjem videzu, temveč ima vsak svojo lastno pot uresničevanja poslanstva. Tako tudi enota Javornik – naše jaslice, kot so jih poimenovali pred dvajsetimi leti, saj so dajale toplo zavetje že sedemmesecnim otrokom v času, ko so bili starši službeno odsotni.

Enota Javornik – danes imenovana AJDA – združuje otroke v starosti od prvega do četrtega leta. Kot pravi pesnik Tone Pavček:

»Z otrokom pride na svet novo, ki terja zase ves svet, ki kot novo steguje ročice kvišku, k nebu, k svetlobi, ki od samega začetka terja ljubezen, enkrat s jokom, drugič z brezzobim smehljajem – zahteva vse, vse in še več.«

Dobrega življenja ne more dati ljubezen brez znanja, ne znanje brez ljubezni. Vse-

od začetka do konca preprečen z otroklim veseljem, igrivoostjo, ljubeznijo – enkrat in edini v mestu, tako kot je en dan, ena mama in en oče.

Prizadevali si bomo zagotavljati pogoje, v katerih bomo s strokovnim znanjem, s ljubeznijo in odgovornostjo uresničevali svoje poslanstvo; kjer bodo otroci zadovoljevali in uresničevali svoje želje, sposobnosti in potrebe po varnosti, sprejetosti, doživljanju in izražanju aedanjega sveta za prihodnost.

Iskrena zahvala vsem, ki ste v teh letih delovanja enote Marjetka in enote Ajda dodali svoj kamenček v mozaik srečnega otroštva naših otrok.

Marija Meh, ravnateljica

Jubilej najstarejšega vrtca na Ravnah na Koroškem

OB ABRAHAMU BODO VRTEC ZAPRLI (VEČER – sobota, 12. junija 2004)

Med malčki in starši je bil vedno najbolj priljubljen, a zaradi dotrajanosti zapira svoja vrata

Letos vrtec Marjetka, ki je bil prvi izmed štirih enot Vrtca Ravne na Koroškem, praznuje 50-letnico delovanja. Ob jubileju, osrednja prireditev je bila pred dnevi v ravnem kulturnem domu, so se odločili čim bolj predstaviti staršem in drugim gostom. Malčki so skupaj z vzgojiteljicami oblikovali zanimiv

glasbeno-kulturni program: nastopil je pevski zborček, otroci po skupinah so se predstavili z deklamacijami, za zaključek pa še zaplesali.

Vrtec Marjetka ima prostore v nekdanji tolstovrški šoli in je med starši in otroki zelo priljubljen, a zaradi dotrajanosti in ker ne zagotavlja več varnosti, zapira svoja vrata. Okoli 70 nadebudnežem bo jeseni toplino in varnost nudil vrtec Solzice na Čečovju.

Vrtec Marjetka je najprej gostoval v tolstovrški osnovni šoli, saj ga je obiskovalo le dvajset otrok. A njihovo število se je večalo in za obe ustanovi je zgradba postala pretesna. Zato se je šola leta 1956

preselila v prostore stare šole pri gasilskem domu, najstarejši vrtec pa je dobil lastne prostore. Objekt je sicer dobro vzdrževan, vendar nujno potreben obnove. Ker ta zahteva prevelika sredstva, so občinski svetniki spomladi odločili, da ga zaprejo.

Ob visokem jubileju je na slovesnosti ravnateljica vrtca Ravne, Marija Meh, na kratko opisala nekaj najpomembnejših mejnikov v zgodovini vrtca, ki je nudil zavetje številnim otrokom. Vodja enote Marjetka, Cvetka Jelen, pa je staršem obljubila, da bodo vzgojiteljice tudi v bodoče poskrbele, da se bodo v otroških očeh dan za dnehi iskrili biseri sreče in nagajivosti.

(jd)

Leto 2005

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 14 oddelkih – skupaj 276 otrok: Enota Solzice 7 oddelkov in 141 otrok, enota Ajda 4 oddelki in 76 otrok in Kotlje 3 oddelki in 59 otrok.

Vključeni v ŠR (Šola za ravnateljce) Mrežo učecil se šol in vrtcev z namenom spodbujati nenehne izboljšave, sodelovalno in timsko učenje, sistematično izmenjavo dobrih praks. Imenovan razvojni tim Alja Lužnik, Franja Šteharnik, Irena Satler, Mira Planko, ki je vezni člen med organizatorji, izvajalci programa – mreže in strokovnimi delavci vrtca. Zasnova vizije in poslanstva vrtca.

Prednostne naloge: Dvig kakovosti med sodelavci, med vzgojitelji in starši, izboljšanje informiranosti staršev, delavnice za starše v vsaki enoti, poglobljene pogovorne ure s starši.⁶

Izpod zapisa vzgojiteljice Metke Šteharnik je vsaka enota prepoznavna po svojem imenu, ki ga nosi. 10 Slika 96 (Pesnice enot)

V mesecu aprilu sta starša otroka, ki obiskuje vrtec, bila pobudnika akcije za nova igrala v enoti Levi devžej.¹⁰

Ustvarjalnejša igra otrok ob novih igralih v Kotljah

Kulturni program otrok vrtca Levi devžej ob otvoritvi igrišča

Za otroke vrtca, ki nosi ime po Prizihovi črtici Levi devžej, je igra po pridobitvi novih igral na zunanjem igrišču zanimivejša. 58 otrok, kolikor jih ta čas obiskuje tri oddelke enote Vzgojno-razvojnega zavoda (VVZ) Ravne na Koroškem v Kotljah, je nova igrala dobilo neslavno na pobudo staršev in tudi z njihovo pomočjo, predvsem pa s sredstvi donatorjev, ki so doslej prispevali pestro tiskalov. To pa je le slaba polovica potrebnega denarja za celotno oplatitvo igral, zato bi jim bila pomoč donatorjev tudi po otvoritvi igrišča še vedno dobrodošla. Otroci so pred preizkusom igral, ki so jih v vrtcu zamenjali prvič od izgradnje vrtca oziroma po slabih treh desetletjih, pred starši in obiskovalci otvoritve zapeli in zaplesali. Ravnateljica ravnanskega VVZ Marija Meh je poudarila pomembnost pridobitev za igro otrok, saj imajo učence, zabava, druženje z vrstniki in razvoj gibelnih sposobnosti ob igri vsestranski pomen za otrokov razvoj. (pl)

Polina Lesjak

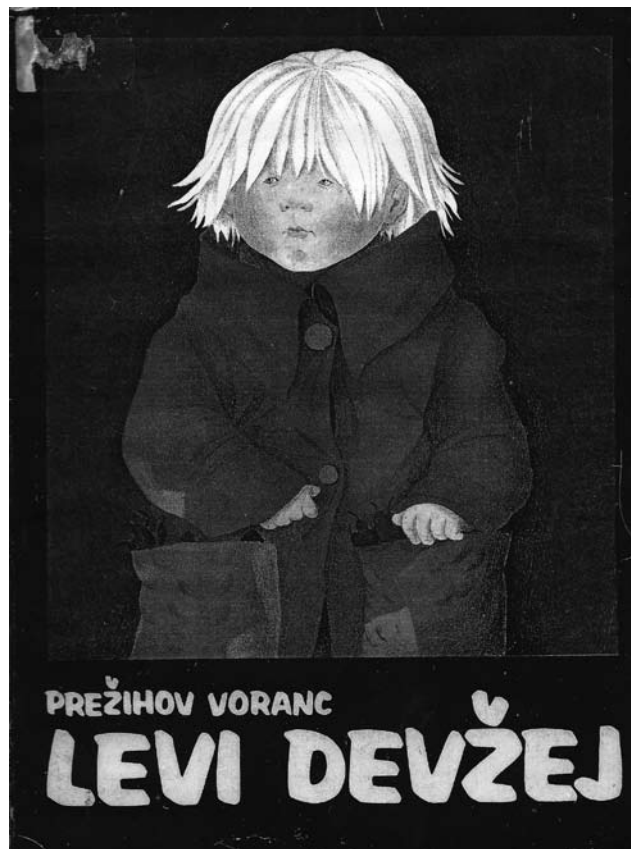
Leto 2006

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 14 oddelkov – skupaj 283 otrok: Enota Solzice 7 oddelkov in 146 otrok, enota Ajda 4 oddelki in 78 otrok in Kotlje 3 oddelki in 59 otrok.

V sodelovanju Mreže učečih se šol in vrtcev in razvojnega tima smo zaposleni skupno zapisali vizijo, vrednote in poslanstvo. Naša vizija uspešnost našega vrtca temelji na naši strokovnosti, kakovosti dela, zadovoljstvu, sodelovanju in medsebojnem zaupanju. Temelj naše vizije so naše vrednote.⁶

Svoje delo v enoti Levi devžej staršem predstavijo z glasilom Levi devžej.¹⁰

V enoti Ajda postavitev ograje okoli vrtca in ureditev tlakovcev pred enoto, v enoti Solzice obnovitev garderob za otroke in v enoti Levi devžej zamenjava oken in obnovitev univalnic – sanitarij za otroke. Vse enote se opremijo z zvočniki v garderobah za jutranje predvajanje umirjene glasbe.⁶

Vodja enote Ajda Zora Keber je o svojem kolektivu v kroniki zapisala: »Kako lepo je delati z ljudmi, ki so polni ljubezni in prijateljstva, zadovoljni z malimi pozornostmi, ganljivimi objemi; zašepetanimi zahvalami in otroškimi poljubi.«¹⁰

Izboljšave v procesu vzgoje in izobraževanja – novost pri načrtovanju vzgojnega dela in uvajanje elementov Montessori v oddelke vzgojiteljice Cvetke Jelen, preverjanje lastnih razmišljanj o pomenu refleksije in samoevalvacije in primerjava le-teh s strokovnimi opredelitvami.

Leto 2007

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 16 oddelkih – skupaj 315 otrok: Enota Solzice 9 oddelkov in 172 otrok, enota Ajda 4 oddelki in 81 otrok in Kotlje 3 oddelki in 62 otrok.

Mreža II učečih se šol in vrtcev – povezati strokovne delavce v učečo se skupnost in razvijanje klime za uspešno delo. Ugotoviti in zagotoviti kakovost pri vzgojno-izobraževalnem delu – ustvarimo ogledalo za svoj vrtec. Izvedba vsebin celostnega pristopa k državljski vzgoji.⁶

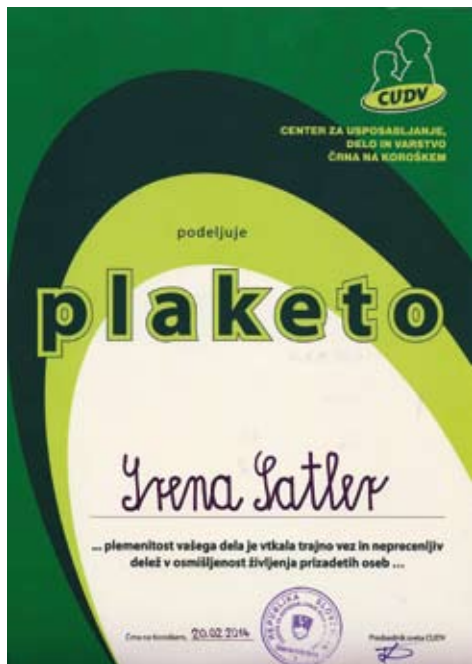
16. 4. 2007: obisk vrtca M. Montessori v Ljubljani – odderek Cvetke Jelen in Irene Satler nadaljujeta z uvajanjem elementov Montessori.¹⁰

V programu za starše, v katerem smo ozaveščali starše o starševski vlogi, vzgoji za odgovornost, je bilo izvedenih 7 srečanj v obliki predavanj in delavnic (Marija Meh) ter strokovna podpora staršem pri vzgoji otrok (celoletno izdajanje zloženk z aktualnimi vsebinami).⁶

Predstavitve dela vrtca Ravne na Koroškem na Koroškem radiu ravnateljica Marija Meh.¹⁰

Lep spomin na kolektiv Solzice

Leto 2008

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 16 oddelkih – skupaj 318 otrok: Enota Solzice 9 oddelkov in 175 otrok, enota Ajda 4 oddelki in 81 otrok in Kotlje 3 oddelki in 62 otrok.⁶

Z odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o ustanovitvi Javnega vrtca Ravne na Koroškem (Ur. list RS 46/08) se preimenujeta sedež vrtca, ki je Čečovje 12a, Ravne na Koroškem in enota Kotlje v enoto Levi devžej, Kotlje.

V vseh enotah se na podlagi zakonodaje izobesijo zastave občinska, slovenska in evropska, ki morajo biti izobešene na javnih zgradbah ves čas.

Razširitev elementov Montessori pedagogike v 8 oddelkov.

Poseben poudarek je na rekonceptualizaciji delovnega časa, kjer smo iskali optimalne načine organizacije življenja in dela v vrtcu.

Mreža II učecil se šol in vrtcev z namenom iskanja pristopov, izboljševanja izpeljav in vrednotenje izbranega spremljevalnega področja.⁶

Ob 40-letnici ustanove Zavoda za usposabljanje otrok in mladine prejme I. Satler priznanje za dolgoletno sodelovanje.¹⁰

Leto 2009

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 17 oddelkov – skupaj 332 otrok: Enota Solzice 9 oddelkov in 179 otrok, enota Ajda 4 oddelki in 92 otrok in enota Levi devžej 3 oddelki in 61 otrok.

V skladu z vizijo vrtca smo na zboru vzgojiteljev in na seji sveta zavoda vrtca sprejeli Razvojni načrt vrtca za obdobje 2009–2014. S tem dokumentom je vodstvo vrtca skupaj z zaposlenimi določilo vizijo, poslanstvo,

vrednote in razvojno strateške cilje svojega razvoja vključno z načrtovanjem aktivnosti in časovnih okvirjev za doseganje ciljev.

Mreža II pod mentorstvom Šole za ravnatelje (ŠR), vsebina – sodelovanje s starši. Iskati nove oblike sodelovanja s starši in motivacijski dejavniki za sodelovanje s starši. Razvojni tim: A. Verdinek, I. Satler, P. Paškvan in A. Nerač Rožej.

V vrtcu začne z delom svetovalna služba.

Začne se izvajati »kritični prijatelj« (medsebojna spremljava dela strokovnih delavcev). Znati sprejeti in deliti kritično mnenje v smislu napredka pedagoškega dela.

Razvijati partnerske odnose z družinami na podlagi različnih pristopov dejavnosti, aktivnosti s poudarkom na vključevanju v vzgojno-izobraževalni proces ter poglobljenih razvojno- pogovornih urah.

Načrtovanje temelji na zakonitostih otrokovega razvoja, spremljanju le-tega v oddelku ter na podlagi tega oblikovati varno spodbudno učno okolje, ki nudi priložnost za samostojno in sodelovalno učenje.

Za spremljanje sistematičnega dokumentiranja otrokovega razvoja strokovne delavke v I. starostnem obdobju za vsakega otroka vodijo Portfolio (Listovnik). Spremljanje in dokumentiranje razvojnih in učnih korakov otroka ter staršem omogočiti vpogled v proces učenja otroka in aktivni vloži pri razvoju otroka.⁶

Pridobi se en oddelček bivalne enote. Otvoritev nove igralnice 7. 10. 2009, trak je prerezala Žana Fink. Postavitev se začne 27. 8. 2009, uradna otvoritev pa 29. 9. 2009.¹⁰

V kuhinji Solzice se nabavi konvektomat, uredijo se garderobe za otroke I. starostnega obdobja in napeljava vode v igralnice.

Enota Ajda dobi novo igralnico.

V enoti Ajda dobijo nove umivalnice, preuredijo se garderobe, tlakovanje okoli vrtca.⁶

Državlјanska vzgoja in vzpodbudno učno okolje postane trajnostni vidik vzgojno-izobraževalnega dela.

Obisk upokojenk

Leto 2010

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 21 oddelkih – skupaj 389 otrok: Enota Solzice 9 oddelkov in 186 otrok, enota Ajda 7 oddelki in 139 otrok in enota Levi devžej 4 oddelki in 64 otrok.

Zaradi povečanega števila vpisanih otrok se je občina Ravne na Koroškem odločila, da poveča kapacitete poleg obstoječe enote Ajda z modularnimi enotami. S tem se je obnovila že obstoječa modularna enota za en oddelk, dodale pa so se še modularne enote za dva oddelka, pokriti terasi, garderoba za otroke, sanitarni prostori za otroke in hodnik, ki povezuje stari in novi del.⁶

Tudi v enoti Levi devžej je prišlo do povečanega vpisa otrok, zato so se preuredili prostori tako, da smo pridobili še en igralni prostor.

Na področju prostora smo urejali notranje in zunanje površine enot vrtca (zasaditev zelenic, ureditev ograje, postavitev dveh hišk za potrebe hrambe didaktičnega materiala – ureditev pešpoti do vrtca (enota Solzice).

S pristopom k projektu Kakovost za prihodnost vzgoje in izobraževanja smo želeli razviti ustrezno organizacijsko in sodelovalno kulturo, razširiti dobro prakso, omogočati in spodbujati različnost, razviti sistematično izboljševanje kakovosti vzgoje in izobraževanja ter sodelovanje vključiti vse zaposlene in zunanje deležnike oziroma zainteresirano javnost. Vodja tima za kakovost Mateja Hovnik, tim sestavljajo še Marija Meh, Mira Planko, Irena Satler, Marija

PRVA STRAN - NOVICE

OTVORITEV NOVIH ODDELKOV VRTCA RAVNE NA KOROŠKEM V ENOTI AJDA NA JAVORNIKU

Občina Ravne na Koroškem se je že v letu 2009 na zahteve po večjih prostorskih kapacitetah zaradi povečanega vpisa odzvala z izgradnjo nadomestne igralnice v obliki montažnih kantejnerjev in tako zagotovila prostor vsem vpisanim otrokom. V letu 2010 je vpis otrok ponovno presegal razpoložljiva prosta mesta. Da bi omogočili sprejem v vrtec vsem vpisanim otrokom, so v mesecu juniju 2010 pričeli z aktivnostmi razširitve kapacitet vrtca. V okviru projekta Investicije v vrtec Ravne so v enoti Levi devčej v Kotljah s preureditvijo notranjosti zagotovili dodatno igralnico, sanitarije in garderobne prostore, ki so igre in učenja željne malčke sprejeli že v mesecu septembru. Na lokaciji enote Ajda na Javorniku pa so na okoli 413 m² površine postavili nov, sodoben modularni prizidek, ki bo lahko v skladu z normativi sprejel do 62 otrok. V prizidku, v katerega je vključena tudi modularna igralnica postavljena v letu 2009, so tri prostorne igralnice, pripadajoči sanitariji in garderobni prostori ter dve terasi. Objekt je z obstoječim objektom povezan s predprostori, ki hkrati služijo tudi kot vhod v vrtec. Objekt je bil dokončan in predan namenu v začetku meseca decembra, v pomladnih mesecih, ko bodo vremenski pogoji dopuščali, pa bodo še uredili okolico prizidka, s tem pa bo investicija v vrtec Ravne tudi v celoti zaključena.

Projekt sta zasnovala sokrajana Andrej in Jure Kotnik, dela na objektu pa izvedli podjetji Slemenšek d.o.o. in TRIMO Investment d.d. Vrednost celotne investicije je 456.000 EUR. Sredstva za izvedbo investicije je v celoti zagotovila Občina Ravne na Koroškem iz občinskega proračuna.

Ob bogatem kulturnem programu je potekalo slovesno odprtje novih oddelkov Vrtca Ravne na Koroškem – enote Ajde, ki je bilo predvsem obarvano z nastopom otrok in vzgojiteljic, ki ta vrtec obiskujejo. Prisluhnili smo številnim pesmicam, recitacijam, upankam in plesu. Na otvoritvi so spregovorili župan Občine Ravne na Koroškem mag. Tomaž Rožen, ravnateljica Vrtca Ravne ga. Marija Meh in predstavniki podjetja TRIMO Investment d.d. g. Gregor Macedoni.

Paradiž, Suzana Štriker, Irena Kert, Iveta Kuserbanj Gradišek in Jasna Gamze – Inštitut za kakovost in meroslovje Ljubljana.

Uvajanje elementov Montessori pedagogike v izvedbeni Kurikulum se izvaja že v 15 oddelkih. Poudarek je na samostojnosti, redu (delo na preprogah ali na mizi), pravilih, ki varujejo pravico in svobodo vsakega posameznika in skupine kot celote, spodbujanju veselja do učenja, spoštovanja do sebe, soljudi in okolja, pridobivanje znanja in spretnosti na različnih področjih.

Nadaljevanje procesa razvoja vodenja Portfolia za otroke v vrtcu.⁶

Leto 2011

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 21 oddelkih – skupaj 393 otrok: Enota Solzice 10 oddelkov in 196 otrok, enota Ajda 7 oddelkov in 128 otrok in enota Levi devžej 4 oddelki in 72 otrok.

Razvoj in izboljšave po KzP:

Ugotoviti razvoj kakovosti oz. videnja kakovosti med zaposlenimi vrtca. 90% jih vidi kakovost vrtca kot proces in ne le kot izid ter meni, da je del načrtovanja in dela samoevalvacije, da je kakovost vidna tudi pri načrtovanju in beleženju podatkov ter da je pomen razvoja kakovosti tam, kjer ugotavljamo, da je to potrebno.

Portfolio se vodi za vse otroke I. starosti in nekaj otrok II. starosti.

Montessori pedagogika prinaša dobre učne rezultate. Upošteva otroke kot posameznika in mu nudi različne materiale, otroci so bolj umirjeni, več je medsebojne strpnosti, sodelovanja in spoštovanja, zaradi tega smo v osnovno izobraževanje Montessori pedagogike vključili 10 strokovnih delavk z namenom pridobiti osnovno znanje in vedenje o delu v Montessori oddelku, (prenašanje elementov v prakso Pomagaj mi, da naredim sam v sodelovanju z inštitutom Montessori – M. Kordež Demšar).

Vključitev v izobraževanje v Montessori pedagogiki za vzgojitelje otrok od rojstva do 3 let (Franja Šteharček).

Strokovne delavke pripravljajo same veliko didaktičnih materialov, ki so narejeni na podlagi poznavanja razvojnih značilnosti otrok in individualnih sposobnosti vsakega posebej. Ponujeni materiali in sredstva spodbujajo otroke k delu, jih motivirajo k raziskovanju in hkrati nudijo raznolikost uporabe.

Pedagoški standard individualizacija in diferenciacija postane trajnostna naloga – to je vsakodnevni način našega dela v vrtcu.

Priprave na zunanjo presojo – Inštitut za kakovost in meroslovje Ljubljana (SIQ).⁶

Izmenjali so izkušnje na področju predšolske vzgoje

Delegacija iz sosednje Avstrije obiskala vrtec na Ravnah in v Slovenj Gradcu

JASMINA DETELA

Dogajanje in prostore vrtca Ajda na Javorniku, ki sodi pod okrilje Vrtca Ravne, so si ogledali župan mesta St. Andra Peter Štamber, tudi član avstrijskega parlamenta, šolski inšpektor Thomas Haude in nekatere vzgojiteljice. Namen srečanja, ki ga je pripravila slovenskoavstrijska območna enota zavoda RS za šolstvo, je bila izmenjava izkušenj in pogledov na razvoj predšolskega področja. Beseda je tekla tudi o morebitnem sodelovanju v okviru evropskih projektov v prihodnje. Avstrijska delegacija je obiskala tudi slovensko vrtec, delegati so spremljali dopoldansko dogajanje po igralnicah in obisk zaključili z ogledom Skratkove dežele na Gmajni pri Slovenj Gradcu.

Župan Štamber je v uvodu povedal, da so v preteklosti obiskovali osnovne šole z namenom primerjave sistemov izobraževanja, zdaj so se osredotočili na predšolske ustanove. Med razlikami izpostavljajo, da so v Sloveniji v predšolsko vzgojo vključeni otroci od enega leta naprej (nudejo jim vagojni program), v Avstriji imajo med prvimi in tretjim letom organizirano varstvo na domu ozirno za majhne skrbijo v zasebnih ustanovah. V vrtec se vključijo šele pri starosti treh let, je pa pri njih obiskovanje vrtca obvezno za otroke, stare od pet do šest let, torej eno leto pred vstopom v šolo, kar pri nas ni več uzakonjeno. Zanimivo je, da cene programov za te otroke v celoti pokriva občina.

Medtem ko so v Sloveniji starši glede na gmotno stanje razvrščeni v osem plačnih razredov, v najvišjem plačajo 80 odstotkov ekonomske cene, 20 odstotkov plača občina, je v Avstriji enotna cena za vse: poldnevni program stane 76 evrov, celodnevni 86 (podatki veljajo za St. Andra, op. p.). Ravnateljica ravenskega vrtca Marija Meh ob tem izpostavi, da je organizacija prehrane v slovenskih vrtcih zgled drugim evropskim državam. Pri nas je hrana vžeta v ceno in v vrtec nagotavljajo najmanj tri obroke dnevno. Pri sosedih morajo za malico poskrbeti starši, kosilo jim običajno pripeljejo od drugod in stane tri evre na dan. Še eno so bili avstrijske vzgojiteljice in župan navdušeni nad dogajanjem v vrtcu in prostori. Spominimo, da ima vrtec Ajda od lanskega decembra nov prizidek. Pridobili so tri igralnice, garderobe, sanitarije in dve pokriti terasi, namenjeni za različne gibalne dejavnosti. V Vrtcu Ravne v tem šolskem letu ni bilo omejitve vpisa, sprejeli so vseh 386 otrok. Dodatno so prejeli še osem vlog, ki jih bo obravnavala komisija za sprejem v vrtec, saj je še nekaj prostih mest.

Vzgojiteljice iz sosednje Avstrije so spremljale dogajanje po igralnicah v vrtcu Ajda na Javorniku. (Jasmina Detela)

28. 9. 2011: Obisk iz Avstrije – ravnatelj in strokovni delavci vrtca Wolfsberg (P. Stouber, župan mesta Wolfsberg, vodja zavoda za šolstvo N. Štraser in U. Stritar – ogled enote in spremljava dela v oddelkih.¹⁰

V vseh enotah ogradimo igrišča za otroke I. starosti. Z igrišč odstranimo oziroma obnovimo vsa igrala, ki niso ustrezala standardom (Zakon o prostorskih normativih).

Obisk ministra za šolstvo Igorja Lukšiča – predstavitev del življenja v vrtcu (enota Solzice). Izpeljan je bil aktiv ravnateljev Koroške v enoti Ajda.¹⁰

Z željo prispevati k lepši, čistejši in bolj zdravi prihodnosti našega planeta smo s kreativnostjo in dobro voljo otrok, strokovnih delavk in staršev izdelovali igrače in didaktična sredstva, katere smo predstavili v izdani knjižici Ekoigrača.¹⁰

Ob 20. obletnici obeležitve neodvisnosti Slovenije se je Ministrstvo za šolstvo in šport odločilo, da ta poseben jubilej obeleži s tekmovanjem ob petju slovenske himne, h kateremu so povabili vrtčevske zборе iz vse Slovenije.¹⁰

Zbor, ki je štel 21 otrok in je predstavljal sodelujoče otroke iz enote Ajda, Solzice in Levi devžej, pod strokovnim vodstvom prof. Maje Ocepek, je na tekmovanju zasedel prvo mesto.

Zborček je slovensko himno zapel še 4. junija 2011 ob praznovanju dneva policije na Holmecu, na slavnostni seji svetov četrtnih skupnosti mesta Ravne na Koroškem in 5. 10. 2011 na svečani podelitvi nagrad na področju šolstva v Ljubljani.¹⁰

PRVA STRAN - NOVICE

ZMAGALI OTROCI VRTCA RAVNE

Ministrstvo za šolstvo in šport je ob dvajseti obletnici samostojne Slovenije pripravilo natečaj v zborovskem petju slovenskih vrtcev. Natečaj so poimenovali »Pojemo slovensko himno«.

Na natečaj "Pojemo slovensko himno" se je prijavilo 31 zborčkov, ki so šteli med 20 in 40 otrok, starih od tri do pet let. Tekmovanja v petju pa se je udeležilo deset zborov, ki so se najbolje odrezali na natečaju.

Med vsemi desetimi otroškimi pevskimi zbori, ki so tekmovali v petju slovenske himne, je zmagal Vrtec Ravne na Koroškem. V njem prepevajo otroci vseh treh enot Vrtca Ravne – Solzice, Levi devžej in Ajda.

Enaindvajset mladih pevk in pevcev, ki jih vodi glasbenica, zborovodkinja Maja Očepek, je nastopilo v Ljubljani. Na oder so prišli zadnji, vendar so s svojimi lepimi, nežnimi glasovi ter čudovitim nastopim osvojili prvo mesto.

Zmagovalni zbor Vrtca Ravne bo v mesecu oktobru nastopil še enkrat v Ljubljani in sicer na slavnostni podelitvi državnih nagrad s področja šolstva.

Ob vrnitvi so otroški pevski zbor na Mestnem platuju Ravne pričakali ob zvokih harmonike številni krajanji, sorodniki, strokovne delavke vrtca in drugi. V imenu Občine Ravne na Koroškem je pevikam in pevcem ter njihovi zborovodkinji Maji Očepek čestital podžupan Peter Oder. V imenu Vrtca Ravne je čestitke izrekla vzgojiteljica Cvetka Jelen. Čestitkam se je pridružil tudi Koroški zavod za kulturo ter jih pogostil s sladkimi dobrotami. Ravnateljica Marija Meh pa je predvsem poudarila, da so je glas otrok vseh treh enot Vrtca Ravne slišal v Ljubljani in prejel najvišje priznanje.

Zdravljico zapel zborček iz ravenskega vrtca

Na včerajšnji slovesnosti, ko so ob svetovnem dnevu učiteljev v Grand hotelu Union v Ljubljani podelili državne nagrade na področju šolstva, je nastopil tudi zborček Vrtca Ravne na Koroškem, ki je pod vodstvom Maje Očepek zapel slovensko himno. Kot smo že poročali, je 21 otrok iz vseh enot ravenskega vrtca s svojo interpretacijo Zdravljice junija zmagalo na natečaju ministrstva za šolstvo in šport v zborovskem petju otrok iz slovenskih vrtcev, razpisanim ob 20-letnici samostojnosti Slovenije z naslovom Pejemo slovensko himno. Na natečaj se je prijavilo 31 zborov, v finalni izbor se jih je uvrstilo deset. (a2k)

ZBORČEK RAVENSKEGA VRTCA ZAPEL ZDRAVLJICO

Leto 2012

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 21 otrok – skupaj 406 otrok: Enota Solzice 10 oddelkov in 196 otrok, enota Ajda 7 oddelkov in 130 otrok ter Kotlje 4 oddelki in 78 otrok.⁶

V okviru dogodka Odprte hiše Slovenije 6. in 7. oktobra 2012 smo odprli vrata enote Ajda, ki je ena izmed treh arhitekturno zanimivih objektov na Ravnah na Koroškem (arhitektura Jure Kotnik). S tem smo predstavili najširši zainteresirani javnosti posebnost enote, ki je sestavljena iz 16 kontejnerjev na 428 m² površine in ima inovativno didaktično magnetno pročelje z magnetki, ki otrokom pomagajo pri spoznavanju likov in razmerji med njimi. Otroci lahko sestavljajo magnetke v različne like, pri tem pa izboljšujejo koordinacijo oči in rok, se družijo, hkrati pa sami vplivajo na zunanji zgled svoje enote.¹⁰

Za vzpostavljen in ustrezno vzdrževan sistem vodenja kakovosti za prihodnost vzgoje in izobraževanja ISO 2008 smo prejeli Certifikat kakovosti Inštituta za kakovost in meroslovje Ljubljana (SIQ).¹⁰

Privzeti okolju prijazen način življenja za bolj zdravo in ekonomično delovanje celotnega vrtca – fleksibilnost v prostorski in časovni organizaciji.

Pester izbor vsebin in dejavnosti – Montessori popoldanske urice glede na željo otrok in staršev.

Vsak otrok, ki obiskuje vrtec, ima preko vodenega Portfolia možnost spremljati in reflektirati svoj učni proces.

Sodelovanje vrtca in Zavoda RS za šolstvo v strategiji opismenjevanja predšolskih otrok.

V sodelovanju s Šolo za ravnatelje v okviru Evropskega socialnega sklada ter Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport smo se udeležili usposabljanja za samoevalvacijo z namenom razvijati sistem ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti vzgojno-izobraževalnih organizacij ter tako usposobiti strokovne in vodstvene delavce vrtca za samoevalvacijo. Pri tem je imel vodilno nalogo tim za samoevalvacijo: Marija Meh, Mateja Hovnik, Valentina Slemnik in Erika Fužir, ki je preko delavnic usposabljal zaposlene za samoevalvacijo in načrtovanje izboljšav.

Vključitev v izobraževanje v Montessori pedagogiki za vzgojitelje otrok od 2,5 let do 6 let (Franja Šteharinik in Jasna Gamze).⁶

Svet vrtca je na svoji 3. seji 6. 11. 2012 sprejel sklep o ustanovitvi Sklada vrtca z namenom financirati dejavnosti, ki podpirajo izvedbo dodatno vzgojno-izobraževalnih vsebin v vrtcu, bogatijo vzgojno-izobraževalni program ter na ta način pripomorejo k dvigu kakovosti bivanja otrok v vrtcu.

Leto 2013

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 20 oddelkih – skupaj 385 otrok: Enota Solzice 9 oddelkov in 182 otrok, enota Ajda 7 oddelkov in 135 otrok in Levi devžej 4 oddelki in 78 otrok.

Na podlagi dela iz področja samoevalvacije iz 2012 smo izbrali kot prednostno področje razvoja kakovosti Jezik – bralna pismenost (akcijski načrt izboljšav na ravni vrtca, aktiva in oddelkov) s ciljema:

1. Izboljšati sposobnost poslušanja, razumevanja jezika in spodbujanja razvoja artikulacije besednjaka in artikulacije.
2. Oblikovati okolje, v katerem otrok spoznava lastno identiteto, samega sebe, pozitivno samopodobo in temeljne vrednote.

V septembru 2013 smo pristopili v program Etika in vrednote v vzgoji in izobraževanju 2013–2016 (Inštitut za etiko in vrednote), ki preko izvajanja 10 modulov spodbuja, oživilja in utrjuje etiko in vrednote v družbi. Projektni tim: Alja Verdinec (varuh etike in vrednot), Mateja Hovnik Rožen in Edita Dobnik.

Spremljanje zastavljenih kompetenc otrok glede na razvojne značilnosti (področja), spremljava jutranjega kroga in počitka v vrtcu.

Posodobili smo Poslovnik vodenja kakovosti v vrtcu, kar pomeni, da je od 17. 9. 2013 veljavna 3. verzija Poslovnika vodenja kakovosti.⁶

Leto 2014

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 21 oddelkih – skupaj 380 otrok: Enota Solzice 10 oddelkov in 182 otrok, enota Ajda 7 oddelkov in 132 otrok in enota Levi devžej 4 oddelki in 66 otrok.

Tim za kakovost je pripravil anketni vprašalnik za starše, s katerim smo želeli pridobiti sistematično in celovito merjenje zadovoljstva staršev, s tem pa smernice za naše delo v bodoče. Raziskovalna vprašanja: organizacija dela, dejavnosti v vrtcu, sodelovanje s starši.

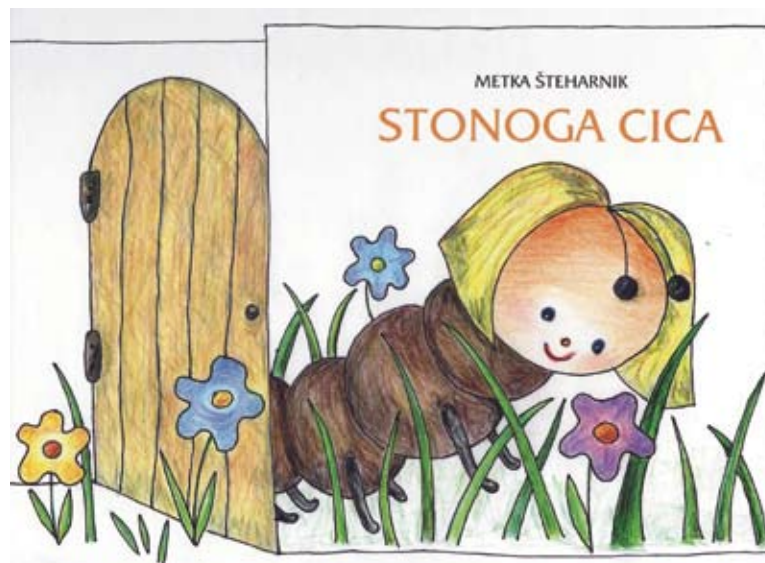
Z namenom povezovanja vrtca in obeh osnovnih šol s ciljem zagotavljanja lažjega prehoda otrok iz vrtca v šolo, za poenotenje informacij za vse starše šolskih novincev ter izmenjavo izkušenj in primerov dobre prakse na tem področju, je vzpostavljeno sodelovanje vrtca in OŠ z Raven na Koroškem (ravnatelj in ožji tim – predstavniki OŠ in vrtca).⁶

Zaradi sprememb v organizaciji (število oddelkov, preimenovanje enot) je bilo potrebno pridobiti novo odločbo o vpisu v razvid.

Vrtec Ravne na Koroškem, Čečovje 12a, 2390 Ravne na Koroškem izpolnjuje pogoje za vpis v razvid za izvajanje javno veljavnega programa: Program za predšolske otroke – Kurikulum za vrtce in se vpiše v knjigo razvida vrtcev pod zaporedno številko 38A. (Odločba Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport št. 6033-341/2014/4).

Da je v naših strokovnih delavkah veliko ustvarjalne energije, nam je ponovno potrdila vzgojiteljica Metka Štehnar, katere pisateljski navdih ne miruje. Tokrat je za otroke napisala pravljico Stonoga Cica. Pri ilustracijah je sodelovala vzgojiteljica Dragica Igerc. Slikanico smo s pomočjo Občine Ravne na Koroškem izdali in jo ob svetovnem dnevu zemlje 22. 4. 2014 ob krajšem kulturnem programu podarili vsakemu otroku.¹⁰

V okviru projekta Evropski teden mobilnosti v času od 16. do 22. 9. 2014 smo se v sodelovanju z občino Ravne

na Koroškem pridružili tednu mobilnosti s sloganom Naše ulice, naše odločitve. V vrtcu smo z igro Beli zajček spodbujali trajnostno mobilnost (pešačenje, kolesarjenje, uporaba javnega prevoza...) in prispevali k zmanjševanju motoriziranega prometa v okolici vrtca.

V sklopu izvedbe prvega modula Znanje in modrost projekta Etika in vrednote smo v lokalni skupnosti izbrali vzornike, ljudi, ki jih odlikuje visoka stopnja znanja na področju, na katerem so uspešni, hkrati pa imajo tudi širino, ki je vrhuna modrih ljudi. V enoti Levi devžej je bila to Katja Jurgec Bricman, v enoti Ajda Peter Kordež in v enoti Solzice Mirko Osojnik.⁶

8. kulturni dan slovenskih vrtcev je bil izveden 5. aprila 2014 v Avditoriju Portorož. Na kulturnem dnevu je aktivno sodelovalo 56 ustvarjalcev likovne in druge umetnosti ter 48 nastopajočih skupin in solistov, zaposlenih v slovenskih vrtcih. Med njimi tudi pevski zbor vrtca Ravne na Koroškem pod vodstvom pevovodje Andreja Gorenjaka, ki se je predstavil s pesmijo DO RE MI.¹⁰

Leto 2015

Dejavnost predšolske vzgoje se izvaja v 3 enotah – 21 oddelkih – skupaj 380 otrok: Enota Solzice 10 oddelkov in 182 otrok, enota Ajda 7 oddelkov in 132 otrok in enota Levi devžej 4 oddelki in 66 otrok.⁶

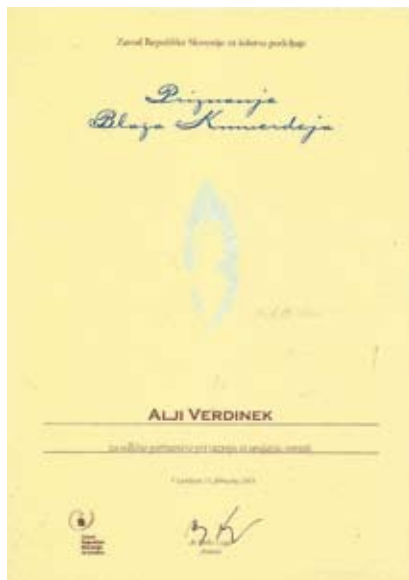
Enota Ajda na Javorniku je prava arhitekturna atrakcija v svetovnih krogih arhitektov. Projekt je bil nedavno objavljen v knjigi Facades, leksikonu Fasad švicarske založbe Braun, saj je fasada vrtca na

Čebelice v enoti Levi devžej

Javorniku prva magnetna didaktična fasada na svetu. Projekt je bil tudi na razstavi »Slovenski vrtci« v galeriji DESSA v Ljubljani februarja 2015.

Zavod RS za šolstvo je v okviru priznanj Blaža Kumerdeja podelil priznanje za izjemne dosežke pri razvoju in uvajanju novosti v vzgojno-izobraževalno prakso Alji Verdinek, svetovalni delavki v našem vrtcu (11. 2. 2015).¹⁰

Prednostna naloga je načrtovanje neposrednega vzgojnega dela glede na cilje in kompetence preko strategije opazovanja in dokumentiranja spremljati razvojne korake otrok ter tako prepoznati močna in šibka področja na podlagi razvojnih značilnosti starostnih obdobj – mejnikov v otrokovem razvoju od prvega do šestega leta.

Otrok je oseba, ki je vredna spoštovanja, je oseba, ki dela, ki razmišlja, zato sledimo notranjemu vodniku otroka. Vloga odraslih je, da mu nudimo pomoč in podporo pri razvoju njegove celovite osebnosti. Velika odgovornost odraslih je oblikovanje tako fizičnega kot psihičnega okolja za otroka, v katerem bo našel vsak posameznik dovolj vzpodbud za svoj razvoj.⁶

Viri:

- 1 Alojz Pristovnik, Razvoj predšolske vzgoje in predšolskih ustanov za vzgojo in izobraževanje v občinah na slovenskem Koroškem, 1998.
- 2 Pokrajinski arhiv Maribor (PAM), Krajevni ljudski odbor Guštanj, Vsebina 1946-1947, Škatla 2.8.
- 3 Virginija Špeš, Razvoj predšolskih ustanov in vzgoje v občini Ravne na Koroškem, Diplomsko delo 1994.
- 4 Pokrajinski arhiv Maribor (PAM), Dopis državne osnovne šole k Krajevniemu ljudskemu odboru v Guštanju, 1947, Škatla 2.8
- 5 Poslovna poročila za leta 1974, 1975, 1980
- 6 Letni načrt dela VVZ za šolska leta od 1974/75 do 1999/2000, Letni delovni načrt vrtca Ravne na Koroškem od 2000/2001 do 2014/2015.
- 7 Zbori delovnih skupnosti VVZ za šolska leta 1974/75, 1975/76, 1976/77.
- 8 Šolska kronika od 1945 do 1953, Pokrajinski arhiv Maribor.
- 9 Bilten VVE Kotlje 20 let, 2001
- 10 Šolska kronika VVZ Ravne na Koroškem s.p.o. od leta 1979 do 1988 in 1994 do 1998, Kronika vrtca Ravne na Koroškem od leta 2000 do 2015.
Ustni vir: Angelca Janežič
Fotografije od leta 1955 do 1974, arhiv vrtca.

Predstavniki Sveta vrtca v šolskem letu 2014/15:

Predsednica Sveta vrtca: Alja Verdinek

Predstavniki lokalne skupnosti: Maja Ocepek, Suzana Vodnjov in John Aleksander Jazbec

Predstavniki staršev: Vasja Žibret, Zdenka Kerbev, Katarina Lovko Kovačec

Predstavniki vrtca: Irena Satler, Erika Fužir, Simona Svetina, Maja Račnik in Mihaela Hovnik.

Predstavniki Sveta staršev:

Katarina Lovko Kovačec, Maja Gostenčnik Adamič, Tanja Lesjak, Klavdija Voler, Rebeka Kokoč, Blaženka Oblak, Helena Krejan Isak, Barbara Knez, Nataša Fajmut, Severina Đorđević, Zdenka Kerbev, Jana Jehart, Tatjana Kričej, Helena Modrej, Maruša Britovšek, Barbara Gašper, Barbara Čebulj, Tina Kovač, Mateja Osojnik in Katja Šoba.

Sodelovanje vrtca s starši in okoljem

Želja po čim bolj vsebinsko bogatem povezovanju med strokovnimi delavci, starši in okoljem, v katerem delujemo, nas je usmerjala v iskanje različnih oblik sodelovanja, preko katerega se lahko tudi starši in okolje vključujejo v vzgojno delo ter tako bogatijo naš vsakdan.

Vrtci smo ustvarjalci in povezovalci vzgoje v okolju, v katerem se nahajamo, zato smo dolžni iskati in vključevati okolje za dvig kvalitete našega poslanstva – za kulturo in vzgojo ni nikoli prezgodaj.

Leto 1967

Pet minut za novo pesmico z dirigentom Janezom Kuharjem

Leto 1968

Pustna nedelja

Leto 1970

Izlet z malimi šolarji na letališče pri Slovenj Gradcu

Leto 1972

Dan mladosti v parku – mali šolarji z vzgojiteljico Kristino Hadžiagić

Leto 1973

Testiranje malih šolarjev ob koncu šolskega leta (psiholog Edi Matvoz)

Leto 1974

Pevski zbori VVE sodelujejo ob različnih krajevnih prireditvah in proslavah. V VVE Solzice vodja M. Prašniki, VVE vodja R. Lipovšek. Lutkovne predstave VVE Solzice – 2 lutkovni predstavi za otroke, ki ne obiskujejo vrtca in za otroke nižjih razredov osnovnih šol. Zaključni izleti s starši in rekreacije na trim stezi preko leta.

Leto 1975

Razstava otroških slikanic za starše in organizacija knjižnic v vrtcu za izposojlo strokovne literature za starše, pustovanje v kraju, sodelovanje v kraju ob dnevu žena.

Ob tednu otroka VVE Solzice organizira kino predstavo za predšolske otroke v okolici Kotelj, VVE Marjetka predstavi otroške izdelke v kraju. Praznovanje novega leta organizirajo VVE v dogovoru s krajevnimi skupnostmi.

Leto 1979

VVO organizira v sodelovanju SZDL, KS, DPM in osnovnimi šolami praznovanje novega leta za vse predšolske otroke v kraju.

Lutkovna skupina vzgojiteljic VVO Ravne je uprizorila lutkovno igrico »Sapramiška« za otroke s Strojne in Kotelj.

V vzgojno delo se preko LDN vidi prioriteta na osebnem liku vzgojitelja s cilji vnašati v vzgojno delo več topline, spoštovanja otrokovi osebnosti, upoštevanja posamezne starostne stopnje otroka, preprečiti avtoritativnost vzgojiteljice in varuhinje ter vzpodbujati demokratične odnose med vzgojiteljicami in predšolskim otrokom. Predvsem je delo usmerjeno na vsebine smotrov Vzgojnega načrta SRS za predšolske otroke ter poseben poudarek na izvajanju roditeljskih sestankov.

Leto 1980

Koncert otroških pesmi pod vodstvom vzgojiteljic v Mežici in na Prevaljah. Sodelovalo je 460 otrok iz vzgojno-varstvenih enot VVO Ravne. Udeleženci so bili tudi gostje »vlakata bratstva in enotnosti.«

V okviru programa prometne vzgoje je bilo za starše organizirano predavanje namenom predstaviti potek prometne vzgoje na posamezni starostni stopnji otroka, kako vzgojiti otroka v zavestnega pešca in kakšna je vloga staršev.

V sodelovanju s koroškim zdravstvenim domom je bilo izvedeno predavanje za starše z vsebino Lepi in zdravi zobje – poudarek na prehrani (dr. M. Strahovnik) ter Kako preprečujem poškodbe in zastrupitve otrok (dr. B. Čretnik).

V tem letu smo okrepili sodelovanje z osnovnimi šolami tako, da smo organizirali skupno srečanje strokovnih delavcev OŠ in vrtca z vsebino Izvajanje zakona o vzgoji in varstvo predšolskih otrok, o uporabnosti zapisa o telesnem in duševnem razvoju otroka in o morebitnih pomanjkljivosti pri vzgojnem delu, na katere naletijo v šoli (sodelovanje na timski konferenci za sprejem šolskih novincev). Za učitelje prvih razredov je bila pripravljena razstava didaktičnih izdelkov, ki jih vzgojiteljice pripravljajo za svoje vzgojno delo.

Iz analize o izvedbah oddelčnih roditeljskih sestankov je razvidno, da je bila najvišja udeležba staršev v starejših skupinah, nižja pa v srednjih in mlajših skupinah (starejših 64,6%, v mlajših 62,4% in v srednjih 55,3%).

Leto 1981

Lutkovna skupina VVE Solzice pripravi lutkovno igrico »Škrat Kuzma dobi nagrado« pod vodstvom vzgojiteljice Angelce Janežič, s katero se predstavi na občinskem srečanju lutkovnih skupin Slovenije.

LUTKARJI SE SREČUJEJO

S prisrčno in otroško ljubko odigrano igrico Svetlane Makarovič Škrat Kuzma dobi nagrado, ki so jo pripravili otroci in lutkovna skupina iz vrtcev Solzice in Marjetka na Ravnah na Koroškem, se je v Mežiški dolini včeraj dopoldan pričelo letošnje področno srečanje lutkovnih skupin Slovenije. Na njem sodeluje deset lutkovnih skupin iz severovzhodne Slovenije s 96 sodelujočimi.

Srečanje bodo sklenili jutri dopoldan z dvema predstavama v Titovem domu na Ravnah, pohvaliti

pa je treba tudi organizacijsko plat saj bo nekaj predstav odigranih v vrtcih in osnovnih šolah, nekaj pa tudi v večjih kulturnih in drugih dvoranah v vseh večjih krajih Mežiške doline. Tako bo na svoj račun lahko prišlo zares veliko število mladih. Vse igrice bo ocenila posebna komisija, najboljše pa se bodo uvrstile na republiško srečanje. Prireditev se vklaplja tudi v letošnje Vorančeve kulturne dneve.

Na sliki je prizor s predstave Škrat Kuzma dobi nagrado. T. I.

Foto: B. Vugrinec

Ob tednu otroka

Pestro

Letošnji teden otroka poteka pod geslom Prizadeti otroci so naša skupna skrb (mednarodno leto invalidnih otrok). V Mežiški dolini, kjer imajo v Črni na Koroškem tudi zavod za delovno usposabljanje mladine, so se nanj zelo dobro pripravili, saj so prizadevne vzgojiteljice iz vzgojno-varstvene organizacije Ravne na Koroškem pripravile vrsto najrazličnejših prireditev.

V avlah upravnega splotja železarne Ravne in v skupščini občine Ravne bodo pripravili razstavo ljubkovalnih igrač, ki so jih vzgojiteljice same izdelale. Ob ogledu igrač bodo obiskovalci lahko dobili tudi posebne krojne pole, po katerih bodo doma sami izdelali nekatere igrače. V Nami na Ravnah bodo predstavili vrsto izdelkov iz naravnega materiala, da bodo starši na jesenskih sprehodih z otroki praktično uporabili nekatere izmed predstavljenih zamisli in načinov izdelave igrač.

Lutke so otrokom zelo všeč, pa zato teden otroka ne more miniti brez lutkovne predstave. Lutkovna skupina iz vzgojno-varstvene enote Mežica je pripravila igrco Svetlane Makarovič Škrat. Z njo bodo nastopili po vsej Mežiški dolini, v popoldanskem času pa bodo pripravili še predstave za otroke, ki ne hodijo v vrtec. V nekaterih vrtcih bodo pripravili piknike za otroke in starše, kjer bodo pekli jabolka in nabirali materiale za izdelavo igrač in drugih izdelkov.

Otroci iz vrtca v Črni na Koroškem bodo medse povabili gojence zavoda za delovno usposabljanje mladine iz svojega kraja in jim v svojih igralnicah pripravili posebne igralne koticke.

Zapišimo še, da so vzgojiteljice otrokom v vrtcih pripravile še vrsto drugih presenečenj — od najrazličnejših igrac, risanja po asfaltu in obiska pionirjev.

T. Ivič

Zamisli igrač

V okviru letošnjega tedna otroka so na Ravnah na Koroškem odprli razstavo, ki naj bi spodbujali starše pri izdelavi igrač za otroke. Vavilupravnega poslojpa železarne so pripravili razstavo ljubkovalnih igrač, v Nami pa so prikazane igrače, ki jih je moč izdelati iz naravnega materiala, ki ga lahko nabereimo mimogrede – med jesenskim sprehodom.

Obe razstavi so pripravile vzgojiteljice ravenske vzgojno-varstvene organizacije; vzgojiteljice pa bodo otroke v tem tednu razveselile še z drugimi prireditvami. Na naši sliki: razstava v upravnem poslojpu železarne Ravne.

Tekst in foto: T. I.

CICIBAN IN PROMET

Del letnega učno-vzgojnega načrta vzgojno-varstvene organizacije Ravne na Koroškem je tudi prometna vzgoja. Uresničujejo jo na več načinov, tako da pripravljajo razne lažje oblike kvizov, ogledajo si filme in diapozitive s tega področja, si praktično ogledajo potek prometa in drugo. Prav v teh dneh pa v vseh krajih Mežiške doline, kjer imajo vrtce, poteka poseben del prometne vzgoje, ko se cicibanom pridru-

žijo miličniki, ki jim obrazložijo, kako poteka promet in kakšno je delo miličnikov v prometu. Skupaj ustavijo tudi kakšnega voznika in preverijo, ali ima vse potrebne dokumente in opremo. Cicibanom je posebno všeč, da lahko nekateri izmed njih oblečejo del miličniške opreme (za male prometnike) in ponosno stojijo ob straži pravemu miličniku.

Foto: T. Ivč

Sodelovanje predšolskih otrok iz enote Marjetke in enote Solzice ob otvoritvi novega zdravstvenega doma na Ravnah na Koroškem

Leto 1982

4. 6. 1982 so vzgojiteljice in varuhinje VVE Kotlje, VVE Marjetka in VVE Solzice pripravile sejem živ žav.

Vzgojiteljice vrtcev Sólzice in Marjetka z Raven na Koroškem ter vrtca Kottlje so včera j na Ravnah pripravile prvi sejem Živžav, ki je zelo dobro uspel. Otroci so z ličnimi vabili, ki so jih sami izdelali, povabili starše in pripravili zanje pisan spored, od vlečenja vrvi do igre v obročih.

S posebnimi žetoni so starši in otroci lahko kupili pristrčne izdelke, ki so jih mali cicibanji med letom izdelali v vrtcu. Da je bilo veselje zares na višku, pa sta poskrbela še Jaka Sraufciger in ansambel Fantje treh dolin.

T. I.
Foto: B. Vugrinec

Cicibanov živžav

Kako lepo je, če si ciciban, pa si vendarle vsaj za en popoldan v središču pozornosti. To veselje smo lahko razbrali na obrazih cicibanov ravenških vrtcev Sólzice in Marjetka ter vrtca Kottlje, ki so konec preteklega tedna pripravili prvi sejem Živžav in nanj povabili tako starše kot svoje bratce in sestrice ter druge vrstnike.

In mamice pa očki so morali delati po navodilih svojih malčkov: vlekli so vrvi, vrteli obroče, s posebnimi žetoni kupovali izdelke svojih otrok, plesali z njimi in se drugače zabavali. In potem je prišel še priljubljeni Jaka Sraufciger, za zabavo pa so poskrbeli tudi Fantje treh dolin. Bilo je tako lepo, da več besed ni potrebnih, najraje govorijo slike, ki jih je posnela naša kamera.

T. I.
Foto: B. Vugrinec

Leto 1983

Cicibanji Mežiške doline pojejo (23.5. – 27.5.). Otroci so se z vodji pevskega zbora predstavili v Črni, na Prevaljah in na Ravnah. S svojo neposrednostjo, izvirnostjo so navdušili svoje starše in druge obiskovalce. Nastopilo je 700 otrok, njihovo petje pa je spremljal ansambel Fantje treh dolin. Prireditve si je ogledalo čez dva tisoč gledalcev.

Oblikovanje internega gradiva za vzgojiteljice, hospitacije za starše. Na področju govora so se pripravili hospitacijski nastopi za učiteljice 1. razredov, s poudarkom na glasovnih igrah. V sodelovanje je bila vključena tudi logopedinja s predavanjem »Najpogostejše govorne motnje pri otrocih«.

Leto 1984

V kraju je razstava didaktičnega materiala, ki so ga izdelale vzgojiteljice za igro otroka s starši.

V tednu pred novim letom so bile vsakodnevne aktivnosti z otroki v prostorih trgovskega podjetja Nama. Dnevno je obiskalo to prireditev okrog 100 otrok.

V maju množična prireditev z naslovom »Cicibanov popoldan« – prikaz otrokove in vzgojiteljske ustvarjalnosti. Sodelovali so vsi otroci, ki obiskujejo naše vrtce.

Ure pravljic so se izvajale 1x tedensko za otroke, ki ne obiskujejo vrtca.

Sodelovanje otrok in vzgojiteljic na sobotnem pustnem karnevalu v Kotljah

Cicibanovo popoldne v parku

Leto 1985

Ob tednu otroka plakati, otroške risbe, razstava izdelkov v avli železarne in občinski stavbi.

Kviz o prometni vzgoji za otroke vrtca in izven.

V KS priprava programa pričakovanja dedka Mraza in novega leta, prodaja čestitk (ŽR, občina, Merx, KZD in starši). Pustna povorka po Čečovju in ples za otroke pred hotelom Merx. Ob 8. marcu obisk in voščilo ostarelim ženam v kraju.

25. maj – dan mladosti – shod in nastop vseh skupin pred hotelom Merx s štafeto palico.

Srednje skupine vrtca in vzgojiteljice so se povezale s taborniško organizacijo.

Sodelovanje otrok na prireditvi v počastitev 40-letnice zadnjih bojev Poljana 1985 z gibalno ritmično točko »otroci sveta«.

Leto 1986

Organiziranje delovnih akcij pri urejanju okolja z vključevanjem staršev. Predavanje za starše na temo »Adaptacija otrok, sanitarno-higienski režim v jaslích« in »Otrok na prehodu iz predšolskega v šolsko obdobje«.

Cicibani Mežiške doline pojo 6. 6. 1986 v športni hali OŠ Prežihovega Voranca.

Leto 1987

Organizacija tekmovalnih in rajalnih iger v počastitev dneva mladosti.

Čestitke prvošolcev ob sprejemu v Pionirsko organizacijo (Mira Planko in Darinka Ban).

Čestitamo delovnim organizacijam v KS.

Vojaki iz obmejne karavle Holmec obiščejo otroke v vrtcu.

V oddelkih od 5 do 7 let se otroci vključijo v Pionirsko hranilnico (Olga Kotnik).

Otroška delavnica za otroke, ki ne obiskujejo vrtca – izdelava daril ob novem letu.

Ob dnevu mladosti sprehod skozi kraj z baloni in vetrnicami. Povezovanje VVE Javornik s KS in OŠ Koroški jeklarji z namenom ohraniti bolj urejeno in čistejšo okolico.

Sodelovanje pri praznovanju dedka Mraza v kraju.

Leto 1990

Sodelovanje pevskih zborov enot vrtca Ravne na proslavah v KS. Otroci so se preko leta vključevali glede na interes in sposobnost v različne dopolnilne oblike dela, ki so v vseh enotah potekale 1x tedensko. Vzgojiteljice, ki so izvajale te dejavnosti, so jih individualno načrtovale in se tudi dodatno izobraževale. Vsebine so bile: rišemo, pojemo, plešemo, raziskujemo, potapljamo, merimo, ustvarjamo, potujemo, kuhamo, pečemo, kiparimo.

Leto 1991

Prostor, namenjen za igro otrok, se dopolnjuje s koticiki, ki se prenašajo na hodnike (frizerski, kuharski, likovne delavnice). Stalna oblika povezovanja dela med oddelki vsakih 14 dni. Gibalno plesne dejavnosti (Gabrijela Krivograd, Olga Lesjak), likovna delavnica – atelje (Mira Planko, Olga Kotnik, Dragica Igerc), praznovanje pomladi – Očka, mamica, igrajva se (Cvetka Žibret).

Leto 1992

Sodelujemo z blagovnico Nama – razstavljamo naše izdelke, sodelujemo na prireditvah, žrebanjih, degustacijah. Izhodišče za delo v oddelku je igra, ki na podlagi izkušenj vsebuje elemente, ki ponujajo otrokom možnost učenja, ugotavljanja, preverjanja. Poudarek je na ustvarjalnosti otrok.

Leto 1993

Skupaj s starši smo praznovali teden otroka, dedka Mraza, pust, 8. marec, materinski dan, konec šolskega leta. Vsa ta sodelovanja so bila predstavljena preko Koroškega radia »Odperta vrata« z voditeljico-vzgojiteljico Mojco Prašnički. O uspelem oz. včasih tudi neuspelem delu s starši so se vzgojiteljice predstavile v Fužinarju z razmišljanjem »Starši – pomagati smo vam želeli«.

Leto 1994

Sodelovanje z OŠ v občini Ravne na Koroškem. Medsebojni obiski otrok prvih razredov in malih šolarjev v vrtcu.

Vzgojiteljice in varuhinje pridno pletejo, kvačkajo, šivajo, pri tem pomagajo tudi starši, babice, da se v tem letu popestrijo kotički za igro, dom in dramatizacijo.

Poudarek je bil tudi na urejanju okolice vrtca. Za starše je organizirana okrogla miza na temo Nove vsebine, metode in oblike predšolske vzgoje.

Leto 1995

Mesec december je čas pričakovanja dedka Mraza. S sodelovanjem staršev pri igri Muca Copatarica smo otroke prijetno presenetili.

Ob zaključku šolskega leta druženje otrok in staršev na igrišču enote Solzice

Leto 1996

Druženje otrok prvih razredov OŠ Prežihov Voranc v enoti Marjetka

Ob tednu požarne varnosti otroci obiščejo gasilce.

Izlet z vlakcem – traktorjem, ki je otroke vrtca popeljal do Prevalj in nazaj.

Zimske igre s starši na snegu

Prezumi to kti za novo sezono je bil bljub
 trena JANUAR postal z zimskimi športi na snegu.
 Tekmovali smo za Zlato sovček. Vablil vas
 je Koroški Dejan.

KARŠNA BELINA
 IN MODRINA, NA
 SREDINI PA
 DEJAN IN DENNIS

Leto 1997

Na pobudo L. Suhodolčana izvedba lutkovne delavnice v koroškem muzeju na Ravnah, ki je potekala ves teden v popoldanskem času pod vodstvom Mojce Prašnički, Mojce Šipek in Mire Planko.

Družinsko srečanje ob materinskem dnevu v enoti Marjetka

Sodelovanje s policijo

V sodelovanju z OŠ in KS s skupno akcijo s starši poskrbimo za čim bolj prijazno, lepo in zdravo okolje enote Kotlje.

Aprila smo v sliki, besedi in pesmi popestrili proslavo ob svetovnem dnevu zdravja v zdravstvenem domu na Ravnah pod vodstvom Mire Planko.

Leto 1998

Zaključna prireditev – koncert pevskih zborov vseh enot.

Decembra so otroci vsem krajanom z voščilnicami, ki so jih ustvarili sami, voščili lepe praznike in jih prijetno razveselili, na CATV pa pripravili decembrsko dogajanje v vrtcu.

V enoti Kotlje so 20. 6. 1998 imeli družinski pohod na Uršljo goro.

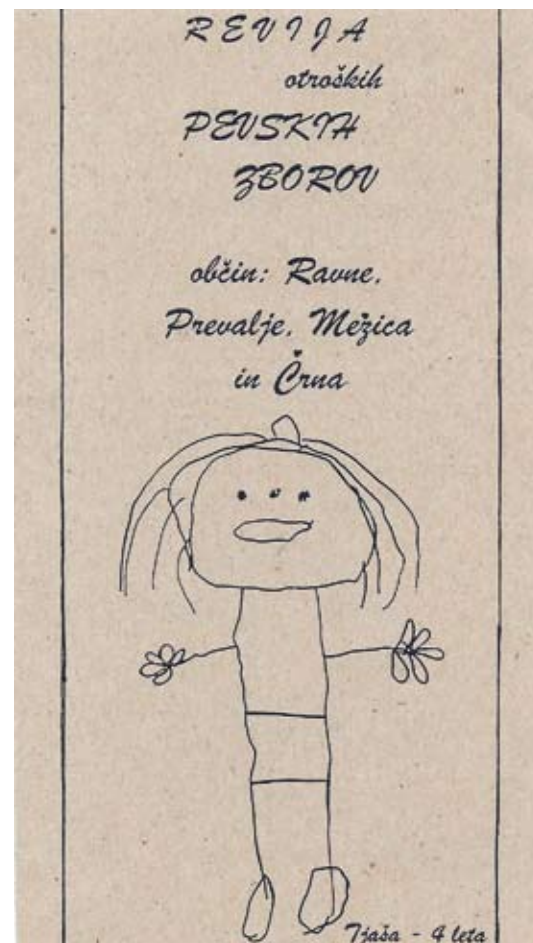

Sodelovanje pevskih zborov enot vrtca Ravne na Koroškem na pevski reviji Ciciban poje v Rogaški Slatini

Leto 1999

Pevska revija na Prevaljah, spremljava ansambla Fantje treh dolin, prireditev pa je povezovala Mojca Prašnički.

V študijski knjižnici dr. Franca Sušnika predstavitev knjige »Majhni, ali res?« avtorice Mirjam Senica, pedagoške svetovalke ZRSŠ OE Slovenj Gradec za predšolsko vzgojo.

Na pobudo in v sodelovanju četrtna skupnosti Čečovje se je iz pozabe obudila »starka zima«, ki so jo spretno vzgojiteljice naredile v enoti Solzice, na pustni torek pa skupaj z otroki, starši in krajani

pospremili na zadnjo pot ter jo pred hotelom Merx na Čečovju zažgali – »Naj se zima poslovi, sneg čim prej skopni«.

Tako lepa in mogočva je bila ...

Leto 2000

Oktober ob tednu otroka z geslom: Živimo zdravo za zabavo. Srečanje vseh treh enot v grajskem parku. Za zabavo je poskrbel glasbenik Damjan Zih.

Revija otroških pevskih zborov vrtca Ravne na Koroškem (enote Solzice, Marjetka, Javornik in Kotlje).

Dedek Mraz v kulturnem domu v Kotljah

Sodelovanje otrok v študijski knjižnici Ravne ob izdaji knjige vzgojiteljice Metke Šteharinik Nagajivi veter.

Leto 2001

5. 6. 2001 je pred Namo Ravne potekala skupna prireditev z OŠ Prežihov Voranc in OŠ Koroški jeklarji – »Veselo v poletje«.

Folklorna skupina Pobi in dečve iz enote Solzice so se predstavili na regijskem tekmovanju v Vuzenici in zasedli 1. mesto. To jih je uvrstilo na republiško tekmovanje (1. 6. 2001), ki je potekalo v športni dvorani OŠ Prežihovega Voranca na Ravna, kjer sicer niso podeljevali nagrad, ampak le diplome in pohvale. Eno izmed teh je prejela tudi folklorna skupina Pobi in dečve iz enote Solzice.

Revija pevskih zborov – Pojem, plešem (30. 6. 2001), že 25 let sodelovanja s Fantih treh dolin

Enota Marjetka in Solzice: Pustovanje v sodelovanju s KS Trg in Čečovje.

V enoti Kotlje so skupaj s starši postavili snežno vas in sodelovali v pustnem karnevalu, sodelovali so na občinskem prazniku s pesmijo V pomlad.

Teden otroka: Otroški živ žav za otroke vrtca in tudi tiste, ki ne obiskujejo vrtca pred trgovino Žagar na Čečovju – zabava z Romano Kranjčan in čarodejem Gregorjem, družbo pa sta delala tudi Spidi in Gogi. Županja I. Klančnik je vrtcu podarila knjigo »Slovenske pravljice«.

Obisk z Japonske. Obiskala nas je družina z deklico Nahoko Močizuki, staro 5 let. Želeli so si ogledati vrtec v Sloveniji. Obisk je bil posnet tudi za CATV in bil predvajan. Družina je bila na obisku pri prijateljih, ki živijo v bližini enote Kotlje, njihova deklica pa obiskuje enoto v Kotljah.

Leto 2002

Ustanovitev dramske skupine strokovnih delavk vrtca Ravne – Nagajivčki in pevskega zbora pod vodstvom Urške Vezovnik in predstavitev na zaključni prireditvi v kulturnem domu na Ravnaŕi.

Ob občinskem prazniku z naslovom » S pesmijo in plesom v pomlad« so sodelovali otroci vzgojiteljic I. Satler in E. Dobnik s plesno točko Rasla je jelka in deklamacijo Metuljček cekinček.

Pustni karneval v Kotljah – udeležile so se ga zaposlene v enoti Kotlje.

Izvede se predavanje za starše – zdrava prehrana.

Obisk peke kostarja

Leto 2003

Vse pesmice, ki so se jih otroci učili na pevskem zboru, so razveseljevale na številnih prireditvah, praznikih.

Aprila 2003 je folklorna skupina z vzgojiteljicama O. Kotnik in M. Prekrški s plesom Ringa raja nastopila v Titovem domu na Ravnah ob zaključni prireditvi in se uvrstila na območno srečanje otroških folklornih skupin v Vuzenici.

Otroci vzg. I. Satler nastopali v kulturnem domu ob občinskem prazniku.

Predstavitve decembrskih dejavnosti vseh enot vrtca Ravne na Koroškem na CATV.

Teden otroka: Pred trgovino Tuš – otroci, starši s čarodejem in lutkovno skupino z igrico Maček Muri.

Izlet otrok enote Marjetka z vlakom v Maribor.

Leto 2004

V enoti Kotlje so urejali okolico vrtca – cvetlične gredice – skupaj otroci, zaposleni in starši. Razstava izdelkov otrok ob zaključku projekta Knjigobube 20.5.2003. Sodelovali smo na pustnem karnevalu.

V enoti Ajda so izvedli srečanje s starši – nočni pohod z baklami do ribnika na Brđinjah.

Pevska revija – otroci vrtca Ravne pojo.

Leto 2005

12. 12. 2005 – 16. 1. 2006 sodelovanje z muzejem Ravne pri pripravi razstavnega prostora, v katerem so otroci predstavljali – razstavljali svoje izdelke, voščilnice, risbe, krasili božično drevo z okraski, ki so jih sami pripravili. Druženja vseh skupin vrtca so potekala v tem času vsak dan skozi pesem, pogovor in skupno igro.

15. 12. 2005 organiziran novoletni koncert na OŠ Prežihov Voranc s pevskim zborom otrok iz enote Solzice pod vodstvom Darinke Ban. Sodeloval je mladinski pihalni orkester, mlada violinistka Neža Brec.

V mesecu decembru so si otroci ogledali lutkovne predstave učencev OŠ Koroški jeklarji in Prežihov Voranc.

Enota Ajda organizira izlet otrok in staršev z vlakom v Maribor, kjer so si ogledali lutkovno predstavo Pika Nogavička.

Obisk otrok iz OŠ Juričevega Drejčka v vrtcu Ravne na Koroškem z nastopom dramatizacije.

V mesecu januarju predavanje Helene Pavlič – Skrb za zdravje in zdravo prehrano.

V tednu vseživljenjskega učenja 17. 10. 2005 – 23. 10. 2005 se je skupina otrok z M. Prašnički in M. Rožen v okviru medgeneracijskega druženja srečala s skupino starejših »Solzic« in skupino »Sončnic« iz Celja, kjer si ogledali prenovljen grad, knjižnice in likovni salon na Ravnah.

Srečanje upokojenk vrtca.

ČIČI, ČIČI, ČIČI – PHU,
GLEJTE VLAK JE TU!
KARTE SI KUPIMO
IN TAKOJ VSTOPIMO.

Zadeva: IZLET V MARIBOR

V torek, 20.05.2008 je nastopil dan, ki smo ga vsi težko pričakovali. Na izlet smo se pripravljali kar nekaj časa in se o njem veliko pogovarjali.

Zbrali smo se na železniški postaji na Ravnah, razdelili karte in vsi nestrno čakali na prihod vlaka. Peljali smo se s pravim velikim vlakom. Izstopili smo v mestu Maribor in pot nadaljevali peš do Lutkovnega gledališča v Mariboru, kjer smo si ogledali lutkovno predstavo Pika Nogavička.

Po predstavi smo imeli nekaj prostega časa in ob 14.30 uri zopet nestrno čakali na odhod vlaka proti domu. Vzdušje na vlaku je bilo prijetno, veselo in razigrano, tako da je vožnja domov prehitro minila.

Potovalo je 124 oseb (otroci, starši oziroma spremljevalci), ter vzgojiteljice Metka, Irena, Marija in Mateja.

Kljub slabemu vremenu, smo se trudili, da je ta izlet pustil v nas posebno doživetje in lepe spomine na vrtec.

Mateja Hovnik

V okviru dneva Zemlje spoznavamo svet, sadimo drevesa, čistimo okolico vrtca.

Na zadnji oktobrski nedelji so ob krajevnem prazniku Kotelj sodelovali otroci enote Kotlje pod vodstvom vzgojiteljic V. Dolinšek in M. Štekl.

Leto 2006

Junija zaključna prireditev za otroke v športni dvorani pri OŠ Prežihov Voranc z Romano Kranjčan in plesno skupino Miki.

Ob dnevu upokojencev so v glasbenem domu priredili srečanje, kjer so sodelovali otroci folklorne skupine Kratkohlačniki z vzgojiteljicama M. Štefarnik in M. Klančnik.

V enoti Solzice so obudili »tetko jesen«.

Obisk prvošolcev iz OŠ Koroški jeklarji z vzgojiteljico M. Šipek.

19. 12. 2006 smo se otroci iz enote Solzice zbrali v športni dvorani pri OŠ Prežihov Voranc. Popestrili so program »Veliki in mali« Folklorne skupine KD Prežihov Voranc pod vodstvom T. in P. Šumnik.

Enota Levi devžej: Z likovnimi izdelki na vsebino »Dedek in babica ter naše skupno preživetje prostega časa« so v okviru Zveze za kulturo Slovenije iz Ljubljane sodelovali na festivalu za tretje življenjsko obdobje.

Ob tednu otroka sta otroke enote Kotlje obiskala župan Maksimiljan Večko in predstavnik za družbene dejavnosti v občini Ravne na Koroškem M. Rozman.

Občane – lastnike kužkov poprosimo, da skrbijo za čistočo površin, na katerih se igrajo otroci.

Leto 2007

Februarja steče projekt »Stopinje v snegu« v sodelovanju z muzejem – (L. Suhodolčan in D. Hudrap). Iz vrtca aktivno sodelujeta Olga Lesjak in Alja Lužnik. Zaključek projekta je prireditev S kamenčki sreče gradimo prijateljstvo.

Pust v enoti Solzice – spreved otroških pustnih šem po Čečovju ter sežig babice Zime pred trgovskim centrom v sodelovanju sturističnim društvom Ravne na Koroškem.

21. aprila v sklopu dneva Zemlje so se delavke vrtca iz vseh treh enot pridružile delovni akciji Očistimo grajski park, kamor z otroki redno odhajamo na sprehode. Pobudnik akcije je bil podžupan P. Oder.

14. 6. 2007 je v športni dvorani OŠ Prežihovega Voranca zaključek šolskega leta »Sonce se smeje«. Za spremljavo pevskim zborom so poskrbeli očetje, glasbeniki »odlični hišni ansambel« v sestavi L. Brec, A. Buhtvald, B. Peter, M. Kamnik, B. Pavlinec.

Medgeneracijsko druženje – obisk otrok in vzgojiteljic v domu starejših na Prevaljah.

Čakalnico zdravstvenega doma na Ravnah z otroškimi izdelki ureja vzgojiteljica P. Paškvan.

Udeležba otrok iz enote Ajda na športnem popoldnevu v sklopu tedna športa v mesecu maju.

2. 12. 2007– sodelovanje z zvezo za tehnično kulturo Slovenije na Festivalu za III. življenjsko obdobje (M. Prašnički, M. Rožen, ravnateljica, org. vodja in skupina Solzic za samopomoč).

Predavanje za starše – Ljubezem in skrb sta naša največja odgovornost.

Predavanje za starše N. Mandl – Pomen prehrane in gibanja za predšolskega otroka.

Lunino kraljestvo za občinske moze

Otroci ravnanskega vrtca Solzice so tamkajšnjim občinskim mozev v prvi mestni hiši zaigrali predstavo Lunino kraljestvo in jim razložili otrobo v novem letu. V tem tednu bo otroke obiskal tudi dedek Maza in jih obdaril, ogledali so si novoletni koncert, vrtilo kraljestvo, si ogledali karkovno predstavo in počeli še marsikaj zanimivega. (9)

Otroci ravnanskega vrtca enote Solzice so ob novem letu zaigrali predstavo Lunino kraljestvo v mestni hiši občine Ravne na Koroškem.

Leto 2008

Novembra 2008 razstava fotografij, posnetkov in dejavnosti v okviru projekta Šege in običaji na Koroškem v prostorih TIC-a.

Medeni zajtrk s čebelarji – 21. 11. 2008.

Interesne delavnice za otroke, ki ne obiskujejo vrtca.

V likovnem salonu pod mentorstvom in vodjo prireditve M. Šteharinik razstava na temo Državljska vzgoja – Gradimo mesto.

Ustvarjalne delavnice skupaj s starši – izdelava maskote Petra Nosa.

Predstavitve enote v kulturnem domu 22. 4. 2008 »Mi plešemo in pojemo« – zborovodkinja Mateja Hovnik.

Enota Levi devžej sodeluje ob 100. obletnici OŠ Kotlje.

Ob tednu športa na Ravnah (I. Kert, S. Svetina, M. Klančnik, I. Satler, M. Šteharinik, M. Hovnik in Š. Bačač) – TVD Partizan.

Maja je bila zaključna razstava v muzeju v okviru projekta Državljska vzgoja – Tu sem doma. Nagovorili so nas župan T. Rožen, S. Javornik in predstavnik mreže vrtcev in šol ŠR M. Soldač.

Ob tednu otroka smo organizirali skupno druženje vseh treh enot, v enoti Ajda, katerega smo poimenovali: Mavrično popotovanje. Letos je potekalo pod geslom: »Nekoga moraš imeti rad«.

Leto 2009

22. 4. 2009 obisk župana T. Rožena in predstavnikov društva Jasa (M. Jamnik in A. Sam). Vsi otroci vrtca

Ravne na Koroškem so prejeli slikanico pisateljice Neže Maurer: *Ti si moje srce*. Ob tem dogodku smo v vsaki enoti posadili lipo, ki je simbol našega mesta.

Delavnica za starše pod vodstvom H. Pavlič – “priprava brezmesnih jedi in kako smo kuhali včasih”.

V okviru projekta Turizem otroci vrtca Prevalje z vzgojiteljico Sonjo Kamnik obiščejo otroke enote Ajda (M. Šteharnik in M. Hovnik).

Enota Ajda 26. 3. 2009 v kulturnem domu predstavi projekt *Vesolje je nad tabo – odkrij ga*.

Vesolje je nad teboj - odkrij ga!

Razstava otroških izdelkov v okviru projekta Turizem v Ljubljani (M. Šteharnik, D. Igerc)

V dnevnem centru imamo prijatelje.

Obisk ljudskih godcev.

Izvedba srečanja za mamice in babice v sodelovanju z OŠ Koroški jeklarji v kulturnem domu v Kotljah.

19. 6. 2009 podelitev nagrad otrokom, ki so sodelovali na likovnem natečaju Škrati v otroškem svetu – med deset najboljših je bila uvrščena risba O. Rožej iz enote Levi devžej.

6. 10. 2009 Mavrično popotovanje v enoti Levi devžej z geslom: "Otroku v korist - naše osnovno vodilo".

V enoti Levi devžej so v decembru izvedli skupno božično-novoletno praznovanje z OŠ Koroški jeklarji.

Enota Solzice – Tradicionalni pustni sprevod po Čečovju in sežig »starke zime«.

TEDEN OTROKA-OTROKOVE KORISTI!

SPOŠTOVANI STARŠI IN OTROCI!

Vabimo vas na tradicionalno prireditev **Mavrično popotovanje**, v torek 6.10.2009 ob 16 uri pred enoto **Levi devžej** v Kotlje.

Odrasli in otroci različnih generacij bomo skupaj ustvarjali v zanimivih delavnicah.

Naši kuharji vam bodo postregli z toplimi napitki, suhim sadjem in jesenskimi dobrotami.

Strokovne delavke bodo pripravile pestre delavnice, v katerih boste lahko dali vaši domišljiji pristo pot.

Turistično društvo in Damjan Zih bodo poskrbeli za ozvočenje in dobro malico.

Na mavrično popotovanje smo povabili:

- glasbeni vrtec«Direndaja»
- Malčkov šport
- Plesno šolo Taras
- skupino za samopomoč«Velike Solzice»
- otroke iz CUDV- dnevno varstvenega centra Ravne
- društvo Sožitje

Pridite in nas z vašim obiskom razveselite.

V primeru dežja, prireditve odpade.

19. 3. 2009 in 9. 4. 2009 se v kulturnem domu staršem in krajanom predstavijo otroci enote Solzice. Dramatizacija Kdo je napravil Vidku srajčico (C. Jelen, M. Klančnik, L. Večko), pevski zbor (D. Ban), rajalne igre in deklamacije (C. Žibret, Š. Bakač, F. Šteharinik, A. Nerač Rožej, I. Franc, S. Štriker).

Leto 2010

Že nekaj let poteka druženje otrok, staršev in zaposlenih, imenovano Mavrično popotovanje, ki je v tem letu potekalo v enoti Solzice z geslom: Mediji za bogatejšo otroštvo.

Mavrično popotovanje ravnenskih malčkov

iz koruznih storžev nastajajo koruzne punčke. (Andreja Cibron Kodrinj)

Ob tednu otroka so v Vrtni Ravne na Koroškem že tretje leto zapored pripravili Mavrično popotovanje, na katerega so povabili vseh 436 predšolskih otrok od prvega do šestega leta, od katerih jih je večina (87 odstotkov) vključena v vrtčevsko varstvo v 19 oddelkih. Prireditev z ustvarjalnimi delavnicami je namenjena druženju, je povedala ravnateljica Marija Meh. Otrokom in njihovim staršem so lep popoldan, tokrat v enoti Solzice, poleg vzgojiteljic pripravili še društvo Sožitje, Dnevni center Ravne, Malčkov šport, Plesna šola Taras, Glasbeni vrtec Dirednaš, Turistično društvo Ravne na Koroškem ter glasbenika Vera Trafela in Andrej Gorenjak. (a2b)

Za otroke v starosti od 5 do 6 let je organiziran program prometne vzgoje za najmlajše (Kolesarčki). Postavljeni so v vlogo voznika štirikolesnika na nožni pogon in doživljajo dogodke, kot jih opaža in zaznava voznik v pravem prometu. Postavljeni so tudi v vlogo pešca, ki mora pravilno prečkati prometno cestišče na poligonu.

Aprila se izvede predstavitev projekta Kdo se skriva v mavrici v kulturnem domu na Ravnah pod vodstvom M. Ocepek.

Dan vrtnca junij 2010 s predstavitvijo projektov v letu 2009/10 in bogatim kulturnim programom.

NOVICE

DAN VRTCA RAVNE

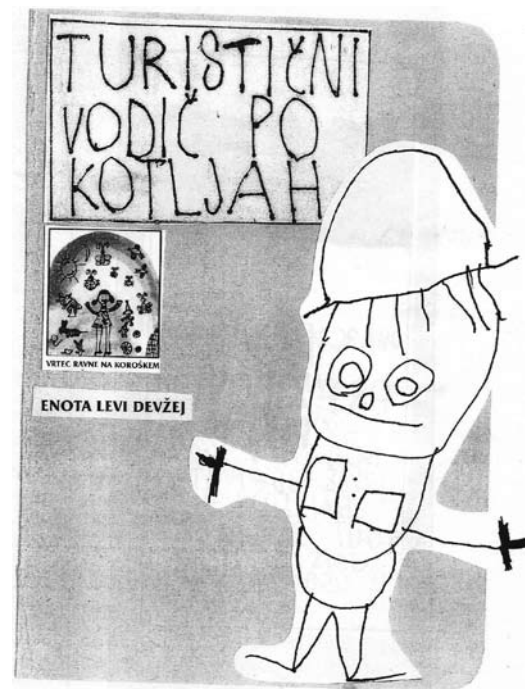
Vrtec Ravne na Koroškem je pred Mestno hišo pripravil predstavitev projektov, ki so se v šolskem letu 2009/2010 dogajali v vseh treh enotah vrtca. Predstavile so se skupine iz enote Solzica, Ajda in Levi devžej. Kar deset zanimivih projektov se je odvijalo v tem šolskem letu: Kakovost za prihodnost vzgoje in uobraževanja, Vzgoja za enake možnosti spolov, Kulturno zlahtenje najmlajših, Železarna Ravne skozi čas in otroške oči, Zdravje v vrtcu, Bralna značka Petra Nosa, Sege in običaji na Koroškem, Projekt Gozd, Turistični vodnik po Kotljah skozi otroške oči, Ž roko v roki – veliki in mali, Poleg zanimivih vsebin in pestre predstavitve vseh programov smo lahko prisluhnili tudi vzgojiteljicam, ki so se predstavile z igranjem kitare, pod vodstvom Maje Očepik. Program je vodila Špela Šavc, z glasbo ga je popestrila Vera Trafela, ki je skupaj z otroki prepevala, in Špela Štriker na harmoniki. Vse navzoče sta pozdravila župan mag. Tomaž Rožen in ravnateljica Vrtca Ravne ga. Marija Meh. Za najmlajše so organizirali različne delavnice, kjer so se lahko igrali in ustvarjali. Ob zaključku prijetnega dopoldneva pa se jim je pridružil cirkus »Naj Zares« in jih popejtal v čudežni svet domišljije in čarovnije.

V okviru projekta se je enota Levi devžej predstavila z izdajo Turističnega vodiča po Kotljah, ki je nastal s skupnim sodelovanjem otrok in odraslih.

Sodelovali smo v vseslovenski čistilni akciji »Očistimo gozd v enem dnevu«.

Javljanje v eter Koroškega radia 18. 11. 2010 – novinarka Koroškega Radia V. Zdovc je izvedla intervju z otroki na temo politika.

Leto 2011

6. 10. 2011 smo v enoti Ajda izpeljali že 4. prireditev vrtca, Mavrično popotovanje, ob tednu otroka pod geslom: Pojdiva s knjigo v svet.

PRVA STRAN - NOVICE

SLOVO OD STARKE ZIME

Pust je čas, ki se ga najbolj veselijo otroci, saj se na ta dan lahko našemu v maskare. Običaj izhaja iz pradavnine, ko so naši predniki verovali, da bodo na ta način pregnali zimo in priklicali pomlad.

Turistično društvo Ravne na Koroškem skupaj z Vrtcem Ravne že leta do sedaj na pustni torek organizira prireditev »Slovo od starke zime«. Nagajivi, igrivi in razigran pust je zbral otroke pred enoto Solzice, od koder je krenila in se vila povorka nasmehanih in prešernih pustnih šem po Čočovju skupaj z stariko zimo. Pridružili so se jim tudi babice, dedki, starši in drugi občani. Ob prepevanju pesmic so se sprehodili naokoli in razveseljevali mimoidoče. Številni klovni, Pike Nogavičke, gusarji, levčki, princeske, čebelice, pikapolonice, zdravniki in številne druge maske so se vrnili nazaj na dvorišče vrtca, kjer so gasilci veliko stariko Zimo, ki so jo izdelali otroci skupaj z vzgojiteljicami vrtca, zakurili.

Med pustnim rajanjem in prepevanjem pesmic so se poslovili od velike starke Zime ter poskušali priklicati sonce, rožice, metuljčke, čebelice in pomlad. Ves čas pa jih je na harmoniki spremljala Špeka Striker, učenka osmega razreda OŠ Prežinovega Vranca.

Da pa je bilo veselje še večje, so se pogostili z velikimi »pocukranimi krapci«.

Slovo od starke zime.

Dobrodelna akcija – Pomagajmo prijateljem– pod vodstvom gospoda B. Iršiča. Otroci OŠ so podarjali svoje igrače – kar nekaj jih je bilo podarjenih tudi našemu vrtcu.

PRVA STRAN - NOVICE

OČISTIMO OTROKOM POT V VRTEC SOLZICE

Ravenski taborniki Roda Koroških Jektarjev, ravenski skavti stega Črni Panter - Koroška 2 in društvo Sožitje Mežiške doline so organizirali zelo lepo in veliko dobro delo – uredili so namreč otrokom pot v vrtec – »pot v prihodnost« so jo poimenovali udeleženci akcije.

Šestindvajset tabornikov, štirinajst skavtov in deset članov društva Sožitje je na prelepo majsko jutro združilo moči in očistilo breg pod naseljem Čečovje, pokosilo travo, pobarvalo ograjo, ki vodi ob poti v ravenski vrtec Solzice, skratka uredilo pot in okolico do vrtca. V akciji so sodelovali tako najmlajši člani kot tisti malo starejši, skratka bila je prava medgeneracijska akcija. Veselo so poprijeli za številno orodje od čopičev, do grabel, metel ... Barvali, pometali, kosili in pobirali so smeti, hkrati pa se ob pridnem delu tudi družili. Predvsem pa so pokazali, kako malo je potrebno, da se naredi res dobro in koristno delo.

V začetku njihove humanitarne akcije jih je pozdravila ravnateljica Marja Meh in jim že na začetku akcije podala prijetno zahvalo ter izrazila željo po več iniciativah take vrste akcij v našem kraju.

Akcija predstavlja izredno pomemben korak še posebej za ravenske tabornike in skavte, saj so podpisali prvi list sodelovanja v njihovi zgodovini.

Akcija je uspela več kot odlično, uro po koncu pa je pričelo še deževati – zemlja po dežju obrodí in vsi sodelujoči taborniki, skavti in člani društva Sožitja so povedali, da upajo, da bo obrodilo tudi njihovo sodelovanje v prihodnje.

Skratka akcija »Očistimo otrokom pot v vrtec Solzice« bo verjetno pričarala nasmehlek na obraz marsikateremu staršu in otroku, ki jo bo prehodil do Vrtca Solzice. Predvsem pa bo tudi opozorila, kako pomembno je ohranjati naše okolje, pobirati smeti oziroma jih ne odmetavati tam, kamor ne sodijo.

Očistimo otrokom pot do enote Solzice.

Otroci skupin C. Jelen in I. Satler so se udeležili mednarodnega festivala na Muti – Igraj se z mano.

Sodelovanje z ALP Peco informacijska točka – (Š. Bakač, S. Škrbot) Popotovanje po Evropi, ki z interaktivno predstavo popeljejo otroke okoli sveta.

18. 11. 2011 smo v vseh enotah vrtca pripravili tradicionalni slovenski zajtrk (črn kruh, maslo, med, mleko, jabolko). Obiskali so nas čebelarji in župan Tomaž Rožen.

Eko dan vrtca Ravne na Koroškem v grajskem parku. Predstavitev dela v šolskem letu, katerega smo obogatili z ustvarjalnostjo otrok in strokovnih delavk ter s ponudbo različnih materialov popestrili učno okolje s področja ekologije.

NEPOZABNO GLASBENO DOŽIVETJE V VRTCU RAVNE NA KOROŠKEM, ENOTA SOLZICE

V enoti Solzice je že drugo leto zapored na povabilo organizatorke kulturnih prireditev vzgojiteljice Franje Strihamik najmlajše ravneseljeval Dušan Striker, učitelj na Glasbeni šoli Ravne na Koroškem. Predstavil jim je kar nekaj glasbenih instrumentov, ki jih tudi sam poučuje na glasbeni šoli. Predstavitev svojega dela, instrumentov in igranje nanje je izpeljal ob pomoči svojih treh učencev. Uklenka Sara Sreber je otrokom predstavila prečno flavto, Pia Buhrwald saksofon in Bine Brez klarinet. Najbolj so bili čudovitih zvokov iz glasbil deležni najmlajši otroci v enoti Solzice. Zaigrali so jim nekaj njim že znanih pesmic: Ringja raja in Biba kere. Nato so svoje znanje igranja predstavili še starejšim otrokom. Otroci so bili nad igranjem očarani, ob igranju so pristo sodelovali, veselo prepevali, ploskali ter aktivno sodelovali pri odgovorih na vprašanja, ki jih je zastavljali glasbenik Dušan Striker. Otroci so imeli ta dan možnost videti in spoznati instrumente ter prisluhniti njihovem zvokom. Mladi glasbeniki so igrali, otroci iz vrtca pa so jih spremljali in prepevali ob njim že poznanih pesmicah. Pri starejših so skupaj zložile pesmi: Čuk se je oženil, Na planincih, Jager pa jager, Barčica po morju plava in druge. Ob zaključku pa so vsi trije mladi glasbeniki zaigrali skupaj nam vsim zelo ljubo pesem Pi nas na Koroškem. Otroci so se imeli lepo, kar je bilo videti v njihovih obeh, ki so kar žarele od veselja. Tako so tudi najmlajši krajan občine Ravne na Koroškem pomelknili kulturi. Predvsem pa v vrtcu zelo radi povabijo zunanje sodelavce in s tem omogočijo in nudijo otrokom čim več možnosti, da so deležni pestrih in različnih predstavitev, prireditev ter dejavnosti, ki otrokom largo kulturno obzore in imajo možnost zisknega sodelovanja pri tem. Tako je povedala vzgojiteljica in organizatorica prireditve Franja Strihamik.

Pomežik kulturi

EKO DAN VRTCA RAVNE

SOBOTA, 11. JUNIJ 2011,
OB 9.30 URE
PARK RAVNE NA KOROŠKEM

Darovali čes nos zapoje z izdelanimi prizori in doživeti, ki otupje ntrakove ustvarjalne sile in zavrgo razvoj čutil. Kot primatež eno v letošnjem šolskem letu naše delo obogatili z ustvarjalnostjo otrok in strokovnih delavk, ter s ponudbo različnih materialov obogatili učno okolje s področja ekologije. Nastale so številne igre in igre za male in velike.

Vabljeni!

V primeru dežja prereditev odpade!

Nova kolekcija ponudb izrazne izob individualnih idej. Noste jih lahko skupaj, saj so tako so. Prstan iz zlata s CZ št.

Leto 2012

Že 5. tradicionalno Mavrično popotovanje ob tednu otroka z geslom: **RADOSTI IN STISKE ODRAŠČANJA** v enoti Levi devžej. Gibajmo se skupaj z otroki. Naj bo otrokovo gibanje združeno z našo ljubeznijo in veselimi doživetji skupne bližine, da bomo lažje premagovali stiske odraščanja in se radostili skupnih uspehov.

Obisk Štavnarije 27. 9. 2012 (M. Klančnik, S. Ropič) in ogled razstave *Mati fabrika*, ki jo je pripravil Koroški pokrajinski muzej. Otroci so spoznali delo in življenje železarjev v preteklosti. Videli so maketo mesta Ravne na Koroškem v preteklosti in danes. Z udarjanjem magnetov na veliko železno ploščo pa so pričarali hrup, ki je v obratih železarne Ravne še danes prisoten.

V okviru festivala *Povodni mož*, ki se je odvijal pred OŠ Prežihov Voranc 19. 6. 2012, so otroci vseh enot vrtca soustvarjali pravljичno deželo.

Nastop otrok v domu starostnikov na Fari na Prevaljah
(I. Satler in M. Klančnik)

Leto 2013

Teden otroka pod geslom: Kako je biti otrok v današnji družbi (7. 10. 2013) – Mavrično popotovanje v enoti Solzice.

Enota Ajda: sodelovanje z Gimnazijo Vič v okviru izbirnih vsebin – naravoslovne delavnice.

Obisk zobozdravnice dr. Osojnikove. Predstavitev pripomočkov za ustno higieno. Pravilna tehnika umivanja zob in pomembnost zdrave prehrane.

Novoletno voščilo otrok v Mestni hiši občine Ravne na Koroškem (Cvetka Jelen in Jasna Gamze).

Božično-novoletne delavnice otrok enote Solzice pred trgovino Tuš na Ravnah.

»Igraj se z mano« festival se je odvijal 24. 5. 2013 na Muti, s katerim si prizadevajo k aktivnemu vključevanju oseb s posebnimi potrebami v širšo družbo na način spontanega in sproščenega druženja. Udeležili so se ga otroci vzgojiteljice C. Jelen in J. Ogris.

dr. zob. dent. OSOJNIK MATEJA ~ ZD Radlje ob Dravi

Snežni duhci – božično-novoletno srečanje s starši v kulturnem domu v Kotljah v sodelovanju s KS Kotlje – glasbena dramatizacija z naslovom Snežni duhci v izvedbi avtorice Ajde Hovnik Plešej z glasbeno gostjo Ditko Čepin.

Božično-novoletni sejem 21. 12. 2013 – stojnice.

Voščila krajanom – enota Levi devžej.

Velikonočni bazar pred trgovino Tuš – enota Solzice.

Festival Solzic z vsebino ozaveščanja del Prežihovega Voranca – 23. 5. 2013.

Sodelovanje strokovnih delavk na festivalu Povodni mož na Ivarčkem jezeru (F. Štefarnik, V. Slemnik, M. Hovnik, D. Petrovič, T. Vušnik).

Ob dnevu Zemlje smo v glasbenem domu predstavili knjigo Stonoga Cica, ki jo je napisala vzgojiteljica Metka Štefarnik, prireditve se je udeležil tudi podžupan M. Škafar.

Dan vrtca s predstavitvijo obogatitvenih dejavnosti glasbe in plesa – 9. 6. 2014.

Mavrično popotovanje na temo: Za razgibano in ustvarjalno otroštvo je potekalo v enoti Ajda na Javorniku.

Otroci vzgojiteljic V. Slemnik in J. Gamze so se odzvali na povabilo CUDV Črna, kjer so jim gojenci zaigrali igrico Muca Copatarica.

Pohod otrok, staršev in strokovnih delavk z lučkami v poznem decembrskem popoldnevu (enota Solzice).

Decembrska okrasitev novoletnih dreves v mestu in sodelovanje v dejavnosti kraja.

18. 12. 2013 v okviru praznovanja 70-letnice predšolske vzgoje na Ravnah smo pred trgovino Tuš kot spremljevalno dejavnost izpeljali mini koncert, na katerem so nastopili D. Zih, M. Mlinar, V. Trafela, M. Kamnik, Š. Štriker. Program je povezovala Š. Šavc.

Leto 2014

Nastop v domu starostnikov na Fari na Prevaljah (I. Satler in M. Klančnik).

»Tudi ti si moj prijatelj« – druženje z otroki Dnevnega centra.

Obisk otrok v medgeneracijskem centru.

Izpeljali smo novoletni bazar na tržnici Ravne – enota Ajda.

Otroci vzg. Š. Bakač in I. Satler se udeležijo Festivala na Muti – Igraj se z mano. Poudarek festivala je na vključevanju otrok, mladostnikov in odraslih s posebnimi potrebami, ki z druženjem rušijo meje med posebnimi potrebami in spoznavanje pomena drugačnosti.

PREDAJA ZBRANIH KNJIG IN IGRAČ DRUŠTVU
PREDNOST (16.12.2013)

Ogled razstave Lovskega društva Kotlje ter sodelovanje otrok z likovnimi izdelki na temo lovec.

V enoti Levi devžej so v sodelovanju z društvom Prednost organizirali dobrotelno akcijo zbiranja knjig in igrač za otroke, ki jih potrebujejo.

Leto 2015

Pustovanje v vrtcu Ravne na Koroškem.

Obisk srednje šole Ravne na Koroškem – predstavitev nove šole in prejem slikanic, ki so nam jih podarili dijaki v okviru projekta na njihovi šoli.

Interesne in obogatitvene dejavnosti

So nastale kot odgovor na iskanje možnosti za drugačno obliko vzgojnega dela v vrtcih. Tako za otroke kot odrasle naj bi predstavljale možnost za popestritev življenja v vrtcu.

Naš vrtec je v mnogih pogledih prerasel stereotipe, glede načrtovanja in izvajanja vzgojnega dela, zato smo v okviru dnevnega reda in načrtovanih dejavnosti želeli preko interesnih delavnic odpraviti togost pri organizaciji in izvajanju dela.

Posamezno delavnico, ki je vsebinsko pokrivala posamezno področje, je vodila vzgojiteljica, ki je za to imela največ sposobnosti, znanja in interesa. Poleg vzgojiteljic so se po lastni želji odločale za delavnice tudi varuhinje (danes pomočnice vzgojiteljic). To pa je bil tudi naš prvi začetek timskega dela vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljice.

Za otroke so interesne delavnice predstavljale obogatitev izkušenj v najširšem pomenu – saj so se otroci različnih starosti iz različnih skupin družili ob določeni dejavnosti. Otrok je imel možnost, da se sam odloči, v okviru katere delavnice bo sodeloval oziroma katere najbolj ustrezajo njegovim sposobnostim, potrebam. Pozitivne izkušnje ob izvajanju delavnic so nas opogumile, zato smo to obliko vključevali kot obogatitev vzgojnega programa v naslednjih letih.

Leto 1965

Pustovanje v vrtcu

Leto 1966

Pevske revije otrok pod vodstvom profesorja Janeza Kuharja

Otroška igra

Leto 1967

Plavalni tečaj za otroke vrtca

Med počitnicami na našem igrišču 1967

Leto 1968

Obisk dedka Mraza – skupine otrok tovarišice Marije Hancman

Leto 1973

Smučarski tečaj januar 1973 na Javorniku pod vodstvom učitelja Petra Wlodiga in Milana Šteharnika. Otroci z vzgojiteljicami Angelco Janežič, Kristino Hadžiagić in Mojco Prašnički

Leto 1979

Lutkovna skupina VVO Ravne je uprizorila lutkovno igrico Sapramiška za otroke iz Kotelj.

V mesecu decembru so za vse predšolske otroke popestrili program s kino predstavami, dramsko predstavo skupine OŠ Prežihov Voranc in lutkovno predstavo mariborskega lutkovnega gledališča.

Leto 1980

Poudarek pri vzgojnem delu je bil na področju prometne vzgoje – Otrok pešec. Vse enote so navezale stike s postajami milice v posameznih krajih, s katerimi so aktivno sodelovale pri dejavnostih celo leto.

Otroci v oddelkih male šole so ob zaključku šolskega leta obiskali partizanske bolnišnice na Pohorju.

Športna značka v letih 1980–2001.

Smotre telesne vzgoje predšolskih otrok smo uresničevali skupaj z drugimi dejavnostmi na več načinov. Program tekmovanja za športno značko za predšolske otroke je bil odličen dopolnilni program k telesni vzgoji otroka., ki poteka v Sloveniji že od leta 1976. Tekmujejo otroci, stari od 5 do 7 let, in po štirih uspešno opravljenih nalogah prejmejo zlato športno značko. Tekmujejo iz plavanja ali smučanja, kotalkanja, drsanja ali vožnje z dvokolesom, spretnosti z žogo in izletništvo.

Telesnokulturna skupnost Ravne je pod vodstvom Jožeta in Milene Zagernik v sodelovanju VVO ustanovila odbor za »zlato športno značko« z namenom sodelovanja pri izvajanju programa za predšolske otroke na telesno-vzgojnem področju. Leta 1998 se preimenuje v gibalno-športni program Zlati sonček.

Leto 1981

Izvedeni smučarski tečaji 12. 1. 1981 – 17. 1. 1981 v vseh enotah VVO na Ravnah na hribčku pri enoti Solzice, ki so jih v večini vodile vzgojiteljice.

Sodelovanje s Planinskim društvom Ciciban planinec – skupaj otroci, starši, vzgojiteljice in vodniki MOPD

Lutke strička Jurija

»Heja, hoja, trihli: ali veste, kdo smo mi? Le čemu smo sem prišli? Kdo ugane, en, dva tri? Ej, ribiči vendar smo, rib, ne rakov ne lovimo, dimnikarji tudi nismo, nismo vsi od saj. Sladolečarji tudi nismo, lutek, zamorečkov nimamo. Hej, lutkarji smo in pravljico imamo tu. Za veselje in zabavo, če vas dolgočas kaj mori, si ogledite zljaj predstavo, morda vas ta razvedri.«

Tako so se predstavili mladi lutkarji skupine Litke Mladje koroske dijaške zveze iz Celovca na svojem prvem nastopu v Sloveniji. Pripravili so kar dva nastopa: prvega v Libeljah in drugega v vrtcu Solzice na Ravnah na Koroškem.

Otroci iz obeh krajev so lutke strička Jurija – zgodbi o kuzku Rihardu in zgodbi o rdeči kapici – zelo dobro sprejeli in so ves čas tudi glasno sodelovali. Lutke so delo Brede Vari, scena in režija pa Tineta Varla. Skupino vodi Pavel Zablatnik, lutkarji pa so še Rezi Zablatnik, Sonja Wutte, Regina Lesjak, Angela Oražec in Hubert Mikl. Celovski lutkarji so obljubili, da bodo otroke v teh krajih še kdaj obiskali.

T. I.

Ciciban planinec

V vrtcu Solzice na Ravnah na Koroškem je bil republiški seminar za mentorje akcije Ciciban planinec. Pripravila ga je mladinska komisija pri planinski zvezi Slovenije, organiziralo pa ravensko planinsko društvo ob sodelovanju VVO Ravne.

V prvem delu seminarja je beseda tekla o motiviranju predšolskih otrok za planinarjenje, v drugem pa so udeleženci predvsem izmenjali izkušnje, ki jih imajo z akcijo tam, kjer že teče. Prikazali pa so še tovrstno delo v vrtcu – gostitelju seminarja. Sprejeli so tudi nekaj stališč glede dopolnitev priložnika Ciciban planinec.

T. I.

Leto 1982

19. 5. 1982 se je 7 skupin malih šolarjev z avtobusi odpeljalo na Pohorje. Skupaj s planinskimi vodniki so si ogledali zgodovinsko obeležje na Osankarici.

Izvajanje programa Cicibanove prometne značke, ki je obsegal vzgojo pešca, spoznavanje cestnega, železniškega, vodnega in zračnega prometa, osnovnih prometnih znakov in sodelovanja s starši. Pri izvajanju so sodelovale postaje milice posameznih krajev.

TAKO PLANINARISO
MALI ŠOLARJI

TOČITEK SE
PRILEŽE

KDO DO MOČNEŠI

Tudi gojenci ravenskega vzgojno-varstvenega zavoda iz otroškega vrtca Solzice in Marjetka resno sodelujejo skupaj s svojimi vzgojiteljicami in varuškami v letošnji akciji Nič nas ne sme presentiti.

Oktobra, v mesecu požarne varnosti, so obiskali ravenske poklicne gasilce in si z velikim zanimanjem ogledali njihovo opremo (nekateri so celo gasili z vodo), konec minuloga tedna pa so obiskali postajo milice na Ravnah. Tako so jim ravenski miličniki pokazali svoja intervencijska vozila, razno opremo in svojo dežurno sobo, seznanili pa so jih tudi s promet-

nim režimom na železarskih Ravnah. Malčki so kar nekaj časa zelo natanko opazovali, kako se odvija dokaj gost promet skozi najbolj prometno in tudi nevarno križišče pred železarno (na sliki).

„Da imajo tudi v vrtcih redno vzgojo o cestno-prometnih predpisih, predvsem pa, kako se morajo otroci obnašati pri prehodu čez cesto, so v praksi pokazali danes, saj so mnogi opozorili na nedisciplinirane pešce.“ je dejal ravenski miličnik Srečko Bukovski, vodja varnostnega okoliša.

F. Rotar

V vseh enotah potekajo ob rednem programu 2x mesečno likovne, glasbene, plesne... interesne delavnice.

Leto 1983

Sistematično obravnavanje glasbene vzgoje kot eno izmed sestavin estetske vzgoje. Celoletno zbiranje in pregledovanje građiva – pesmic, poslušanje avđio-vizuelnih pripomočkov.

Kot novost pri delu je sodelovanje s KZD (Koroški zdravstveni dom) Ravne na Koroškem. Redno prihajanje višje medicinske sestre v oddelke, ki na primeren način posređuje zdrav način prehranjevanja in osebne higijene.

Cicibani pojo.

Leto 1984

Pevski zbori v vsaki enoti za otroke, ki obiskujejo celoletni program priprave na osnovno šolo, razen v VVE Javornik (vključeni dojenčki in mlajši otroci). Program zbora obsega 8 –12 otroških pesmi in se popestri z igranjem na Orffov instrumentarij. Sodelujejo na proslavah KS in po potrebi. VVE Marjetka – M. Šteharinik in L. Večko, VVE Kotlje – V. Dolinšek in I. Kert, VVE Solzice – D. Ban in M. Prašnički.

Lutkovne skupine vzgojiteljic v VVE Solzice in Marjetka 2x letno pripravijo predstavo za otroke vrtca in izven.

Koncert družine Peter v vrtcu Ravne na Koroškem.

Izdelovanje ljubkovalnih igrac za otroke vrtca ob prihodu dedka Mraza (M. Kokol).

Pravljični teden za otroke, ki ne obiskujejo vrtca.

Leto 1985

Sodelovanje z DO koroški kinematografi – ogled filmskih predstav ob različnih priložnostih.

Obisk miličnika v vrtcu. Uporaba rumenih rutic in skupna pot skozi mesto.

Po vseh enotah so urejene knjižnice s strokovno in otroško literaturo.

Leto 1991

Medsebojno povezovanje skupin s predstavitvami dramatizacij, lutkovnih igrac in ogled risanih filmov.

Interesne dejavnosti za otroke v okviru programa: lutkovne delavnice, likovne delavnice...

Obisk lovca in ogled krmišča ter opazovalnice.

Leto 1992

Sodelovanje s telesno kulturno skupnostjo – vse vzgojiteljice v oddelkih celoletne priprave otrok na šolo se vključujejo v programe tekmovanja za športno značko. Vse panoge izvajajo v rednem delovnem programu, razen lebdenje na vodi, ki se organizira v obliki plavalnih tečajev v mesecu juniju in juliju.

Sodelovanje s planinskim društvom v akciji Ciciban planinec – organizacija izletov, orientacijskih pohodov, sankarskih tekem, zaključnih izletov (knjižice Ringa raja).

Leto 1993

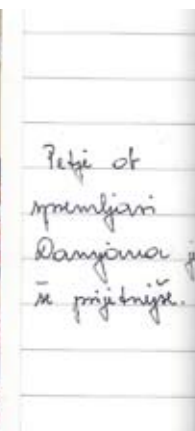
V interesu upoštevati posameznika se organizirajo interesni kotički: dom, frizerski, šiviljski, mizarski kotiček, novoletna otroška delavnica, oblikovalni kotiček, kotiček družabnih iger in glasbeni kotiček.

Leto 1994

Obisk dedka Mraza M. Kokola, ki že 10 let razveseljuje naše otroke.

Pravljичni december nam je popestril čarodej Gregor iz Kranja.

Zaključek »Mini maturanti« v enoti Marjetka.

Leto 1995

Enota Solzice – pevski zbor pod vodstvom vzgojiteljice D. Ban.

Sodelovanje M. Prašnički s skupino starejših Solzic, ki so vključene v druženje upokojenk pod vodstvom socialne delavke Marije Štrekelj iz Centra za socialno delo.

Celoletna interesna plesna delavnica za otroke enote Solzice pod vodstvom O. Lesjak in M. Planko.

Folklorna skupina v Marjetki (C. Jelen, M. Štefarnik).

Pevski zbor

Folklorna skupina

Leto 1996

Otroci pomagajo urejati igrišče enote Marjetka.

Dedek Mraz je poskrbel, da je zima natrosila dovolj snega.

Delavnica otrok z vzgojiteljico Ireno Kert.

UTRINKI IZ VRTCA MARJETKA V LETU 96/97

Dobri mo miš
Presti jo bo
Tuba ma gestov
Vrtci alega nti
No pomagali n
pidus monli m
ko, dokler ni
velikega kupa mo
kalo.

TUDI EVANJE
VAN GEE KAR
DOBRO OD BO
POLICE ŠNO
POPBILI
MANGAN.

Leto 1997

Cvetličarska, aranžerska delavnica – M. Šipek.

Razgibajmo življenje – O. Kotnik.

Nihče ne more biti sam – M. Prašnički.

Likovna delavnica – M. Planko.

Ure pravljic in zgodb – J. Čebulj, pevski zbor – D. Ban.

Zeleni kotichek – ekologija pod vodstvom M. Planko.

Vzgojiteljice so oblikovale dramsko skupino VVZ, ki so otrokom popestrile dni v vrtcu z različnimi dejavnostmi, praznovanji.

V tem letnem letu so potekale tri delavnice:

- planterska delavnica pod vodstvom vzp. Danile Ban
- delavnica razviti spetnosti pod vodstvom vzp. Janje Čebulj in
- plesna delavnica pod vodstvom vzp. Mire Plankove

Stvanje gumbor
je bila zabavna
in zabavna
stvar.

Učitelj iz delavnice razviti spetnosti.

V projektu EKOLOGIJA
so izdelali otoci
baz. Mre 14 mlno
oblikovali jarnico v
katero so posadili
trnecov.

Lepo nam nasti
trnecov.

Leto 1998

Narodni plesi pod vodstvom vzgojiteljic M. Šteharinik in C. Jelen.

Pevski zbor v enoti Ajda pod vodstvom vzgojiteljice I. Satler.

V enoti Kotlje so potekale interesne dejavnosti: pesem, ples in igra – E. Dobnik, likovna delavnica – I. Kert, pravljlična delavnica – V. Globočnik, pevski zbor – A. Nerad.

V enoti Solzice: Babice in dedki – M. Planko, Knjigobube – J. Čebulj, Ciciban planinec – O. Kotnik, aranžersko cvetličarske delavnice – M. Šipek, razgibajmo življenje – O. Kotnik, Nihče ne more biti sam – M. Prašnički, ure pravljic in zgodb – J. Čebulj, likovne delavnice – M. Planko.

V enoti Marjetka: Narodni plesi M. Šteharinik, Ciciban planinec – C. Jelen, likovne delavnice – I. Franc, CICI vesela šola – M. Jurgec.

Predstavitve glasbene šole Ravne – popestritev decembrskega dogajanja v enoti Solzice.

Leto 1999

V enoti Kotlje: Pesem, ples igra, narodni običaji – V. Dolinšek.

Igra z lutko – I. Kert, knjižničarstvo – V. Globočnik, športne igre – V. Globočnik, pravljlične ure – I. Kert.

V enoti Marjetka: likovna delavnica – M. Klančnik, plesna delavnica – C. Žibret), pravljlični svet – L. Večko, pevski zbori – M. Šteharinik.

Posebna doživetja v naravi, ki nam nudi veliko možnosti za igro in raziskovanje (igra v parku).

Igra v igralnici

Igra v parku

Leto 2000

Enota Solzice: Cvetličarsko aranžerska delavnica – M. Šipek, ura pravljic – J. Čebulj, pevski zbor – M. Šipek in D. Ban.

Enota Kotlje: Pesem, ples in igra – V. Dolinšek, igra z lutko – I. Kert, pevski zbor – A. Nerad.

V enoti Marjetka: Gledališki abonma – kulturno-umetniškega društva »Teater za vse« s 4 predstavami, narodni plesi – M. Šteharčnik in C. Jelen, likovna delavnica – M. Klančnik, pravljicne ure – L. Večko.

Ustanovitev dramske skupine »Nagajivčki« – vodja I. Kusrebanj Gradišek, članice: A. Nerad, P. Bavče, D. Ivartnik, M. Hafner in P. Erjavec, z željo popestriti dneve praznovanja, prireditve, polepšati bivanje otrok v vrtcu.

Leto 2001

Igrajmo se gledališče – M. Šipek, folklor – O. Kotnik in M. Prekrški.

Vrtnarsko-kulinarična delavnica – M. Šipek in S. Škrbot, pevski zbori – D. Ban in A. Nerad.

Enoti Ajda: Pevski zbor pod vodstvom I. Satler, rajačne igre – I. Satler in P. Bavče, pravljicne ure – M. Paradiž in E. Dobnik, likovna delavnica – Š. Bakač in M. Trdina.

Enota Kotlje: Računalnik in jaz – Š. Kuserbanj, pravljicne ure – F. Štefarnik, lutka moja prijateljica – I. Kert, F. Štefarnik, V. Dolinšek, bralček vseznalček – V. Globočnik in Š. Kuserbanj, pevski zbor – V. Dolinšek in V. Kovačec.

V enoti Marjetka so potekale interesne dejavnosti: Pravljicne ure – S. Praznik, narodni plesi – M. Štefarnik, likovne delavnice – L. Večko.

Obisk Martina Lumbarja, ki je odličen pevec, avtor in komponist indijske glasbe. Kot deček je pel naslovno pesem v filmu »Srečno, Kekec«.

Leto 2002

Enota Ajda: Živimo zdravo – Š. Bakač in M. Trdina, ples – I. Satler in P. Bavče, ure pravljic – E. Dobnik in M. Paradiž, pevski zbor – I. Satler in P. Bavče.

12. 12. 2002 nas obišče kantavtor Adi Smolar s svojo družino.

Na pustni torek so kurenti obiskali otroke v enoti Kotlje.

V vrtcu se lahko tudi prespi.

Leto 2003

Dedek Mraz

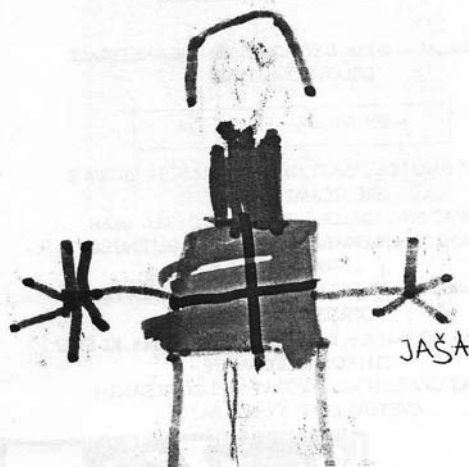

Zimsko veselje v enoti Solzice

Pust v enoti Ajda

DRUGO PRESENEČENJE JE PRISPELO IZ REVIJE
»CICIDO«, SAJ JE BIL NAGRAJEN TUDI NAŠ
JAŠA PISAR. NJEGOVA RISBICA »IZLET NA
KMETIJO« JE BILA IZBRANA V NAJOŽJI KROG IN
KRASI RAZSTAVO »CICI UMETNIJ« V
SLOVENSKEM GEOGRAFSKEM MUZEJU V
LJUBLJANI.

ČESTITAMO

HKRATI SMO BILI S PRIZNANJEM NAGRAJENI VSI
OTROCI IN MENTORICI V NAŠI SKUPINI, KI SMO
SODELOVALI NA LIKOVNEM NATEČAJU »CICI
UMETNIJ«.

Enota Solzice: Obisk policista

Enota Marjetka: Narodni plesi – M. Štehnar in C.
Jelen, pevski zbor – D. Ivartnik.

V enoti Kotlje so se prijavi na razpis likovnih del
Ministrstva za obrambo »za civilno zaščito« z naslovom
Naravne in druge nesreče. Nagrajenci so A. Ivartnik, A.
Herman in E. Jakopin pod mentorstvom D. Igerc in F.
Štehnar. Nagrade so jim podelili v družbenem domu
na Prevaljahi.

Enota Kotlje: Ob prijavi na 6. Cici umetnije revije
Cicido in vrtca Ajdovščina so otroci pod mentorstvom
F. Štehnar prejeli skupinsko priznanje za likovna dela
z naslovom Živali na kmetiji. Posebej pa je bil nagrajen
J. Pisar.

Leto 2004

V enoti Kotlje so se prijavili na natečaj Naravne in druge nesreče – Nevarne snovi. Nagrajena je bila Š. Uran (5 let). Prav tako je to leto komisija uprave RS za zaščito in reševanje izbrala enoto Kotlje vrtca Ravne za najaktivnejšega udeleženca v regiji. Nagrada – lutkovna predstava gledališča Fru – Fru z naslovom Pikec, Ježek in gasilko Jež. Sodelovali so tudi na natečaju društva proti mučenju živali in bili nagrajeni z dvema knjigama.

Obisk lutkovne skupine Harmonija iz Mežice

Druženje otrok iz enote Levi devžej in enote Solzice

Leto 2005

11. 10. 2005 je Robert Owen z glasbeno delavnico popeljal otroke vseh enot vrtca v svet Avstralije, Južne Amerike.

Plesna delavnica za otroke vrtca vsak teden pod vodstvom M. Štekl.

23. 12. 2005 je v glasbenem domu izveden božični koncert skupine Masaker za vse otroke – udeležil se ga je tudi župan M. Večko.

V enoti Levi devžej so sodelovali na likovnem natečaju, ki ga je razpisal ZOO Ljubljana na temo »Medvedja družina« ter v zahtvalo prejeli embleme z medvedkom ter zobno pasto za vse otroke.

Obiskala nas je skupina strokovnih delavk iz vrtca Slovenj Gradec z lutkovno predstavo Volk in sedem kozličkov.

Leto 2006

Otrokom popestrimo dneve s kulturnimi predstavami gledališča Ku-kuc iz Maribora.

Enota Levi devžej – pevski zbor je vodila A. Nerad.

Pust v enoti Ajda

Počitnice v vrtcu – igre z vodo, mivko, žogo, zajtrk na prostem

Leto 2007

Jesenski izlet k ribniku na Brdinja

Projekt medgeneracijskega druženja malih in velikih Solzic, vrtca Ravne na Koroškem in centra za Socialno delo Ravne na Koroškem, koordinatorica Mojca Prašnički.

Leto 2008

Pevski zbor v enoti Solzice pod vodstvom M. Klančnik.

V enoti Ajda pevski zbor vodi M. Hovnik.

Dan brez elektrike v enoti Ajda.

Pevski zbor v enoti Levi devžej pod vodstvom V. Dolinšek.

Pomladansko čiščenje na igrišču v enotini Ajda

»NIHČE NE MORE BITI SAM«

PROJEKT MEDGENERACIJSKEGA DRUŽENJA
MALIH IN VELIKIH SOLZIC, VRTCA RAVNE NA KOROŠKEM
IN CENTRA ZA SOCIALNO DELO RAVNE NA KOROŠKEM.

PREDSTAVITEV:

Že od februarja 1995 se družimo, sodelujemo, združujemo mladost in izkušnje, si lepšamo in bogatimo življenje.

Projekt »NIHČE NE MORE BITI SAM« izvajamo predšolska skupina, najprej 5-7 letnikov, zdaj pa 4-6 letnikov vrtca Solzice z vzgojiteljico ga. Mojco Prašnički in skupino starih za samopomoč »Solzice« pri Centru za socialno delo Ravne na Koroškem s socialno delavko ga. Marjeto Štrekelj (do junija 2004). Od jeseni 2004 vodi obe skupini in projekt naprej vzgojiteljica ga. Mojca Prašnički.

Družijo nas mnoge iskrene in tople dejavnosti. Veliko veselja in radosti dajemo drug drugemu. Otroci dajejo svojim starejšim prijateljicam nove moči, voljo in zdravje. Velike solzice pa otroke bogatijo z izkušnjami, lepimi spomini, pravljicami in toplimi naročji.

V vsakem novem šolskem letu zgradimo nove mostove med generacijami, ohranjamo mladost, ustvarjalnost in pristne medsebojne odnose.

*»Ljubezen se rodi iz veselja,
s katerim gledata drug drugega,
hrani se s potrebo, da spet vidita
drug drugega, in se zaokroži,
ko se ne moreta več ločiti!«*

(Jose Marti)

Veselimo se novih dni, novih let, druženja in sodelovanja, novih aktivnosti in izzivov-male in velike Solzice v vrtcu in na Centru za socialno delo Ravne na Koroškem.

*Vzgojiteljica ga. Mojca Prašnički
in sodelavki v vrtcu ga. Mateja Rožen in ga. Polona Tisovnik*

VRTEC RAVNE NA KOROŠKEM
September, 2007.

Leto 2009

Enota Ajda: Pevski zbor vodi M. Hovnik

Sprehod po Javorniku (Ker še ne hodimo, se radi peljemo...)

Jesen pri najmlajših v enoti Ajda

Miklavževanje v vrtcu

Otroci enote Levi devžej poskrbijo za urejenost igrišča – sadijo drevesa, uredijo ribnik in očistijo tudi bližnji gozd.

Leto 2010

Ustvarjanje v glasbenih in likovnih delavnicah.

Onovnošolec Žan Hovnik zaigra otrokom na električno klaviaturo – otroci z njim veselo prepevajo.

Leto 2011

A. Rustja v vseh enotah predstavi otrokom življenje v Afriki.

V enoti Ajda so mladi glasbeniki (Ž. Hovnik, K. in M. Strmšek in N. Perenda) otrokom popestrili dopoldne s koncertom in s tem pokazali, da se še vedno radi vračajo v vrtec. Obisk pevskega zbora Mežiški knapi, nastop še drugih glasbenikov: G. Mlakar, A. Ivartnik, E. Paškvar, M. Cifer.

Novoletni koncert

Mladi čebelarji

Dramska skupina strokovnih delavk Šmarnice preko leta razveseljuje otroke. Na sliki od leve K. Simonič, J. Gamze, S. Mihalič, T. Valcl, E. Kresnik in S. Praznik s predstavo Neke zimske noči.

Leta 2012

Razstava gob venoti Ajda

Začetek izvajanja Gong zvočnih delavnic za otroke 5 – 6 let (M. Ocepek)

Vzgoja za enake možnosti spolov – sodelovanje z dijaki in dijakinjami srednje šole (obisk dijakov v enoti Ajda).

Obisk mladih glasbenikov Ž. Kozlar, T. in E. Paškvan, A. Ivartnik.

Oče M. Cifer otrokom predstavi tolkala.

Leto 2013

Pustovanje s kurentom v enoti Ajda.

Obisk I. Paradiž, I. Slatinšek in B. Gašper.

Obisk policijske enote in predstavitev njihovega dela (motor, avto, prometna policija policijski psi).

V okviru projekta Babica pripoveduje jih je obiskala C. Kramberger (14. 5. 2013) in H. Paškvan, ki jim je predstavila slikanje na platno.

Glasbena šola se predstavi 22. 5. 2013, pevski zbor pod vodstvom V. Slemnik in P. Paškvan.

Pevski zbor v enoti Solzice vodijo Fužir, Nerač Rožej in Petakovič.

V vseh enotah se izvaja dejavnost »Ples skozi čas« pod vodstvom M. Hovnik in J. Gamze, v katero se lahko vključijo vsi otroci glede na željo oziroma interes.

Obisk operne pevke T. Kranjec v vseh oddelkih I. starosti.

Gong zvočne delavnice v vseh oddelkih starosti 5 – 6 let (M. Ocepek).

Obisk slikarke V. Fajmut 12. 12. 2013 (enota Solzice).

Božični koncert Nine Grošelj in T. Drabyshejskaje (enota Solzice).

Obisk zimskih koscev.

Pevski zbor v enoti Levi devžej pod vodstvom S. Svetina, Z. Gabrovec in S. Prevorčič.

Pomembnost telesne aktivnosti za zdravje nam predstavi športni trener Borko.

Sadje smo sušili skupaj z M.Haramijo, zadišalo pa je tudi po kostanjih izpod peke vzgojiteljic, sledila pa je delovna akcija urejanja okolice (enota Levi devžej).

Leto 2014

Ples skozi čas (M. Hovnik, J. Gamze).

Pevski zbor v enoti Solzice vodijo E. Fužir, M. Petakovič, A. Nerač Rožej, S. Štriker in P. Bavče.

Obisk kolednikov v enoti Solzice.

Obisk folklorne skupine OŠ Prežihov Voranc – AnzejPanzej.

Pravljica ura v enoti Ajda z I. Paradiž.

Predstavitve mladih glasbenikov (Žiga, Zoya, Vid, Špela).

Prepevanje koroških narodnih pesmi (C. Kramberger, A. Potočnik –flavta in J. Potčnik).

Obisk biologinje M. Rožen.

Obisk slikarke U. Saletinger.

Nekdanji ajdovčki se predstavijo – danes učenci OŠ Koroški jeklarji (T. in E. Paškvan, E. Svetec, N. Perenda, A. Poberžnik).

SVETI TRIJE KRALJI

Po ljudskem izročilu je šesti januar dan svetih treh kraljev, večer pred njim pa tretji sveti večer. Vse, razen polnočnice, se dogaja tako kot na večer pred božičem. Po starem izročilu morajo v hiši goreti luči. Ponekod so prižigali po tri – za vsakega kralja po eno. Ob mraku domove še enkrat pokadijo s kadilom in poškropijo z blagoslovljeno vodo.

Tudi mizo pripravijo tako kot pred božičem. Na njej leži božični kruh, zraven se postavi razpelo in druge dodatke. V hišo pridejo koledniki, ki prepevajo »kraljitarške« kolednice. Na vrata hiše s kredo napišejo letnico in prve črke imen kraljev, npr. 20 + G + M + B + 03. Napis ostane do prihodnjega leta.

Tudi v vrtec so prišli ter nam vsem skupaj zaželeli srečno, zdravo ter vse najlepše v novem letu.

Snežna vila pripoveduje – obisk M. Šipek.

Obisk operne pevke T. Kranjec (otroci I. starosti).

V okviru projekta Etika in vrednote na temo harmonija med generacijami sta zakonca Lesjak predstavila kitaro in violončelo.

Peko rženega in sadnega kuha v enoti Ajda je otrokom prikazala mamica A. Hribernik.

Obisk predic Mežiške doline.

Druženje s slikarjem L. Krajnc.

V vrtec povabimo grafologinjo T. Gašan.

Ustvarjanje s K. Jurgec Bricman – vzornica enote Levi devžej.

Izlet otrok iz enote Levi devžej na Prežihovino.

Tiskanje majic z zakoncema Kambur – vsak otrok je v dar prejel tiskano majico z motivom Levi devžej.

Ob dnevu Zemlje babice in dedki v enoti Levi devžej pomagajo pri urejanju zeliščnega vrta.

Leto 2015

Skozi različno časovno obdobje otroci spoznavajo ples, ki so se čez čas spreminjali. V sklopu starinskih plesov je poudarek na eleganci, počasnosti, uglajenosti v družbenem sloju tistega časa. V drugem sklopu je predstavljen ples ljudstva skozi folkloro in v tretjem preko zvrsti moderne glasbe in plesa današnjega časa.

Pevski zbori v enoti Solzice (A. Nerad Rožej, V. Slemuik, E. Fužir, M. Petakovič, S. Štriker in P. Bavče), enota Ajda (P. Paškvan, M. Štefarnik in M. Klančnik), enota Levi devžej (A. Potočnik in M. Pečovnik).

Dejavnosti z dodatnim plačilom staršev

Dodatne dejavnosti se izvajajo upoštevajoč starost, interes otrok in staršev za otroke od 4. leta do vstopa v šolo. Potekajo izven poslovnega časa, tako da ne posegajo v neposredno vzgojno delo, izvajajo jih zunanji izvajalci, starši pa stroške teh dejavnosti pokrivajo sami.

Smučarski tečaj v vrtcu Ravne na Koroškem (1985).

Učenje tujega jezika pod vodstvom Slavice Klančnik (1991).

Plesna šola v vrtcu pod vodstvom vaditeljcev plesne šole Rolly in Karmen (1996).

Tečaj angleškega jezika – 7 skupin (prof. Milena Gagič), (1992).

Plesna šola Devžej (A. Pušnik in D. Poredoš), (1997).

Organizirani plavalni tečaji za vse otroke, ki so obiskovali celoletno pripravo na šolo.

Plavalni tečaj (110 otrok) – izjemoma v dopoldanskem času, izvajalec Športna zveza Ravne, (2001).

Glasbeni vrtec Direndaj pod vodstvom M. Ocepka je obiskovalo 28 otrok 1x tedensko po 1 uro (2001).

Planinski tabori z doplačilo staršev, v enoti Kotlje 20 otrok – V. Globočnik, v enoti Solzice 33 otrok – M. Planko in v enoti Marjetka 19 otrok – C. Jelen, 2001.

Učenje tujega jezika – Educa in Plesna šola Smrkolin in Smučarska šola DR7, 2004.

V popoldanske času je potekal vrtec Direndaj pod vodstvom M. Ocepek, jezikovne delavnice – Educa, smučarski tečaj DR/, plesna šola Devžej in Malčkov šport (M. Rozman in G. Likar), 2005.

Smučarski tečaj – zimsko veselje, 2006.

Glasbeni vrtec Direndaj, Malčkov šport, Tuj jezik – Educa.

Smučarski tečaj v enoti Ajda.

Smučarska razglednica iz Raven na Koroškem

Oh, kako težko je dvigniti nogo in prestaviti smučko. In koliko napora je potrebnega, da obdržimo ritke v zraku! Le kaj hočejo vaditelji, ko nam velijo: »Naredi kos pizze! (beri: pluženje).« In kje se skriva sonce? To je le nekaj vprašanj, ki so se nam podila po glavah v prvih dneh tečaja.

Pa je sonce pokukalo izza oblakov; ritke so postale lažje; bele strmine prijetnejše; smučarske veščine lažje obvladljive.

Nobeden ni jokal, nobeden omagal,... Če pa je slučajno kakšen »oblak« zakril otroški nasmeh, sva tu bile Mateja in Polonca, ki sva vzpodbujale, navijale, pa tudi s tal pobirale.

Dnevi so se zavrteli in prismočali smo do konca tečaja – prav **VSI!**

otroci vrtca Ajda
z Matejo in Polonco

Januar, 2008

Projekti

Leto 1994

Uspešen projekt EPTE – Ti, jaz, moja družina in nerodna Avguštna, ki se je zaključil z otvoritvijo razstave otroških izdelkov v študijski knjižnici. Predstavili so se mladi igralci z vzgojiteljico M. Planko. Program pa je povezovala vzgojiteljica M. Prašnički.

Leto 1995

V enoti Solzice je zaživel medgeneracijski projekt Nihče ne more biti sam, ko se srečata otroštvo in zrelost pod vodstvom M. Prašnički. V sodelovanju s skupino otrok vzgojiteljice M. Prašnički in skupino upokojenk Solzice je bilo veliko smeha, iger in medsebojnega druženja.

Mesto cvetja – mednarodni projekt ob evropskem letu varstva narave v sodelovanju z založbo slikanic EPPTA.

Leto 1997

Projekti Zdrav vrtec. Program, ki je življenje (enota Solzice), inovacijski projekt Učimo se živeti – delati v dvoje.

Projekt »Babice in dedki« – enota Solzice, povezujemo mladost in zrelost pod vodstvom O. Lesjak.

Naša knjižnica je že 3. leto pod mentorstvom V. Globočnik.

Leto 1998

Vse enote so bile vključene v republiški projekt EPPTE – Knjigobube. Ob zaključku projekta razstava v likovnem salonu.

Dan Zemlje – s tem letom postane trajnostni vidik ozaveščanja čistoče, varovanja okolja, spoznavanja in utrjevanja znanj o ekologiji, ločevanju odpadkov.

Ljudske šege in običaji z naslovom: Rad plešem pojem in se igram v sodelovanju s skupino upokojenk Solzic in Centra za socialno delo Ravne na Koroškem pod vodstvom M. Prašnički.

Projekt Program, ki je življenje (Reggio pedagogika) in Učimo se živeti – delovati v dvoje v enoti Solzice, oddetek vzgojiteljice M. Planko.

Leto 1999

Življenje nekoč in danes: Babičina skrinja, enota Kotlje.

Živimo zdravo za zabavo, enota Solzice – O. Kotnik, Babice in dedki – M. Prekrški, Knjigobube – J. Čebulj, Igrajmo se gledališče – M. Šipek.

Leto 2000

FORMA VIVA pod vodstvom M. Planko, kjer so otroci klestili, oblikovali, sestavljali forma vivo ter jo nato svečano predstavili širši javnosti in v mestni fuši, kjer jih je sprejela tudi županja I. Klančnik.

Bralni palček – M. Jurgec, C. Jelen in L. Večko.

Leto 2001

V enoti Solzice: Živeti zdravo za zabavo – O. Kotnik, Babica in dedek – M. Prekrški, Ničče ne more biti sam – M. Prašnički, Knjigobube – O. Lesjak, A. Lužnik, O. Kotnik in D. Ban.

V enoti Marjetka: Bralni Palček – C. Jelen in L. Večko, Živimo zdravo za zabavo – C. Jelen, L. Večko, I. Franc, C. Žibret in M. Šteharnik.

Zaključek projekta Bralna značka (23. 5. 2001) v kulturnem domu Kotlje s Primožem Suhodolčanom.

Leto 2002

Enota Kotlje: Knjigobube – Š. Kuserbanj in F. Štehar, Prehrana na Koroškem nekoč in danes in Škratki – D. Igerc in F. Štehar.

Projekt Škratki – otroci, starši in vzgojiteljice O. Lesjak, M. Prašnički (enota Solzice), D. Igerc in F. Štehar (enota Kotlje) so preživeli lep dan na Zagmajškem vrhu v Škratovi deželi, kjer so izdelali škratove hiše in se srečali še z otroki, starši in vzgojiteljicami drugih vrtcev, ki so se vključevali v ta projekt.

Leto 2003

Enota Solzice: Ničče ne more biti sam, pod vodstvom M. Prašnički so zapisali: Naš vrtec je bil v tem letu skupni prostor igre, učenja, ustvarjalnosti, razumevanja in prijateljstva otrok in odraslih. V njem smo cenili drug drugega, spremljali različnosti in se učili strpnosti.

Enota Marjetka: Živimo zdravo za zabavo (C. Jelen, L. Večko, C. Žibret in M. Štehar).

Leto 2004

Enota Kotlje: Narodni običaji skozi igro in ples – O. Kotnik in I. Kert, Svet pravljic in dramatizacije – V. Dolinšek in A. Nerač.

Babica Zima v Kotljah.

Leto 2005

V enoti Ajda izvedejo v vseh oddelkih projekt Majtni in veliki nič ne bomo skriti. V okviru projekta izvedena delavnica pod naslovom »Hop, skok in poskok« (Z. Keber).

Celoletni projekt: Skrb za zdravje in zdravo prehrano (ozaveščati in skrbeti za zdravje v sodelovanju s starši in H. Pavlič – ZZDV).

Leto 2006

Enota Levi devžej: Kulturna dediščina – Prežihov kotiček, Knjigobube in Škratki – D. Igerc, F. Štefarnik. Preko celega leta so otroci in starši zbirali odpadni material, iz katerega so v okviru projekta zavoda za šolstvo RS OE Slovenj Gradec – Inovativnost in ustvarjalnost razvrščali odpadke, stopili pa še korak dlje in uporabili vse, kar še ni za v smeti. Kaj vse je iz tega nastalo, so predstavili na razstavi.

Leto 2007

Povzetek projekta Prišla je pomlad v enoti Solzice se je zaključil z razstavo otroških izdelkov iz odpadnega materiala, katero si je ogledala tudi M. Senica, svetovalka ZRSŠ, učenci OŠ Juričev Drežček, Koroški ječkarji in otroci enot Ajda in Levi devžej (22. 5. 2007). Z velikim plakatom, utrinkov s srečanja, se nam je zahvalil Lanin očka T. Filip. V Večeru 23. 5. 2007 je bil objavljen članek Pomlad v enoti Solzice.

Pomlad v vrtcu Solzice

Otroci in zaposleni v ravenskem vrtcu Solzice so pripravili razstavo izdelkov iz odpadnega materiala. (Gjasmina Detela)

V ravenskem vrtcu Solzice so včeraj popoldne odprli razstavo stvaritev, ki so jih izdelali iz odpadnega materiala. Pripravili so jo otroci skupaj z delavci vrtca, na ogled pa postavili cvetlične lončke, košarice za rože, vetrnice, mlinice ipd. Staršem in drugim obiskovalcem, ki so jih ob zaključku projekta Prišla je pomlad povabili v vrtec, so predstavili rezultate dvomesečnega dela. Kot sta povedali vodji projekta Mateja Hovnik in Dominika Ivartnik, so otroci aprila in maja v vrtcu prinaša-

li odpadni material (tulce, košarice od sadja, plastične lončke in podobno) in tudi sadike ter semena. "S pomočjo tehnik, kot so lepjenje, slikanje, barvanje, modeliranje, smo naredili različne uporabne izdelke. Ukvarjali smo se tudi s sajenjem cvetlic, prepevali pesnice o pomladi, opazovali naravo," je povedala Hovnikova. Otroci so ves čas trajanja projekta pridno sodelovali in z navdušenjem prinašali v vrtec odpadni material. Veselili so se tudi, da bodo lahko staršem pokazali, kaj so ustvarile njihove

male ročice, in povedali, kaj so se novega naučili o naravi! Saj kot poudarjata vodji projekta, je osnovni cilj projekta prav razvijanje naklonjenega, spoštljivega in odgovornega odnosa do žive in nežive narave. (14)

Enota Solzice: »Nihče ne more biti sam«, projekt, ki že 13. leto teče med mladimi in veliki »Solzicami« (M. Prašnički). Skupine starejših za samopomoč združene v društvo Lučka iz Mežiške doline – »Mladost in zrelost z roko v roki«.

V enoti Ajda so v okviru projekta Knjigobube prebirali slikanice in pravljice ter na njihove vsebine ustvarjali.

Projekt na ravni vrtca: Mreža vrtcev pedagoško raziskovalnega inštituta – raziskovalnega centra pedagoških iniciativ korak za korakom – osnovni program.

Sodelovanje s Turistično zvezo Slovenije – »Moja dežela lepa in gostoljubna« – očistimo svet.

Leto 2008

Enota Solzice:

Državljanstva vzgoja v besedi, sliki, plesu in glasbi. Spoznavajmo znamenitosti kraja (muzej, likovni salon, glasbeni dom, forma vivo...). Kako so se nekoč igrali, peli in plesali. Naša himna, zastava... Cilj projekta: Spoznavati ožje in širšo družbeno in kulturno okolje. Oblikovati osnove za dojetanje zgodovinskih sprememb – spoznavanje, da se ljudje, okolje, družba, narava in kultura v času spreminjajo. Zaključna prireditev: Razstava »Tu sem doma« v ravenskem muzeju.

Turizem in vrtec: Projekt je bil spodbuda za raziskovanje, odkrivanje in doživljanje kraja, v katerem živimo. Spoznavali smo način, kako kvalitetno preživeti prosti čas in pridobiti čut za urejeno, čisto in gostoljubno okolje. Potekal je v sodelovanju z otroki vrtca Mavrca iz Vojnika. Mentorici: Cvetka Jelen in Dominika Ivartnik.

Aktivno učenje v vrtcu Korak za korakom (M. Klančnik, D. Ivartnik).

Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v vrtcih. (I. Franc, Š. Bakač).

Usposabljanje za certifikat odličnosti za področje predšolske vzgoje (C. Jelen).

Celoletni projekt v enoti Ajda: Peter Nos je vsemu kos.

Enoti Levi devžej izvaja projekt državljanske vzgoje - Kotlje nekoč in danes.

Leto 2009

Socialne in državljanske kompetence, Vzgoja za enake možnosti spolov v okviru MŠŠ – spodbujanje občutljivosti za etično dimenzijo različnosti – Mreža šol in vrtcev, izvedba v enoti Ajda in Levi devžej - koordinator A. Verdinek. Obisk predstavnikov MŠŠ, spremljava projekta Vzgoja za enake možnosti spolov v sodelovanju z Gimnazijo Ravne.

Bralna pismenost MMŠ – mreža vrtcev – Darja Štim koroški muzej Ravne – enota Solzice – koordinator A. Verdinek. Spoznavanje ožjega in širšega družbenega in kulturnega okolja ter spoznavanje medkulturnih in drugih razlik.

Bralna značka Petra Nosa – Koroška osrednja knjižnica F. Sušnika, vse enote – koordinator J. Kos. Ob poslušanju in pripovedovanju pravljic ter drugih literarnih del otroci razvijajo zmožnost domišljajske rabe jezika.

Enota Ajda: Lutka, moj svet, z Ajdo v gozd; delavnica za starše: Skupaj izdelajmo lutko za otroka, s katero ga obdarimo ob novem letu.

Projekt »Medimedo« obisk študentov medicine v okviru društva študentov medicine Slovenije z namenom na sproščen način premagati strah pred zdravniki oz. belo haljo (v vseh enotah vrtca).

- Bralna značka Petra Nosa -

Z igro do prvih turističnih korakov v sodelovanju s Turistično zvezo Slovenije in Skupnostjo vrtcev Slovenije se je v enoti Solzice pod mentorstvom Cvetke Jelen in Jasne Gamze izvajal projekt Turizem v domačem kraju.

Leto 2010

V enoti Solzice se je izvajal projekt Kulturno žlahtenjeje najmlajših s podtemami: Železarna Ravne skozi otroške oči. Projekt je podprl MŠŠ s strani Evropskega socialnega sklada.

Zdravje v vrtcu v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno varstvo Ravne.

Turistični vodič po Kotljah skozi otroške oči (D. Igerc in N. Iršič).

Odkrivanje in spoznavanje običajev na Koroškem (koordinator M. Planko).

Celoletni projekt GOZD na ravni vrtca je potekal v vseh enotah in skupinah. Gozd skozi vse letne čase – poti do kreativnih in učinkovitih učnih okolij.

Leto 2011

Moč narave – živim z naravo, doživljanje in spoznavanje žive in nežive narave v vsej njeni raznolikosti, povezanosti, spreminjanju in estetski razsežnosti.

EKO IGRAČA – izdelujemo igračo iz odpadnega materiala, ki je uporabna in otroku omogoča igro (izdana brošura, predstavitev v medijih, razstava).

Bralna pismenost, most med šolo in vrtcem (F. Šteharnik, P. Paškvan, A. Nerač Rožej – koordinator A. Verđinek). Zunanja sodelavka M. Grginič– Pomen zgodnjega opismenjevanja – razvoja grafomotorike.

Bralna značka Petra Nosa se izvaja v sodelovanju s Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika. Namen projekta je poslušanje, razumevanje, doživljanje jezika, spoznavanje temeljnih literarnih del za otroke in spodbujanje jezikovne zmožnosti.

Leto 2012

Projekt *Da sije sonce*, s katerim razvijamo in krepimo otrokovo identiteto, čustva in medosebne odnose v oddelkih I. starostnega obdobja.

Do gibanja v svojem naravnem okolju, Učenje učenja, Opismenjevanje v vrtcu, Z igro do prvih turističnih korakov, Planetu zemlja prijazen vrtec.

Z igro do gibanja v svojem naravnem okolju

Iz doline v planino

Koroška osrednja knjižnica
dr. Franca Sušnika
Ravne na Koroškem

vabi ob zaključku
Predšolske bralne značke Petra Nosa
na pravljичno gledališko predstavo

»NJAM, NJAM SLASTNA KNJIGA!«

v sredo, 25. maja 2011, ob 10.15 in 11. uri v
Kulturni center Ravne na Koroškem.

Vabljeni!

Leto 2013

V enoti Levi devžej se izvajajo projekti: Z roko v roki do zdravega in lepega okolja, ohranjanje kulturne dediščine – Prežihov kotiček, Eko projekt, Modri Jan.

Šolsko leto 2014/2015

»Da sije sonce« za oddelke I. starostnega obdobja.

Povabilo v gozd – uvajanje oblike pedagoškega pristopa učenja predšolskih otrok v odprtem vzgojno-učnem okolju kot obogatitev Kurikula. Cilj projekta – popeljati otroka nazaj k naravi – v gozd, ki s svojo energijo krepi samozavest in samozaupanje, daje varnost, v katerem se odvija odprto pridobivanje izkušenj, veščin in znanj ter je prostor trajnih in edinstvenih doživetij.

Montessori v gozdu – gozdna matematika

Otroci poiščejo tri drevesa in jih povežejo v trikotnik z materialom, ki ga najdejo v gozdu.

Otroci ob številu prirejajo ustrezno količino paličic, ki jih najdejo v gozdu.

Etika in vrednote v vzgoji in izobraževanju temeljijo na prepričanju, da je eno najpomembnejših poslanstev vzgoje in izobraževanja skrb za etično in s temeljnimi vrednotami usklajeno ravnanje v vrtcih. Cilji projekta so: krepitev kompetenc vzgojitelja za integracijo etike in vrednot, ozaveščanje in motiviranje otrok za odločanje in obnašanje, ki temelji na etiki, vrednotah in znanji ter krepitev stabilne družbe, ki temelji na etiki, vrednotah in znanju.

... program Etika in vrednote predstavlja konstantnost skozi teže vrednot, ki jih skušamo živetiti odkar smo ljudje... pa nendarle mam skozi domene, ponuja veliko manih pogledov; žiri mam obstoja in se nekostni spreminja... s samim obarščanjem vrednot in živetiti jih skozi otroke, z otroki, starši ter drug z drugim.

MODUL 1 - ZNANJE IN MODROST IN DOMENE

DOM - OTROCI - VRTEC

• HISA MODROSTI - KNJIŽNICA KOTLJE (7.4.2014)

Obiskali smo knjižnico kotlji v okviru nselja do znanja in učujja; mlajšo skupino pa je knjižničarka obiskala v spoti.

Vertikalna povezanost – z avtonomijo se večja odgovornost za kakovostno izvajanje strokovnega dela strokovnih delavcev tako v vrtcu kot šoli, zato bodo naši skupni cilji usmerjeni v krepitev prizadevanj za skupno sodelovanje. Ustvarjali bomo prostore za srečevanja ter iskali rešitve za izzive časa – čas za pogovor in srečevanja z namenom mehkejšega prehoda otrok iz vrtca v šolo.

Viri:

Kronike vrtca od leta 1979 do 1988, od 1994 do 1998 in od 2000 do 2015.

Realizacija letnih delovnih načrtov s samoevalvacijskim poročilom od leta 2000 do 2014.

Fotografije, arhiv vrtca.

*Prijaznost v besedi
ustvarja zaupanje.
Prijaznost v mislih
ustvarja globino.
Prijaznost v dajanju
ustvarja ljubezen.*

Lao-Ti

V ČAS VTKANI SPOMINI

Enote vrtca Ravne na Koroškem

Zapise gospoda Alojza Pristavnika iz kratkega kronološkega pregleda, izdanega 1998. leta z naslovom »Razvoj predšolske vzgoje in predšolskih ustanov za vzgojo in izobraževanje v občinah na slovenskem Koroškem so obogatile takratne vodje enot vrtca.

VRTEC JAVORNIK

Vrtec Javornik stoji sredi urbanega naselja. V tem vrtcu živijo in se igrajo otroci, stari komaj 11 mesecev pa tja do treh let. Tako majhni otroci pa potrebujejo ljubezen in skrb vzgojiteljic in pomočnic, ki nadomestijo njihove ljubeče mamice in očke. Štiri vzgojiteljice (Irena, Edit, Štefka, Zora), pomočnice (Marija, Simona, Suzana), kuharica Olga, čistilka Anka in perica Marta poskrbijo, da je tem otrokom lepo, da se otroci brezskrbno igrajo, tečejo, hodijo, raziskujejo, smejejo in tako korak za korakom oblikujejo svoj lastni JAZ. Vsak zdrav otrok ima neustavljivo potrebo po igri, v našem vrtcu znamo poskrbeti za upoštevanje vsakega posameznega otroka pri njegovi igri. Znamo poskrbeti za to, da se otrok dovolj giblje na svežem zraku, izdatno naspi, zdravo prehranjuje, da je vedoželjen in samostojen. Naš vrtec si prizadeva, da pomaga otrokom pri vraščanju v okolje, omogoča jim, da živijo v urejenem okolju in da zadovoljujejo svoje osnovne potrebe. Vse to pa počnemo načrtno, v sodelovanju s starši, ki jih radi

sprejemamo medse, z njimi načrtujemo in se skupaj veselimo, če je njihov otrok nasmejan, zdrav in srečen. Naš vrtec je dopolnil štirinajst prehojenih let – štirinajst poti, ki so dobre in ki morajo biti še boljše – najboljše za otroka, ker je to naš nadaljnji rod.

Zato naj zaključim z mislijo vzgojiteljice Zore Keber:

“MAJHEN OTROK V VRTCU“ ali “POT ... DO ... JAZ SEM”, je lahko lepa, čudovita, če imaš otroke rad, če jih znaš gledati z očmi in srcem, se z njimi igrati in smejati.

VRTEC MARJETKA – KRAJ ŽIVLJENJA, IGRE IN UČENJA OTROK IN ODRASLIH

V najstarejšem predelu Raven na Koroškem, v neposredni bližini kulturnega in glasbenega doma, stoji zgradba, ki ima glede na starost in namembnost že zgodovinski pomen. Kar nekaj krajanov bi našli, ki so tu obiskovali prvi razred osnovne šole, kasneje pa so se prostori preuredili v prostore vrtca. In tako je še danes. Kljub temu da življenje teče naprej in se spreminja, sočasno z njim tudi mi, naši otroci, naša okolica, je to ostal NAŠ VRTEC, vrtec za lepše, srečnejše in sproščeno življenje otrok –VRTEC MARJETKA, ki deluje v okviru Javnega vzgojno-varstvenega zavoda Ravne na Koroškem.

V njem so se zvrstile številne generacije vzgojiteljic in otrok – vsaka enkratna in neponovljiva.

Danes obiskujejo vrtec Marjetka otroci v starosti od 3 let do vstopa v šolo, ki so glede na starost razporejeni v 6 skupin.

Da je otrokom tukaj lepo, z delom, igro in svojo osebnostjo poskrbijo njihove vzgojiteljice: Cvetka Žibret, Cvetka Jelen, Metka Štefarnik, Lidija Večko, Marija Jurgec in Marija Meh.

Pri tem jim pomagajo pomočnice Manica Klančnik, Stanka Praznik, Ivanka Franc in Polonca Erjavec. Za zdravo prehrano otrok poskrbijo kuharice Romana Kokač, Danica Potočnik in kuhinjski pomočnici Marta Franc in Majda Glazer, ki skrbita tudi za vsakodnevno urejenost in čistočo vrtca. Kljub temu da poteka vzgojno-varstvena dejavnost v slabših pogojih kot v drugih vrtcih (čakamo na obnovitev prostorov), je naš vrtec prijazen otrokom.

Otrokom ponudimo različne dejavnosti, kot so slikanje, modeliranje, risanje, petje, ples; otroci pa imajo možnost izbire. Program zajema čim več elementov družabnega življenja. Starši so najbolj neposredna vez med vrtcem in njegovim okoljem.

Ta vez pa se tke na naših skupnih srečanjih preko celega šolskega leta – ob tednu otroka, novoletnem praznovanju, družinskem prazniku, zaključku šolskega leta pa še tu in tam v kakšni delavnici za starše in otroke.

Kot je zapisal Tone Pavček, otroci potrebujejo:

»Vso nežnost.

Vso ljubezen.

Vso svobodo.

Vse blagre za dušo in telo.

Vso časnost. In vso večnost. “

Lepo je živeti z otroki zaradi njihove iskrenosti, neposrednosti, igrivosti in veselja.

Ni nam žal časa, naporov, odrekanja.

Ob njih vidimo prave vrednote življenja.

Lepo nam je, ko živimo skupaj!

Marija Meh, vzgojiteljica predšolskih otrok

VRTEC SOLZICE

Naš vrtec se imenuje po Vorančevih Solzicah. Mladinski pisatelj Leopold Suhodolčan je 1973. leta ob otvoritvi vrta zapisal: "Da bi vam še dolgo cvetele te vaše Solzice!"

In Solzice tudi danes cvetijo, dišijo, rastejo ob robu delavsko-mestnega naselja Čečovje na Ravnah in v središču Mežiške doline. Okoli 150 otrok sprejmemo vsako leto v devetih skupinah.

Tam pod Uršljo goro smo, kjer je podoba zvestobe in materine topline, z bogatimi lesovi šenturšljic. To je naš svet, kjer rastejo solzice in kjer so globoke korenine samorastnikov.

To je Vorančev svet, naš, koroški!

Tako se tista 25 let stara želja Leopolda Suhodolčana uresničuje in nadaljuje. Solzice cvetijo naprej. In še dolgo bodo. Ne bodo kar tako ovenele, ker smo Korošci, Vorančevi ljudje, živi, siloviti, trdni in trmasti. Polni silne moči in neizčrpne energije. V srcu pa čuvamo mehko materine dobrote in ljubezni. Robato, trdo besedo pa s pogledom proti Uršlji gori naredi mehko in toplo.

Mojca Prašnički, vzgojiteljica predšolskih otrok

Že nekaj let v vrtcu Solzice vnašamo v vzgojno delo nekatere elemente Reggio pedagogike, ki jih imenujemo **PROGRAM, KI JE ŽIVLJENJE**.

Temeljno vodilo našega dela je vzgojiti srečne otroke, katerih vrednost ni v tem, da mnogo imajo, ampak da mnogo so. Ta način vzgoje je usmerjen k otroku in izhaja iz otroka, tu oblikuje predvsem tista znanja in življenjske vrednote, ki pomenijo skladnost med potrebami in interesi posameznika in kjer so upoštevane različnosti med posamezniki. Naše delo daje otroku možnost, da se razvija **TUKAJ** in **SEDAJ**. Otroka spodbudi, da gre, do koder zmore. Ni ovir za bolj sposobne, nadarjene, ni pritiskov na tiste, ki ne zmorejo toliko kot drugi.

Otroci v našem vrtcu imajo ob sebi nekoga, ki jim zna prisluhniti, jih motivirati, voditi, usmerjati. Imajo ob sebi človeka, prijatelja, ki jim omogoča, da se razvijajo, izražajo na mnogo načinov in ob tem razvijajo svojo pozitivno samopodobo, samozavest. Otroci vedo in čutijo, da so pomembni, zato so **USPEŠNI, SPROŠČENI IN SREČNI**. Moja razmišljanja pa bi končala z mislijo:

“Vzgoja otrok ni le strpnost, napor, dajanje, žrtvovanje s strani staršev in vzgojiteljic, je prav tako odnos, ki izpolnjuje življenje, daje življenju smisel, je sreča, je radost.”

Mira Planko, vzgojiteljica predšolskih otrok

VRTEC KOTLJE

Od januarja 2001 deluje hotuljski vrtec kot ena izmed enot javnega vrtca občine Ravne na Koroškem. Hotuljski vrtec živi in diha za jutri, saj skozi njegova vrata še vedno z roko v roki stopajo generacije otrok, staršev, dedkov in babic.

Skupaj se vračamo k naravi in njemu doživljanju. Učimo se iz lastnih izkušenj, iger in plesov naših babic in dedkov ter tako ohranjamo stare običaje kot del naše kulturne dediščine.

Drobčena, za marsikoga neopazna dejanja, nam dajejo potrditev, da smo na pravi poti.

Ta leta so nam prinesla zaskrbljenost, bolezni, žalost, največ pa veselja, radosti in misli, da živimo danes, zdaj, ta trenutek.

Bogatili smo dan za dnem z mislijo – tukaj smo, na zemlji, v osončju. Premagovali smo odtujenost med ljudmi in s svojimi dejanji pomagali oblikovati svet.

Tudi zdaj si ne bomo mogli prihraniti težav, s katerimi se bomo srečevali, lahko pa bomo iskali pot, ki nas bo pripeljala do vrednotenja, kako premagovati odtujenost med ljudmi in s tem oblikovali jutrišnji svet, svet človekoljubnih osebnosti. Za vse to pa je potreben čas, ki je neizmeren in neizmerljiv. Iz časa bi naredili reko, sedli na njeno obalo in opazovali njen tok.

Vendar se brezčasnost v nas zaveda brezčasnosti življenja in ve, da je danes samo spomin na včeraj in da je jutri le sen današnjega dne. Mar čas ni takšen kot ljubezen – nedeljiv in negiben? Toda če že moramo v svojih mislih meriti čas z dobami, naj vsaka doba zajame vse druge dobe, naj danes objame preteklost s spominom in bodočnost s hrepenenjem.

Vida Dolinšek, vzgojiteljica predšolskih otrok

Naša skrb za otroke z motnjami v razvoju

V občini Ravne na Koroškem je bil leta 1981 ukinjen razvojni oddelek zaradi premajhnega števila razvojno motenih otrok. Dve leti kasneje je število otrok naraslo. Zaradi tega je bila leta 1984 na pobudo zdravstvene službe, socialnega skrbstva in s pomočjo skupnosti otroškega varstva ustanovljena mobilna – specialnopedagoška služba pri Vzgojno-varstveni organizaciji Ravne na Koroškem.

Da bi delo potekalo čimbolj načrtno in sistematično, smo sprva v ožji TIM strokovnih delavcev (logoped, klinični psiholog, specialni pedagog) pritegnili še socialno delavko, zdravnika - pediatria ter medicinsko sestro iz otroškega dispanzerja.

TIM ali strokovna delovna skupina kot jo imenujemo, se sestaja redno enkrat mesečno v zdravstvenem domu.

Naloge skupine so:

1. Čim zgodnejše odkrivanje otrok z motnjami v razvoju:
 - o register rizičnih rojstev,
 - o posvetovalnica,
 - o psihološki sistematski pregledi tri in petletnih otrok.
2. Obveščanje Centra za socialno delo o evidentiranih otrocih;
3. Čimprejšnje vključevanje otrok z lažjimi motnjami v redni oddelek VVO. Vključevanje otrok s težjimi motnjami v mobilno specialno pedagoško obravnavo;
4. Sprotno reševanje problemov, ki nastajajo pri delu z otrokom in njegovo družino;
5. Posvet s strokovnjaki – fizioterapevt, pedopsihiater;
6. Priprava staršev na razvrščanje otrok;
7. Sodelovanje v komisiji za razvrščanje;
8. Ambulantno delo s starši in otrokom (ugotavljanje ment. sposobnosti, svetovanje, reševanje konfliktov);
9. Sodelovanje z Društvom za pomoč duševno prizadetim v naši občini.

Naša VVO ima deset dislociranih vzgojno-varstvenih enot, ki so bolj ali manj oddaljene od centralnega vrtca. Enote vrtca so v različnih krajevnih skupnostih, ki imajo svoje ambulante. Povezava matičnega dispanzerja s krajevnimi ambulantami je zelo pomembna pri pravočasnem odkrivanju in vključevanju razvojno motenih otrok v vrtec in v mobilno službo.

Razvojno motenim otrokom dajemo prednost pri sprejemu v vrtec. V redne oddelke vrtca imamo vključene tudi otroke s srednjo duševno manj razvitostjo. To se je pokazalo dokaj uspešno in pozitivno, saj smo jim omogočili, da živijo v enakem socialnem okolju kot njihovi vrstniki, da zadovoljujejo svoje osnovne potrebe, se z njimi igrajo, delajo, se seznanjajo z vsakdanjimi oblikami dela in življenja v vrtcu.

Naša težnja je, da z organiziranim vključevanjem omogočamo razvojno motenim otrokom čimboljšo socialno integracijo v normalno okolje.

V mobilno specialno pedagoško službo pri naši VVO so od leta 1984 vključeni tudi vsi predšolski otroki s težjimi in kombiniranimi motnjami.

Delo s temi otroki poteka v vrtcu in ne na domu, kot je to običajno za mobilno službo. Otroci niso izolirani, temveč s pomočjo specialne pedagoginje vključeni v življenje in delo skupine (seveda le v primeru, ko je motenost tolikšna,

da je to smotrno). To obliko dela starši težje motenih otrok sprva sprejemajo z bojznijo. Najtežji je prvi, drugi obisk v vrtcu ter soočenje otroka z drugim okoljem, strah pred tem, kako bo sprejet s strani osebja v vrtcu in drugih otrok, bolečina ob pogledu na zdrave otroke. Toda ker je to popolnoma njihova odločitev, se še vedno lahko odločijo za smotrno obliko – delo na domu. Strah in bojazen se ob otrokovem veselju, da gre zopet v vrtec k teti, da se bo zopet igral z otroki, da bo pel, ploskal, korakal ob spremljavi harmonike, hitro spremeni v zadovoljstvo in v prijeten občutek, da se tudi njihov otrok lahko enakovredno vključuje v družbo.

Zavedam se, da razvojno moten otrok potrebuje večkratno strokovno pomoč in da v redni skupini tudi včasih doživlja poraze, da je bolj izpostavljen konkurenci kot v manjši skupini sebi enakih otrok.

Vem tudi, da je vključevanje otrok z motnjami v redne oddelke vrtca odvisno od osveščenosti in osebne pripravljenosti vzgojiteljic.

Zato je ena pomembnih nalog specialnega pedagoga v VVO, da jih seznanja o drugačnosti razvojno motenega otroka, o njegovih potrebah in zmožnostih. Z javljanjem v skupini lahko specialni pedagog nazorno prikaže in svetuje, kako se lahko spontano, na nevsiljen način vključi motenega otroka v vse aktivnosti. Ko vzgojiteljica sprejme otroka takšnega kot je, ga sprejmejo tudi otroci. Zato pri nas vključujemo že triletno razvojno motene otroke v skupino malčkov, da se ta human, pristen odnos razvija vse do male šole.

Za vsakega otroka specialni pedagog izdelava individualni program. Upošteva vzgojni program in program delovnega usposabljanja v skladu s kronološko in mentalno starostjo otroka. Specialni pedagog seznanjen z individualnim programom vzgojiteljico in se z njo skupno dogovarja o tedenskem načrtovanju.

Oblike dela specialnega pedagoga:

- a) Individualno delo z izrazito hiperaktivnimi otroki ter z otroki z minimalno in hitro skrenljivo pozornostjo;
- b) Skupinsko delo z vsemi razvojno motenimi otroki iz ene enote. To skupinsko delo poteka od 9. do 12. ure; ob prihodu v vrtec pri malici in kosilu so vključeni v svojo skupino;
- c) Skupinsko delo v skupini, kjer se nahaja moten otrok, izvajamo občasno, v dveh oblikah.

Prva oblika: Specialni pedagog dela sam (brez vzgojiteljice) s celo skupino, s poudarkom na opazovanju in ugotavljanju sposobnosti in odstopanj pri razvojno motenem otroku.

Druga oblika: Specialni pedagog dela v skupini skupaj z vzgojiteljico – pomaga otroku z motnjami pri tistih aktivnostih, kjer rabi največ pomoči. Tu gre tudi za pomoč in svetovanje vzgojiteljici in neposredno pomoč otroku, da se s strokovno pomočjo enakovredno vključuje v vse dejavnosti.

- d) Pomoč pri različnih skupnih prireditvah in na daljših izletih v tistih vzgojnovarstvenih enotah, kjer je večje število otrok z motnjami.
- e) Ena od pomembnih nalog je »delo s starši«. Zavedamo se, da so starši občutljivi in da le postopoma sprejemajo otrokovo motenost. Na govorilnih urah se seznanjajo s programom dela, skupno si postavljamo cilje, ki jih želimo doseči, skupno poizkušamo reševati probleme. Starši dobijo napotke za delo doma in se postopoma pripravljajo na razvrščanje.

Večkrat so navzoči pri individualni obravnavi svojega otroka, kjer spoznavajo konkreten način osvajanja določene spretnosti, znanja. Da bi bili pri delu s starši čimbolj uspešni, iščemo nove oblike dela, povezujemo se z drugimi strokovnjaki (psiholog, socialni delavec) in jih skupno z njimi pripravljamo na življenje ob razvojno motenem otroku.

V tem članku je podan grob opis dela z razvojno motenimi otroki v vzgojno-varstveni organizaciji in kratek prikaz koliko in kako je v naši občini razvita skrb zanje.

Ker ugotavljamo tudi pomanjkljivosti tega sistema (specialni pedagog je v vsaki VVE le enkrat na teden, mobilna služba se izvaja le enkrat na teden, izguba časa med vožnjo iz ene enote v drugo), si želimo tesnejšega sodelovanja z vzgojno-varstveno ustanovo, kjer imajo na tem področju že več uspešnih delovnih izkušenj.

Na osnovi pozitivnih izkušenj bi bilo potrebno izbrati neko najboljšo, enotno organizacijsko obliko pomoči za predšolske razvojno motene otroke.

Olga GREGORC, specialni pedagog, zaposlena v vrtcu Ravne na Koroškem od 1984 do 2001

Viri: Olga Gregorc, Otroci z motnjami v razvoju – Zbornik referatov in prispevkov o predšolski vzgoji, založba Maribor 1990.

Razmišljanje logopedinje

Zdi se mi, kot da je bilo včeraj. Mlada logopedinja, še vsa sveža od študijskih klopi, oprtana s polno vrečo znanja in z drugo, prazno vrečo, tisto z izkušnjami, sem plašno, skoraj prestrašeno in nesamozavestno stala pred enimi izmed mnogih vrat vrtca Solzice.

Bo šlo, bom znala, bom zmogla?

Odprla mi je takratna pedagoška vodja. S širokim, iskrenim nasmehom in polna življenjskega optimizma mi je pregnala resne misli iz glave.

In sem začela, takoj in zares. In je šlo in sem zmogla in znala.

Vrtec Solzice se mi je sprva s svojimi hodniki zdel kot velik labirint, v katerem sem se kar nekajkrat izgubila, preden sem se ga navadila.

Z veliko toplino se spominjam vrtca Marjetka, vrtca s starim, škripajočim okostjem, a prijazno dušo, kjer je iz kuhinje dišalo po domu, iz vsake igralnice pa se je slišalo čebljanje otrok.

V enoto Ajda sprva nisem zahajala, ker so bili v tej enoti le najmlajši, tisti s pleničkami, z leti pa so se jim pridružili tudi nekoliko starejši in pričela sem delati tudi tam.

Enkrat na teden me je pot zanesla tudi v vrtec Kotlje, ki se danes tako lepo imenuje Levi devčej, in ta me je je s svojo nežno majhnostjo v hipu osvojil.

Sprva je bilo v logopedski obravnavi manjše število otrok in tudi napake so bile lažje. Jezički niso hoteli tja, kamor bi morali, uhajali so med zobke, R je nagajal in kar predolgo RIBO spreminjal v LIBO.

Leta so tekla hitro, kar prehitro. Ravne so se iz mesteca razvile v mesto. V vrtcu je bilo vedno več otrok, igralnice so bile polne in sorazmerno s tem je bilo večje tudi število otrok, ki so potrebovali mojo pomoč.

Tudi težave so postale drugačne, večje, kompleksnejše.

Vključenih je bilo vedno več otrok, ki so potrebovali drugačen pristop in prilagojen način dela, zato je pričela delovati v vrtcu strokovna skupina, ki je in še združuje različne strokovne delavce, ki skupno in vsak zase po najboljših močeh pomagamo tem otrokom in jih poskušamo kar najbolje pripraviti za nadaljnjo življenjsko pot s strokovnimi nasveti, s čustveno podporo pa pomagamo tudi staršem.

Veliko, zelo veliko malčkov je v vseh teh letih šlo skozi moje roke. Veliko jasnih oči, razposajenih nasmehov in odkritih besed. Mnoge še srečam, vrnejo se kot starši ali mlade sodelavke. Vesela sem, da se me spomnijo in mi povedo, da jim je bilo na mojih vajah prijetno. Še bolj pa me veseli, da nimajo več težav, zaradi katerih so se v njihovem otroštvu prekrizale naše poti.

Rada imam otroke in zato z veseljem opravljam svoje delo. Kadar mi uspe, sem zadovoljna, kadar pa ne znam pomagati tako, kot bi želela, sem žalostna. Tudi to se zgodi!

Praznujemo sedemdeset let predšolske vzgoje na Ravnah. Ponosna sem, da sem del te uspešne zgodbe že trintrideset let tudi sama.

Prav vsem svojim sodelavcem se ob tej priložnosti zahvaljujem za uspešno sodelovanje in jim želim vse lepo in veliko uspehov na nadaljnji poti.

Vsem sedanjim in bodočim otrokom pa želim, da v našem vrtcu ob ljubečih in strokovnih vzgojiteljicah ter vseh ostalih prijaznih odraslih, ki skrbijo zanje, kar najlepše preživijo najpomembnejši in najčudovitejši del življenja – otroštvo.

Bojana Večko, logopedinja v vrtcu Ravne na Koroškem od leta 1982 dalje

Gong v vrtcih

Prepričana sem, da se je potrebno v današnji družbi ponovno vračati k iskanju pozabljenih vrednot. Predvsem tistih, kjer je poudarek na načelu biti in ne imeti. Biti v dobrem odnosu do samega sebe, do soljudi, narave, živali in do okolja. Tukaj ima tudi pedagogova vzgoja pomembno vlogo pri celostnem razvoju otroka. Prav glasbena vzgoja lahko s terapevtskim učinkom pripomore k razvoju telesnega, čustvenega, kognitivnega in duhovnega oblikovanja harmonične osebnosti. Otrokom lahko ponuja tudi zadovoljstvo in motiviranost za lasten razvoj, hkrati pa gradi celostno in ustvarjalno bitje.

V mojem programu Gong v vrtcih se dogajajo pomembni premiki v smislu gradnje novih smernic tudi na področju glasbene vzgoje in ostalih vzgojnih vsebin. Otroci skozi zvočne vsebine posegajo k afirmacijam za dosego boljšega počutja, svoje občutke zrcalijo v izraznem gibu, v zvočnih pravljičah iščejo dodatne zvočne efekte in gradijo domišljijo. Prav tako se v Bachovih cvetnih plesih, s katerimi premagujemo negativne čustvene težave, vzpodbujajo zavedni in nezavedni procesi izražanja. Krona vsega pa je igranje na gong, pojoče posode, kosih in zaphir zvončke ter na dežno palico in ostala zvočila. Otroci tako v iskanju zvočne geometrije ustvarjajo čudovite unikatne zvočne trenutke in med seboj vzpostavljajo močno mrežo sodelovanja in podpore. Ko pa s posebno noto poskrbijo za dobro počutje poslušalcev, so že na dobri poti k vrednoti biti. Tak vzgojni program je zaradi tega tudi pomemben dejavnik za doseganje družbenih sprememb.

Maja Ocepek, univ. dipl. prof. glasbe, zunanja sodelavka

Ho ho ho ...

Ho ho ho, kdo je to. Potrkam in vstopim v otroško igralnico vrtca Solzice, decembra leta 1984. Ja, res je. Vzgojiteljica, moja prijateljica Darinka Ban, me je davnega leta 1984 »nahecala«: »Ček boji dedek Mraz, boš glifi ta pravi, moj Marjan je zbol.« »A misliš, nekam mali sem.« »Nič huodega, saj si Miklavža igral, boš pa še dedka Mraza.« »No, pa bom,« sem dejal in tako se je začelo, prenehalo pa še ne. Ta moja uradna dolžnost, ki je najlepša na svetu, ko si v stiku z otroki, ko se ti usedejo na kolena, nasmejijo, zapojejo »Zimo belo«, »Sivo kučmo«. Res, ti trenutku so tako zame kot za otroke in mislim tudi za vzgojiteljice nekaj, kar se ponovi samo enkrat na leto, zdi se mi, da smo tistega decembrskega dne vsi skupaj v devetih nebesih.

Lepi so spomini na vse tri vrtce, Marjetko, Ajdo, Solzice, tudi v Kotljah sem bil velikokrat. Toplo mi je pri srcu, ko se spominjam decembrskih dni, velikokrat zasneženih pa tudi zelenih, in mojih standardnih sankanj, plezanja po igralih, ki so privabila na okna vrtca Solzice otroke in tedaj sem videl njihove vznemirjene obraze, smehi in klicanje: »Dedek Mraz, pazi se!« Nato prihod v tople prostore vrtcev, kjer ti zastane diš ob prijetnih pesmih in omamnem vonju pomaranč, cimeta in čaja.

Prav rad se spominjam tistih let, ko so moji otroci Rebeka, Zala in Jaka hodili v vrtec, ko so mi sedeli na kolenih in šele po dolgih letih izvedeli, da so sedeli na kolenih svojega očeta – dedka Mraza. Kakšna radost, veselje in sreča zame in za moje otroke!

Sedajji ravnateljici Mariji Meh se iskreno zahvaljujem za zaupanje. Njena vsakoletna vprašanja, ali bom drugo leto decembra spet njihov dedek Mraz, ji odgovarjam, da komaj čakam vsak december in dokler mi bo zdravje dopuščalo bom ostal »vaš« dedek Mraz.

Upam, da sem pustil en kamenček v vašem veličastnem mozaiku in vam želim vse naj naj ob jubileju, ki ga letos praznuje vaš, moj vrtec.

S spoštovanjem, »VAŠ« dedek Mraz, Marijan KOKOL

Ko se razdajaš, postajaš bogat...

Kot dijakinja srednje vzgojiteljske šole v Mariboru sem bila študentka občine Ravne na Koroškem. S tem mi je bila zagotovljena služba. V ravnskem vrtcu – nekdanji tolstovrški šoli – so potrebovali šolane vzgojiteljice. Po opravljeni maturi 1967. leta sem se oglasila v njihovi pisarni pri ravnateljici Korneliji Müller. V pogovoru sva se dogovorili, da bom začela delati že med počitnicami – avgusta 1967. Vendar se to delo v avgustu ni štelo v delovno

dobro. Takrat so septembra nameravali zaposliti tudi novo kuharico Ano Krautberger (nečakinja Prežihovega Voranca) in ona je prav tako začela delati en mesec prej. V kuhinji je delala še prejšnja kuharica (septembra pa se je upokojila). Tako sva avgusta varovali otroke midve s kuharico Ano. Ostale so bile na dopustu.

Septembra 1967 smo imele svoje skupine: Justina Tasič, Angelca Janežič, Anica Zakrajšek (Frece), Zofka Stropnik (Sudar), Joža Radušnik in jaz. Čistila je Marica Kamenik, v kuhinji pa je bila glavna kuharica Ana Krautberger, pomagala ji je nekaj časa Tončka, nekaj časa gospa Kališnik in mogoče še kdo. Imeli smo kurjača, ki je pozimi prihajal zelo zgodaj, ker je v vsaki igralnici kuril lončeno peč. Pozneje je kurila Marica Kamenik.

1968 leta sta se zaposlili vzgojiteljici Kristina Molnar (Hadžiagič) in Nada Tarle.

1971/72 so se zaposlile še Olga Globočnik, Mojca Prašnički, Marta Emeršič (Batič).

1972/73 še vzgojiteljice Marija Prekrški, Sonja Sep, Milena Miklavc.

Že prvo leto sem dobila malo šolo in otroke, ki so mi od vseh generacij najbolj ostali v spominu. Otrok v skupini je bilo okrog 25, mogoče na začetku manj, pozneje v Solzicah pa do 33. Negovalka je bila takrat Ana Gros, vendar v mali šoli ni pomagala. Na sprehode sem otroke vodila kar daleč, vendar nihče ni pomislil, da bi morala imeti spremstvo. Ravnateljica je opozarjala, da po dve skupini ne smeta hoditi skupaj, da se vzgojiteljici ne bi zaklepetali, če bi se ustavili na kakem travniku.

Prvo leto sem uporabila vse moči, da sem skupino držala skupaj in se »učila« pedagoških prijemov v skladu z znanjem, ki sem ga pridobila na vzgojiteljski šoli. Popoldne sem doma zelo veliko časa porabila za pisanje priprav. Za izdelavo didaktičnih sredstev, za dekoracije... sem velikokrat ostajala v vrtcu tudi popoldne, včasih skupaj z drugimi vzgojiteljicami. Za dekoracije je imela velik smisel vzgojiteljica Zofka Sudar – bila je pravi talent.

Med didaktičnimi sredstvi ali kar igračkami, ki so že bile v vrtcu, so name naredili vtis plodovi iz gozda: kostanj, želod, želodove kapice (od ameriškega hrasta, ki raste na Naverskem vrhu še iz grofovih časov), koščki lesa... Bilo je pobarvano roza in svetlo modro z oljnimi barvami. To smo imeli za »polaganje« in otroci so se ob tem umirili. Priprave sem pisala po letnem vzgojnem načrtu za male šole, ki je veljal za vso Slovenijo. V spominu imam, da so po tem načrtu mali šolarji morali vsak mesec osvojiti eno deklamacijo. Pravljico smo morali tako obdelati, da so jo na koncu meseca dramatizirali. Vsak mesec eno. Aplikacije za pravljico sem morala izdelati tako, da so se ob prvem pripovedovanju figure premikale. Največkrat so bile figure za flanelograf, ki so tam ostale ves mesec. Poleg govorne so bile izpejane likovna, glasbena, ritmična, gibalna vzgoja in matematika. Za večino področij smo imele priročnike: Razvijanje govora v predšolski dobi – priročnik za vzgojiteljice, Telesna vzgoja v mali šoli 1972... Poleg tega so nas za delo usposabljali na seminarjih. Posebno plodni so bili seminarji za glasbeno vzgojo. Ta seminar je bil vedno v našem vrtcu; prihajale pa so vzgojiteljice iz cele Mežiške doline iz Dravograda in še od drugod. Vodil jih je skladatelj Janez Kuhar iz Ljubljane, ki nam je ob poskusih na otrocih dokazoval, da otroka brez poslušanja sploh

ni. Na vsak seminar (v jeseni 1967 sem bila na prvem) je prišel s knjižico otroških pesmic z okrog dvajsetimi pesmicami. Na koncu seminarja smo vse pesmi znale in jih čez leto z otroki prepevale. Ob zaključku šolskega leta smo naredili koncert »Pet minut za novo pesmico« (pozneje Cicibanov svet), na katerem so sodelovali vrtci iz cele Mežiške doline. V vseh krajih smo tudi nastopali, otroke pa prevažali z avtobusi. Na začetku je bil na koncertu dirigent kar Janez Kuhar sam. Pet minut za novo pesmico se je imenovala tudi radijska oddaja, ki smo jo redno poslušali.

Male šole so bile obvezne, zato smo v pomladanskem času, ko so se igralnice izpraznile (14.00–18.00), imeli še trimesečne popoldanske male šole za otroke, ki niso obiskovali vrtca. Večinoma so bili kmečki in okoliški otorci. Vsaka skupina je prihajala 2 – 3 krat na teden. Teh skupin je bilo od 4 do 5. Sama sem vodila dve skupini. To se mi je zdelo zelo utrudljivo. Ves teden od 8.00 do 18.00 z otroki. Na koncu šolskega leta se je začelo testiranje. Iz zdravstvenega doma je prihajal psiholog Edi Matvoz, ki je otroke testiral. Na sprejem v šolo je ta test močno vplival. Mnenje sta poleg psihologa dala še zdravnik in vzgojiteljica.

Jeseni smo imeli mnogo opravkov s »teto Jesenjo«, ki smo jo veliko in lepo iz naravnih materialov (praprotn, mah, buča...) postavili na igrišču. Ob njej smo pekli kostanj, organizirali trgovino s sadjem, okrog nje zaplesali, se ji zahvaljevali za jesenske darove...

Ob tednu otroka smo okrasili kako izložbo v kraju. Ob dnevu republike smo imeli proslave.

Vrtec z vzgojiteljicami je pripravljaj prihod dedka Mraza za ves kraj v »Titovem domu«. Otroci so nastopali in pripravili program. V vrtcu sta nas pred prihodom dedka Mraza obiskala medved in »babica Zima«. Bil je čas poln pričakovanj. Dedek Mraz je bil dolga leta gospod Žunko, njegov masker pa Valentin Jevšnikar.

Pozimi smo se sankali in imeli 1973. leta smučarski tečaj z Milanom Štefarnikom in Petrom Włodigo.

Za staro leto je manjša skupina s policajem (prej smo ga poiskali na postaji Milice) šla na cesto. Policaj je ustavljal avtomobile, otroci pa so voznikom zaželeli srečno vožnjo v novem letu in izročili obesek za avto, ki smo ga izdelale vzgojiteljice. Vozniki pa so nas obdarovali s saldkarijami.

Za pustno nedeljo je vrtec pripravljaj povorko s pustnimi šemami in »babico Zimo« na tovarnjaku. Pred kavarno na Čečovju smo jo zažgali. Zbirali smo se pred vrtcem. Tudi za pustni torek je bilo v vrtcu živahno. Med drugim so prihajali (tudi za dedka Mraza) predstavniki odborov iz železarne (Sorja in Miha Ošlak, gospod Globočnik...). Dobili so majhna darila in se v pisarni pogostili.

Ko smo še delali ob sobotah je bil moj delovni čas od 8. do 13. ure, pozneje (proste sobote) večinoma od 8. do 14. ure.

Dan mladosti smo največkrat praznovali v parku s športnimi igrami. Šolsko leto smo zaključili z nastopom za starše na igrišču.

Med počitnicami smo prva leta otroke vodili v letno kopališče – malico smo vzeli s seboj. Ravnateljica je za nas dobila letno karto. Na koncu poletja 1969 smo otroke iz vrtca peljali v kolonijo v Karigador. Bila sem jim vzgojiteljica in hkrati mama 14 dni.

Septembra 1973 je bila otvoritev vrtca na Čečovju z govorniki Borisom Feldinom, Leopoldom Suhodolčanom... Dali smo mu ime Solzice (po Prežihovem Vorancu). Star vrtec je dobil ime Marjetka (po partizanki). V starem vrtcu sem prevzela vodenje za eno leto.

V jeseni 1974 sem šla delat v vrtec Solzice, v jeseni 1980 pa na Prevalje v nov vrtec Pod gonjami.

V vrtcu Marjetka in Solzice sem precej let fotografirala razne dogodke in skupine. Poskrbela sem, da je vsak mali šolar ob odhodu dobil fotografijo skupine z vzgojiteljico.

Razne dogodke iz vrtca sem objavljala v Fužinarju, Večeru in tudi v reviji Otroki in družina. Pri tem mi je veliko pomagal starejši kolega iz ravenskega Fotokluba - Franci Kamnik.

Poklic vzgojiteljice mi je bil »pisan na kožo«. Med otroki sem se res dobro počutila. Z njimi sem lahko občudovala naravo, jih učila spoštovanja vsega, kar nas obdaja...

Če bi morala še enkrat izbirati in če bi lahko, bi izbrala poklic vzgojiteljice vendar z manjšim številom otrok in brez pomočnice.

Marija (Marička) Čreslovník Kotnik, rojena Hancman,
vzgojiteljica v vrtcu Ravne na Koroškem od 1967 do 1980.

Kako smo v vrtcu Ravne na Koroškem uvajali pedagoški koncept Reggio Emilia

Otokov razvoj poteka v skladu s spremembami v njegovem biološkem, socialnem, spoznavnem, čustvenem vedenju. Povezan je z dozorevanjem, izkušnjami in učenjem.

Učenje v predšolski dobi je aktiven proces in učenje skozi igro ponuja podlago za razvoj spoznavnih funkcij. Tako poleg zaznavanja, opazovanja, prostorskega dojetanja, sklepanja, iznajdljivosti v novih situacijah oblikuje vztrajnost, koncentracijo, voljo in pozitivno samopodobo.

Predšolska vzgoja je dinamičen proces, kjer je pomembna skladnost, vzporednost in povezanost med posameznimi področji otokovega razvoja.

Otrok se najbolje razvija, če je vpleten v svoje lastno učenje. Zato je poleg dobrega znanja o otokovem razvoju potrebno zagotoviti spodbudno učno okolje. Vsi ti vidiki pomenijo osnovo za proces učenja v vrtcu, ki ga je potrebno tudi spremljati.

Da smo sposobni spremljati proces, je nujno, da smo kritični mislec, da zaznavamo probleme, da smo pri svojem delu domiselni, ustvarjalni, iznajdljivi in fleksibilni.

V enoti Solzice smo to bile.

Leta 1994 nam je svetovalka Zavoda RS za šolstvo območne enote Slovenj Gradec Mirjam Senica predstavila koncept Reggio Emilia, ki temelji na pojmovanju, da je otrok kompetenten, ima velikanske ustvarjalne zmožnosti ter moč za odkrivanje in raziskovanje sveta, ki ga obdaja.

Koncept Reggio Emilia je sodoben koncept predšolske vzgoje, katerega cilj je vzgajati otroke v kritične mislece. Temelji na otrokovih pravicah in demokratičnih vrednotah. Njena predstavitev se je nas delavk v enoti Solzice močno dotaknila in v nas vzbudila željo po spremembi in nadgradnji takratne predšolske vzgoje (takrat namreč še nismo imeli sprejetega nacionalnega programa Kurikula za vrtce).

Želja po nečem novem, boljšem nas je pripeljala tudi do realizacije. Skupaj s svetovalko Mirjam Senica in takrat našo pedagoško vodjo Jožo Praprotnik smo načrtovale kako naprej.

Prvi pogoj za spremembe in uvajanje novega načina dela je bilo preoblikovanje igralnic. Pomembno je bilo tudi to, da o tem seznanimo tudi starše otrok.

Njihov odziv je bil nepopisen. Priskočili so nam na pomoč. Igralnice, garderobe so dobile novo podobo in s tem tudi funkcionalnost posameznih koticov.

S prenovo je v vrtec zavel tudi nov veter, prišel je drugačen način dela. Nastalo je timsko delo, opazovanje otrok, evalvacija, samoevalvacija, projektno delo, ki pomaga otrokom izpopolniti smisel za dogodke in pojave v svojem okolju.

Načrtovanje vzgojnega dela je bilo usmerjeno k razmišljanju, kako čim uspešneje voditi proces, ki bo ugodno vplival k razvoju samostojnosti, ustvarjalnosti otrok, na njihov način razmišljanja in učenja v procesu igre. V konceptu ReggioEmilia je poudarjen tudi pomen »poslušanja« otrok skozi njihovih »sto jezikov« s poudarkom spodbujanja otrokove identitete.

Temeljno vodilo pedagoškega pristopa je upoštevanje otroka kot aktivnega sooblikovalca v ustvarjalnem procesu, kjer mu je omogočeno ohranjanje in razvijanje lastnih potencialov. Glede na delo v manjših skupinah pa se sočasno razvija tudi otrokova sposobnost prilagajanja, razmišljanja, komuniciranja, prilagajanja in tudi vrednotenje svojega dela. Nov pristop poudarja tudi sodelovanje z okoljem in predstavitev dela tudi zunaj vrtca. Zato sem delček našega življenja želela javno predstaviti tudi izven vrtca. Dogovorila sem se s takratno županjo Ivano Klančnik, da projekt Forma viva predstavimo mestni hiši.

Meseca decembra 1999 smo se s projektom predstavili širši javnosti. In takratni tajnik občine Ravne na Koroškem Branko Kaker je zapisal: »Razstava, kot projekt, je bila zelo lepo sprejeta, ne samo med zaposlenimi na občinski ravni, ampak tudi med obiskovalci in občani občine Ravne na Koroškem, ki so vsakodnevno obiskovali mestno hišo«.

Prijeten in topel občutek ostaja še danes po toliko letih, ko se sprehodiš skozi prostore mestne hiše in ugotoviš, da so te otroške skulpture še vedno tam. Da smo bili pri svojem delu uspešne in na pravi poti, da je bilo naše delo tudi vidno in slišano dokazuje tudi to, da sem pedagoški koncept ReggioEmilia z delom v svoji skupini predstavila tudi drugim: vzgojiteljicam in udeleženkam republiškega seminarja, direktorju Zavoda za šolstvo g. Lovrenčiču, vodjem študijskih skupin OE Celje in OE Slovenj Gradec, vzgojiteljicam vrtca Rogaška Slatina, kolektivu vrtca Litija in kolektivu vrtca Tezno.

Skozi svoja razmišljanja in poglede v preteklost bi se zahvalila vsem, ki so bili soudeleženi pri oblikovanju novih izzivov in pogledov na predšolsko vzgojo. Nekaj pa naj ostane ne glede na spremembe, ki so se ali se morda še bodo zgodile v razvoju predšolske vzgoje.

Delimo z otrokom njegova čustva žalosti, veselja...

Otrok naj začuti, da smo z njim, da je ljubljen in ga razumemo. Dotaknimo se ga, objemimo, naj čuti telesni stik. Le tako bo dobil pogum, da nam lahko zaupa in počutil se bo sprejetega in varnega. Dobil bo samozaupanje, kar je pomemben korak pri vzgajanju k samostojnosti.

Mira Marflak Planko, zaposlena v vrtcu od 1973 do 2010

Spomini iz vrtca

Vrtec sem obiskovala od leta 1956 do 1959. Spomnim se, da je v tej stavbi vrtca živelo nekaj stanovalcev: družina Oprešnik, družina Robin, v zadnjem delu, v pritličju je živela družina Gros. Ko se spominjam vrtca, vidim pred sabo dve igralnici z velikimi lončenimi pečmi, z lesenimi, malimi mizami in stoli, kuhinjo in posebno sobo, v kateri je stanovala takrat tovarišica Marija. Do njene sobe so vodile tri stopnice, kasneje je bila to pisarna gospe Müller. Tovarišice Marije se spomnim ravno zato, ker mi je bila kot mama. Starša sta delala ves dan, zato sem veliko časa preživela z njo, tudi spala sem kar pri njej v vrtcu ali pa ona pri nas. Enkrat se spomnim, da je za večerjo naredila regrat, ki ni bil razrezan, tako da mi je ostal v grlu in sem se gohtala. Čisto je bila prestrašena. Kadar sem spala pri njej, sva bili veliko časa kar v igralnici, jaz sem se igrala, Marija pa je izdelovala igrače, punčke in fantke iz blaga. Ko je tovarišica Marija odšla iz vrtca v Veliko Nedeljo, mi je bilo zelo hudo, dolgo sem jokala za njo. Seveda se spominjam tudi gospe Juste, ki me je za tem imela v vrtcu. Ne spominjam se toliko drugih igrač kot tega: Marije ne bom pozabila nikoli v življenju, saj mi je bila kot mama in oče, v tistem času sem bila z njo več kot s svojima staršema, imela sem jo neizmerno rada.

Milena Štern

Bilo je ...

Bilo je leto 1989, ko sem kot prva diplomantka v VVZ Ravne na Koroškem končala študij ob delu na PF Maribor.

Z zadovoljstvom sem ugotavljala, da to ni bil zavržen čas – veliko sem pridobila, predvsem potrditev, da sem pri svojem strokovnem delu na pravi poti.

Kmalu me je presenetil nov življenjski izziv, da zaradi odhoda na drugo delovno mesto Mirjam Senica prevzamem pedagoško vodenje takratnega VVZ Mežiške doline.

Bom zmogla tudi to ali ne? Da, bom.

Ob veliki pomoči, podpori in dobrem sodelovanju z gospo Mirjam in v sodelovanju z dobrim kolektivom cele doline, sem to zmogla.

Moje delo se je spremenilo, prej vzgojiteljica z otroki v skupini, sedaj delo na terenu z odraslimi. Prej usmerjanje v igro, pridobivanje življenjskih izkušenj, sedaj pogovori, svetovanja ... Tudi to sem zmogla, saj sem se vedno veselila obiskov po enotah, ki so bile precej različne med seboj.

Živelimo v času velikih sprememb prav pri strokovnem delu. Vnašali smo nove oblike dela, spreminjali smo igralnice – nastajali so funkcionalni igralni kotički, pri vsem tem pa je bil največji poudarek na upoštevanju otroka, sodelovanju s starši in medsebojnih odnosih v kolektivu ...

Gradili smo pedagoško prakso, nekje nadaljevali, drugje pa pričenjali popolnoma na novo in uspelo nam je. Gledam z vidika REGGIO pedagogike in umeščanje le-te v naše okolje – prostor.

Ni bilo lahko, skoraj brez sredstev smo pričeli. V veliko pomoč so nam bili starši, ki so prav tako uživali ob vsaki spremembi, katere je bil deležen tudi njihov otrok. Ob vsem tem nikakor ne smem pozabiti na posluš naših hišnikov in vzgojiteljic, ki so s svojim delom in ustvarjalnostjo dali piko na i.

Res je, če nekdo dela s takšno zavzetost in ima tako močne sodelavce, mora uspeli, tudi mi smo po strokovnosti pristali v samem vrhu.

S ponosom se spominjam vseh strokovnih ekskurzij, ki jih ni bilo malo v našem VVZ – prihajali so kolektivi strokovnih delavcev iz različnih slovenskih vrtcev in prenašali naše ideje v svoje okolje in svoje delo.

Še bi lahko pisala o dogodkih, ki so zaznamovali enajst let mojega službovanja. Bili so lepi in bili so tudi manj lepi trenutki.

Tudi sedaj, ko sem visoko kvalificirana babica v pokoju, se rada spominjam vseh dobrih ljudi, ki so mi bili v podporo.

Skratka, čas preživet v tako dobrem kolektivu težko pozabiš.

Ob praznovanju visokega jubileja vrtca pa vam vsem iskreno čestitam in želim veliko lepega.

Joža Praprotnik, zaposlena v vrtcu od 1974 do 2001

»Moj vrtec«

Pogumno je napisati naslov »Moj vrtec«. Zakaj? Preprosto!

»Moj vrtec«, ker sem v njem preživela velik del svojega življenja, ker sem se v njem kalila, ker sem v njem postajala mati, ker sem z njim oblikovala svojo osebno in poklicno identiteto in ker sem ga imela rada.

Z navdušenjem in polna radosti sem leta 1974 začela svojo poklicno pot v vrtcu Marjetka v eni od enot takratnega vzgojno-varstvenega zavoda Ravne na Koroškem. Slišim glas Rozkine harmonike in desetine otroških glasov, ki so ubrano in z neverjetno močjo peli in peli ...

V vsaki celici svojega telesa čutim to moč in to ljubezen.

Rozka, Vida, Justa, Vilma, Zora, Mojca ... Sodelavke, ki nikoli niso bile samo to. Bile smo kot satovje, skrbne, delavne, naklonjene druga drugi, izjemno ustvarjalne in predvsem tam zaradi otrok. Spomnim se jih – šestletnic in šestletnikov, ki so danes žene, matere, možje, očetje – Andrej, Matjaž, Mateja, Goran, Maja, Polonca ... Z mnogimi se še danes srečamo in v očeh se vedno znova utrne spomin.

Spomnim se, kako sva z Mojco ali pa z gospo Gros zjutraj najprej zakurili peč v igralnici, kjer smo sprejemali prve otroke. Spomnim se, da smo imeli v skupinah po trintrideset otrok in da je bil vedno še prostor za kakšnega. Spomnim se dolgih pohodov po okoliških hribih. Spomnim se veselja otrok, ko smo čakali dedka Mraza.

Rastla sem z otroki in sodelavci, ljudmi, ki so me podpirali. Bolj kot sem rastla, bolj sem gradila kvaliteto življenja otrok in odraslih v njem. In kaj je lahko bolj moje ...

V osemdesetih letih prejšnjega stoletja sem dobila priložnost v vrtcu prevzeti naloge pedagoške vodje. Bila sem ponosna in bilo me je strah. Dobila sem nove naloge, pripravljala sem se na nove poti. Bila je sprememba – zame in za moje sodelavce. A spreminjanje samo po sebi ni bilo dovolj – v vzgojno-izobraževalnem procesu vedno želimo, da sprememba zaživi kot nova, boljša praksa. Da pa se resnični premiki zgodijo, je pomembno, da to vzamemo za svoje, da vsebine ponotranjimo. In sem jih.

Na podlagi študija socialne pedagogike sem si pridobivala nova znanja o pomenu dobrih socialnih interakcij v zgodnjem otroštvu. Nastavila sem zrcalo vsem, ki smo bili vključeni v procese sobivanja z otrokom, začela so se intenzivna izobraževanja, treningi komunikacije, supervizije, skupinske dinamike. Povezovali smo znanje in izkušnje in s tem spreminjali prakso. V tem času je bilo revolucionarno spremeniti prostor v igralnicah malčkov, urediti igralne koticke, odstraniti kovinske posteljice, sesti k otroku na tla, razmišljati o pomenu učenja v predšolskem obdobju, razmišljati o tem, kako zelo pomembna je oseba, s katero se otrok sreča v instituciji.

Rahljali smo okvirje, ki jih je postavljala vrtec kot institucija. Zavedali smo se pomena vzgojiteljeve senzibilnosti, čustvene podpore in nevsiljivosti pri vzajemnem delu z otrokom. Senzibilno-odzivna vzgoja je namreč najmočnejši dejavnik, ki omogoča otroku varno navezanost. Vzorec navezanosti pa vsebuje cel sklop misli, čutenj, prepričanj, načrtov in ima organsko, biološko funkcijo zavarovati otroka pred vrsto nevarnosti ter mu razvijati sposobnosti za samoobrambo. Danes velja, da so čustveno varni in stabilni socialni odnosi v predšolski vzgoji bistveni pogoj za zdrav razvoj in učinkovito učenje.

V devetdesetih letih sem bila pred novim strokovnim izzivom; sprejela sem delovno mesto svetovalke za področje predšolske vzgoje na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo.

A »moj vrtec« je ostal še vedno ustvarjalni otok idej, poguma in dobrih ljudi. Resno in z veliko mero občutljivosti smo tudi v teh letih iskali znanje, s katerim smo želeli kakovost predšolske vzgoje peljati k odličnosti. Govorilo se je – govorilo po celi Sloveniji – pa tudi v Italiji, na Hrvaškem, v Avstriji – govorilo in pisalo se je o vrtcu Ravne na Koroškem, kjer se rojevajo nove ideje, kjer ljudje postavljajo nove temelje predšolske vzgoje, kjer se gradijo mostovi medsebojnega spoštovanja, zaupanja in izjemne strokovne rasti.

Joža, Olga, Mira, Cvetka, Alja, Marija, Mojca ... Skupaj nam je uspelo. Zaradi tega se še danes, ko nas je čas odmaknil od neposrednega dela, objamemo v krog, ki je tako zelo naš.

In kadar sozvenimo s časom in ljudmi, kadar znamo uporabiti orodje, ki nam je bilo poklonjeno, kadar zmoremo preplesti hvaležnost, znanje, ljubezen in pogum – se rodi najboljša.

Naj traja ... in kot je zapisal Tone Pavček – pride nov svet, ki terja zase ves svet ...

Mirjam Senica, prof. soc. ped., zaposlena v vrtcu od 1974 do 1994

*Stori kar moreš,
s tem kar imaš,
tam, kjer si.*

Theodore Roosevelt

UTRINKI ŽIVLJENJA V VRTCU

DOBRA KOMUNIKACIJA – POGOJ ZA USPEŠNO DELO V VRTCU

(Revija Vzgojiteljica, december 2003)

POVZETEK

Pri vzgoji predšolskega otroka je še posebej pomembno, da se med starši in vzgojitelji gradi vzajemno partnerstvo. Kar ni enostavno, saj zahteva veliko napora za obe strani. Dobro sodelovanje med starši in vzgojitelji temelji na vzajemnem spoštovanju, upoštevanju in zaupanju, uspešno partnerstvo med njimi pa je pogoj za optimalen otrokov razvoj.

VZGOJA SODOBNEGA ČASA

Vzgoja v družini je naraven proces, ki se kaže v načinu življenja, medsebojnih odnosih, klimi. V vzgojnem procesu je otrok aktivni udeleženec, saj zbira informacije iz svoje okolice skladno s svojo razvojno stopnjo. Nova odkritja in spoznanja izzivajo kvalitetno spreminjanje v njem samem.

Sam način življenja narekuje, da relativno zgodaj ob družinski vzgoji nastopi tudi institucionalna vzgoja. Življenje v družini in vrtcu močno vpliva na otrokov razvoj. Starši in vzgojitelji so za otroka nekak model, po katerem se učijo. Z namenom, da bi vplivali na vedenje otrok, starši in vzgojitelji uporabljamo ustrezne vzgojne postopke. Starši najpogosteje spontano vnesejo v svoje ravnanje določene vzgojne postopke, ki so odvisni od stališč, izkušenj, osebnosti in strukture roditelja, okolja in tradicije. Vzgojitelji pa v svojem ravnanju zavestno usmerjamo otrokov razvoj in pri tem upoštevamo predvsem pedagoška in psihološka spoznanja osebne življenjske in profesionalne izkušnje. Mnogokrat se razvojni postopki staršev in vzgojiteljev močno razlikujejo, tako da na otroka vplivajo neusklajeno, nepovezano.

POMEN SODELOVANJA STARŠEV IN VZGOJITELJEV

Z ustrezno komunikacijo med starši in vzgojitelji ugodno vplivamo na konstruktivno reševanje konfliktov, ki nastajajo med njimi, s tem oboji prevzemajo svoj del odgovornosti za otrokov razvoj. Najpomembnejša institucija v zgodnjem otroštvu je za otroka še vedno družina. Postopki v vrtcu pa so lahko uspešni le, če se nadgrajujejo s tistimi, ki so bili začeti v družini. Pomembno je, da družina in vrtec sodelujejo zaradi zadovoljevanja otrokovih potreb. Sodelovanje med starši in vzgojitelji je mogoče uresničiti le s komunikacijo med njimi. Pri vzgoji predšolskega otroka je pomembno, da se med starši in vzgojitelji gradi vzajemno partnerstvo, kar pa ni enostavno, saj zahteva pomembne napore in kompromise na obeh straneh. Uspešno partnerstvo med starši in vzgojitelji je pogoj za optimalen razvoj otroka. Družino bi lahko z vidika njene socialno pedagoške funkcije razumeli kot vzgojno skupnost staršev in otrok, katere osnova so čustva, ljubezen in medsebojne privlačnosti. Zanj je značilno, da njeni člani živijo v skupnem prostoru (Meleš, 1988). Družina je bila in bo ostala primarna skupnost, v kateri se razvija otrokova osebnost, skupnost, v kateri imajo zelo pomembno mesto čustva, skupnost, ki ima pomembne naloge pri pripravi optimalnih pogojev za razvoj otrok ter pripravi otrok na življenje v družbeni skupnosti.

STROKOVNA USPOSOBLJENOST ZAPOSLENIH V VRTCU

Vrtec je institucija, ki je nastala zaradi potreb družbe. Ena od prvobitnih funkcij vrtca je bila »skrb za otroka« ali »varovanje« otrok v času odsotnosti staršev. Vrtec v naših razmerah razumemo kot institucijo, ki ima pomembno vlogo pri procesu socializacije otrok, ki skupaj s prizadevanji družine spodbuja optimalni razvoj otroka na vseh področjih njegovega razvoja. Vzgojitelji se v zadnjem času vedno bolj zavedamo pomembnosti obojestranskega sodelovanja in partnerskih odnosov med družino in starši ter med vrtcem in vzgojitelji. Delo z družino in starši sodi med zelo zahtevne naloge. Od vzgojitelja terja veliko pedagoškega znanja in pedagoške občutljivosti. Vsak vzgojitelj predšolskih otrok mora pri delu s starši upoštevati principe dela z odraslimi in jih ustrezno prilagoditi konkretni situaciji in specifičnim pogojem.

PRINCIPI DELA S STARŠI

Principi ali načela so družbeno pogojeni, torej odvisni od družbenih razmer, v katerih nastajajo, in od družbe same. Med principe dela s starši bi lahko uvrstili:

- princip medsebojnega sodelovanja. Tu gre za princip medsebojnega sodelovanja med družino in vrtcem, med starši in vzgojitelji, ki temelji na skupnih ciljih in nalogah vzgoje in izobraževanja v tem obdobju;
- princip upoštevanja in spoštovanja osebnosti staršev. To je eden od pogojev za vzpostavljanje medsebojnih odnosov;
- princip upoštevanja individualnih razlik med starši.

Ljudje smo različni glede na sposobnosti, temperament, interes in značaj, vseh teh različnosti vzgojitelj ne sme spregledati.

KOMUNIKACIJA KOT TEMELJNA SESTAVINA MEDOSEBNIH ODNOSOV

Komunikacija je sestavina človekove eksistence, saj človek nenehno komunicira, je pravzaprav najpomembnejši sestavni del medsebojnih odnosov, je oblika in način, v katerem se medsebojni odnosi prikazujejo. Starši in vzgojitelji v komunikaciji pošiljajo in sprejemajo ter vzajemno definirajo medsebojne odnose in stališča do vsebin, hkrati pa oboji odkrivajo sebe in vplivajo drug na drugega. Komunikacija med starši in vzgojitelji bo dobra, če bodo zagotovljene naslednje prvine:

- vsebinsko udobje pomeni pravico staršev in vzgojiteljev, da razmišljajo na podoben način;
- prostorsko udobje pomeni pravico staršev in vzgojiteljev, da odvisno od svojih potreb, v vsakdanji komunikaciji sami določajo in odmerjajo medsebojno približevanje in oddaljevanje;
- časovno udobje pomeni, da imajo starši in vzgojitelji možnost sami določiti začetek, trajanje in konec pogovora;
- delovno udobje je pravica, da imajo starši in vzgojitelji možnost aktivnega in masivnega komuniciranja, odvisno od njihovih potreb;
- čustveno udobje pomeni možnost, da se starši in vzgojitelji v komunikaciji dobro počutijo.

Celovito komunikacijo tvorita verbalna in neverbalna komunikacija, ki se običajno med seboj dopolnjujeta, v primeru konflikta in pretvarjanja pa si tudi nasprotujeta. Izgovorjeno sporočilo dobi ob ustrezni neverbalni spremljavi svoj smisel, pomen, vpliv in moč, kajti moč izgovorjenega poročila izvira iz neverbalne spremljave, iz neverbalne komunikacije. Neverbalna poročila imajo oblast nad izgovorjeno besedo, lahko jo okrepijo, oslabijo ali uničijo.

Proces razvoja medsebojnih odnosov sta podrobno razgradila Levinger in Snoek 1972, po Musek 1995. Po njenem mnenju se medsebojni odnosi razvijajo v štirih stopnjah.

Prva stopnja je t. i. ničelni stik, kjer o odnosu še ne moremo govoriti.

Druga stopnja ali bežni stik ali zavedanje je stopnja, ko ena oseba že ima informacijo o drugi osebi neglede na to, kje je informacijo o njej pridobila.

Tretja stopnja ali površinski stik nam že sam s svojim poimenovanjem pove, da med osebami pride do površinskega stika.

Četrta stopnja ali vzajemen stik je faza, ko se začenjajo dejavnosti obeh oseb in njuna doživljanja medsebojno prekrivati in povezovati.

Medosebni odnosi in komunikacija med starši in vzgojitelji v vrtcu morajo biti obojestranski. Le v takšnih odnosih in komunikaciji je zagotovilo, da se starši in vzgojitelji ne bodo čutili ogrožene, zato bo njihova pripravljenost za sodelovanje toliko večja.

SPOŠTOVANJE IN ZAUPANJE MED STARŠI IN VZGOJITELJI JE POGOJ ZA DOBRO POČUTJE NJIHOVIH MALČKOV V VRTCU

Dobro sodelovanje in komuniciranje s starši je pogoj za uspešno delo vzgojiteljev v vrtcu in dobro počutje otrok v njem. Starši imajo pravico sodelovati pri načrtovanju življenja in dela v vrtcu, vendar ob upoštevanju strokovne avtonomnosti vrtca. Imajo pravico do postopnega uvajanja otroka v vrtec in možnost dogovora o najbolj sprejemljivem načinu vključevanja svojega otroka v vrtec. Obvezne oblike sodelovanja s starši so govorilne ure in roditeljski sestanki oziroma srečanja, kjer jim predstavimo delo v skupini. Tudi oglasne deske v garderobi so namenjene stalnemu obveščanju staršev o tem, katere dejavnosti potekajo, kako se odvija življenje v vrtcu.

Prve informacije s strani staršev o otrokovih navadah, željah, potrebah so nam v veliko pomoč že v uvajalnem obdobju, ko se otrok prilagaja na novo okolje, sovrstnike, saj tako lahko upoštevamo otrokove posebnosti in mu olajšamo prehod iz družine v vrtec.

Starši imajo v tem obdobju možnost vsakodnevnega komuniciranja z nami, saj prihajamo v službo nekoliko prej. Starše predvsem zanima, ali je otrok jedel, spal, ali je jokal. Pri starejših otrocih pa se zanimajo, kako se njihov otrok vključuje v dejavnosti, vztrajnost in odnos do sovrstnikov.

Mnogi starši nas že sami zgodaj opozorijo na otrokovo posebnost, tukaj mislim predvsem na otroke s posebnimi potrebami, posredujejo nam informacije s strani strokovnjakov, ki delajo z njihovim otrokom. Na ta način nam omogočijo kvalitetnejše delo svojim otrokom, v to delo pa vključimo tudi strokovnjake, ki so zaposleni v vrtcu, da tudi z otrokom delajo individualno.

Seveda pa se dogaja, da nekateri starši ne morejo sprejeti, da se njihov otrok na nek način razlikuje od drugih. Pred tem si zatiskajo oči, velikokrat primerjajo svojega otroka s starejšim otrokom ali pa s sabo, (»Tudi jaz sem bil takšen, pa je zdaj vse v redu«). Zavračajo sodelovanje strokovnjakov ali pa celo menijo, da bi zgodnje sodelovanje strokovnjakov negativno vplivalo na njihovega otroka, lahko bi postal nervozen, ker bi nekdo tretji posegal v njegovo osebnost.

Pri našem delu se moramo neprestano zavedati, da so starši ljudje, ki so nam zaupali svojega otroka, da med njimi v družini prevladujejo intimni odnosi, da se starši do svojih otrok počutijo odgovorne, odgovornost in ljubezen pa vedno znova povzročata strah in zaskrbljenost staršev. Da je odnos med starši in vzgojitelji toliko vreden, kolikor je vredna komunikacija v njem. S komunikacijo izražamo drug drugemu svoja sporočila in kažemo medsebojno razumevanje, kar vpliva na kvaliteto medsebojnih odnosov.

Edit Dobnik, vzgojiteljica predšolskih otrok

Viri:

Mag. Jurka Lepičnik-Vodopivec: Med starši in vzgojitelji ni mogoče ne komunicirati. Ljubljana, 1996.

Dr. Pavao Brajša: Pedagoška komunikologija. Ljubljana, 1993.

TUDI TI SI MOJ PRIJATELJ

(Ravenski razgledi, november 2007)

V neposredni bližini našega vrtca bivajo otroci s posebnimi potrebami. Dnevni center ZDUM, kot se uradno imenuje njihova hiša, je kraj, kamor ti otroci vsak dan zahajajo, vrtec Ajda pa je hiša, kamor prihajamo zdravi otroci in njihove vzgojiteljice.

Smo zelo blizu drug drugega, a hkrati zelo daleč. Tako se je vzgojiteljicama Ireni in Ivanki lansko leto porodila zamisel, da bi s skupnimi močmi skrajšali razdaljo med obema ustanovama in nastal je projekt

TUDI TI SI MOJ PRIJATELJ. Celo leto smo se otroci in delavke obeh centrov povezovali in obiskovali. Stkala so se mnoga prijateljstva.

V šolskem letu 2006/2007 smo na željo obeh strani s projektom prijateljstva nadaljevali. In kako nam je uspevalo?

V mesecu oktobru so nas otroci in vzgojiteljice iz delovnega centra prvič povabili, da jih obiščemo in jim s kredami porišemo ploščad pred centrom. Bil je lep sončen dan. Vrtčevski otroci so risali, otroci iz delovnega centra pa so opazovali, kaj nastaja pod spretnimi rokami njihovih prijateljev.

Sledilo je naše povabilo. Otroci in vzgojiteljice delovnega centra so se odzvali in skupaj smo si pri nas, v vrtcu, ogledali lutkovno predstavo Čudežni pralni stroj. Presenetili so nas z darilom, s keglji. Takoj smo priredili tekmovanje. Tudi zdaj pogosto kegljamo.

Prišel je december in naši prijatelji so nas znova povabili k sebi. Pričakale so nas mize, polne materiala za izdelavo palčkov. Kako smo bili ponosni, ko smo se vrnil v vrtec in s seboj prinesli vsak svoj izdelek. Seveda tudi mi nismo pozabili nanje. V dar smo jim izdelali papirnate zmaje za vsakega otroka po enega.

Ker jim je bila lutkovna igrica všeč, smo jih povabili tudi na naslednjo. Prišli so in ogledali smo si igrico Snežinka Potepinka. Tokrat so nam prinesli mobile iz srčkov, rožic in lunic, ki zdaj krasi igralnico in nas ob vsakem trenutku spominja na prijatelje.

Prišel je januar in z vzgojiteljico Ireno sva se odločili, da se z otroki poglobljeno pogovoriva o drugačnosti med ljudmi. Tako je znotraj projekta nastal tematski sklop Elmer. Saj poznate tisto zgodbo o slončku Elmerju, ki je bil drugačen od ostalih slonov?

Elmer nas je spremljal vsak dan, pri vsaki dejavnosti. V našo igralnico je prinesel spoznanje, da ni važno, kdo si, kakšen si ali čigav si. Važno je, da si nekdo, da je v tebi nekaj posebnega in da te imamo vsi radi.

Ves mesec smo pridno zbirali platenke in se z njimi igrali. Na koncu pa smo iz njih sestavili slončka Elmerja. Oblepili smo ga s papirjem in blagom. Otroci so pri tem uživali. Še posebej zato, ker so vedeli, da ga bomo podarili našim prijateljem.

V februarju smo jih povabili na pustno rajanje. Tistega torka sta se po vrtcu razlegala smeh in glasba. Skupaj smo odgnali zimo in priklicali pomlad.

Le tri tedne smo počakali in naši prijatelji so zopet prišli k nam. Tokrat smo si ogledali lutkovno predstavo Lizika in vila Tabletko. Izkoristili smo priložnost in jim podarili Elmerja. Oni pa so nas presenetili s ptičjo hišico, ki zdaj krasi okensko polico. Vsakokrat ko prileteti ptička v hišico, nas njena prisotnost spomni nanje.

Minevali so dnevi. Na koledarju smo obrnili nov list in v aprilu smo bili povabljeni k njim. Pričakale so nas mize, pripravljene z jajčkami iz mavca, tempera barvo in čopiči. Delovno in ustvarjalno smo preživeli skupni čas. V zahvalo smo jim zapeli, jim zaplesali in jim podarili košaro, polno plišastih zajčkov, piščančkov in sladkarij.

Šolsko leto smo zaključili kar z dvema igricama. V maju z igrico Lizika in vila Tabletko, ki smo si jo ogledali pri nas v vrtcu, v juniju pa z igrico Pletarjevi spomini, ki so nam jo zaigrali gojenci ZDUM-a Črna. V obeh primerih nismo pozabili na drobna presenečenja, ki utrjujejo medsebojne vezi. Maja so nas presenetili oni s hišico za sladke sanje, junija pa smo jim mi podarili sliko, ki je nastala pod spretnimi rokami naših malih umetnikov. Tako je minilo lansko šolsko leto, z njim pa so se zaključila tudi naša srečanja.

Sklenili smo, da se bomo srečevali tudi v tem šolskem letu in poglobljali naše vezi.

Polonca Paškvan, dipl. vzg. predšolskih otrok

TUDI TI SI MOJ PRIJATELJ

(Ravenski razgledi, julij 2012)

Vrata spoznanj so iz najtežjih kovin. Odpirajo jih vztrajni in pogumni ljudje, z močjo uma in duha na dolgi in strmi življenjski poti. Ajdovčki iz skupine vzgojiteljice Irene Satler in Valentine Slemnik so veseli, razigrani in prijazni otroci vrtca Ravne na Koroškem, enote Ajda. Vsak dan, ki ga preživijo v vrtcu ob igri, plesu, petju, ustvarjanju in učenju za življenje, se učijo tudi strpnosti, sprejemanja in spoštovanja drugačnosti. Otroci stopajo v svet z majhnimi koraki že takrat, ko prvič pridejo v vrtec. Tu začenjajo navezovati stike in spoznavati nove prijatelje.

V lanskem šolskem letu smo se skupaj udeležili festivala »Igraj se z mano« na Muti; ker smo se imeli lepo, smo se odločili, da se ga udeležimo tudi letos. Skupaj smo peli in plesali ter s tem dokazali, da smo pravi prijatelji. Njihova pozitivna energija, ki nam jo dajejo ob vsakem srečanju, nam da misliti, da smo lahko srečni, ker imamo roke, ki delajo, noge, ki hodijo, usta, ki govorijo.

Danes, ko to pišem, moji spomini segajo nekaj let nazaj, ko sem se skupaj z otroki prvič sprehodila mimo garaže na Javorniku, ki je bila še v fazi obnove. Še večkrat smo se sprehodili tam mimo in vsakokrat je bilo opaziti, da se tam dogajajo hitre spremembe. Zrasla je lepa rumena hiša – Javornik 69 – hiša lepih barv, s poslikanimi okni, cvetličnimi gredami in igrali – tako je zapisala učiteljica Darinka. V tej hiši se igrajo in učijo naši prijatelji.

Zbrali smo pogum, potrkali na njihova vrata in tam našli iskrene in srčne prijatelje. Že skoraj deset let se družimo ob različnih dogodkih, skupaj pojemo, plešemo in se igramo. Tukaj so se »moji« otroci, tako majhni, a tako veliki po srcu, srečali z drugačnostjo, jo začeli spoštovati in sprejemati.

Ljudje smo kot mavrica, različni, drugačni, a hkrati želimo biti vsi spoštovani in sprejeti. Mi to mavrico gradimo visoko nad oblaki, saj se nikoli ne sprašujemo, zakaj so med nami razlike in kakšne razlike so to. Rodilo se je iskreno prijateljstvo med otroki in odraslimi, ki so prepričani, da nič ni nemogoče, da se iz drugačnosti veliko naučimo za življenje, da so lahko tudi ljudje z drugačnimi potrebami naši prijatelji.

PROJEKT »TUDI TI SI MOJ PRIJATELJ« BO ŽIVEL Z NAMI, ZATO VAM, DRAGI PRIJATELJI IN ZAPOSLENI V DNEVNEM CENTRU RAVNE SPOROČAMO, DA VAS IMAMO RADI.

Irena Satler, vzg. predšolskih otrok

ČAROBNA NOČ V VRTCU

(Ravenski razgledi, november 2007)

Vas je kdaj prešinilo, da bi prespali v službi? Le zakaj? Ko pa komaj čakamo, da bi lahko odšli domov.

Vedno pa le ni tako. Nekega majskega dne so otroci vrtca Ajda odnesli domov obvestilo, ki je med drugim vsebovalo tudi stavke: »Noč bomo prespali v vrtcu. Zbiramo se med 18. in 19. uro. Prinesi s seboj pižamo, ljubkovalno igračo in svetilko!«

Od tistega dne dalje smo vsi komaj čakali na usodno noč. In jo tudi dočakali.

Ko je ura odbila 18.00, je skozi vrata vrtca vstopila prva deklica. V roki je držala kovček, kot da gre na potovanje. Za njo pa se je prismejala njena mama rekoč: "Nisva že mogli dočakati..."

V naslednjih minutah so prišli še ostali otroci. VSI! Niti eden ni hotel zamuditi ČAROBNE NOČI v vrtcu.

Vstopali so v igralnico, ki je bila osvetljena samo s sojem svečk. Klasična glasba je nevsiljivo zapolnjevala prostor. Mize, polne dobrot, pa so mamljivo vabile otroške roke in usta.

Otroci, moja sodelavka in jaz pa smo si najprej ogledali vsebine torb in nahrbtnikov. Otroci so nama z veseljem predstavljali svoje nepogrešljive nočne stvari.

Sledilo je sladkanje s sladoledom, nato pa predstavitev otroških svetilk. Koliko "zajčkov" je plesalo po stenah igralnice! In vsak je bil drugačen.

Takrat pa je nekdo potrkal na okno. Le kdo bi to bil? Otroci so takoj ugotovili, da je prišel škrat Kuzma. Ta lump nas je letošnje leto že velikokrat obiskal, nam kakšno zagodel ali pa kaj prinesel.

Zopet je potrkal. "Pojdimo ga poiskat!" Kot pravi zasledovalci smo čisto tiho odšli iz igralnice, presvetili vsak kot vrtca, pokukali za vsaka vrata, škrate pa nikjer. Namesto tega pa so naše svetilke odsevale daleč v tiho noč.

Vrnili smo se v vrtec, spremenili igralnico v spalnico, se umili in preoblekli v pižame. Pa nismo šli spat. Sledil je ples v pižamah. Kljub temu da je bilo že pozno zvečer in marsikdo od otrok ob tem času običajno že spi, tega večera ni bilo tako. Plesali smo in plesali.

Čas je hitro tekkel in otroci so postajali utrujeni. Polegli so se in sledila je pravljica za lahko noč. Večina otrok je zaspala ob prvih stavkih pravljice. Najbolj vztrajne pa je odneslo v spanec nežno vzgojiteljičino božanje.

Malo pred enajsto uro zvečer je vseh 24 otrok sladko spalo. Na obrazih se jim je zrcalil utrujen, a zadovoljen nasmeh. Noč je bila mirna.

Zato pa je bilo jutro toliko bolj razburljivo. Pod ležalniki so otroke pričakala presenečenja. "Škrat nam je prinesel darila!" so glasno vzklikali, še preden smo si zaželeli dobro jutro. Veselje je bilo neizmerno in ni se poleglo vse do prihoda staršev.

Tako kot so razburjeni prihajali, tako so odhajali zadovoljni in polni doživetij.

Tudi midve sva bile in sva še zelo zadovoljni. Čudežno noč v vrtcu bi ponovili kadar koli. Srečni sva, ker se je vse tako lepo odvijalo. Te noči nikoli ne bomo pozabili.

Hvala staršem, ker so nama zaupali svoje otroke tudi čez noč.

Polonca PAŠKVAN, dipl. vzg. predšolskih otrok

S KOTLJAMI ŽIVIMO TUDI NAJMLAJŠI IN NJIHOVE VZGOJITELJICE

(Ravenski razgledi, december 2008)

Vas Kotlje leži sredi hotuljske kotline, ki je razigrana ravnina, polna prečudovitih naravnih lepot.

Kotlje, Hotuljici, hotuljski, ... tako pravijo starejši domačini in tako je pisal tudi Prežihov Voranc. Prežihov Voranc ni le psevdonim za pisatelja iz Kotelj, ampak tudi njegovo domače ime in priimek po starih kmečkih šegah in običajih.

Že dolgo je zorela med nami vzgojiteljicami v vrtcu "Levi devžej" želja, kako bi otrokom predstavile in približale literarna dela Prežihovega Voranca, kajti naš vrtec se imenuje po enem izmed del našega rojaka Vrtec Levi devžej. Spraševale smo se, kako in na kakšen način naj to storimo, da bi bilo dojemljivo tudi otrokom v najzgodnejših letih. Želele smo med seboj preplesti temeljna načela in cilje predšolske vzgoje, ki so zapisani v kurikulumu za vrtce širom po Sloveniji. Branje knjig otrokom ustvarja toplino in krepi čustvene vezi. Zavedale smo se, da imajo otroci, ki jim v predšolskem obdobju veliko beremo, močnejše temelje za uspešno branje v kasnejšem življenju. Branje otrokom vsestransko koristi, saj spodbuja njihov čustveni, socialni in intelektualni razvoj. Večkrat smo obiskali knjižnico v Kotljah, šli v prostor, ki je kar vabil k prebiranju knjig. Prebrali smo črtici Levi devžej in Solzice, se pogovarjali o vsebini in si ogledali stalno razstavo o Prežihu, ki je razstavljena v knjižnici Kotlje. V naših igralnicah smo si uredili svojo "knjižnico", si izdelali mape za knjige, ki so potovale iz vrtca domov in nazaj, si izdelali kartončke, na katere smo zapisovali izposojene knjige, se pogovarjali o vsebinah knjig in v starejši skupini tudi zabeležili vsebine zgodbic v zvezek "Moj dnevnik". Ob tem je vsekakor potrebno pohvaliti starše, ki so si vzeli čas za skupno branje doma.

Število izposojevalcev je vsak dan naraščalo in ob koncu leta so prejeli pohvalo oziroma diplomo "Knjigoškratek".

V začetku smo načrtovale ureditev Prežihovega koticčka. Da bi bilo bolj pestro in zanimivo, smo v naš vrtec povabili slikarja gospoda Leandra Fužirja, ki se je vabilu prijazne odzval. V garderobi vrtca smo imeli atelje, kjer je pred otroškimi očmi nastajala slika matere in njenih petih otrok. Bilo je nepozabno doživetje za vse nas, saj nimaš vsak dar možnosti opazovati slikarja pri delu. Nekateri tega nimajo možnost videti nikoli v življenju. Otroci in vzgojiteljice smo prisostvovali tudi pri uradni otvoritvi "Prežihovega koticčka" v vrtcu. Dokončno podobo sta nam dali slikarja g. Leandra Fužirja in Katarine, ki obiskuje naš vrtec.

To pa je bil samo začetek, da smo v šolskem letu 2007/08 v okviru programa MREŽE 2 – učečih se šol in vrtcev, nadaljevali s projektom “Kotlje nekoč in danes”, kjer smo v vsakodnevni dejavnosti spoznavali temelje državljanske vzgoje.

Želele smo, da otroci spoznavajo življenje v Kotljah nekoč in se seznanijo s krajevno kulturo in tradicijo. Vse to smo popestrili z medgeneracijskim druženjem babic, dedkov in starejših krajanov.

Obiskali smo jih sami ali smo jih povabili v vrtec, da so nam pripovedovali o šegah in običajih, ki so jih doživljali v času svojega otroštva. Na naših srečanjih smo skupaj pletli snope, barvali jajčka, izdelovali punčke iz cunj, iz leskovih vej izdelovali piščali in prisluhnilo pripovedovanju življenjskih usod preprostih hotuljskih ljudi.

Starejša skupina otrok je prehodila tudi del “Vorancheve poti”, ki nas je vodila skozi idilo koroške pokrajine. Pot ima enajst postaj, mi smo jih prehodili le nekaj. K sodelovanju smo povabili tudi izkušenega gorskega reševalca g. Čegovnika in planinskega vodnika g. Cigaleta. Popeljala sta nas v Pekel. To je globača, kjer je Prežih nabral solzice za svojo mamo.

Zaključek projekta smo uspešno izvedli v sodelovanju z vsemi vrtci v občini Ravne, ki smo sodelovali v skupnem projektu »Tu sem doma«.

V likovnem salonu na gradu Ravne smo vse enote predstavile projekt iz svoje enote. Razstava je bila na ogled za širšo javnost. Tako sedaj naš vrtec krasi “kotiček Prežihovega Voranca”, ki bo ostal trajen spomin na to, da smo tudi me, vzgojiteljice vrtca Levi devžej, prispevale k doživljanju umetnosti kot dela družbenega in kulturnega življenja hotuljskih otrok.

Franja Šteharnik, vzg. predšolskih otrok

NAJMLAJŠI OTROCI VRTCA SOLZICE LIČKALI KORUZO

(Ravenski razgledi, december 2008)

Vse tri skupine najmlajših otrok smo se zbrale v naši garderobi, ki smo jo spremenile v pravi kmečki skedenj (na tleh je bilo polno stebel koruze, veliko koruznih storžev, košar, gajbic in odej, na katerih smo sedeli).

Otroci so bili nad spremembo prostora zelo presenečeni in so nekaj časa le začudeno strmeli ter čakali, kaj se bo zgodilo.

Ko smo sedli, smo jim vzgojiteljice pokazale, kaj bomo delali. Potem so se otroci vsak po svoje aktivno lotili dela. Pridno so trgali liste, se z njimi igrali, s koruzo tolkli po gajbicah, jo metali v košare ... Pomagali so odpadlo listje stlačiti v platnene vreče, zličkano koruzo pa so obešali na zato posebej pripravljen prostor. Nekaj fantom smo naredili brke iz koruznih laskov, da so bili videti bolj možati.

Po končanem delu smo si privoščili še malico in prepričana sem, da marsikdo ne bi mogel verjeti, kako je otrokom teknil črn domač kruh (brez priboljškov), da o jabolčnem soku sploh ne govorim.

Čisto za konec smo še malo zapeli in zaplesali ob zvokih ansambla Avsenik – s kasete, nekateri zelo, drugi manj aktivno. Skupaj smo preživeli lepo dopoldne, ki bo v nepozabnem spominu ostalo tako otrokom kot tudi nam vzgojiteljicam.

Alenka Nerad Rožej, vzg. predšolskih otrok

TUDI V VRTCU VEMO: RAVNE SO MESTO FORMA VIVE

(Ravenski razgledi, december 2008)

Da v vrtcih otroke ne le vzgajamo, ampak veliko časa namenimo izobraževanju, je že dolgo časa znano.

Vsako leto izvajamo različne izobraževalne projekte, med katerimi je tudi projekt o državljski vzgoji. Cilj tega projekta je, da otroci v kar največji meri spoznajo kraj, v katerem živijo. Ker si otroci hitreje zapomnijo stvari, ki jih vidijo, smo si v okviru spoznavanja kraja ogledali pomembnejša poslopja in objekte na Ravnah, med njimi tudi forma vivo pri OŠ Prežihovega Voranca. Otrokom je bila forma viva zelo zanimiva, zato smo si jo ogledali z različnih perspektiv ter se o njej pogovarjali.

Ob zgovornih in vedoželjnih otrocih se nama je s sodelavko porodila misel, kako in na kakšen način bi lahko otrokom približali ta kulturni biser, ki krasi naše mesto in na katerega Ravenčani kar prevečkrat pozabimo in smo nanj premalo ponosni.

“Ali bi tudi mi lahko izdelali svojo forma vivo?” sem jih vprašala. Otroci so bili nad idejo zelo navdušeni, zato smo se dogovorili, da bomo izdelali načrt, kako jo bomo naredili, kje bomo poiskali literaturo, iz kakšnega materiala naj bi bila naša forma viva in kdo nam bi pri izdelovanju lahko pomagal.

Prve informacije o forma vivah smo pridobili iz literature, ki smo jo dobili v Koroški osrednji knjižnici. Ob listanju knjig smo spoznali Portorož in Kostanjevico ter izvedeli, da so v teh krajih umetniki izdelovali forma vive iz kamna in lesa ter da so se le-te po vrsti materiala, iz katerega so izdelane, razlikovale od naših.

Za pomoč pri izdelovanju forma vive smo prosili akademskega slikarja Štefana Marflaka, ki se je našemu vabilu z veseljem odzval. Prve ure smo preživeli v njegovem ateljeju, nad katerim so bili otroci zelo navdušeni. Predstavil nam je svoj poklic, svoja slikarska dela in forma vivi pred ateljejem. Njegovo znanje in ideje so nam bile v veliko pomoč, seveda pa je otrokom omogočal, da so uveljavljali svoje ideje in zamisli. Forma vivo smo izdelovali iz siporeksa, saj je ta material zelo primeren za obdelavo in lahek za prenašanje. Otroci so pri delu neizmerno uživali. Skulptura je iz dneva v dan rasla in dobivala končno podobo. Pri delu so otroci uporabljali in spoznavali različna orodja za obdelavo siporeksa, si med seboj pomagali in navezovali prijateljske odnose s slikarjem, ki so ga v začetku klicali gospod, na koncu pa le še Štefan. Ko smo končali z delom, smo našo forma vivo postavili na vidno mesto ob poti, ki vodi do našega vrtca. Sedaj je na ogled vsem, ki nas obišejo.

Kar nekaj mesecev je že minilo od takrat, ko smo s Štefanom skupaj ustvarjali. Otrokom je zelo prirasel k srcu in ga niso pozabili. Ko se sprehajamo po naselju Čečovje ali gremo mimo forma viv, me pogostokrat sprašujejo, kdaj nas bo zopet obiskal, da bi lahko spet izdelali kakšno novo forma vivo.

Upam, da se jim bo želja uresničila in bodo še imeli priložnost skupnega ustvarjanja s Štefanom.

Marija Klančnik, dipl. vzg. predšolskih otrok

ELEMENTI MONTESSORI V VRTCU SOLZICE

(Ravenski razgledi, december 2008)

*“Pusti otroku njegovo skrivnost,
kajti otrok brez skrivnosti
je odrasli brez osebnosti.”*

(M. Montessori)

KDO JE BILA MARIJA MONTESSORI?

Rojena je bila leta 1870 v italijanski provinci Ancona in bila prva ženska v Italiji, ki je diplomirala iz medicine, kot zdravnica pa je opravila specializacijo iz pediatrije in psihiatrije.

M. Montessori meni, da se otrok ne “učí”, ampak gradi svoje znanje in svojo osebnost ob izkušnjah in v odnosu s prostorom, stvarmi in z drugimi ljudmi. Otrok v družinskem in družbenem okolju preizkuša in si pridobiva lastno neodvisnost z nenehno aktivnostjo, z neprestanim trudom, s koncentracijo in trudom. M. Montessori pravi: “Okno se otroku odpre in v to okno vstopa vse, kar se lahko otrok nauči.”

ZAKAJ SEM SE ODLOČILA ZA ELEMENTE M. MONTESSORI V SKUPINI?

Leta 2006 sem se z ravnateljico udeležila Montessori simpozija v Ljubljani, kjer sem se prvič seznanila, kaj Montessori pedagogika sploh je, kako poteka delo v takšnem vrtcu. Takoj sem začutila, da bi lahko posamezne elemente “vnesla” tudi v svojo skupino. S pomočjo ravnateljice sem pripravila načrt, material in ureditev igralnice. Pohištvo je prilagojeno v višini otrok, omare so odprte, tako da je ves potreben material na dosegu višine otrok. Tako ima otrok možnost izbire in pa tudi “pospravljanja na določeno mesto”. Material, ki ga otrok izbere, je razporejen po področjih (matematika, jezik, umetnost, narava). Materiali so večinoma iz lesa. Otrok si pripravi tudi prostor za igro (preproge, pogrinjki na mizi) in tako lahko njegova igra poteka nemoteno. Ti materiali spodbujajo in omogočajo pot k samostojnosti, razmišljanju in otroci sami pridejo do znanja. Ker si otrok “omeji” prostor s preprogo, njegova igra poteka nemoteno, otrok v miru razmišlja, raziskuje. Pravilo je, da ga drugi otroci pri tem ne “motijo”. Vloga vzgojitelja je, da vse otroke motivira k delu in jih spodbuja k razmišljanju in da sami pridejo do določenih veščin. Otroke vključujem v aktivnosti - pospravljanje, priprava kosila, oblačenje, obuvanje, pometanje. Otroci imajo na voljo material, ki ga odrasli uporabljamo v vsakdanjem življenju (skodelice iz stekla, krožniki, vrči z vodo ...). Plastičnega materiala nimamo veliko.

Na prvem roditeljskem sestanku sva z ravnateljico starše seznanili z mojimi načrti oziroma elementi Montessori in jih tudi prosili, da mi pomagajo, saj imajo prav starši pri tem zelo pomembno vlogo. Med letom sem te elemente igre posnela in nastala sta dva CD-ja, ki jih je prejela vsaka družina. Moje dosedanje izkušnje so zelo dobre, pridobila sem veliko spoznanj, otrokov napredek, klimo v skupini, kar še bolj bogati moje delo. Vsak otrok je po svoje poseben in samosvoj. Zato me vsak posebej in vsi skupaj naučijo veliko stvari in predvsem opomnijo na vrline in vrednote, ki so v družbi nekoliko zamrle. Otroci niso nič zaigrani, njihovo vedenje in odzivanje je pristno, naravno in iskreno. Že z neverbalno komunikacijo, recimo z iskrico v očeh, ti povedo, kaj čutijo in mislijo.

V veliko pomoč mi je bila avtoričina knjiga z naslovom “Srkajoči um”, kjer sem črpala vse značilnosti elementov.

Vzgojni pristop Montessori je najprej način življenja, ki zahteva korenito spremembo razmišljanja in delovanja odraslega. Odrasel ni tisti, ki dela namesto otroka, ampak ga spodbuja, da sam razvija svoje potenciale. Odrasli naj bodo samo opazovalci, ki pripravljajo okolje, da spodbuja te otrokove naravne silnice. Pustimo otroku SAMOSTOJNOST, ZAUPANJE. Otrok dela v ozračju spoštovanja, svobode in odgovornosti.

Osnovno vodilo Marije Montessori je: “Pomagaj mi, da naredim sam.”

*Cvetka Jelen, vzg. predšolskih otrok
Dominika Ivartnik, pom. vzg. predšolskih otrok*

PRAZNIČNA ČAJANKA IN POMOČ ŽIVALIM BLIZU VRTCA

(Revija Vzgojiteljica, januar 2009)

V pismu je vsaka družina dobila zgodbo Jelen Jarko. Jelen Jarko je videl otroke, ki so ob novoletnem času prinesli v gozd okrašeno jelko s sadjem, zelenjavo, oreški in drugimi priboljški. Gozdnim živalim je hrana zelo teknila.

V vrtcu smo pripravili košaro, ki so jo otroci skupaj s starši pridno polnili z jabolki, orehi, koruzo, s suhim sadjem, zeljem ... Ob druženju in petju novoletnih pesmic pa smo tudi ustvarjali, in sicer smo suhe hruške nizali na vrstico, vezali šope sena, korenčkom in jabolkom naredili zanke ...

Ob bližajočih se novoletnih praznikih smo starše povabili na čajanko in s prižganimi svečkami ter glasbo violine pričarali prijetno novoletno vzdušje. Na čajanki nas je obiskala škratovka in nam izročila pismo dedka Mraza. V njem je možakar s sivo kučmo prosil otroke, da bi pozimi pomagali živalim. Otroci so skupaj s starši s sadjem, zelenjavo in drugimi dobrotami okrasili veliko novoletno jelko ter jo za živali postavili pred vrtec.

Ena izmed babic je za lačne ptičke pripravila tudi ptičjo pogačo, ki smo jo skupaj z drugimi dobrotami prav tako obesili na jelko. Ob koncu dela smo poklepetali še ob čaju in piškotih.

Ivanka Franc, vzg. predšolskih otrok

FORMA VIVA v domačem kraju – opis in potek projekta vrtec Ravne

(Ravenski razgledi, julij 2010)

Kako najmlajšim članom naše družbe približati, da spoznajo bližnje družbeno okolje, vsakdanje življenje ljudi, kulturno življenje ter da dobijo vpogled v širšo družbo, v kateri živijo.

Izbrali smo projekt Turistične zveze Slovenije, katere namen je med drugim bila tudi promocija turistične zavesti med najmlajšimi. Cilj projekta je možnost seznanjanja otrok z raznimi kulturami in tradicijami ter da otrok spoznava značilnosti okolja, ki so pomembne za lokalno skupnost.

Toda kaj izbrati, je bilo vprašanje. Dejavnost oziroma vsebina se nama je kaj hitro sama ponudila s pomočjo otrok. Otroci so na prvih sprehodih jeseni kaj hitro v našem naselju opazili različne skulpture.

»Kaj je to?« je bilo vprašanje dečka iz skupine.

» To je forma viva,« se je glasil odgovor.

Oglasilo se je še nekaj otrok, ki so povedali, da so opazili že več takšnih forma viv, samo da so različne barve in oblike.

To je postal izziv in naslov projekta se je ponujal kar sam od sebe. Toda kako otrokom na primeren in njim razumljiv način predstaviti forma vivo?

Zadali smo si kar nekaj nalog:

- spoznamo, pravilno poimenujemo domači kraj;
- spoznamo, opazujemo, poimenujemo naselja;
- spoznamo značilnosti naselja (grad, knjižnica, šola, vrtec, forma viva);
- kaj je forma viva - kdo jo je izdelal, iz česa je narejena ...;
- izdelamo zloženko o forma vivah po naseljih;
- izdelamo forma vivo skupine;
- izdelamo individualne forma vive;
- razstava izdelkov v vrtcu in na TIC-u.

Pot do informacij in literature nas je vodila do turistično-informativnega centra – TIC. Tam nam je prijazna gospa Danica ponudila nekaj brošur, zloženek, revij ter nam povedala nekaj zanimivosti o forma vivah. V igralnici smo si brošure, revije, zloženke kar nekaj časa ogledovali, se o njih pogovarjali. Ugotovili smo in si poskušali zapomniti, kaj pomeni FORMA VIVA. Zvedeli smo, da je to delovno srečanje kiparjev, kjer ustvarjajo kipe, prav tako pa to pomeni tudi prostor, kjer so bili kipi narejeni in tam tudi stojijo – da je to »živa oblika«.

Kar smo našli v zloženkah, smo nato iskali najprej v našem naselju Javornik. Ugotovili smo, da imamo v samem naselju kar štiri forma vive, da je vsaka druge oblike, barve. Največja ugotovitev pa je bila, da so vse narejene iz istega materiala – to je železa. In ob tem se je zopet postavilo vprašanje »Zakaj pa so vse narejene iz železa?« Odgovor se je ponujal kar sam. Pogovor sva napeljali na zaposlitve naših očetov in mam. Ugotovili smo, da velika večina staršev dela v Železarni Ravne. Tam delajo izdelke iz železa, zato so tudi forma vive narejene iz železa. Prišli smo do spoznanja, da je naše mesto, ki se imenuje Ravne na Koroškem, znano po železarni in forma vivah, ki so narejene iz železa.

Naše raziskovanje smo razširili še na druga naselja v naši občini. Najprej smo šli do Čečovja, kjer smo opazovali najnovejšo skulpturo, ki jo je umetnik – kipar naredil šele pred kratkim v železarni Ravne – in so jo pred dnevi postavili v tem naselju. Opazovali smo jo, ugotavljali kakšne oblike, velikosti in barve je, nato pa smo jo narisali. Odšli smo naprej po naselju in spoznali še tri skulpture.

V načrtu smo imeli še opazovanje forma viv v naselju Trg, pa so to nalogo prevzeli starši in so si jih s svojimi otroki sami ogledali. Otroci so pripovedovali, kje vse so bili, kaj vse so videli in s pomočjo zloženek, brošur in revij razlagali drug drugemu, kje stojijo skulpture.

Ob vsem tem opazovanju, pogovarjanju in odkrivanju smo pridno prinašali v vrtec prazne PVC- plastenke. Odločili smo se, da bomo naredili forma vivo naše skupine. Natrgali smo si papir, ga namakali v tapetno lepilo in oblagali steklenice. Vsak otrok je »kaširal« eno steklenico. Počakati smo morali nekaj dni, da so se steklenice posušile, nato pa smo jih zlepili z vročim lepilom in pobarvali z različnimi tempera barvami. Ob tem se je razvila misel, da bi naši forma vivi morali dati ime. Na začetku otroci niso imeli idej.

Ugotovili smo, da je vsak od nas nekaj naredil. Razvil se je pogovor o prijateljstvu in skupnem sodelovanju pri izdelavi. Deček je predlagal, da naj bo to naše delo Forma viva PRIJATELJSTVA, saj smo vsi, ki smo jo ustvarjali, med seboj prijatelji, se imamo radi, si pomagamo in zaupamo.

Vsak otrok si je izbral fotografijo forma vive, ki mu je bila najbolj všeč. Izrezal si jo je, jo prilepil na papir in nato s svinčnikom narisal. Nato smo izdelali leporello: »forma viva v domačem kraju.«

Otroci so izrazili željo, da bi si vsak rad naredil svojo forma vivo. Naredili smo si jih iz belega papirja, ki smo ga namakali v tapetno lepilo in oblikovali. Naslednji dan, ko se je posušilo, so otroci oblikovali različne skulpture, ki so jih z najino pomočjo lepili na karton. Nekateri otroci so jih poimenovali. Te forma vive smo razstavili na zaključni razstavi našega vrtca.

»Forma vivo PRIJATELJSTVA« pa smo odnesli v TIC, ter jo tam postavili na ogled širši lokalni skupnosti.

Projekt Forma viva v domačem kraju nas je čisto prevzel. Ob iskanju in izmenjavi informacij, ob opazovanju, skupnem ustvarjanju smo se zelo veliko naučili, spoznali naš kraj še v drugačni obliki in lepoti in ob tem smo ponosni, da smo doma v kraju, kjer je doma forma viva.

Vtisi in izjave:

»Zelo lepo, da ste tudi najmlajši krajanji, prišli v naš turistično - informativni center, da boste spoznali naš kraj in njihove značilnosti...« (ga. Danica)

»Zelo zanimivo. A veste, da nismo vedeli, da je toliko forma viv na Ravnah.« (oče deklince)

»Dali ste nam zelo zanimivo nalogo. V soboto smo imeli izlet po Ravnah in trajalo je kar cel popoldan, da smo našli forma vive in si jih ogledali. Bilo nam je lepo.« (mama fanta)

Sodelovanje:

- Turistično - informativni center – informacije
- Koroški muzej Ravne – predstavitev mesta Ravne na Koroškem in forma viv

Seznam mentorjev:

- Irena Satler, vzg. predšolskih otrok
- Marija Paradiž, pom. vzg. predšolskih otrok.

Marija Paradiž, pom. vzg. predšolskih otrok

»ODKRIVANJE IN SPOZNAVANJE OBIČAJEV NA KOROŠKEM« Vrtec Ravne na Koroškem – enota Solzice SKUPINE OTROK OD 1. DO 3. LETA STAROSTI

(Ravenski razgledi, julij 2010)

Ko smo bile vzgojiteljice mlajših skupin v enoti Solzice postavljene pred nalogo, da bi našim najmlajšim v enoti predstavile običaje na Koroškem, smo bile kar malo v skrbeh, kako in na kakšen način le-te predstaviti tako malim otrokom.

A že po temeljitem razmisleku in skupnem pogovoru smo spoznale, da je človek vendarle del družbenega okolja, v katerem raste, živi in deluje. Bile smo mnenja, da je le prav, da otroci že v prvih letih sodelujejo z okoljem in spoznavajo bližnje družbeno okolje, da bodo lahko pozneje aktivno vplivali in spreminjali kulturno življenje. Ne le svoje osebno kulturno življenje, ampak tudi življenje v kraju, kjer bodo živeli.

Spoznale smo, da je potrebno zgodnje seznanjanje otrok tako z navadami kot s tradicijami in praznovanji. V ospredje smo si postavile nalogo, da morajo otroci spoznati svoj domači kraj in se seznaniti s tem, kako so ljudje živeli včasih. Še posebej, kako so se včasih igrali otroci.

Želele smo si, da bi se običajev učili otroci preko igre in od otrok. Da bi spoznali pesmi, igre, plese, izštevance, igranje na ljudske instrumente, šaljivke ..., ki so preživele kot kulturna dediščina skozi mnoge generacije in so se ohranile do danes.

Postavile smo si cilj in dejavnosti in jih povezale v projekt: »SPOZNAVANJE IN ODKRIVANJE OBIČAJEV NA KOROŠKEM«.

Projekt je potekal skozi celo šolsko leto 2009/10 v vseh treh skupinah otrok od 1. do 3. leta starosti. Skrbno smo načrtovale in pripravile tri srečanja, ki so bila vsebinsko prilagojena razvojni starosti otrok. K odkrivanju običajev smo povabile otroke, njihove starše in zunanje sodelavce.

Na prvo srečanje se nam je prijazno odzvala ga. Tanja Mavrel s svojo otroško folklorno skupino »Anzej Panzej« z OŠ Prežihovega Voranca. Predstavili so nam tradicijo ljudskih plesov. Skupaj z njimi smo zaplesali. S skupnim plesom smo popestrili naše srečanje in druženje.

Kot drugo smo povabili v goste »Zimske kosce« z Leš. Predstavili so nam različne doma izdelane instrumente. Z njimi smo skupaj odkrivali in negovali ljudsko pesem in glasbo.

Iz njihovih instrumentov je zadonel zvok, ki smo mu prisluhnili in si ga vtisnili v spomin zase in za vse rodove, ki prihajajo za nami.

Vzgojiteljice smo ob koncu pripravile delavnico, kjer smo si s skupnimi močmi izdelali preproste instrumente. Nanje smo ob koncu zaigrali in ob tem zapeli. Imeli smo se lepo!

Za tretje in žal zadnje srečanje smo si želele, da bi bilo nekaj posebnega. Zato smo k skupnemu sodelovanju povabile starejše otroke iz enote Solzice. Otroci vzgojiteljic Cvetke Jelen in Jasne Gamze so nam predstavili, kako so se včasih igrali otroci. Z ogledom njihovega nastopa so imeli mlajši otroci možnost doživljanja in opazovanja starejših otrok pri igri, plesu in petju.

Učili smo se drug od drugega. Učili so se mlajši od starejših.

Tema zadnjega druženja je bila igra in ne bi bilo prav, da bi odšli domov brez igrače. Izdelali smo si punčke iz cunj, ki so nam ostale trajen spomin na skupno druženje in na uspešno zaključen projekt.

Starši so skupaj z otroki ob izdelovanju punčk pokazali veliko mero ustvarjalnosti in domišljije. Nastale so prelepe punčke, še posebej lepe zato, ker so bile plod skupnega dela in sodelovanja.

Na vseh treh srečanjih smo uživali vsi. Tako mi gledalci in poslušalci kot tudi vsi nastopajoči. Tako so nam dejali in me smo jim verjele, saj so bili njihovi obrazi ob koncu nastopa nasmejani.

Pripeljale smo projekt do konca. Uspelo nam je. Zadovoljne smo in ponosne, da smo uspele izpeljati tako pomemben projekt, ki nam je bil zaupan in to za naše najmlajše v enoti Solzice.

Franja Šteharnik, vzg. predšolskih otrok

Projekt vzgoja za enake možnosti spolov

V okviru projekta »Vzgoja za enake možnosti spolov« smo bili vključeni v mrežo osmih izobraževalnih zavodov, kjer smo v letih od 2008 do 2010 sodelovali z namenom, da bi pridobili čim več informacij in znanj o vzgoji za enake možnosti spolov, da bi ozavestili problematiko pri vzgojiteljih, otrocih v vrtcu in njihovih staršev.

Naš temeljni nacionalni dokument Kurikulum za vrtce je bil naše vodilo, ker so v njem prepoznavna in zapisana vsa temeljna načela in cilji predšolske vzgoje, strokovna podlaga za naše delo v povezavi z ostalimi ravni izobraževanja, sodelovanja z družino, drugimi institucijami in lokalno skupnostjo.

Projekt se je v vrtcu izvajal dve leti, in sicer v enoti Ajda. Izvajal se je v štirih oddelkih. V prvem starostnem obdobju v starosti od 1 do 3 let in v drugem starostnem obdobju od 3 do 6 let.

Izvajale so ga naslednje strokovne delavke, vzgojiteljice predšolskih otrok: Metka Štefarnik, Irena Satler, Zora Keber, Edit Dobnik. Koordinator projekta v vrtcu je bila svetovalna delavka Alja Verdinek.

Izhodišče projekta:

Predšolski otrok in njegova spolna vloga. Zgodnje otroštvo in predšolsko obdobje je obdobje prvega kobacanja v svet stereotipov. V tem obdobju življenja je tudi čas, ko moramo začeti z odpravljanjem in premagovanjem s spolom povezanih predsodkov in stereotipov.

Cilji, ki podpirajo projekt:

- Raziskati prisotnost stereotipov v vrtcu, kot instituciji
- Ozaveščanje vzgojiteljevega ravnanja in sporočanje njegovih vrednot in stališč
- Ozaveščanje staršev o pomembnosti vzgoje otrok za enake možnosti spolov
- Načrtovanje vsebin za preseganje stereotipov

Načela, ki podpirajo projekt:

- Načelo razvojno procesnega pristopa
- Načelo sodelovanja s starši
- Načelo sodelovanja z okoljem
- Načelo timskega načrtovanja in izvajanja predšolske vzgoje ter strokovnega izpopolnjevanja

Tematika projekta je za vse nas pomenila izziv, saj se do sedaj nismo tako izrazito poglobljale v medosebne odnose v kontekstu vzgoje za enake možnosti spola.

Priprava metodologije za delo je potekala po smernicah, v skladu s cilji, vizijo in teoretičnimi izhodišči projekta. Projektni tim vrtca je načrtoval akcijski načrt, s pomočjo katerega smo lahko dosegali zastavljene cilje.

V tem začetnem kontekstu izvajanja ugotavljamo, da so zelo pomembna posredna sporočila, ki jih otroci dobijo o sebi, drugih, s tem kako vzgojitelji, odrasli vidimo in sodimo odrasle ter z našimi stališči in predsodki, ki se povsem nezavedno zrcalijo v ravnovesju z otroki. Predvsem tisti odrasli, ki smo čustveno vezani na otroka. To so starši in vzgojitelji, ki smo z otrokom vsak dan v neposredni situaciji.

Šele timski sestanki, poglobljeno razmišljanje ter načrtovano opazovanje so nam omogočili večplasten pogled v igro otrok, njihovo odzivnost na določene situacije in odnos do skupine z vidika razlike v spolu.

Otrok se igra zaradi zadovoljstva, ki mu ga nudi igra, vendar se v vsaki igri kaže otrokova potreba, da bi na poseben način vplival na okolje in ga spreminjal. Igra ga spodbudi, da je aktiven.

V najbolj zgodnji dobi otrokovega življenja so igrače, ki jih dobi v roke, sredstva za učenje in raziskovanje. Večina staršev se v prvih letih otrokovega življenja niti ne ukvarja z vprašanjem, ali se njihov malček igra »punčkaste« ali »fantovske« igre. Preprosto se igrajo. A bolj ko otroci odraščajo in prehajajo v igro vlog, bolj se začnejo razlikovati po spolu tudi v igri in pri izbiri igrač.

V tem obdobju potrebujejo neprestano pomoč in vodenje odraslih pri vključevanju v posamezne dejavnosti, zato prevladuje individualna samostojna igra, se še ne igrajo z vrstniki, večkrat opazujejo drug drugega. Še vedno se zanašajo na varstvo odraslih, ko raziskujejo socialno okolje.

Otroci imajo težave pri prepoznavanju obnašanja drugih, saj ne slutijo, da lahko nastanejo konflikti. Prav tako še niso pripravljeni ničesar deliti s kom drugim in tudi drugim se ne morejo prilagajati.

Med drugim in tretjim letom je značilen začetek vzporedne igre, kadar je skupaj več otrok. Otroku je všeč, da je skupaj z vrstniki, vendar sodelovanja z njimi še vedno ni zmožen. Otroci se še vedno igrajo vsak zase, z vrstniki občasno, ko se posnemajo v igri, z njimi izmenjajo igračo, predvsem pa jo jemljejo drug drugemu. Deklice in dečki.

Otroci do približno 3. leta starosti prijateljstvo pogosto vidijo kot nekaj trenutnega, kar je povezano s potekajočimi dejavnostmi ali tistimi, ki še sledijo (npr. Če mi daš avto, se bova skupaj igrala.). Do skupne interakcije je prišlo, če jim je bilo skupno zanimanje za igračo ali igralni prostor.

Pri spontanih dejavnostih ni opaziti, da bi spol vplival na igro v skupini. Tako kot deklice se tudi dečki igrajo v kotičku, kuhajo, pokrivajo dojenčke, jih vozijo v vozičkih, nosijo torbice, si iz rut naredijo dolga krila, deklice pa vozijo tudi avtomobile, radi plešejo in gledajo slikanice.

Te dejavnosti pomenijo začetek simbolne igre in zato je v tem obdobju tako pomembno, da ima otrok na razpolago ustrezne igrače in da se odrasli – vzgojitelj vključuje v njegovo igro (Horvat in Magajna, 1989).

Po 3. letu otrokove starosti je več simbolne igre in iger s pravili. Narašča zanimanje za vrstnike in igro z njimi. Otroci v tej starosti se najrajši igrajo po dva ali trije, skupine pa se spreminjajo. Otroci že zmorejo sodelovati med seboj, čeprav še prihaja do konfliktov.

Spremljali smo vodeno in spontano igro, opazovali simbolno igro, organizirali igre vlog, skozi katere so otroci razvijali svoje kompetence, pridobili samospoštovanje in samozavest glede svojega telesa, pridobili so si konkretne izkušnje z menjavanjem vlog, povezanih z razliko v spolu.

V tem pogledu socialnega razvoja sta pomembna za nas dva vidika. Sposobnost prilagajanja otrokovega socialnega obnašanja in upoštevanje specifičnih karakteristik kot sta spol in starost.

Naša pomembna naloga je bila opazovanje otrok, njihovo doživljanje in zagotavljanje potreb. In seveda upoštevanje dejstva, da uresničujemo individualizacijo ne glede na razliko v spolu. Jokajo dečki in deklice in prav vsi potrebujejo pozornost in sprejetost. Še posebej smo bili pozorni na stereotipno mišljenje staršev in posledično njihovo vedenje (Ne jokaj, pa saj si fantek, moraš biti korajžen, kot tvoj očka, ko boš velik, te ne bo marala nobena deklica, poglej zdaj te pa vsi gledajo, ko si taka mevža,glej kakšna cmera pa si, kar jokaj, boš imela lepe oči ...).

Pomemben vidik v tem kontekstu projekta je socializiran otrok. Socializacija je proces, v katerem otrok v vrtcu osvaja kulturo (vrednote, norme, prepričanja ...) družbe, ki ji pripada. Je torej zapleten in celovit proces, v katerem se otrok prek stikov z družbenim okoljem razvija, oblikuje in razvija čustvene stike. Primarna socializacija otroka uspeva samo v čustveno ugodnem vsakodnevnem in osebno toplim stiku, ki veže otroka s starši in v vrtčevskem okolju z vzgojitelji in vrstniki.

Zelo pomemben socializacijski dejavnik je skupina vrstnikov. Zato je velik poudarek na oblikovanju skupine, v kateri vlada prijetna, pozitivna klima. Socialne igre so tiste načrtovane dejavnosti, ki so se v skupinah izvajale in otrokom omogočale kompetentnost, krepile njihovo samopodobo in pokončno držo. Poudarek je bil na dejavnostih, ki spodbujajo otrokovo socialno kompetentnost in preko interakcij, ki so raznovrstne in omogočajo socialno integracijo otrok. Dejavnosti so omogočale prilagajanje skupini, sodelovanje med vrstniki, odraslimi, komunikacijo verbalno in neverbalno. Pripadnost skupini, zmožnost poslušanja drug drugega, sprejemanja drugačnosti.

Za proces socializacije je značilno, da lahko poteka le v interakciji z drugimi ljudmi. Njen drugi pomemben vidik pa je, da povezuje različne generacije. Naše dejavnosti so bile načrtovane tako, da so otrokom te izkušnje omogočale doživljati. Pomembna življenjska spoznanja in zgodbo o levu Rogiju, katere junak je avtor zgodbe Igor Plohl pravzaprav sam, je predstavil otrokom, predvsem z namenom doživljanja drugačnosti in soočanje z ljudmi na invalidskem vozičku. Sprejemanje drugačnosti nas bogati. Avtor nam je podaril veliko več, kot smo mu mi lahko dali. V meni se je prebudila milost, kakor pesem, pa tudi hvaležnost za neizmerno izkušnjo. Nam odraslim v poduk in otrokom za življenje.

Otrok v tem procesu primarne socializacije resda ni bil pasiven, toda odrasli mu s svojimi pojmovanji vendarle določamo pravila igre. Prav zato, ker odrasli tako vplivamo na otroke, je naša naloga v vrtcu, da prav pri vseh aktivnostih načrtujemo enake možnosti in ozaveščamo svoja dejanja.

V tem kontekstu smo nadaljevali in načrtovali dejavnosti, ki so omogočale sistematično vgrajevanje otrokovih pravic v vsakdanje življenje in delo v vrtcu ob upoštevanju dejstev, da je otrok v predšolskem obdobju sposoben sprejeti in ohraniti vsa pomembna sporočila, da imajo dečki in deklice enake možnosti za razvoj svojih prirojnih zmognosti. Otrok se je učil prepoznavati občutja in izražati čustva.

Otroci naj izkusijo, da so čustva vseh naravna in dopuščena, da pa obstajajo norme, ki urejajo njihovo izražanje tako, da ne prizadenemo drugih. Otrokom je bilo omogočeno občutiti skupno pripadnost v tem, da so čustvena doživetja in izkušnje delili z drugimi.

Vedno znova se moramo potruditi in iskati nove pristope, da bi lahko dosegli dialog, ki si ga želimo. Predvsem dialog med svojimi pomeni, interpretacijami ter tistimi pomeni, ki jih ustvarijo otroci, upoštevajoč njihovo spolno vlogo.

V tem obdobju vrtčevskega življenja je temelj otrokovega uspešnega uveljavljanja v njegovih socialnih in spolnih vlogah.

Kakovost medosebnih odnosov v vrtcu je dober pokazatelj njegovega uveljavljanja in uresničevanja teh vlog.

Opravili smo tudi anketo za starše kot pripomoček za ugotavljanje razvijanja spolne identitete pri dečkih in deklicah.

Vse zbrane podatke v anketi bi bilo treba osmisliti. Se o njih pogovarjati in vrednotiti. Preveriti, če smo prav razumeli zapisano. Ali so bila naša vprašanja dovolj jasna in natančna, pravilno razumljena, so še kljub temu ostale dileme, ki bi jih lahko skupaj razrešili ali pa tudi ne? Vsak si lahko svojo vlogo v tem kontekstu zamišlja drugače, predstave o spolnosti ali o spolnih vlogah. Je razlika v razumevanju?

Alja Verdinek, svetovalna delavka, koordinator projekta

Železarna Ravne skozi čas in otroške oči

Radi bi Vam sporočili, da smo že lani, še bolj intenzivno pa smo v tem v šolskem letu, začeli izvajati projekt poimenovan »Kulturno zlahtenje najmlajših«, ki bo trajal do oktobra leta 2010. Projekt delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za šolstvo in šport RS.

Projekt vodi Vrtec Vodmat, naš vrtec pa ima v projektu status konzorcijskega partnerja. Vodja projekta je Darja Štirn Koren, pedagoginja iz Vrtca Vodmat, strokovno projekt spremlja prof. dr. Robi Kroflič s Filozofske fakultete, Univerze v Ljubljani.

Namen projekta je razviti model sodelovanja med vzgojno-izobraževalnimi institucijami, umetniki in kulturnimi institucijami (v našem primeru Koroškim pokrajinskim muzejem, podzemljem Pece, turističnim rudnikom v zapiranju in umetniki). Raziskave kažejo, da umetnost pozitivno vpliva na ustvarjalnost in samopodobo otrok ter spodbuja njihove socialne spretnosti.

S tem namenom smo v vrtcu načrtovali in organizirali veliko vsebin, ki se dotikajo področij umetnosti, kulture in kulturne dediščine. V skupinah so nas obiskali že nekateri umetniki. Otroci so jih imeli možnost videti ustvarjati, ob tem pa so ustvarjali tudi sami. Večkrat smo obiskali delavnice v Koroškem pokrajinskem muzeju in v podzemlju Pece.

V našem vrtcu smo se odločili za temo z naslovom: *Železarna Ravne skozi čas in otroške oči*. Raziskujemo v podtemah kot so: Predelava železa, Življenje fabriškega delavca, Življenje ob železarni in Železo v sodobnem času.

Projekt se izvaja v enoti Solzice v štirih oddelkih, skupaj 85 otrok. Vzgojiteljice Cvetka Jelen, Lidija Večko, Manica Klančnik in Cvetka Žibret kot vodje projekta na ravni oddelka. Koordinator projekta v vrtcu pa je svetovalna delavka Alja Verdinek.

Izhodišče projekta je železarna Ravne v vsej svoji raznolikosti in pomembnosti.

Ravne na Koroškem je železarsko mesto z dolgoletno tradicijo in železarna je že desetletja povezana z ljudmi, ki tukaj živijo. S to tradicijo so povezane različne generacije, ki skupaj tvorijo pomembno sestavino življenja. Skoraj vsaka družina je bila ali je del tega življenja, ki se prepleta z različnimi življenjskimi izkušnjami in zgodbami.

V to zgodbo življenja bi bili radi vpleteni tudi mi.

Pomembno je, da kulturno dediščino svojega kraja spoznavamo in ohranjamo že v predšolskem obdobju in s tem otrokom omogočimo vpetost v neposredno učno okolje.

Dejavnosti, povezane z umetnostjo, ki so se izvajale v oddelkih, so omogočale otrokom izražanje čustev, izživljanje razpoloženj, napetosti in domišljije, odkrivanje skritih sposobnosti, vzpostavljanje različnih interakcij. Najprej s samim seboj, nato z vrstniki in drugimi odraslimi.

Ogledovali smo železarno z različnih perspektiv. Z bližnjega hriba, parka, kukali skozi ograjo. Prisluhnili njenemu ropotanju, žvenkljanju, šumenju. Ugotavljali, da se v njej nekaj dogaja. V njej se dela in živi. Sprehodili smo se do odlagališča rafude, ogledali laboratorij in z ultrazvokom preizkušali kvaliteto jekla.

Nastajajo koticiki z železnimi izdelki, ki jih otroci in starši prinašajo od doma. V teh koticikih nastajajo vsak dan nove možnosti v reševanju problemov. Otrok zлага, razporeja, sestavlja, prenaša, išče rešitve, riše načrte in prerisuje sestavljene konstrukcije. Skupaj vrednotimo izdelano.

Dobro poznamo logotip Metala-železarne in ustvarjamo nove po lastni zamisli. Spoznali smo ravenski pihalni orkester, občudovali pohištvo iz časa življenja grofa Thurna, se seznanili s tradicijo odbojke na Ravnah.

Življenje fabriškega delavca nas popelje v različne zgodbe, ki jih pripovedujejo ljudje, ki so to življenje živeli, in tisti, ki ga živijo danes. Kustosinja Liljana Suhodolčan pa nas vpleta v zgodbe muzejskih eksponatov.

Spoznali smo zgodbo »Starega repača«, ki smo si ga ogledali čisto od blizu v štavhariji. Poskušali smo se vživljati v njegovo veličastno moč in delo.

Pot raziskovanja nas je peljala naprej. Zanima nas, kaj vse je železno. Sprehajali smo se po bližnji okolici našega kraja in ugotavljali, sklepali, poimenovali, razpravljali.

Forma vive, veliki konstrukti železa, nam krasijo Ravne. To bi radi povedali. Všeč so nam. Nova dimenzija ustvarjanja. Kipi, ki lahko z našo domišljijo oživijo.

Slikar Leander Fužir je skupaj z otroki ustvarjal nove umetnine. S kiparjem Juretom Markoto smo spoznavali glino kot sredstvo za izražanje naših občutkov. Plesno ustvarjanje vsega doživetega nam daje nove razsežnosti spoznavanja lastnega telesa. Težo, mehko, gnetenje, vlivanje, delo, kovanje, gorenje so občutja, ki jih prenašamo na naša telesa. Zvoki lonca, kosa železa, forma vive... nam omogočajo komponirati nove melodije.

V projektu uresničujemo načelo enakih možnosti in upoštevanje razlik med otroki. V tem pogledu zagotavljamo vsem otrokom enake pogoje za aktivnost, odprtost in spodbujamo občutljivost za umetnostno govorico, kjer lahko

otrok vstopa v drugačen svet. Svet ugodja, igre in iskanja, da preprosto naredi to, kar hoče sam, kar zmore sam in ne le-to, kar mu zapovemo.

Na tej naši raziskovalni poti nam stopate nasproti različni ljudje, ki nam ponujate znanje in izkušnje, ki jih imate. Še posebej pa so to starši naših otrok, kjer je zaznati veselje, angažiranost, čustveno vpletenost in neizmerno sodelovanje.

Zapisala bi lahko še marsikaj. Pa naj ostane še kaj skritega in hkrati priložnost, da se srečamo na naši zaključni predstavitvi projekta v mesecu juniju, ki se bo odvijala v Koroškem pokrajinskem muzeju.

Alja Verdinek, svetovalna delavka, koordinator projekta

Vrtec Ajda

ODPRTE HIŠE
SLOVENIJE

Lokacija: Javornik 56, Ravne na Koroškem
Arhitektura: Jure Kotnik (Jure Kotnik, Andrej Kotnik)
Sodelavki: Tina Marn, Tjaša Mavrič
Statika: Marko Gornjak
Elektroinštalacije: Jožef Korent
Strojne inštalacije: Peter Linasi
Velikost: 428 m²
Št.kontejnerjev: 16
Leto: 2011
Izvajalec: Trimo Trebnja d.d.
Naročnik: Občina Ravne na Koroškem
Fotografije: Miran Kambič

OPIS PROJEKTA:

Novi del vrtca Ajda je razširitev obstoječega vrtca, ki je potekala v dveh fazah. Nov prizidek je nadomestil manjšega začasnega, narejenega iz treh ISO kontejnerjev, ki je za obdobje enega leta rešil akutno pomanjkanje prostora v vrtcu. Ta del je bil kasneje predelan in ponovno uporabljen v novi zasnovi pod enotno streho. Skupno sestavlja vrtec Ajdo 16 kontejnerjev na 428 kvadratnih metrih površine in programsko obsega tri igralnice, dve pokriti terasi, dvoje sanitarij, skupno garderobo ter večnamensko vhodno avlo. Nove igralnice so prostorne in svetle, fasada je skoraj v celoti zastekljena, okna segajo od tal do stropa, zato imajo otroci dober stik z naravo. Modularne enote se med seboj združujejo v sklope, razmiki med njimi pa ustvarjajo prostore za pokrite terase in skupno garderobo. Vmesni prostor med stari objektom in prizidkom je prostor večnamenske vhodne avle, ki je hkrati prostor za galerijo otroških risbic, bralni kotiček ter prostor za premični mini teater. Pokriti terasi v tikovem lesu omogočata nemoteno igro otrok v vseh vremenskih pogojih skozi celo leto.

Posebnost vrtca Ajda je njena didaktična magnetna fasada z magnetki v petih barvnih odtenkih. Magnetki so preizkušen učni pripomoček in otroška igrača, tokrat pa so bili prvič uporabljeni kot fasadni element. Lahki in pregibni so enostavni za uporabo in z njimi otroci upravljajo z lahkoto. Lahko jih sestavljajo imaginarne ali stvarne oblike in tako sami vplivajo zunanost svojega vrtca. Magnetki so uporabni tudi za učitelje in lahko spremljajo učne procese v vrtcu, posebne dogodke, letne čase itd.. Otroci so v neposredni interakciji z arhitekturo objekta, tako spoznavajo barve, se urijo v spoznavanju likov in razmerjih med njimi ter si krepijo inteligenčni, skozi igro pa tudi emocionalni količnik (IQ in EQ).

DINAMIČEN PROCES ARHITEKTURE:

Vrtec Ajda je primer rastoče arhitekture, ki jo omogoča modularni način gradnje. Moduli se namreč lahko enostavno dodajajo in odzvajajo oz. se jih ponovno uporabi na drugi lokaciji. Dinamična je didaktična fasada vrtca, ki s svojim spreminjanjem lahko odraža procese v njem, služi kot igralo ter z nenehnim spreminjanjem svojega zunanega ovoja zbuja domišljijo otrokom, katerih vrtec je lahko vsakič malenkost drugačen.

DIDAKTIČNA FASADA:

Didaktična fasada vrta Ajda:

1. Omogoča otrokom da sestavljajo fasadne magnetne v različne prepoznavne like ali imaginarne forme.
2. Fasada pomaga otrokom razvijati kreativnost, pomaga pri njihovem razvoju sposobnosti razreševanja miselnih orehov (t.i. problem solving skills), pri čemer spoznavajo oblike, barve, velikosti in razmerja med liki
3. Fasada izboljšuje motorične sposobnosti otrok ter koordinacijo oči in rok.
4. Igre z magnetki dokazano izboljšujejo otroško kreativnost in inteligenco, razvijajo inteligenčni in čustveni kvocient otroka (IQ in EQ).
5. Fasada je didaktični pripomoček za vzgojitelje, ki lahko na fasadi odrazijo učne procese v vrtcu, letne čase ali druge posebnosti s katerim privabljajo zanimanje otrok, katerih vrtec je lahko vsakič drugačen.
6. Fasada je odprti sistem. Magnetki se lahko dodajajo, spreminjajo. Lahko jih izdelajo tudi otroci ali vzgojiteljice same.
7. Magnetna fasada je inovacija, prva te vrste in na kreativen način združuje arhitekturo in didaktične procese v vrtcu

UMESTITEV V ARHITEKTURO VRTCEV TER SLOVENSKI PROSTOR

Vrtec Ajda je modularen, energetsko varčen vrtec, ki reciklira oziroma vključuje poprej uporabljene modularne enote ter nudi prostorne večnamenske in fleksibilne prostore, ki jih nadgrajuje z inovativnim in didaktičnim fasadnim ovojem. Vse to so sestavine, ki vrtec Ajdo opredelijo kot sodoben vrtec ter jo umestijo kot enakopraven del globalnega vala t.i. renesanse vrtčevske arhitekture.

Vrtec Ajda ima sporočilno vrednost tudi za domače okolje. Modularne enote se vse pogosteje uporabljajo za vrtece in šole, njihova arhitektura pa ni vedno navdušujoča. Vrtec Ajda je dober primer kako se da graditi graditi odprto, prostorno in kreativno okolje za vzgojo in igro otrok ter delo zaposlenih kljub omejitvi na osnovni modul kontejnerske enote. Ajdin primer kaže, da za kvaliteto arhitekture ni toliko pomembno s čim se gradi, kakor kako. Vrtec Ajda s preiščljenim zlaganjem modulov in s spretnim izkoriščanjem prostorov med njimi ustvarja večje uporabne površine za enako ceno. Po raziskavi prostorov vrtcev in analizi natečajnih rešitev vrtcev v Sloveniji v obdobju zadnjih petih let se večina igralnic giblje v minimalnih zakonskih okvirih z manjšimi odstopanji navzgor. Igralnice vrta Ajda te normative presegajo kar za 75%, kar zagotavlja otrokom visok prostorski standard, manjša je možnost konfliktov med njimi, večje so možnosti oblikovanja različnih prostorskih ambientov znotraj same igralnice. Vrtec Ajda lahko zato prispeva k razpravi o prostorskih standardih, kvantitetah in potencialih, ki jih odpirajo nove in različne tehnologije gradnje. Z didaktično fasado pa lahko vrtec Ajda spodbuja ostale načrtovalce, k iskanju večuporabnih rešitev povezanih z življenjem otrok ali s procesi v zgradbi vrta oziroma njegovi zunanosti.

ODMEVNOST PROJEKTA

Projekt je bil predstavljen več mednarodnih medijih - revijah, knjigah ter na vodilnih spletnih straneh za arhitekturo in oblikovanje. Takšne objave so knjiga »New Container Architecture« (LINKS 2012), knjiga »Facades« švicarske založbe Braun ali »Eden for boys and girls«, Design books iz Šanghaja. Projekt so objavili najpomembnejši spletni portali za arhitekturo na svetu kot na primer ArchDaily, Arcitizer, Inhabitat itd.

DRAMSKA SKUPINA “ŠMARNICE”

(Ravenski razgledi, julij 2012)

“Vsak otrok je umetnik, težava leži v tem, kako ostati umetnik, ko odrasteš.”

(Pablo Picasso)

TAKO SE PRIČENJA NAŠA UMETNIŠKA POT ...

V šolskem letu 2008/2009 smo v Vrtcu Ravne na Koroškem ustanovili dramsko skupino vzgojiteljic. Sprva jo je sestavljalo 7 vzgojiteljic iz enote Solzice, kasneje so se ji pridružile tudi vzgojiteljice iz enote Ajda in Levi devžej. Trenutno šteje dramska skupina osem članic. To so: Stanka Praznik, Sabina Mihalič, Tina Valcl, Erika Kresnik, Katja Simonič, Jasna Gamze, Marina Petakovič in Sonja Prevorčič.

Začetne predstave so bile preproste, improvizirane, a že naslednje leto smo si članice dramske skupine v lastni režiji uredile kulise, sešile oblačila in oblikovale prve prave rekvizite. Pri izdelovanju le-teh smo ekonomične, uporabljamo odpadni material, oblačila, nekatere rekvizite in dele scene uporabimo še v naslednjih predstavah.

Ko se je pričela dramska skupina redno srečevati in delovati, smo ji soglasno izbrale ime “Šmarnice”. Predstave pripravljamo dvakrat letno.

Otrokom v našem vrtcu smo se predstavile že z naslednjimi predstavami: Debela repa, Zrcalce, Klepetavi medvedek, Neke zimske noči, Čarobna smrečica, za konec šolskega leta pa jim pripravljamo predstavo Polž Vladimir gre na štop. Predstave pripravljamo tudi za otroke, ki ne obiskujejo vrtca ter za otroke I. triade osnovne šole. V šolskem letu 2010/2011 smo dramsko igro Klepetavi medvedek predstavile tudi na zaključku projekta EKO igrača.

Letos smo se odločile, da pripravimo igro tudi za odrasle.

Vsem sodelavkam in vodstvu Vrtca Ravne, na čelu z ravnateljico Marijo Meh, se zahvaljujemo za potrpežljivost in razumevanje, saj nam omogočajo, da naša dramska skupina nemoteno in uspešno deluje še naprej.

Katja Simonič in Sabina Mihalič, dramska skupina »Šmarnice«

Lutka Pojoči žabec postala maskota oddelka (2012-2013)

Povzetek "Lutka v roki vzgojitelja je že prvi dan »oseba«, ki pomaga otroku pregnati ločitveni strah, saj se prijazno zanima za otrokovo igrabo, ki ga je pospremila v novo okolje ... Prav ta lutka postane glavna avtoriteta – močnejša od vzgojitelja, njej uspe urejati nesporazume, njej otrok zaupa svoje težave, skozi njo vzpostavlja simbolično komunikacijo z okoljem (Edi Majaron)." V prispevku predstavljam vključevanje lutke v oddelke najmlajših otrok z namenom lažjega prestopa praga vrtca, ki se je razvilo ter postalo vez med domom in vrtcem, nazadnje pa tudi vez med krajem in vrtcem. Ključne besede: lutka, Pojoči žabec, ločitveni strah, vez, maskota, pevski zbor.

Uvod

Septembra sem prevzela oddelke otrok starih 1-2 leti. Vsi otroci so prvič prestopili prag vrtca. Prve dni in tedne so potočili kar nekaj solzic, saj so se morali prvič ločiti od staršev, a jim je pri tem pomagala prijazna in pogumna lutka - Pojoči žabec, ki sem jo kupila prav v ta namen – pregnati ločitvena strah. Pojoči žabec je zelena lutka, žaba, ki se ob gibanju oglašča, trese z jezičkom na poteg, v njenih rokah igrajo ropotulje, na žepku na trebuhu ima ogledalo in na obleko privezane prijatelje metulje. Njena oblačila so živobarvna in privlačna ter pritegnejo otrokovo pozornost.

Vključevanje lutke v oddelke

Pojoci žabec je otrokom prve dni brisal solzice, kazal jeziček, skakal po vsej igralnici ter nas spremljal pri obroku. Tudi njemu smo pripravili slinček, kasneje pogrinjek ...

Ko so se otroci že malce opogumili ter dopoldne brez težav preživeli brez staršev, pa nas je spremljal tudi na pevski zbor, kjer je pokazal svoje pevske in plesne sposobnosti. Pobiral je vstopnice, se po žabje razgibaval in glasno regal, da so nas včasih bolela ušesa. Na vsaki pevski vaji je otroke s čim presenetil – z ljudskimi glasbili, violino, kitaro, glasbeno didaktičnimi igrami, rekviziti. Na koncu pa jih je vedno tudi pohvalil.

Žabec je bil iz dneva v dan bolj radoveden, rad je spraševal in se nam začel pridruževati na jutranjem krogu. Z nami je sklenil krog, zapel pesmico v pozdrav "Dobro jutro", se vključeval v igro tišine, hojo po črti. Pripravljen pa nam je bil tudi pomagati pospraviti, premagati strah, zlesti skozi tunel, oditi k zdravniku ali umiti roke. Ker so ga otroci tako dobro sprejeli, smo ga pričeli vabiti k igri, delu, na jutranji krog, k igri tišine, hoji po črti, k raziskovanju in opazovanju gojišča polžev in deževnikov, k obrokom, kjer pa je bil precej izbirčen. Njemu so dišale le muhe!

Vez med domom in vrtcem, vrtcem in krajem

S socialnim razvojem otrok so se začeli prvi pogovori z njim, dogovori, enostavne domišljajske igre. Otroci so ga imeli za bolnika, manjšega od sebe, saj so zanj skrbeli, ga spodbujali, mu pomagali ter se tako tudi socialno, govorno, čustveno razvijali. Otroci so se zanj občasno tudi prepirali, saj ni mogel biti z vsemi naenkrat. Zato sva se s sodelavko odločili, da bo Pojoči žabec potoval k otrokom domov, kjer bo le z njim. Tudi žabcu je to ustrezalo, da ni v vrtcu čez konec tedna ostajal sam. Skupaj s starši smo se odločili, da bo Pojoči žabec v petek potoval k otrokom domov, v ponedeljek pa se bo spet vrnil v vrtec in nam pripovedoval o dogodivščinah. Vse te so starši skrbno zapisovali v Žabčev zvezek ter zapise opremili s fotografijami. Žabec pa se je vključil tudi v projekt "BRALNE ZNAČKE PETRA NOSA" ter ob petkih skupaj s knjigo potoval k otrokom domov, kjer sta skupaj prebirala pravljico. Žabec je neizmerno užival, v zimskih mesecih so otroci poskrbeli za topla oblačila, obutev, odvažil se je tudi od plemen ter dobil čisto nove spodnje hlačke. Da bi lažje zaspal, je od dečka N. dobil mehkega Barnija, pri dečku Ž. doma pa je bil tako "priden", da si je prislužil pravo zlato medaljo. Doživel je marsikaj zanimivega – hodil je na izlete, v park, na bazen, vozil se je s kolesom, praznoval rojstne dni, nam pripravil sladke prigrizke. Pri dečku Ž. pa je tudi zbolel in dobil vročino. Starši so z otroki zanj pripravili hišo, kamor se Žabec rad zateče, če se želi spočiti, če je žalosten, želi biti sam...

Zaključek

Ne le otroci, tudi starši so se nanj navezali ter ga toplo sprejeli. Postal je vez med domom in vrtcem ter maskota oddelka, ki smo jo v mesecu juniju popeljali v kraj Ravne ter ga predstavili tudi drugim otrokom na Festivalu povodnega moža. Z otroki je telovadil na "barvnem twisterju", izdeloval "žabje maske" ter objel marsikaterega malčka. Zanj so otroci narisali risbice v Žabčev zvezek.

Lutka jim je pomagala premagati strahove, ločitev od staršev, spremeniti prehrambne navade, skrbeti zase in svojo higieno, hkrati pa je zgradila trden most med vrtcem in družino. Starši so z veseljem sodelovali ter Pojočega žabca sprejeli v družinsko okolje. Vsak otrok je bil počaščen, ko ga je lahko odnesel domov, saj je postal kar maskota oddelka in pevskega zbora. Za dva dni je prevzel zanj odgovornost, poskrbel je, da se je Žabec dobro "počutil".

Na ta način je bil vsak otrok spoštovan, razvijal je pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Katja Simonič, dipl. vzg. predšolskih otrok

Viri:

E. Majaron, (2002), Lutka pri oblikovanju mladega človeka,

H. Korošec, E. Majaron (ur.), Lutka iz vrtca v šolo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, str. 5–8.

MLADE KITARISTKE ODPIRAJO VRATA DO NAŠIH SRC

(Ravenski razgledi, julij 2012)

Glasba nas spremlja na vsakem koraku. Je čarobnost, ki ji z veseljem prisluhnemo, in je dar, ki nas povezuje. Z glasbo vnesemo otroku v življenje radost in veselje, s pesmijo ga sproščamo, ga čustveno plemenitimo in bogatimo, mu razvijamo glasbene zmožnosti.

V Vrtcu Ravne na Koroškem dajemo še poseben poudarek glasbi. Vsak dan pojemo pesmi, ki jih že poznamo, učimo se novih, priložnostnih pesmi, ki so otrokom všeč. Z glasbo se srečujemo v skupini, na pevskem zboru, pred počitkom, na srečanjih s starši, pojemo vsi skupaj, otroci nastopajo tudi posamezno ali v dvojicah...

Vzgojiteljice smo inovativne, ambiciozne in samokritične osebe, zato se vedno sprašujemo, kako bi lahko kakšno stvar še izboljšale. V svoje delo vnašamo kvalitetne novitete in primere dobre prakse, zato težimo k najboljšim rezultatom. Ponudila se nam je enkratna in čudovita priložnost – naša ravnateljica, ga. Marija Meh, se je v sodelovanju z go. Majo Ocepek, profesorico glasbe, odločila, da zbere prostovoljne kandidatke za učenje kitare. Tečaj se je začel v šolskem letu 2008/2009. Prvi dve skupini sta ga do sedaj že uspešno zaključili, tretja pa bo diplomu o uspešno končanem tečaju kitare prejela konec šolskega leta 2011/2012.

Kitara je instrument, ki je otrokom zelo blizu, zato nas spremlja pri vsakem petju. V upanju, da lahko svoje znanje razširimo in instrument še bolj približamo otrokom, smo se odločile, da z vajami nadaljujemo. Skupina mladih kitaristk šteje sedemnajst članic. Pod vodstvom vzgojiteljice, go. Sonje Prevorčič, skrbimo za pravilno uglašenost in igranje instrumenta, točno intonacijo in težimo k raznolikemu izboru pesmi za otroke. V sproščenem in prijetnem vzdušju delujemo kot mlada skupina z instrumentom, ki nas povezuje med seboj in otroki ter nam tako odpira vrata v melodično prihodnost.

Marina Petakovič, pom. vzg. predšolskih otrok

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA V VRTCU RAVNE

(Ravenski razgledi, julij 2012)

Teden vseživljenjskega učenja ali TVU, ki je potekal od 14. do 20. maja, je najvidnejša promocijska kampanja na področju izobraževanja in učenja v Sloveniji. Z njim opozarjamo slovensko javnost na vseprisotnost in pomembnost učenja v vseh življenjskih obdobjih in za vse vloge, ki jih posameznik v svojem življenju prevzema. Vsi, ki projekt soustvarjamo, bodisi kot izvajalci ali udeleženci prireditev, prispevamo k udejanjanju slogana SLOVENIJA UČEČA SE DEŽELA.

Leto 2012 je Evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami. Je tudi priložnost za razmislek o možnostih, ki jih prinaša dejstvo, da se naša življenjska doba daljša.

V ta namen so bile organizirane prireditve, namenjene ozaveščanju in informiranju čim širšega kroga prebivalstva o vlogi vseživljenjskega učenja, če vemo, da starajoča se generacija:

- dlje časa ostane delovno aktivna in predaja izkušnje,
- ostane družbeno aktivna in sodeluje z drugimi generacijami,
- živi karseda zdravo in zadovoljno življenje.

Tudi v Vrtcu Ravne smo se pridružili kampanji in medse povabili starejše občane, dedke in babice s ciljem, da si vsi polepšamo dan, se družimo in se imamo preprosto lepo. Zato smo v enoti Ajda pripravili sledeča srečanja:

- skupina Irene Satler in Valentine Slemnik je obiskala starejšo krajanko, ki je praznovala častitljivih devetdeset let. Ob jubileju so ji otroci podarili prelep šopek in risbice, zapeli so tudi nekaj pesmic. Prijetno druženje so zaključili s skupinskim fotografiranjem. Gospa Justina se je srečanja zelo razveselila, risbice in fotografija pa zdaj krasijo njen dom. Še dolgo jo bodo spominjale na obisk otrok iz vrtca.
- Skupini Irene Satler, Tine Slemnik in Cvetke Jelen, Jasne Gamze sta se udeležili mednarodnega festivala Igraj se z mano na Muti.
- Z dedki in bobicami smo odšli na krajši izlet, jih popeljali v vesolje s plesom in pesmijo.
- Izvedena je bila glasbena urica, ki sta jo za otroke pripravila dedek in babica, g. in ga. Lesjak, z naslovom Glasbila se predstavijo.
- Na svetovni dan gibanja (10. maj) so se otroci starejše skupine vzgojiteljice Suzane Štriker in Mirjane Trdina udeležili gibalnih vaj, ki so potekale pod vodstvom g. Štefana Robača.
- Ida Paradiž, pisateljica, je pripovedovala najmlajšim v vrtcu Ajda. Z zanimivo animacijo lutk in pripovedovanjem je otroke popeljala v svet pravljic in domišljije, kjer je vse mogoče. Otroci so ji prisluhnili in aktivno sodelovali. Nauk pravljice se je glasil, da dobro vedno premaga zlo.
- Odšli smo na planinski pohod na Prežihovino z Društvom upokojencev.

- Zapeli smo skupaj s pevskimi zborom Deteljica v enoti Solzice.
- V enoti Ajda se je predstavil pevski zbor Društva upokojencev Korošice. Med pevkami so bile tudi babice naših "ajdovčkov". Zapele so nam nekaj lepih slovenskih pesmi. Ker pa tudi naši otroci zelo radi pojejo, smo pesmi Po Koroškem po Kranjskem in Pri nas na Koroškem zapeli kar skupaj.
- Otroke vzgojiteljic Polonce Paškvan in Nine Iršič je obiskala babica, ga. Helena Paškvan. Gospa je bila dolga leta logopedinja. S pomočjo pesmice o Luku in liziki je otroke učila pravilnega gibanja jezika. Otroci so pridno migali z jezički in se posladkali s pravimi lizikami.

Aktivnosti v tem tednu so nas vse obogatile, saj se je med mladimi in starejšimi pretakalo ogromno pozitivne energije, ki je med vse udeležence prinesla toplino, mir in razumevanje. To so prvi koraki naših najmlajših k razvijanju občutka za ljudi. Le tako bodo sposobni razviti pojem vključenosti, ki osmišlja naša življenja in dela naše odnose polne. Podpora, ki jo generacije nudimo druga drugi, pa nam omogoča, da rastemo. S sodelovanjem na TVU bomo v vrtcu Ravne zagotovo nadaljevali tudi v prihodnje.

Valentina Slemnik, pom. vzg. predšolskih otrok

KAJ SKRIVA VESOLJE

(Ravenski razgledi, julij 2012)

»Naša raketa, kmalu bo izšteta 3,2,1...« Pesmica o raketi je otroke tako pritegnila, da je bila povod za zanimanje, ki nas je pripeljalo do raziskovanja vesolja. Pojem vesolja je za otroka nekaj skrivnostnega, neznanega; buri domišljijo in omogoča nova spoznanja. Moram pa priznati, da ne samo otrokom, ampak tudi nam odraslim, saj njihova vedoželjnost preseže naša lastna spoznanja o vesolju. Preko različnih knjig, enciklopedij, leksikonov, zgodb smo spoznavali planete, zvezde ... Naredili smo si raketo, z astronomtom raziskali vsak planet posebej, zvezde in sonce, ki smo si jih naredili iz balonov. Da pa naše znanje ne bi ostalo samo pri nas v igralnici, smo se odločili, da v tednu vseživljenjskega učenja povabimo dedke in babice.

»Vstopite, privežite pasove in se pripravite na izstrel!«

Skupaj smo vstopili v svet neskončnosti, ga raziskali ter se varno vrnili na naš modri planet Zemljo.

Rumeno čudo

RUMENO RUMENA V LUČKO SPREMENJENA.
IZ ROŽIC NAREDIM VENČEK, LUČKO UPIHNEM
IN ZAPOJEM SĀ SPET.

Le kaj rumenega kraljuje, se baĥa v vsej svoji veliĥini vsako pomlad na naših travnikih?

»Kaj je to čudo?« smo se spraševali vsak dan, ko smo se igrali na igrišču.

Pa poglejmo, spoznajmo rastlino regrat, vse njegove dele: korenino, liste, steblo, cvet.

Opazujemo, primerjamo, ugotavljamo njihov pomen in namen. Naberemo polno košaro regratovih cvetov. Iz njih pripravimo regratov med, ga pijemo vsak dan, da si krepimo telo. Sedimo na travi, zapremo oĥi. Kaj ĥutimo v tišini mehkih trav, kaj slišimo, vonjamo? Opazujemo ĥebele, ko nabirajo nektar in cvetni prah.

Smo regratovi otroci, ki spletemo venĥke, zaplešemo, zapojemo ... in doĥakamo dan, ko rumenih cvetov ni veĥ. Namesto njih se pojavijo kot pajĥevina neŹne luĥke. Veselo pihamo, padaĥci se spuščajo na tla v upanju, da drugo leto iz njih zraste novo rumeno ĥudo.

Marija ParadiŹ, dipl. vzg. predšolskih otrok

OBISK SODOBNE SLOVENSKE PISATELJICE IN PESNICE AKSINJE KERMAUNER V ENOTI SOLZICE

(Ravenski razgledi, julij 2012)

Aksinja Kermauner je avtorica številnih knjiŹnih del za otroke, mladino in odrasle. Pouĥuje tudi slovenščino in likovni pouk na Zavodu za slepo in slabovidno mladino.

Z veseljem se je odzvala našemu povabilu, saj zelo rada dela z otroki. Predstavila nam je dve knjiŹni uspešnici TIPANKI SNEŹNA ROŹA in ŹIGA ŠPAGET GRE V ŠIRNI SVET.

S SneŹno roŹo je dosegla velik uspeh na svetovnem sejmu v Bologni za otroke in mladino s posebnimi potrebami. Otroci so bili nad knjigama zelo navdušeni, ker ilustracij niso samo videli, ampak so jih lahko tudi potipali.

Otroke je dobro motivirala že s tipanjem pod čarobno preprogo (pod njo so bili skriti jabolko, surovi špageti in kuhani špageti), kar je bilo za njih, ki vidijo, nekaj novega in zanimivega.

Tako smo ob branju, gledanju, tipanju zelo uživali ter se naučili nekaj novega, kako občutiti, potipati ilustracije s prstki.

Z veseljem jo bomo še povabili v svojo sredino, saj nam je odprla nove poglede na tiste otroke, ki ne vidijo.

Štefka Bakač, vzg. predšolskih otrok

Eko igrača – projekt vrtca Ravne

Z željo prispevati k lepši čistejši in bolj zdravi prihodnosti našega planeta smo si v šolskem letu 2010/11 pri svojem delu zadali prednostno področje naravoslovje in z njim povezano eko igračo.

V projektu smo uresničevali globalni cilj s področja narave, ki nas usmerja k razvijanju naklonjenega, spoštljivega in odgovornega odnosa do žive in nežive narave.

Igra je za otroka izjemno pomembna, saj mu pomaga pri razvoju telesnih in umskih sposobnosti. Otrok skozi samostojno igro ali igro z vrstniki in odraslimi pridobi veliko življenjskih izkušenj in znanj.

Otroška domišljija zelo pogosto poišče igračo v domačih predmetih, kot so lonci, kuhalnice, brisače krpe...

Se še kdo spominja punčk iz cunj, palčkov iz želoda, figuric iz divjega kostanja? Zameglile so jih bleščeče, utripajoče, govoreče plastične igrače, ki vabijo s trgovskih polic.

Pa vendar verjamemo, da je otroka potrebno spodbuditi k igri z naravnimi materiali s samoiniciativnim ustvarjanjem, kjer lahko kartonska embalaža postane marsikatera družabna igra.

Okoljske vzgoje ne moremo graditi samo z učenjem, temveč z doživljanjem, spoznavanjem, ozaveščanjem, predvsem pa z lastnim zgledom.

Okoljska vzgoja predšolskih otrok je zaradi njihove posebnosti zasnovana predvsem na aktivnih učnih pristopih, na reševanju preprostih problemov, predvsem pa poteka v naravnem okolju.

Otroci potrebujejo nenehni stik z naravo, saj jo lahko samo preko doživljanja tudi spoznajo, občudujejo, varujejo in se k njeni nenehno vračajo. Zato v našem vrtcu posegamo po novih pristopih, kjer otrokom omogočamo, da so aktivni, imajo možnost kritičnega razmišljanja, ob tem pa razvijajo pozitivne vrednote do okolja.

V projektu Eko igrača smo s projektnim delom kot metodi dela otrokom omogočali:

- učenje z različnimi čutili,
- učenje s čustvi, ki je otrokom omogočalo prepoznavanje občutkov in izražanje čustev (jezo, veselje, strah, občudovanje, čudenje, spoštovanje...),
- učenje z vrednotami (skrbnost, obzirnost, varčnost, solidarnost, odgovornost do sočludij za druga živa bitja, ki živijo skupaj z nami na tem velikem planetu,
- učenje s socialno izkušnjo, ki bogati osebnostni razvoj vsakega posameznika (dogovori, sodelovalno učenje, upoštevanje idej, izbire, razprave, odgovornost-skupni rezultati...).

V vrtcu smo s kreativnostjo in dobro voljo otrok, strokovnih delavk in staršev izdelali igrače in didaktična sredstva, ki smo jih predstavili v knjižici z naslovom Eko igrača.

Za starše in otroke smo pripravili zaključno prireditev« Eko dan vrtca Ravne» v prelepem naravnem okolju ravenskega parka.

Ponosni smo, da nam je uspelo. Pokazali smo, kaj vse lahko ustvarimo s kančkom domišljije in mogoče spodbudili k ustvarjanju iz odpadnih materialov. Le -ti se prav gotovo nahajajo v vsakem domu in se lahko spremenijo v uporabne ter privlačne igrače. Vse, kar pri tem potrebujete, je volja, čas in prava ideja.

Vzgoja v človeka, ki bo znal ceniti naravo in bo živel ekološko ozaveščen način življenja, je trajnostna naloga našega vrtca.

Želimo si, da bi naš vrtec bil poln igrivih otrok, zadovoljnih staršev, predvsem pa prostor, kjer si kreativnost in profesionalnost podajata roki.

Eko igrača –polna zabave in prijazna do narave! Naj vam polepša kakšen deževen dan!

Alja Verdinek, svetovalna delavka
Marija Meh, ravnateljica

Projekt ETIKA IN VREDNOTE V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU v vrtcu Ravne na Koroškem

2013-2016

» Ne smemo nehati raziskovati. Na koncu raziskovanja bomo prispeli tja, kjer smo začeli, le da bomo prvokrat resnično vedeli, kje smo.« (T. S. Eliot)

**V LETOŠNJEM
ŠOLSKEM LETU
SMO SE VKLJUČILI V
PROJEKT »ETIKA IN
VREDNOTE V VZGOJI
IN IZOBRAŽEVANJU«,
KI TEMELJI NA
SPOZNANJIH
O POMENU
SPODBUJANJA
IN UTRJEVANJA
ETIKE IN SPLOŠNIH
ČLOVEŠKIH
VREDNOT V VZGOJNO
IZOBRAŽEVALNEM
PROCESU.**

Vrtčevsko okolje je tisto, ki otroku ponuja mnogo priložnosti za učenje in pridobivanje pomembnih vrednot, ki so temeljnega pomena za vsakega posameznika, ob vzgojitelju, ki je občutljiv za potrebe predšolskega otroka in se zaveda, da vzgaja s svojim zgledom ob vzajemnem sodelovanju staršev vrtčevskih otrok.

Vsak začetek nam ponuja nove priložnosti. Skupaj smo se podali na to pot v dobrobit vseh naših otrok ter vseh odraslih, ki vstopamo v ta otroški svet.

Ključno vprašanje, ki se je ob načrtovanju izvajanja projekta porodilo ravnateljici v strategiji vodenja vrtca, je bilo, kaj bodo pridobili udeleženci vzgojno izobra-

ževalnega procesa, otroci, zaposleni ter starši in kaj vrtec kot organizacija, skozi program Inštituta za etiko in vrednote, v katerega se vključujemo.

Izhodišča za sodelovanje v projektu

Razvojni načrt vrtca Ravne na Koroškem, ki je bil načrtovan za petletno obdobje (2009–2014) se zaključuje. Pripraviti je potrebno novega. Dosedanji načrt je temeljil na vrednotah, ki so temelj našega vsakdana in življenja v vrtcu. Pri načrtovanju teh vsebin je pomembno, da jih načrtujemo in zapišemo skupaj vsi strokovni delavci, ki ustvarjamo pogoje za vsestranski razvoj predšolskih otrok, ki obiskujejo vrtec.

Predstavitev projekta

Poslanstvo programa projekta je ponuditi vrtcem učinkovita orodja na področju prenašanja in utrjevanja etike in splošnih človeških vrednot med otroke. Program bo trajal 3 leta in bo razporejen v module:

- znanje in modrost,
- delo in ustvarjalnost,
- tradicija,
- kultura,
- univerzalizem,
- pravičnost,

- integriteta,
- skrb za sočloveka,
- humanost.

Program projekta »Etika in vrednote v vzgoji in izobraževanju« temelji na prepričanju, da je eno od najpomembnejših poslanstev vzgoje in izobraževanja skrb za etično in s temeljnimi vrednotami usklajeno ravnanje v vrtcih.

V okviru omenjenih področij bomo v 20 oddelkih vrtca izvajali dejavnosti, ki bodo smiselno načrtovane z upoštevanjem razvojnih značilnosti predšolskih otrok.

Vrtec ima pomembno vlogo pri razvoju otrok. Zato je nujno potrebno najprej okrepiti lastne kompetence za integracijo etike in vrednot v vzgojno-izobraževalno delo, posledično pa tudi ozavešiti in motivirati otroke za odločanje in obnašanje, ki temelji na etiki, vrednotah in znanju.

CILJI PROJEKTA SO:

- Krepitev kompetenc vzgojiteljev za integracijo etike in vrednot v vzgojno izobraževalno delo.
- Ozaveščanje in motiviranje otrok za odločanje in obnašanje, ki temelji na etiki, vrednotah in znanju.
- Krepitev stabilne družbe, ki temelji na etiki, vrednotah in znanju.

V prvi fazi izvedbe programa smo imeli različne aktivnosti.

Ravnatelj in strokovni delavci so med zaposlenimi imenovali »Varuha etike in vrednot«, Aljo Verdinek, svetovalno delavko, ki koordinira dejavnosti in je hkrati oseba, na katero se bodo lahko zaposleni in starši obračali z vprašanji, povezanimi z etiko in vrednotami.

Varuh spodbuja in usmerja sodelavce v dejavnosti za vsebinsko izvedbo projekta, deluje v timu in je vezni člen med vrtcem in inštitutom. Varuh etike in vrednot si osebno prizadeva, da bo deloval skrbno in odgovorno ter z lastnim zgledom stremel k trdnim etičnim standardom in univerzalnim vrednotam, ki so zapisane v dokumentu Evropsko ogrodje etike in vrednot. Prizadeva si za dobrobit vseh sodelujočih v projektu in za čim večjo učinkovitost dejavnosti za doseganje zelenih ciljev.

V vrtcu se je izoblikoval projektni tim, katerega članice so vzgojiteljica Mateja Hovnik Rožen, vzgojiteljica Edit Dobnik ter svetovalna delavka Alja Verdinek.

Izobraževanje »Varuhov etike in vrednot« in seznanjanje z vsebino programa in Evropskim ogrodjem etike in vrednot.

Izvedba raziskave v vrtcu na temelju vprašalnika o odnosu ključnih skupin (zaposleni, starši) do vprašanj etike in vrednot v Vrtcu Ravne na Koroškem. V raziskavo je bilo vključenih: 40 naključno izbranih zaposlenih in 40 staršev, katerih otroci obiskujejo vrtec Ravne na Koroškem. Nosilec raziskave je doc. dr. Kristijan Musek Lešnik. Strokovni tim inšti-

tuta je na osnovi izpolnjenih vprašalnikov pripravil poročilo o zaznavanju stanja na področju etike in vrednot v našem vrtcu.

Projekt je bil predstavljen na zboru vzgojiteljev, svetu staršev in vrtca ter regijskem aktivu svetovalnih delavcev. Projekt je bil predstavljen tudi županu občine Ravne

na Koroškem, g. dr. Tomažu Roženu, hkrati s povabilom k sodelovanju občine in širše lokalne skupnosti.

V okviru izvedbe prvega modula Znanje in modrost smo v lokalni skupnosti izbrali vzornike, ljudi, ki jih odlikuje visoka stopnja znanja na področju, na katerem so se odlikovali, hkrati pa imajo tudi širino,

ki je vrline modrih ljudi. Z vsakim vzornikom smo posneli intervju kot poslanico otrokom in vzgojiteljem. Namen video posnetkov je predvsem njihovo sporočilo, zakaj sta znanje in modrost pomembni vrednoti. **Vse tri posnetke si lahko ogledate na You Tube omrežju.**

Alja Verdinek, varuh etike in vrednot

Z veseljem in ponosom vam jih predstavljamo:

MIRKO OSOJNIK, LOKALNI VZORNIK VRTCA RAVNE NA KOROŠKEM

V enoti vrtca Solzice potekajo dejavnosti za trajnostni

vidik državljanke vzgoje, s katerimi želimo otrokom približati domači kraj Ravne na Koroškem. Raziskovali bomo preteklost in sedanost Raven, spoznavali pomembne stavbe v domačem kraju, kulturo kraja in znane osebnosti.

Vrtec je razdeljen na tri enote, ki so razpršene. Vsaka od enot ima ime po eni od črtic Lovra Kuharja-Prežihovega Voranca (Solzice, Ajda, Levi devčej). Naša enota se imenuje Solzice, zato bomo otrokom poskušali približati pomen imena (rastlina, zgodba). Ob

tem bomo spoznali pisatelja Prežihovega Voranca in njegovo bogato dediščino.

Pri izvajanju dejavnosti nam bo v pomoč vzornik, g. Mirko Osojnik. Rojen je l. 1949 in je do upokojitve leta 2013 bil strokovni sodelavec v Koroškem pokrajinskem muzeju – Muzeju Ravne. Na FF v Ljubljani je študiral slovenščino in primerjalno književnost. Sam zase pravi, da je profesionalno in ljubiteljsko kulturnik (25 let predsednik ravenskega KD Prežihov Voranc). Njegova specialnost v muzeju je bila dokumentacija fotografskega gradiva in številna vodstva na Prežihovi bajti. Veliko je raziskoval in analiziral kulturno problematiko ter o njej pisal. Posvečal se je tudi turistični propagandi Mežiške doline. Ima dokaj obsežno bibliografijo, ki šteje

preko 250 objavljenih enot. Že prvi stik z njim je zelo prijeten. Počasen in vesel je, da smo ga izbrali za našega vzornika. Z zanimanjem si je ogledal prostare Solzice in obiskal prav vse otroke, ki obiskujejo našo enoto. Z njimi je navezal pristen stik, skupaj so prepevali, plesali, starejšim otrokom pa je pripovedoval zgodbe o Prežihu, »fabriki« in Guštanju.

To je uspešen začetek skupne poti. Poti na poti k znanju in sodelovanju skupaj z otroki, njihovimi starši, strokovnimi delavci ter z lokalnim vzornikom, ki ga odlikuje visoka stopnja znanja na področju, kjer deluje, hkrati pa je v njem prepoznati širino, ki je vrline modrih ljudi.

Valentina Slennik

KATJA JURGEC BRICMAN, LOKALNA VZORNIČA VRTCA RAVNE NA KOROŠKEM

Katja Jurgec Bricman, skupaj s svojim možem

Juretom Bricmanom, ustvarja, ročno oblikuje unikatne porcelanske izdelke. Sta svetovno znana umetnika v oblikovanju iz porcelana. Njuni začetki segajo že v študentska leta, ko sta, zaradi same nuje

po preživetju in zaradi močne želje in ustvarjalnosti, pričela z ustvarjanjem. Po izobrazbi sta oba profesorja likovne vzgoje. Njuno edino vodilo je bilo kreativnost, iznajdljivost in močna volja ter veselje

do oblikovanja. Dokazala sta, da v življenju lahko uspeš, če le slediš svojim željam in si pripravljen učiti se in raziskovati sam. Vse to je tudi razlog, da smo se v našem kolektivno odločili, da za lokalnega vzornika izberemo ustvarjalca. Mnenja smo, da lahko predšolskim otrokom preko svojih izdelkov in njihovega odnosa do ustvarjalnosti in želje po ustvarjanju dajeta dober vzgled, da imata znanje, modrost in lastno prepoznavno podobo. Verjamemo, da je veliko naših otrok, ki so spoznali njuno delo, lahko začutilo to ustvarjalno energijo, voljo do učenja. Pomembno je pri otroku razvijati notranjo motivacijo in prava spodbuda otroka popelje do razvoja njegovih potencialov in talentov. Otrokom je potrebno

ponuditi spodbudno okolje, jih pravilno usmerjati in dati možnost lastnega raziskovanja. Zgodba izdelovanja nakita, kavnihi ter čajnih servisov je rezultat večletnega truda, ki sta ga vlagala v svoje delo z ustvarjanjem in preizkušanjem. Res je, da sta najprej uspela v tujini, vendar sta danes prepoznavna po celotni državi in v našem kraju Kotlje, kjer se nahaja tudi naša enota Levi devžej. Najbolj sta seveda postala prepoznavna ob obisku britanske kraljice v Sloveniji, ko je bil njun čajni servis iz porcelana izbran za diplomatsko darilo kraljici Elizabeti II. Pri svojem delu poskušata in uresničujeta vedno nove ideje. Ne ustavita se pri nekem izdelku in ga potem serijsko izdelujeta, ampak

ga znova in znova dopolnjujeta z novimi idejami. Njuna največja vrednota je družina. Topel odnos med starši in otroki. Pri svojem delu znata ločiti družino in poslovni svet. Vzgoja se prične v družini in jima predstavlja pomembno celico in pri odraščanju daje varnost in svobodo. Njuna dva sinova, zdaj že odrasla, sta bila deležna nenehnega spodbujanja k razmišljanju z lastno glavo. Znanje in modrost predstavljata kot nekaj, za kar se je potrebno truditi. Nenehno se je v življenju treba učiti, iskati nove rešitve in hkrati to novo znanje širiti med druge in tako krepiti modrost med nami.

Simona Svetina

PETER KORDEŽ,
LOKALNI VZORNIK VRTCA
RAVNE NA KOROŠKEM

Petra Kordeža odključuje ljubezen do človeka,

sočutje, upanje, sodelovanje ter odprt človeški odnos. Odnos do odraslih in otrok v vrtcu Ravne. Po poklicu je zdravstveni tehnik na delovnem mestu reševalca nujne medicinske pomoči. Poleg službe je aktiven tudi na drugih področjih predvsem v skrbi za zdrave ljudi. Je aktiven član koronarnega kluba Mežiške doline, ki skrbi za mrežo javno dostopnih avtomatskih defibrilatorjev na Koroškem ter za usposabljanje laikov v temeljnih postopkih oživljanja. Ljudi seznanijo s preprosto, učinkovito ter varno napravo, ki rešuje življenja. Napačno bi bilo predvidevanje, da je bila vzorniku poklicna izbira

»položena v zibel«. Kljub očetovi zaposlitvi v reševalni službi, maminem delu v Leku in sestrinem obiskovanju zdravstvene šole je imel povsem drugačne sanje. Želel je graditi hiše in risati načrte, a se mu v gradbeni šoli ni izšlo. »Maribor je bilo preveliko mesto zame«, nam je zaupal naš sogovornik. Zaposlil se je v železarni, končal metalurško šolo, bil po osamosvojitveni vojni nekaj mesecev poklicni vojak, si poiškal vratarstvo službo v slovenjegraški bolnišnici, opravil tečaj za bolničarja in vozniški izpit C-kategorije ter se leta 1992 zaposlil v Zdravstveno-reševalnem centru Koroške (ZRCK), kjer je zdaj član ene od petih ekip 24-urne nujne medicinske pomoči. Ob delu je končal srednjo zdravstveno šolo in se popolnoma predal svojem poslanstvu. Peter Kordež v koronarnem klubu deluje že pet let. Je vodja vaditeljev telesne vadbe, ki jo organizirajo

za krajane. Vsaj enkrat na mesec s kolegi po Koroški predstavljajo delovanje avtomatskih defibrilatorjev. V društvu so si vsi uspešno prizadevali za namestitev le-teh po lokalnih skupnostih, da jih je zdaj v regiji že 63 javno dostopnih. Ne samo, da je član društva, s svojimi dejanji je postal človek, ki je vedno pripravljen pomagati in s svojimi plemenitimi in požrtvovalnimi deli pomaga k boljšemu življenju ljudi na Koroškem. Pri svojem delu se srečuje z različnimi generacijami in mnogo zgodb je zapisanih v njegovih izkušnjah. Skozi poklicno in osebno pot se je razvijal, izpolnjeval in njegova razmišljanja so rezultat njegovega življenja, zato ga vedno znova radi povabimo v našo enoto Ajda in s ponosom sporočamo, da je naš vzornik ... In Peter pravi, da le skupaj smo lahko še boljši ...

Polonca Poškvan

»MODROSTI SE JE MOŽNO UČITI IN NAUČITI. UČIMO SE JE, ČE SE UČIMO VIDETI ZNANJE IN STVARI V ŠIRŠIH POVEZAVAH IN PERSPEKTIVAH IN ŠE POSEBNO, ČE SE UČIMO VIDETI STVARI V LUČI TEGA, KAR JE NAJBOLJE ZA SKUPNOST IN ZA POSAMEZNIKA.« (IEV)

SKUPAJ NA PREŽIHOVINO

Spoznavanje domačega kraja nekoč in danes je naloga, ki smo si jo v tem šolskem letu zastavili v enoti Solzice. Naš projekt smo naslovlili »MOJE MESTO RAVNE NA KOROSKEM - NEKOČ IN DANES«. Že našim najmlajšim bi radi približali pomembne stavbe v kraju, kulturne znamenitosti in pomembne ljudi, ki so zaznamovali Ravne. Mednje sodi tudi Lovro Kuhar-Prežihov Voranc, ki je s svojimi literarnimi deli prikazal težko življenje ljudi na koroški zemlji. Po njegovih delih nosijo ime tudi vse tri enote vrtca Ravne.

Ker vemo, da bi nam o tem lahko zelo veliko povedal Mirko Osojnik, poznan muzealec, dolgoletni kulturnik in poznavalec Prežihovih del, smo ga prijazno povabili k sodelovanju. Še več, v okviru projekta Etika in vrednote smo ga izbrali za vzornika enote Solzice.

Kaj so solzice? Kdo je Prežih? Kje je Prežihovina (ali »tagovina«, kakor so jo poimenovali otroci)? Vsa ta vprašanja je zastavil g. Mirko našim otrokom, ko nas je prvič obiskal v vrtcu. Zakaj pa se ne bi skupaj odpravili do Prežihovine, do spomenika in Prežihove bajte. Bodo naši otroci zmogli tako dolgo pot, smo se spraševali. Seveda, če bomo solidarni, kar je tudi

ena od vrednot projekta in bodo starejši otroci pomagali mlajšim.

V četrtek, 8. maja 2014, nas je pričakalo toplo jutro, Uršlja gora pa se je že kotala v sončnih žarkih. Po zajtrku se je prva skupina otrok (okoli 65), starih od 3-6 let na čelu z gospodom Osojnikom in vzgojiteljicami odpravila naprej proti Sarncam in dalje proti Preškemu vrhu do prve razgledne točke. Odprl se nam je prelep razgled na Uršljo goro, Kotlje in Prežihovo domačijo s parno, kjer je mladi Voranc pisal svoje prve zgodbe. Pri spomeniku nam je g. Mirko zelo slikovito predstavil Voranca v otroških letih in nam pokazal globočo, kjer je nabiral solzice. V spomin na skup-

no druženje smo naredili »gasilsko sliko« in si privoščili zasuženo malico. Ogledali smo si še Prežihovo bajto s črno kuhinjo in drugimi prostori ter značilnimi predmeti in pohištvo iz nekdajšnjih časov. »Kako so bili revni!« so otroci komentirali videno, saj si težko predstavljajo, kakšno je bilo življenje nekoč. Nazaj proti vrtcu smo jo urezali kar po bližnjici. Veselje je bilo gledati naše najmlajše korenjake, ki so ob pomoči starejših otrok in vzgojiteljic ali povsem samostojno premagovali naravne ovire v gozdu, preskakovali jarke in plezali čez podrti debla. Prav nič jih ni motilo, če so se spotalnili ob korenino in padli, se umazali ali čufnili v blato. Narava je pač magnet, ob

kateri pozabimo tudi na takšne nezgode. Premagali smo skupno pot, pomagali drug drugemu in s skupnimi močmi uspeli doživeti košček zgodovine naših Ravne.

V vrtcu so otroci prišli prijetno utrjeni, umazani in lačni, a z žarom sreče v očeh, ki je ne more pričarati niti najdražja igrača iz trgovine. In si lahko želimo kaj lepšega kot so srečni, nasmejani otroci? Hvala g. Osojniku, našemu vzorniku, za prelep dopoldan in upamo, da bomo skupaj doživeli še kakšno podobno ali povsem drugačno izkušnjo, ki nam bo v pomoč pri spoznavanju zgodovine domačega kraja.

Valentina Slemenik

SVETOVNI DAN ZEMLJE in stonoga Cica

*«Si stonoga cica
je čevljičke kupila,
da revica pa rosi
bi bosu ne hodila.
Je ta desni in ta levi,
se sprašuje dan na dan,
ko odgovora ne najde,
vrže čevljev stran.»*

Stonogi Mica in Cica obiščeta otroke v Glasbenem domu Ravne, kjer otroci ob vodenem razgovoru in petju pesmic izrazijo svoje znanje o zemlji, njeni čarobnosti, izjemnosti in enkratnosti.

O b tem srečanju otrok, vzgojiteljic, vodstva, povabiljenih gostov občine Ravne in Zavoda za šolstvo so otroci prejeli tudi knjigo avtorice Metke Šteharik z

naslovom STONOGA CICA. Gospa Metka Šteharik poznamo kot vzgojiteljico predšolskih otrok vrtca Ravne. Poleg vsakodnevnega dela

s KRATKOHLAČNIKI, kot jih sama imenuje, tudi popoldan ustvarja za njih. Z njo sva opravili intervju, da jo po bližje spoznate tudi vi, bralci Ravenskih razgledov.

Go. Šteharik, kaj vas je pritegnilo v svet pravljic?

Prav zagotovo izbira poklica, kjer v svetu pravljic skupaj z otroki preživimo velika časa in hkrati občutenje otrokovega razmišljanja. V tem svetu moraš živeti sam, da ga lahko poustvarjaš.

Je bil vaš začetek spontan ali nameren?

Ko človek prime za pero in začne pisati, je to vedno spontano. Šele spodbude drugih te pripeljejo do namere in tako se je zgodilo tudi zdaj.

Od kod vam vse te ideje?

Ideje ponujajo otroci sami, če jih le dobro opazujete, si senzibilen in znaš vse to povezati z besedo.

Leta 1999 je v založbi ČZP Varanc in Vzgojno varstvenega zavoda Mežiške doline izšla pesniška zbirka z naslovom Magajivi vetec. Kakšen je bil odziv nanjo?

Pesmi so otroci dobro sprejeli in še danes jih v vrtcu prebiramo kot popostritev za določen letni čas ter v jutranjem krogu za meditacijo.

Notera pesem vam je osebnost najbolj všeč in zakaj?

Pesnice so moji otroci v literarnem svetu. Torej je odgovor: »Vse.« Morda nekoliko izstopata Po-tepuhi na nebu, ker rada gledam mavrica, in Kresničke, ker me opominjajo na minljivost življenja.

Letos aprila sta občine Ravne na Koroškem in vrtca Ravne na Koroškem omogočila izid vašega drugega dela – pravljice Stonoga Cica. Zakaj ste dali pravilici prav to naslov?

Otroci stonoga ne poznajo dobro in jo zamenjujejo z gosenco, o kateri je več zgodbic in pesmic. S pravilico sem želela razširiti otroško vedenje tudi na čisto vsakdanje dogajanje – levo in desno, dnevi v tednu, osnovni banton, zdravo življenje in moralni nauk – če si se rodila kot stonoga. Živi njeno življenje.

Je še kila sodeloval pri nastanku vaše knjige?

Pobudnik, da je knjiga sploh zagledala »luč sveta«, je bila ga. Marija Meh, ravnateljica vrtca Ravne. Lektorsko delo je prevzela mag. Irena Oder, pomoč pri barvni

kompoziciji ilustracij je nudil akademski slikar g. Štefan Marfak.

Ilustratorka obeh vaših del je vaša sodelavka, ga. Dragica Igerc. Nam zapopete, zakaj ste se odločili za sodelovanje z njo?

Vzgojiteljica Dragica Igerc vidi otroka skozi risbo, tako kot jaz z besedo. Enostavno se dopolnjujeva. Njena risba je preprosta, otrokom všečna in z malo detajli izriše vsebino.

O stonogi Cici ste napisali tudi pesem. Kdo je zanjo napisal glasbo?

Glasbeni aranžma je prispeval moj sin Gregor, ki mi tudi drugače preigrava melodije otroških pesmic, za uvrščanje le-teh v dejavnosti na področju glasbe.

Ali stonoga Cica prinaša kakšno sporočilo za otroke?

»BODI TO, KAR SI!«

Go. Šteharik
hvala za intervju!

Intervju sta za vas opravili
Sabina Mihalič in
Polanca Paškan
Foto: Polanca Paškan

Tek podnebne solidarnosti v vrtcu Ravne (2014)

V vrtcu Ravne med drugim dajemo velik poudarek tudi ekologiji z namenom, da otroci spoznajo naravno okolje in se usmerjajo v aktivno delovanje za njegovo ohranitev. Skozi različne dejavnosti spoznavajo raznolikost in lepoto narave tako, da je stik z njo običajen del njihovega življenja.

Zato smo se v letošnjem šolskem letu delavke enote Ajda odločile, da se pridružimo mednarodnemu projektu ozaveščanja javnosti z naslovom »Tek podnebne solidarnosti«, ki se izvaja že tretje leto pod okriljem slovenske Karitas.

Namen projekta je, da ljudje tečemo v solidarnosti do ljudi v Afriki, ki jih danes posledice globalnih podnebnih sprememb najbolj prizadenejo, čeprav so s svojim načinom življenja najmanj prispevali k njim.

Prvotni namen projekta je bil, da ljudje pretečemo dolžino ekvatorja 40.075 km in s tem sklenemo krog solidarnosti okoli planeta Zemlje. Prvi krog solidarnosti so ljudje pretekli že leta 2011. V šolskem letu 2013/2014 se gradi že četrti krog.

H gradnji četrtega kroga smo pripomogli tudi otroci in delavke enote Ajda. Od oktobra 2013 do junija 2014 smo tekli 9-krat. Vsak mesec smo si izbrali en svetovni dan, preko različnih zaposlitev osmislili pomen tega dne in v tem dnevu tudi tekli. Svetovni dnevi so bili načrtno izbrani. Vzgojiteljice smo izbrale svetovne dneve, ki so povezani z ekologijo, zdravjem, otrokom ter ohranjanjem otrokovega življenjskega prostora.

Pretečene razdalje smo beležili. S ponosom lahko zapišemo, da je 135 otrok (iz vseh skupin enote Ajda) in 18 strokovnih delavk skupaj preteklo 106 km in 330 m. Zadnji tek je bil izpeljan v mesecu maju. V ta namen smo iz odpadnega materiala izdelali vetrnice in z njimi tudi tekli zaključni tek. Po zaključnem teku so otroci dobili diplome za sodelovanje v projektu.

Poleg tega so v oddelkih skozi celo leto potekale EKO zaposlitve, preko katerih smo v otrocih prebujali občutek odgovornosti do ravnanja z okoljem. Skupaj smo ločevali odpadke, večkrat očistili okolico vrta, sadili rastline, skrbeli za živali, se igrali EKO spomin, sodelovali v različnih EKO delavnicah, kjer smo izdelovali iz odpadnega materiala, uprizorili EKO modno revijo, si ogledali dokumentarni film o dečku Naigiru iz Kenije, prisluhnili ljudem, ki skrbijo za naravo (lovec, gozdar...), si ogledali dramsko igro »Čebelje težave«, ki smo jo uprizorile vzgojiteljice...

V projektu smo sodelovali, ker nam ni mar!

Polonca PAŠKVAN, dipl. vzg. predšolskih otrok, koordinator projekta

Pedagogika Montessori: (2013)

»Pomagaj mi, da naredim sam!«

Maria Montessori (1870–1952)

Maria Montessori se je rodila 31. avgusta 1870 leta v Italiji. Odraščala je v izobraženi, a povprečni družini. Ko je bila stara 12 let so se preselili v Rim, da bi imela Maria tam boljše pogoje za odraščanje in šolanje. Starši so jo vzpodbujali, da postane učiteljica, saj je bila takrat to edina možnost kariere za ženske. Najprej jo je zanimal študij matematike, nato tehnike, biologije. Končno se je odločila za študij medicine.

Tako je bila v Italiji prva ženska, ki je diplomirala iz medicine. Kot mlada zdravnica se je specializirala na področju pediatrije in psihiatrije. Svoje znanje je poglobila s študijem pedagogike in se kasneje posvetila delu z otroki.

Leta 1907 je odprla prvo »Hišo otrok« v revnem predmestju Rima, San Lorenzu. Pri svojem pedagoškem delu je izhajala iz zavzetosti za izboljšanje medčloveških odnosov, pri čemer se je še posebej zavedala klavrnega položaja otrok, ki je bil vse prej kot upoštevanje otrokovih lastnosti in potreb. Želela je zgraditi v svetu mir. Zavedala se je, da se svet lahko začne spreminjati le pri otroku.

Njena pedagogika izhaja iz opazovanja otrok. Po mnogih urah opazovanja je zanje pripravila dejavnosti, ki so v pomoč razvoju vsakega posameznega otroka. Ena njenih bistvenih ugotovitev je, da je otrokov ritem življenja in dela drugačen od odraslega. Otrok potrebuje mir, veliko časa za opazovanje in delovanje. Pri opazovanju otrok je spoznala, da otroci sami najbolje vedo, kako naj se učijo.

Dva dejavnika, ki naj pomagata pri razvoju otroka, sta pripravljeno okolje, iz katerega otrok vzame, kar želi, in vzgojitelj, ki okolje pripravi. Ugotovila je, da otroci delajo z vedno večjo zbranostjo in samokontrolo, če so v skrbno pripravljenem okolju. Didaktične pripomočke, ki jih je poimenovala »materiali«, je skrbno oblikovala in pripravila za delo otrok. Ti materiali so bili pripravljene za otroke pred več kot sto leti in so v današnjem času še vedno pripravljene tako, da pomagajo razumskemu razvoju, razvoju zbranosti, koordinacije, samostojnosti, socializacije, občutka za red in estetiko.

Okolje je tisto, iz katerega dobiva otrok potrebno hrano za celosten razvoj. Skrbno pripravljeno okolje je pogoj za otrokovo aktivnost. Kako naj bo okolje pripravljeno?

Igralnica je razdeljena na področja: jezik, umetnost, zaznavanje, fina motorika, vsakdanje življenje, matematika in znanost. Na prvi pogled prepoznamo metodo Montessori po umirjenosti otrok in individualnemu pristopu

vsakemu posameznemu otroku, pa tudi po tem, da poteka delo v ozračju spoštovanja, svobodne izbire materialov, samostojnem in sistematičnem reševanju težav.

Ker ima otrok v oddelkih Montessori to možnost, da sam izbira materiale in dela z njimi kolikor dolgo želi, da sam ugotavlja in popravlja napake, je potrebna tudi korenita sprememba vzgojitelja v teh oddelkih. Prav zato je ta metoda dela praktično drugačna od tradicionalne. Vzgojitelj ne posreduje otrokom znanja, on otrokom pripravlja spodbudno učno okolje.

Naloga vzgojitelja v oddelkih Montessori je, da skrbno opazuje otroke, ki so mu zaupani. Na osnovi opazovanj načrtuje in pripravlja dejavnosti za posameznega otroka.

Vse te naloge lahko vzgojitelj dobro opravlja le, če ima dovolj znanja.

Na svojo željo sem imela v začetku meseca marca 2011 možnost, da podrobneje spoznam pedagogiko Montessori, s poglobljenim študijem na Montessori institutu v Ljubljani. Z vso vnemo sem poslušala predavanja in prejemale praktična znanja znanih Montessori pedagogov iz Slovenije in iz SetonMontessori instituta iz Chichaga. Pod mentorstvom Melite Kordeš Demšar sem opravila tudi 200 ur prakse v svojem domačem okolju, pod pogojem, da je okolje pripravljeno po pedagogiki Montessori. Posluh vodstva našega vrtca mi je omogočil poglobljeno študijo in avgusta 2012 sem prejela diplomu pedagoga montessori za otroke v starosti od 0. do 3. leta. Vse to je močno zaznamovalo moje življenje in mojo osebno rast. Ni lepšega poklica od tega, da lahko s svojim znanjem pripomoreš k osebni rasti otrok, ki so ti zaupani v času službe. Ko sem zaključila študij, sem vedela, da je enako ali še bolj pomembno obdobje od 3. do 6. leta starosti otroka. Zato nadaljujem s pridobivanjem znanja še za to starost otrok.

Vedno bolj se zavedam, da v času in kraju ena sama oseba ne more dognati in pripraviti toliko vzgojnih spodbud, ki bi bile dobrodošle pri vzgoji otrok v našem vrtcu. Zato svojo pridobljeno znanje posredujem vsem sodelavkam v vrtcu Ravne. Le-te pa se zavedajo svojega poslanstva in svoje pridobljeno znanje s pridom uporabljajo v svojih oddelkih.

Pedagogika Montessori je zaživela v vrtcu Ravne!

Okolje otroku omogoča, da razvija občutek za druge na naraven in neprisiljen način. Zadnji cilj vzgoje po metodi Montessori je mir v svetu. Če imajo otroci dobro izkušnjo sobivanja z drugimi, če znajo sami kaj prispevati k srečnejšemu bivanju v skupnosti, potem bodo pripravljene prispevati k miru na svetu.

*Franja Šteharčnik, dipl. vzg. predšolskih otrok,
diplomirana Montessori pedagoginja za otroke v starosti od 0. do 3. leta*

Dileme in stiske svetovalnega delavca

V poklicnem in osebnem življenju se velikokrat znajdemo v situacijah, ko se nam poraja veliko dilem o tem, ali smo ravnali dobro, pravilno in odgovorno.

Veliko težje ali drugače pa se počutimo takrat, kadar se znajdemo v situacijah, ki so povezane z nasiljem v družinah.

Vrtec je vzgojno-izobraževalna institucija, ki je dolžna izvajati Zakon o preprečevanju nasilja v družinah ter hkrati izvajati notranji predpis – Pravilnik o preprečevanju nasilja v VIZ.

Pravilnik določa ravnanje zaposlenih v javnih vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki izvajajo javno veljaven program ob zaznavi nasilja nad otrokom v družini, oblike pomoči otroku, ki je žrtev nasilja, v VIZ ter sodelovanje VIZ z državnimi organi, nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb v primeru nasilja nad otrokom v družini.

Svetovalni delavci imamo v tem kontekstu zelo pomembno vlogo, ki ni enostavna ali samoumevna temveč psihično in čustveno obremenjujoča. V podobni vlogi so strokovni delavci, ki so v vsakodnevnem stiku z otroki, starši in njihovimi življenjskimi zgodbami. Zato se je potrebno najprej opremiti z novimi spoznanji, znanji, ki opredeljujejo temo nasilja, da bomo prepoznali in pravilno ukrepali, kadar bo to potrebno.

Pravilnik jasno opredeljuje, določa naloge strokovnim delavcem, predvsem pa svetovalnemu delavcu, ki mu nalaga odgovorne in pomembne naloge.

Da bi naloge razumeli, smo se povezali z Centrom za socialno delo Ravne na Koroškem in skupaj izvedli izobraževanje kot podpora k razumevanju, izvajanju pravilnika v vsakdanjem življenju vrtca.

Kot članica tima vrtca sem se udeležila izobraževanja za strokovne delavce VIZ-a, ki ga je organiziralo Ministrstvo za šport in Fakulteta za kriminologijo. Udeleženci izobraževanja smo pridobili znanje iz štirih vsebinskih sklopov razpisa: pravne podlage obravnavanja nasilja v družini za VIZ, prepoznavanje in preprečevanje nasilja v družini, naloge zaposlenih v VIZ, sodelovanje z drugimi institucijami pri soočanju z nasiljem v družini. Eden izmed ciljev programa je bil opremiti strokovne delavce z ustrezno čustveno opismenjenostjo, zlasti v smislu upoštevanja sodobnih spoznanj o povezanosti nasilja s čustvi.

Znanje o čustvih in čustvena kompetentnost sta pogoj za ustrezno uporabo Pravilnika o obravnavi nasilja v družini. Med drugim omogočata učinkovito sodelovanje med pristojnimi institucijami. Z razvijanjem socialnih in čustvenih zmožnosti tako pri strokovnih delavcih, otrocih, pa tudi starših lahko nasploh pomembno prispevamo k prepoznavanju primerov nasilja, ustreznemu odzivanju in preprečevanju nasilnega ravnanja v družinah otrok.

S pridobljenim znanjem bom zagotovo kvalitetneje obravnavala primere nasilja v družini, hkrati pa s svojim znanjem delovala kot multiplikator – prenašala znanja v svoj kolektiv.

Izvedla sem delavnico za strokovne delavke, kjer smo poskušali simulirati na izmišljenem primeru, delovati kot predpisuje pravilnik. Sodelovalno učenje je bilo v ospredju.

In nato se nekega dne zgodi vse to, o čemer smo se pogovarjali, učili, kako ravnati, zapisati, sodelovati ... Na delavnici je bilo enostavno, skupaj smo reševali in ugotavljali kakšen najboljši način, a ko se znajdeš v situaciji, ki se te dotakne, zareže globoko v srce in možgane.

Kaj je v ospredju, srčnost ali razum?

Primer:

V telefonskem pogovoru mi vzgojiteljica sporoči, da je po otroka prišla mama, ki se čudno vede, njen pogled je usmerjen mimo nje, proti sredini igralnice, usmerjen tudi mimo sina, ko je izročila roke predse in poklicala otroka. Njena hvoja je močno opotekajoča. V garderobi odloži torbico, ves čas brska po njej ter krili z rokami po otrokovih oblačilih na obešalniku. Večkrat jo zanese, pade na kolena ter brska po torbici in hkrati odgovarja starejšemu sinu, ki jo priganja, da jo počaka.

Vzgojiteljica ji ponudi pomoč, jo vpraša, če zmore in ji pove – opozori, da jo skrbi, če bo lahko otroka odpeljala domov. Mama vztraja, da bodo skupaj odšli. V tem trenutku me vzgojiteljica pokliče.

Moja služba je bila uradno ta dan že zaključena, vendar sem se odločila, da grem pogledat, kaj se dogaja. Mamu sem dohitela nekaj metrov stran od vrtca na stopnicah. Povem ji, da so me obvestili o njenem stanju. Opozorim jo, da ji ne morem dovoliti, da nosi v naročju otroka, ker je bilo dobro razvidno, da se opoteka, naslanja na ograjo in težko govori. Na obrazu je imela očala. Ko je snela očala, so bile njene oči rdeče in pogled odsoten, utrujajoč. Kot bi bila zaspana. V tem trenutku je začela jokati. Pove, da je oče otrok v zaporu. Dogovoriva se, da ji pomagam do doma, nato pokličeva starše, da bodo poskrbeli za otroka in zanj.

Doma jo vprašam, če mi dovoli, da ji pomagam, dokler ne pridejo njeni starši. Pokliče tudi taščo in tasta.

Sorodnikom povem, kaj se je dogajalo in vse prisotne vprašam, če mi lahko zagotovijo, da bodo poskrbeli za otroka, ker ta trenutek mama ni sposobna poskrbeti zanje. Zagotovijo, da bodo ta vikend pomagali otrokoma in njej, pa tudi vnaprej so pripravljene sodelovati. Preden odidem, me mama prosi, da ne pokličem policije ali socialne službe. Seznanim jo, da sem po zakonu dolžna podati poročilo pristojnim službam o dogodku, kljub temu se mi zahvali za pomoč in zaprosi, če lahko pride v ponedeljek na razgovor.

V ponedeljek zjutraj se oglasi, spremlja jo tašča. Pove, da so sorodniki čez vikend poskrbeli zanjo in otroka, da se danes počuti bolje in da obžaluje dejanje. Pove, da ni zaužila samo metadon, temveč tudi nekaj tablet. Pripravljena je sodelovati. Rada bi se ozdravila. Nekaj informacij o detoksikaciji že ima. Poklicala bo zdravnika na kliniko in se dogovorila za termin.

Dogovoriva se, da se oglasi na Centru za socialno delo, poišče pristojno socialno delavko, ki je bila o dogodku obveščena. Seznanim jo z imenom in priimkom socialne delavke ter poskrbim za telefonsko številko.

Podam ji osnovne informacije o društvu Človek, ki nudi različne oblike pomoči in programov za odvajanje odvisnosti.

Mama se oglasi čez en teden in pove, da so ji na CSD nudili prvo socialno pomoč, da je obiskala ambulanto v Ljubljani in da mi bo sporočila termin zdravljenja.

V mesecu decembru odhaja na detoksikacijo, v tem času otroka izpiše iz vrtca, ker njena mama živi v drugem kraju in otroka ne bodo vozili v vrtec zaradi oddaljenosti. Za starejšega sina poskrbita tast in tašča.

Po treh mesecih me zopet obišče in pove, da pride deček v vrtec, da je detoksikacijo zaključila, se dobro počuti, vendar bo še kljub temu dvakrat tedensko hodila v Ljubljano na terapije.

Velikokrat sem se vprašala, ali sem ravnala dobro, ko sem se odločila, da bom ji bom v tistem danem trenutku kar sama pomagala. Je že res, da je moja bližnja znanka, vendar bi bilo drugače, če bi to bila katerakoli mama. Verjetno ne, ker je to moja dolžnost in poslanstvo. Najprej sem čutila, da ji moram pomagati do doma, potem poskrbeti za socialno mrežo, ob sebi bo najprej potrebovala svoje bližnje, saj je smisel socialne mreže v povezovanju posameznika z ljudmi v njegovem predvsem domačem okolju.

Posamezniki smo vse življenje vključeni v mrežo interakcij z drugimi ljudmi. Ti odnosi pomembno vplivajo na oblikovanje naših osebnostnih lastnosti, lastne vrednosti, vrednot, ki si jih prizadevamo doseči, norm, ki jih ponotranjimo kot svoja osebna načela ter načinov vedenja.

Katere strategije so me pravzaprav vodile v tem primeru? Predvsem tankočutnost, pripravljenost razumeti stisko, pomagati in zaščititi otroka, prisluhniti in zaupati, prilagoditi se, odločiti ter dobro sodelovati z vsemi ključnimi udeleženci.

Timsko delo je bilo ključnega pomena pri reševanju stiske družine. Zame pomeni specifično delo, odnos ter vedno znova izziv. V timu smo se spodbujali, nudili medsebojno podporo, izmenjali konkretne izkušnje in strokovno znanje, usklajevali mnenja, načrtovali pomoč in evalvirali cilje ter jih usmerjali v isto smer. Tukaj sem se počutila bolj varno, ker pri odločitvah nisem bila sama.

Svetovalni delavci smo osebe, ki vsakodnevno pri svojem delu zavedno ali nezavedno prenašamo svoja znanja, vrednote in stališča v svoje kolektive.

Vem, da je učenje pravzaprav prisotno v mojem vsakdanjem osebnem in poklicnem življenju, zato so izobraževanja pomembna, da pridobim nova spoznanja, znanja, ki jih potrebujem, da bom lahko kompetentno opravljala svoje delo. V tem času, v katerem živim, moram biti pripravljena se učiti, da bom kot odrasla, okrepljena z novimi spoznanji, zmožna ustvarjati pogoje za učenje najmlajših.

Svetovalni delavci veliko vemo, še več želimo izvedeti od tistih, ki svoje znanje želijo z nami deliti, ob tem pa vemo, da je naša naloga naučiti se vseh teh spretnosti in jih uporabiti pri načrtovanju in izvajanju svetovalnega dela. Zavedam se, da imam različna znanja in izkušnje, ki jih lahko povezujem z novo pridobljenimi znanji in nato uporabim v različnih kontekstih v vsakdanjem življenju vrtca, da ob tem razvijam sposobnost organiziranja in usmerjanje lastnega učenja, upravljanja s časom ter delam poglobljeno samoevalvacijo dela, ker le tako lahko svoj trud vrednotim. Vendar imam tudi pričakovanja v smislu povezovanja z institucijami, s katerimi vstopamo v procese reševanja in pomoči otrokom ter družini. Od njih pričakujem korektno sodelovanje, povezovanje in koordiniranje, sodelovanje ter timsko delo, kar mora biti pogoj za učinkovito zaščito otroka.

Učiti se ob vzajemni spodbudi je mnogo lažje. Skupinska dinamika nam omogoča, da se ukvarjamo z isto temo, več idej, mnenj, dilem, ki jih skupaj razrešujemo in prenašamo na raven oddelka. Tako se spodbujamo v kolektivu.

Kako pa je v stroki? Vključujem se v aktiv svetovalnih delavcev, ki mi omogoča strokovno podporo, izmenjavo izkušenj tudi preko E-pošte. V spletnih učilnicah imam možnost dostopati do pomembnih informacij, sodelovati v forumih, vprašati ali podati svoje mnenje. Vendar kljub možnostim, ki jih omogoča sodobna IKT tehnologija, potrebujem več priložnosti oziroma možnosti se pogovarjati o strokovnih dilemah. Tako kot je stalno strokovno izobraževanje svetovalnega delavca nujno potrebno, predvsem zaradi narave in obsega dela, ki je izjemno raznoliko in obsežno, tako je nujno potrebno organizirati stalna skupna srečanja za supervizijo. Kajti zavedam se, da se od nas pričakuje, da pri svojem delu delujemo skladno s svojimi občutki, mislimi, željami, ob tem pa moramo upoštevati strokovno doktrino ter poklicno kompetentnost in vse to povezati z realno možnostjo v dani situaciji. V taki skupini bi si zagotovo lahko zastavila vprašanje v zvezi s svojo izkušnjo brez strahu, ne da bi se izgubila v samoobtoževanju.

Ozaveščati in spreminjati sebe ni lahko. Je trdo delo in ključ do uspeha. Uspeha v smislu priložnosti. Sprejemanje sebe nas bogati. V meni se je prebudila hvaležnost za neizmerno izkušnjo, iskanje možnosti za pozitivne spremembe, zame pomeni vrednoto, ob kateri raste moja notranja moč in zavzetost. Pomagati je moje poslanstvo, kot to, da sem postala mama.

Svoj napredek vidim kot kačipot uspešnega medsebojnega sodelovanja, ki podpira in razvija zaupni odnos in iskanje skupnih vrednot, ki nas zblížajo.

Del našega dela je določen s tem, kaj sami čutimo, da bi bilo potrebno narediti, kaj se nam zdi pomembno in ne vedno s tem, kaj si po poklicu.

Stisk je vedno bistveno več in tudi sama sem bolj občutljiva nanje. Kadar imam občutek nemoči, je po moje tudi tisto, kar me sili v stres. Pri svojem delu in vstopanju v te odnose izhajam iz načela demokratičnosti in predpostavke, da je pravica otrok sprejeta vrednota in seveda standard dobrega vrtca.

Vsaka pot nekam pelje. Ali je ta pot prava izbira na začetku poti, nikoli ne veš. Je bila moja pot izbira, pričakovanje ali dolžnost? Zagotovo je bila dolžnost zaščititi otroka in ne samo imeti čut za sočloveka v stiski. Odprla se mi je pot za skupno sodelovanje in izkušenijsko učenje. V teh kritičnih procesih se mi zdi, da večno krmarim, zato se moram nenehno ukvarjati z delom na sebi in se truditi za svoj osebni in profesionalni razvoj.

Informacija ki pride prav ...

Društvo »Projekt Človek« je nevladna, humanitarna in neprofitna organizacija. Njihovo osnovno poslanstvo je humanitarnost, strokovna pomoč zasvojenim, zagovarjanje abstinence ter kvalitetno življenje brez drog. Društvo izvaja programe za samopomoč, terapijo in socialno rehabilitacijo oseb z različnimi oblikami zasvojenosti. »Projekt Človek« – javni, socialnovarstveni program ima organizirano terapevtsko skupnost za zasvojene mamice, starše in njihove otroke, preventivne programe, projekt socialnega zaposlovanja ...

Kje jih najdete? Na spletni strani projektclovek.si so zapisani vsi pomembni podatki in kontakti. Sprejemni center se v Ljubljani nahaja na Malenškovi 11. Njihov elektronski naslov sc.lj@projektclovek.si

Alja Verdinek, svetovalna delavka

Pomen osebne priprave vzgojitelja in pripravljene okolja

POVZETEK

Namen članka je prikazati vse večji pomen kompleksne izgradnje vzgojiteljevega profesionalnega razvoja. Poleg strokovnega znanja, ki ga vzgojitelj pridobi v vzgojno-izobraževalnih institucijah, imajo za njegov profesionalni razvoj vedno večji pomen njegove osebne lastnosti, sposobnosti, duhovne, moralne in etične vrednote. V obdobju velikih družbenih sprememb je pomen človeškega odnosa, pozitivnega lika vzgojitelja ter pristopa do ljudi okrog

sebe, predvsem do najmlajših, ki so šele na pragu življenja in kot srkajoča goba opazujejo in sprejemajo svet okoli sebe, velikega pomena. Da pa lahko vzgojiteljev profesionalizem, tako strokovnost kot njegove osebne vrline, pridejo do izraza, je pomembno dobro pripravljeno okolje, za katerega pa je poleg njega odgovorna institucija, v kateri opravlja svoje vsakdanje delo.

Ključne besede: profesionalni razvoj, strokovna kompetentnost, osebna avtoriteta, pripravljeno okolje.

1 UVOD

V zadnjih nekaj letih se pojem kakovosti in kakovostnega vzgojno-izobraževalnega procesa pogosto pojavlja v večini slovenskih vzgojno-izobraževalnih ustanov, tako tudi v vrtcu Ravne na Koroškem, v katerem sem zaposlena kot pomočnica vzgojiteljice. Nenehna strokovna izobraževanja v okviru študijskih srečanj ter projekta usposabljanja strokovnih delavcev za izvajanje kompetentnega pristopa k poučevanju s spodbujanjem pridobivanja ključne kompetence učenja na vseh nivojih vzgoje in izobraževanja, pridobitev certifikata SIQ na področju vzgoje in izobraževanja, bi morala v takšnih ustanovah zagotavljati strokovni kader, ki je profesionalno in strokovno podkovan, ki se zaveda pomena lastnega vložka v kakovost svojega dela in kakovost institucije. Kakovost dela je merljiva komponenta, njena merska enota pa je kompetenca ali zmožnost, ki jo posameznik potrebuje za uspešno delovanje na določenem poklicnem področju. Ali je formalna izobrazba tisto, kar vzgojitelja dela kompetentnega? Ali so to dolgoletne izkušnje? Ob vedno bolj poglobljeni študiji pa sem prihajala do vprašanj, ki so mi ob odgovoru ponujala novo vprašanje. Kdo je torej oseba, ki ji lahko rečemo, da je kompetenten vzgojitelj? Ali je za kakovostno opravljeno vzgojno-izobraževalno delo dovolj kompetenten vzgojitelj? Ali je potrebno še kaj več? To so osnovna vprašanja, na katera sem poskušala najti odgovore v različni literaturi, člankih, pridobljenih informacijah in gradivih na izobraževanjih, ki sem jih opravila v obdobju zadnjih dveh let ter navsezadnje ob uvajanju vseh pridobljenih znanj v svoje vsakodnevno delo z otroki.

2 LASTNOSTI DOBREGA VZGOJITELJA

Dober vzgojitelj ima kvalifikacijo, torej javno formalno izobrazbo in s tem povezana strokovna znanja, se dodatno profesionalno razvija, ima svoje delo rad in se s človeško toplino odziva na poštenost, probleme in stiske ljudi okrog sebe, torej otrok, staršev in sodelavcev. Vzgojno-izobraževalna dejavnost združuje dva procesa, vzgajanje in izobraževanje, in je vedno intencionalna in funkcionalna. Intencionalna je vezana na izvedbo ciljev in vsebin, funkcionalna pa se kaže skozi njegov zglede, pogled na življenje, način reševanja problemov, način pristopa k otroku. Torej vse tisto, kar razumemo s pojmom prikriti kurikulum in kar vzgojitelj pridobiva skozi profesionalni razvoj, ki mu omogoča strokovno ustrezno opravljanje svojega dela (Pšunder in Dečman Dobrnjič, 2010).

2.1 VZGOJITELJEVA VLOGA

V vzgojno-izobraževalni dejavnosti se vzgojitelj pojavlja v treh vlogah (Pšunder in Dečman Dobrnjič, 2010, povz. po Pšunder, 1994):

- kot uslužbenec, ki je zavezan zavodu, ki ga je zaposlil, pri čemer mora usklajevati svojo dejavnost s predpisano zakonodajo in pravnimi akti;

- kot strokovnjak, ki je zavezan svojemu strokovnemu področju, sledi razvoju stroke in vnaša nova znanja v svoje delo in
- kot človek, ki zna ljubiti, ima dovolj človeške topline v medsebojnem komuniciranju z otroki in njihovimi starši, človek, ki zna odločati, je human, brez pretirane sentimentalnosti, zna bodriti, spodbujati, podpreti, presojati, razumeti in razlikovati.

Vzgojiteljevo vzgojno-izobraževalno delo je (Pšunder in Dečman Dobrnjič, 2010, povz. po Pšunder, 2008):

- da usmerja svoje delo tako na posameznega otroka kot skupino, prisluhne interesu posameznika ali skupine, če jih ti izrazijo ali na osnovi lastne presoje, skrbi za zadovoljevanje otrokovih potreb glede na razvojno stopnjo posameznika, glede na socialno, čustveno potrebo posameznika, pomaga v stiski ali težavah, vzpostavlja in zagotavlja korekten medsebojni odnos, spoštovanje in upoštevanje;
- da vzgaja z zgledom, ki se izraža z njegovo osebnostno urejenostjo, sposobnostjo konstruktivnega dialoga z otroki, starši in sodelavci. Ima spoznavne, socialne in moralne kompetence, sposoben je diagnosticirati in zna prepoznati svoje prednosti in slabosti. Uporablja ustrezno pedagoško komunikacijo, tako verbalno kot neverbalno. Ima sposobnost empatije;
- da s pomočjo pripravljenega okolja, oblikovanja pravil in omejitev vzdržuje pogoje dela, red, organizacijo, vrednosti in vrednote.

Vzgojiteljevo delo je razpršeno na:

- pedagoško – vzgaja, zato mora spoznavati otroka in njegovo družinsko in socialno okolje;
- organizacijsko – skrbi za nemoten vzgojno-izobraževalni proces, spodbuja individualni razvoj posameznega otroka glede na njegovo razvojno stopnjo;
- administrativno – vodi dokumentacijo za skupino, izvaja individualne in skupinske dejavnosti, posreduje informacije staršem;
- disciplinsko – skrbi za red in nemoteno izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa, obravnava in rešuje odstopanja in morebitne odklone vedenja;
- nadzorno – opazuje in spoznava posameznega otroka in skupino kot celoto ter spremlja njihov telesni, kognitivni, socialni in čustveni razvoj.

2.2 VZGOJITELJEVA AVTORITETA

Avtoriteta vzgojitelja temelji na strokovnosti in človečnosti, vrednotah, osebnostnih potezah, pravilih, dogodkih in dosežkih. Lahko jo opredelimo v naslednje avtoritete (Pšunder in Dečman Dobrnjič, 2010, povz. po Pšunder, 2008):

- tradicionalna avtoriteta, ki izvira iz tradicije, navad in tradicionalnih vrednot vzgojitelja;
- karizmatična avtoriteta, ki izvira iz osebnostnih potez vzgojitelja;
- birokratsko legalna avtoriteta, ki je utemeljena s pravili in hierarhičnim položajem;
- situacijska avtoriteta, ki je vezana na trenutni dogodek in jo vzgojitelj hitro pridobi ni hitro izgubi;

- funkcijska avtoriteta, ki temelji na znanju, korektnosti, kreativnosti, sposobnostih in bi morala plemenititi dejansko vzgojiteljevo avtoriteto.

2.3 VZGOJITELJEVE KOMPETENCE

Glede na razpršenost vzgojiteljevega vzgojno-izobraževalnega dela, njegovih vlog in avtoritet lahko vzgojiteljeve kompetence delimo na (Pšunder in Dečman Dobrrič, 2010, povz. po Pšunder, 2008):

- kompetence, ki so vezane na vzgojno-izobraževalni proces: izkazuje strokovno znanje, znanje in vire znanja, posreduje, pozna vzgojne metode in uporablja učinkovita vzgojna sredstva, načrtuje in realizira vzgojno dejavnost;
- kompetence, ki so vezane na vzgojno skupino in posameznega otroka: uporablja ustrezno pedagoško komunikacijo, verbalno in neverbalno, jasno izražanje, spodbuja otroke, obvladuje vedenje in disciplino, evidentira napredek in razvoj posameznega otroka in celotne skupine, sodeluje s starši in sodelavci;
- kompetence, ki so vezane na ustanovo: pozna sistem vzgoje in izobraževanja, pozna razvojne načrte, vire strokovne pomoči in vire znanja, sodeluje v organih ustanove, sprejema novosti in sledi zastavljenim vzgojnim ciljem;
- kompetence, ki so vezane na profesionalni razvoj: odgovoren je za lastno vzgojno-izobraževalno delo in lasten profesionalni razvoj, evalvira svoje delo.

3 KAKOVOST VZGOJITELJA PREDŠOLSKIH OTROK

V današnji sodobni družbi, ki zahtevajo človeka s povsem drugačnimi kompetencami kot pred desetletji, se ne moremo izogniti vprašanju o kakovosti vzgojiteljevega dela. Napredek vrtca je odvisen od kakovostnega dela vzgojitelja (kako in kaj dela v oddelku pa tudi izven njega, v vrtcu, v javnosti, kako pojmuje svoje delo in vlogo). Takšna vloga vzgojitelja in evalviranje kakovosti dela vzgojitelja naj bi prispevala k njegovemu profesionalnemu razvoju. Vzgojitelj mora razmišljati tudi o tem, kako pomagati otrokom pri razvijanju kritičnega mišljenja, odzivanju na spremembe v družbi, reševanju problemov, prepoznavanju in spoštovanju razlik ipd. (Žnidaršič, 2012, povz. po Vonta, 2009).

Sodobni pristopi vzgojitelju nalagajo drugačne vloge v oddelku, v vrtcu in v javnosti. Jalongo in Isenbergova navajata naslednje (Žnidaršič, 2012, povz. po Vonta, 2009):

- zagovornik otrok,
- reflektivni praktik,
- specialist za otrokov razvoj,
- razvijalec kurikula,
- oblikovalec okolja,
- evalvator,
- načrtovalec izobraževanja,
- partner družinam,
- vodja oz. upravljalec,
- posredovalec ali model,
- profesionallec.

Vzgojiteljevo delo je zahtevno in kompleksno. Pri delu z otroki v oddelku je njegova vloga povezana z različnimi drugimi vlogami, kot so odločanje, olajševanje in spodbujanje učenja, modeliranje, opazovanje in sledenje otrokovemu napredku. Vse bolj se poudarja neprestan profesionalen razvoj vzgojiteljev, stalno dograjevanje znanj in spretnosti v skladu s spremembami v družbi ter znanstvenimi spoznanji na področju pedagoških znanosti in razvoja otroka. Učenje vzgojitelja je namenjeno izboljšanju učenja otrok in njihovega počutja, pri čemer se vedno bolj uporabljajo sodobni, na otroka osredotočeni pristopi (Žnidaršič, 2012, povz. po Vonta, 2009).

Vzgojitelja ni mogoče pripraviti na vse potrebno za njegov poklic v času študija – študij je šele priprava na vseživljenjsko učenje. Razlogi za to so (Žnidaršič, 2012, povz. po Vonta, 2009):

- kompleksnost opravil: noben program usposabljanja ne more pripraviti vzgojitelja na vse podrobnosti funkcioniranja v zelo različnih in zelo zapletenih situacijah;
- spremembe: tudi če bi vzgojitelja v času študija lahko pripravili na vse, kar je njegova vloga danes, bo jutrišnji dan prinesel novo razumevanje in potrebo po novem znanju in spretnostih;
- fleksibilnost: izhodišče študija sloni na prepričanju, da se vzgojitelj ne bo le prilagodil razmeram, ampak bo težil k izboljšanju in profesionalnemu razvoju;
- obstaja potreba po razvijanju profesionalne odgovornosti;
- obstaja izrazita potreba po zavezanosti za vseživljenjsko izobraževanje in s tem za profesionalni razvoj vzgojitelja.

Vzgojiteljeva profesionalna rast močno vpliva na kakovost izhodnih kazalcev kakovosti, to je na razvoj sposobnosti, samozaupanja, samostojnosti, sodelovalne naravnosti, sposobnosti izbiranja in odločanja otrok ipd. Najverjetneje pa noben faktor v vzgojno-izobraževalnem procesu ne vpliva na otroke bolj kot osebna in profesionalna rast vzgojitelja (Žnidaršič, 2012, povz. po Vonta, 2009).

V praksi se pogosto dogaja, da vzgojitelji počnejo v oddelku to, kar počnejo, zato ker so to počeli včeraj, ali ker mislijo, da to drugi od njih pričakujejo, da bodo počeli. Gre za neke vrste vztrajanje pri starih vzorcih obnašanja. Ta pojav je zaskrbljujoč, če pomislimo, da je vrtec prostor, kjer se učijo otroci, odrasli pa jih poučujejo. Pogosto pa se pojavlja gledanje na otroka, ki je majhen in se tako ali tako ne more učiti, ampak se ga samo varuje in se samo igra (Žnidaršič, 2012, povz. po Vonta, 2009).

Po mnenju Bartha (Vonta, 2009, 141–142) lahko vzgojitelje glede na raven njihovega strokovnega razvoja razdelimo v tri skupine.

- V prvo skupino sodijo tisti, ki niso sposobni in ne pripravljene kritično reflektirati svoje prakse in niso pripravljene, da bi to storil nekdo drug.
- V drugo skupino sodijo vzgojitelji, ki so sposobni in pripravljene za stalno preverjanje in reflektiranje svojega dela in v svoje delo občasno vnašajo spremembe. Za prihodnost načrtujejo na osnovi tega, kako potekajo stvari danes. Taki vzgojitelji se ne počutijo dobro, če jih nekdo drug proučuje, reflektira njihovo

delo. Zadovoljstvo in potrditev svojega dela dobijo od otrok znotraj oddelka, navzočnost drugih, predvsem odraslih, pa ni zaželena.

- Tretja, najmanjša skupina vzgojiteljev pa je zmožna in pripravljena kritično analizirati svoje delo in jo tudi predstaviti drugim. Taki vzgojitelji sami poskrbijo za svoj strokovni razvoj in praviloma niso odvisni od zunanjega razvijalca svojega profesionalnega razvoja. Imajo oblikovano kolegialnost in lahko delijo svoje vedenje.

Upoštevati pa je potrebno, da pri vzgojiteljih v prvi in drugi skupini obstaja določena stopnja strahu in nezaupanja, ki jo prenašajo tudi na druge vzgojitelje ter na otroke v svojih oddelkih (Žnidaršič, 2012, povz. po Vonta, 2009).

3.1 VZGOJITELJ V DANAŠNJEM ČASU

Smo v prelomnem času, ko avtoriteta, vezana na družbeno vlogo, močno slabi. To pomeni, da si morajo vzgojitelji za uspešno izvajanje svojega poklica pridobiti povsem nove kompetence. Če avtoriteta ni povezana z družbeno dogovorjeno vlogo, jo mora vsak posameznik razvijati in krepiti sam. To imenujemo osebna avtoriteta. Tako se pedagogika že nekaj časa ukvarja z vprašanjem, kako lahko razvijamo osebno avtoriteto in odnosno kompetenco. Če hoče profesionalni vzgojitelj hoditi v koraku s časom, mora imeti kompetence predvsem na treh področjih (Jensen in Jensen, 2011).

- Odnos – vzgojitelji se morajo jasno zavedati, kako pomembno vlogo imajo odnosi, predvsem kadar se:
 - ustvarja razmere za lastno in vzajemno učenje otrok,
 - medsebojno analizira in načrtuje,
 - pripravlja okolje, v katerem se lahko razvijajo otroci in starši.
- Postavljanje smernic oz. prevzemanje vodstva – vzgojitelji so vodje skupnosti, sestavljene iz skupine otrok, ki skupaj bivajo in se ob tem praviloma tudi nekaj naučijo. Vzgojitelj mora pri postavljanju smernic biti jasen in odločen, zagotavljati mora etiko in kakovost.
- Refleksija – sposoben vzgojitelj mora kvalificirano presojati dogajanja tukaj in zdaj. Njegova sposobnost presojanja temelji na teoretičnem uvidu in izkušnjah ter se razvija na refleksiji lastnega dela.

3.2 VZGOJITELJ KOT PARTNER V DIALOGU

Poklic vzgojitelja zahteva, da vstopamo v odnos z otrokom, s starši in sodelavci. Med pedagoškim izobraževanjem se naučimo veliko o razvoju otroka in učenju na splošno. Ne pridobimo pa izkušenj, ki bi nam povedale, kako se bomo odzvali v trenutku, ko bomo morali staršem sporočiti zanje težke in komaj sprejemljive novice. Prav tako ne vemo, kako bomo izpeljali prenašanje sporočil, pri katerih sta otrokovo počutje in njegov uspeh odvisna prav od tega, kako jih predamo. Zato je zelo pomembno, da vemo, kako se ljudje na splošno odzivajo. Hkrati pa moramo dobro poznati sebe, saj lahko le tako predvidimo reakcije. Zato moramo tvegati in se ukvarjati s tistimi vidiki svoje osebnosti, s katerimi se nam pri drugih poklicih morda ne bi bilo treba (Jensen in Jensen, 2011).

Veliko vzgojiteljev ni navajenih pri delu usmerjati pozornosti nase in na svoje odzive. Z ustvarjanjem odnosa osebek – osebek ustvarimo temelj za enakovreden, spodbuden dialog, v katerem moramo biti čim bolj avtentično

in duhovno prisotni, kar zahteva dobro poznavanje samega sebe. Zato je zelo pomembno, da upoštevamo svojo profesionalno in osebnostno integriteto, ki jo razumemo kot celovitost in skladnost med notranjo in zunanjo odgovornostjo. Notranja odgovornost je odgovornost posameznika do samega sebe, zunanja pa tista, ki jo ima človek v odnosu do socialnih in kulturnih vrednot v trenutni družbi. To pomeni, da bi kompetenten vzgojitelj moral upoštevati sebe kot osebnost in hkrati prevzeti odgovornost za to, da se spoštujejo strokovne vrednote, ki jih zagovarja sam in njegova institucija (Jensen in Jensen, 2011).

Profesionalni in osebnostni razvoj zahteva aktivni pristop posameznika, pomembna pa je tudi vloga institucije, v kateri je zaposlen. Nekateri vrtci se poslužujejo dela v supervizijskih in intervizijskih skupinah ali celo daljšem medsebojnem opazovanju pri delu. Takšen način sodelovanja je pomemben predvsem za mladi kader, ki je šele na začetku oblikovanja svoje profesionalne in osebnostne identitete. Na ta način bi se na praktičen način pridobile nove izkušnje in prenos znanja z izkušenega na začetnika. Pri odprtem odnosu in učenju je zelo pomembno, da pokažeš svojo negotovost. Samo tako se lahko naučiš nekaj novega in postaneš modrejši. V resnici je prav, da pokažemo, tako mi kot otroci, negotovost in priznamo nerazumevanje snovi, saj je to temeljni kamen za nadaljnji razvoj in učenje vsakega posameznika ne glede na njegovo starost (Jensen in Jensen, 2011).

Tisti, ki delamo z otroki, moramo imeti željo, da stopimo v odnos z njimi, in sposobnost, da ta odnos oblikujemo. Pri tem ne mislimo na splošno nagnjenje ljudi po družabnosti, temveč se nanaša na otroke z namenom, da bi s pedagoškim občutkom kot vzgojitelji imeli na njih določen vpliv. V takem odnosu se ustvarijo medčloveška čustva, kot so: sočutje, skrb, medčloveška ljubezen, veseliti se in biti žalosten z drugim. K temu pa sodi še sposobnost, da intuitivno dojamemo enkratnost, drugačnost in različnost otrok, jo sprejmemo in sooblikujemo, tako da smo v določenih trenutkih uspešni brez velikih premislekov. Brez splošne izobrazbe in strokovnega znanja ter interesa za nadaljnje usposabljanje je težko biti uspešen pri delu s predšolskimi otroci. Pri tem pa nam je v veliko pomoč pri delu kritično mišljenje, dober spomin, odgovornost, umirjen temperament, uravnoteženost in smisel za humor (Kordeš, 2001).

3.3 KOMPETENTNOST VZGOJITELJA POSTMODERNE DOBE

Če želimo uravnotežiti lastna pričakovanja, pričakovanja institucije, v kateri delamo, in pričakovanja otrok ter njihovih staršev, moramo imeti oblikovano močno poklicno identiteto, najrazličnejše spretnosti ter nenehno željo po izpopolnjevanju (Kordeš, 2001).

Da lahko v vsakršni situaciji, v kateri se znajdemo, ravnamo strokovno, odgovorno in predvsem pravilno, potrebujemo kompetentnost, ki jo razdelimo na (Kordeš, 2001):

1) STROKOVNA KOMPETENTNOST

- Instrumentalna kompetentnost: vzgojitelj obvlada spretnosti, vedenjske vzorce in uporablja strokovna znanja. Pomembno je tako teoretično znanje kakor tudi podkovanost v strategijah in konceptih dela. Metode same so pri tem le pot do cilja.

- Refleksivna kompetentnost: sposobnost vzgojitelja, da ne izgubi stika z lastnim razvojem, temveč ga integrira v poklicno delo in prepozna svoje prednosti in slabosti. To pomeni sprejemanje samega sebe z napakami in šibkimi točkami ravno tako kot s talenti in s sposobnostmi. Predstavlja osebno identiteto, zgrajeno skozi življenjsko zgodovino posameznika, jasna stališča in jasno vizijo za prihodnost. Pomembne so tudi izkušnje, ki pa brez velike stopnje samorefleksije in samorazumevanja predstavljajo prej nevarnost kot prednost, saj lahko zaradi zadovoljevanja lastnih potreb postanemo samozadostni.
- Socialna kompetentnost: vključuje sposobnost, da se prilagodimo potrebam in zahtevam otrok, da smo sposobni v določenih okoliščinah razmisliti in pravilno ravnati. Pripravljeni moramo biti na osebni, zaupni stik z otroki ter odnose, ki omogočajo učinkovito vzgojo. Prav tako pa tudi na sposobnost reflektiranja lastnega dela in zavedanja samega sebe.

Pomeni tudi:

- sposobnost empatije (vedeti, kakšen je moj odnos do otrok),
- spoštljivost (kakšen je moj motiv?),
- nadzorovati jezo (drugače od načrta) in ponos (kar sem rekel, sem rekel),
- pomen stresa in utrujenosti, ki vplivata na naš prag jeze in tolerance ter nas delata slepe pri opazovanju otrok.

2) DUHOVNA KOMPETENTNOST

Je sposobnost posameznika, da v svojo strokovno vzgojo vnaša celovito vzgojo, ki zahteva jasno opredelitev do vrednot in odgovore na najpomembnejša življenjska vprašanja, kot so:

- bistvo človeka in kaj vemo o tem,
- ustvarjanje ljubečega in varnega okolja,
- razumeti naravo otroka,
- dobiti lastno čisto sliko o otroku,
- doslednost pri pravilih,
- poznavanje otrokovih potreb in razvoja,
- razumeti funkcijo okolja (pomen reda, urejenosti, estetike),
- poznavanje materiala (didaktičnih materialov v igralnici in jih znati predstaviti),
- splošno poznavanja sveta in življenja v njem.

3) HUMANA – ČLOVEŠKA KOMPETENTNOST

Vzgajanje je zelo tesno povezano z osebo vzgojitelja. Vedno bolj je potrebno otroke spodbujati, da najdejo svoje mesto, gradijo zaupanje vase, boljšo samopodobo, se učijo ravnati v konfliktnih situacijah in da najrazličnejše naloge opravijo sami. Pri tem je velik poudarek na osebni fizični pripravi vzgojitelja:

- urejena zunanost – zunanji izgled, ki naredi prvi vtis,
- zavedno gibanje – previdno, natančno po celem prostoru, umirjena hoja,

- umirjenost – reagiranje na konfliktno situacijo je umirjeno, reševanje problemov na osnovi dialoga, vedno v smislu iskanja resnice in zagotavljanja miru in reda,
- zgled – s svojim ravnanjem, vedenjem, govorom, hojo, mimiko, demonstriranjem dela z materiali je vedno zgled otrokom in ostalim odraslim v prostoru.

Vsemu temu pa se mora pridružiti še humor ali veselje srca. Šele ta čustveni ton zares ustvari možnosti vzgoje (Kordeš, 2011).

3.4 VPLIV PORIPRAVLJENEGA OKOLJA NA KOMPETENTNOST VZGOJITELJA

Osebnostni razvoj je eden izmed dejavnikov profesionalnega razvoja vzgojitelja predšolskih otrok. Vzgojitelj je namreč nekdo, ki sodeluje v izgradnji in oblikovanju človeka, pri čemer so poleg ustrezne izobrazbe pomembne njegove osebne lastnosti, sposobnosti, duhovne in etične vrednote ter njegov odnos do dela in otrok. Ob tem osebne lastnosti delimo na tiste, ki odražajo odnos vzgojitelja do samega sebe, in tiste, ki odražajo odnos vzgojitelja do otrok ter njihovih staršev, pri čemer se vse troje tesno prepleta (Hmelak, 2012).

Vzgojiteljeva osebna podoba pa ni odvisna le od njegove profesionalnosti, volje in želje po samooblikovanju, temveč jo sooblikuje tudi institucija, v kateri je zaposlen, in okolje preko sodelavcev, vodstvenih delavcev, izobraževalnih institucij in države. Predvsem je velika vloga na vodstveni strukturi delavcev, ki skrbijo za pozitivno motivacijo in omogočajo vpeljevanje inovativnega pristopa k vzgojnemu delu z otroki ter zagotavljajo okolje, v katerem vzgojiteljeva kompetentnost pride do izraza (Hmelak, 2012).

Pripravljenost okolje mora imeti naslednje temeljne značilnosti (Osnove vzgojnega pristopa Marije Montessori, b.d.):

- profesionalno (strokovno in osebno) razvitega vzgojitelja, ki zna uporabljati pridobljena strokovna znanja in spretnosti iz pedagogike in metodologije, primerne za predšolskega otroka;
- ustvarjeno sodelovanje z družino, ki je integralni del posameznikovega celovitega razvoja;
- raznolikost zanimivih stvari, materialov, didaktičnih materialov za izvajanje dejavnosti, ki so pripravljene za zadovoljitev potreb razvojnih stopenj in občutljivih obdobj otrok. Otroci si jih lahko ogledujejo, jih raziskujejo in preizkušajo;
- fleksibilno zaporedje rutin in dejavnosti, ki podkrepijo ritmične vzorce dejavnosti otrok – ne pa rigidnega dnevnega reda;
- vzdušje, ki izraža brezpogojno ljubezen in sprejemanje.

Značilnosti okolja lahko opišemo z naslednjimi osnovnimi komponentami (Osnove vzgojnega pristopa Marije Montessori, b.d.).

- Svoboda: pomeni, da je otrok svoboden v gibanju v okolju in da mu omogočimo kolikor mogoče velik prostor svobode, da sam oblikuje svoje socialne odnose. Prava svoboda je posledica razvoja – notranjega razvoja, ki otroka vodi v smeri samostojnosti, volje in discipline.

- *Struktura in red: vzgojitelj ustvarja okolje, ki ni statično, vendar pa ima ves čas v mislih osnovni namen, ki ga ima za otroke struktura v okolju. Struktura in red ne služita rigidnim odraslim, ampak sta v pomoč otroku.*
- *Realnost in narava: avtentične stvari, realen svet, začetni stik z naravo ...*
- *Lepota: vzdušje, prostor in delo, na polcah je vse lepo oblikovano, dobre kakovosti, skrbno in mikavno pripravljeno.*
- *Didaktični materiali: kakovosten material določa – izolacija težavnosti, stopnjevanje od preprostega k zapletenemu, stopnjevanje od konkretnega k abstraktnemu, otroku omogočajo samoizobraževanje in vzgojo.*

4 SKLEP

Osebnostne lastnosti so odraz posameznika in predstavljajo tako odnos do sebe kot do drugih. Strokovne veščine in znanja za opravljanje poklica vzgojitelja in uspešnega dela s predšolskimi otroki pridobimo preko javno formalnega izobraževanja. Dokončno pa vzgojitelja profesionalno izoblikuje nenehno delo na sebi, nenehni dodatni strokovni in osebni rasti preko formalnih in neformalnih oblik izobraževanja.

Torej so poleg strokovnosti, sposobnosti uporabe metodičnih pristopov, znanja iz obče, razvojne in pedagoške psihologije pomembne tudi njegove sposobnosti in osebne lastnosti človeka: ljubezen do otrok, kreativnost, ljubezen do poklica vzgojitelja, optimizem, vztrajnost, odločnost, doslednost, samozavest, inovativnost, empatija, objektivnost, prilagodljivost, komunikativnost, tolerantnost idr.

Ne smemo pa zanemariti pomena okolja, ki je tisti element vzgoje, ki vzgojitelju omogoča, da postane dinamičen vezni člen med otrokom in okoljem, postane sredstvo za otrokovo samovzgojo in samoizgradnjo, saj mu pomaga, da usvoji svojo lastno samostojnost in se vključi v svobodno izbrane dejavnosti, ki pospešujejo njegov razvoj.

Tako lahko vzgojitelj svoje znanje in osebne lastnosti uporablja v vsakdanji praksi. Vzgojitelji so si med seboj različni. Veliko jih nosi v sebi željo po profesionalnem in osebnem napredovanju. Zavedajo se odgovornosti, ki jim je zaupana, saj ob družini, skupaj s starši, s svojim delom prispevajo, da otrok gradi temelje, ki so osnova za uspešno življenje in vseživljenjsko učenje.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na vzgojiteljevo samopodobo, ki se gradi le, če lahko svoje pridobljeno strokovno znanje in spretnosti s pomočjo svojih pozitivno izoblikovanih osebnostnih lastnosti koristno uporablja pri svojem delu, prenaša svoje življenjske izkušnje in doživlja samega sebe v poklicni vlogi in življenju. Vse to izoblikuje kompetentnega vzgojitelja.

Jasna Gamze, pom. vzg. predšolskih otrok

5 LITERATURA

- Pšunder, M. in Dečman Dobrnjič, O. (2010), *Alternativni vzgojni ukrepi med teorijo, zakonodajo in prakso*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Žnidaršič, M. (2012), *Profesionalni razvoj vzgojitelja kot način zagotavljanja kakovosti v vrtcu*. Vodenje v vzgoji in izobraževanju. 25 (23), (87–104).
- Vonta, T. (2009), *Organizirana predšolska vzgoja v izzivih družbenih sprememb*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- Jensen, E. in Jensen, H. (2011), *Dialog s starši*. Ljubljana: Inštitut za sodobno družino Manami.
- Kordeš, M. (2001), *Institucionalna vzgoja mladih v postmoderni*. *Socialna pedagogika*, 5 (4), (393–411).
- Hmelak, M. (2012), *Osebnostni razvoj vzgojiteljev predšolskih otrok z vidika profesionalnega razvoja*. *Vzgojiteljica* 6 (5), (7–10).
- Osnove vzgojnega pristopa Marije Montessori, (b.d.). Pridobljeno 12. 11. 2013, <http://www.montessori-institut.si/pedagogikaotrokvzgojitelj.html>.

Spremljanje in uporaba pridobljenih kompetenc otroka pri razvojnem pogovoru s starši

Povzetek

Ključne besede: razvojne značilnosti, pedagogika Montessori, opazovanje otrok, kompetence, razvojni pogovori s starši

Namen prispevka je predstaviti pomen spremljanja in dokumentiranja otrokovega razvoja in napredka v vzgojnem procesu in uporaba pridobljenega pri razvojnem pogovoru s starši. Na tak način zgradimo zaupen odnos z otrokom in njegovo družino.

Uvod

Sistematično spoznavanje značilnosti otroštva je pravzaprav spodbudil prihod industrijske revolucije konec 19. stoletja, saj se je naenkrat pojavila potreba po pismenosti in vsaj osnovni izobrazbi delavcev v tovarni. Osnovno izobraževanje je postalo bolj razširjeno in spoznavanje lastnosti otroškega mišljenja je postalo nujno, da bi šolanje potekalo čim bolj učinkovito.

Tako ni presenetljivo, da so poskusi znanstvenega opisovanja razvoja otrok posegali prav v obdobje otroštva. Morda bi lahko rekli, da razvojna psihologija v nekem smislu izhaja iz biologije, saj se prvotna dela niso posvečala le prvotnemu zapisovanju značilnosti otrok, temveč tudi njihovi primerjavi s potomci drugih vrst. Za utemeljitelja znanstvenega pristopa k proučevanju razvojnopsiholoških pojavov imamo tako prav Charlesa Darwina (1809–

1882), ki je leta 1877 objavil prvo znanstveno razvojnopsihološko delo, in sicer v članku, v katerem je zapisoval zgodnji razvoj svojega sina Doddyja, zlasti njegovo igrivo vedenje in sposobnost čustvenega izražanja. Utemeljitelj razvojne psihologije kot znanstvene discipline je nemški embriolog Wilhelm T. Preyer (1841–1897), ki je v svoji knjigi *Otrokova duša* (1882) opisoval razvoj svojega sina od rojstva do njegovega tretjega leta.

In kako poimenujemo razvojno psihologijo danes?

Razvojna psihologija je znanstvena disciplina, ki proučuje spremembe in doslednosti psihičnega delovanja pri posameznikih v času. Ukvarja se s tem, kako in v čem se ljudje spreminjajo ali ostajajo enaki v daljšem časovnem obdobju. Sodobna razvojna psihologija je usmerjena v preučevanje psihičnih sprememb in doslednosti, ki se pojavljajo od človekovega spočetja do njegove smrti.

Spremembe v človekovem razvoju se odražajo na različnih področjih razvoja, ki so med seboj povezana. Najbolj temeljna področja razvoja so telesni, spoznavni, čustveno-osebnostni in socialni razvoj. Telesni razvoj zajema telesne spremembe (zunanjih delov telesa in notranjih organov) ter razvoj zaznavnih in gibalnih (motoričnih) sposobnosti in spretnosti. Spoznavni razvoj zajema spremembe v razvoju spomina, sklepanja, reševanja problemov, govora, učenja in presojanja. Čustveno-osebni razvoj zajema spremembe v doživljanju, izražanju, uravnavanju čustev, enkratnih načinov, po katerih se posameznik odziva na okolje (temperament, osebnostne značilnosti), socialni razvoj in razvoj komunikacije, medosebni odnosov, socialnih spretnosti, socialnega razumevanja in moralnih vidikov vedenja. Vsa temeljna področja so med seboj povezana.

Vsak dan lahko opazujemo marsikaj: prevozna sredstva in ljudi v prometu, menjavanje letnih časov, izložbe v trgovinah, reko, ki udara svojo pot, velike reklamne panoje... in konec koncev tudi druge ljudi. Na tak način lahko opazuje dogajanje vsak.

Zaposleni v vrtcu smo obdarjeni še z enim posebnim »področjem«. Z opazovanjem.

Z opazovanjem otrok pri njihovih aktivnostih in v njihovem razvoju. Ne mine dan, da ne bi bila presenečena ali navdušena nad kakšno otrokovo izjavo, dejanjem, spretnostjo, ki odraža njegovo samostojnost na poti v življenju.

Ko imam možnost opazovanja teh malih ljudi, kako pred mojimi očmi vsak dan rastejo in napredujejo v svojem razvoju, sem vesela, da sem lahko z njimi. Hvaležna sem, da me spustijo k sebi, v svoje dojetje tega kompliciranega sveta, zaradi katerega mnogokrat pozabimo, da je sreča neoprijemljiva in predvsem neizmerljiva.

Vedno več je znanega, kako pomembna v človekovem življenju so njegova najzgodnejša leta. Iz tega seveda sledi, da je področje predšolske vzgoje in izobraževanja izredno pomembno in pravzaprav ključno; pa ne samo za posameznika, ampak za celotno družbo.

Opazovanje je del vsakdana z otroki. Naravnost čudovito je opazovati in videti, kaj vse se otrok lahko nauči v vrtcu. Opazovanje je nujno potrebno za delo z otroki. Še posebej, če delamo z otroki, ki še ne govorijo. Opazovanje ni lahka naloga. Za kakovostno opazovanje ne zadošča znanje o opazovanju, tudi ne izostrena čutila. Gre za navado, ki jo moramo razviti s prakso. Ko opazuješ otroke v skupini, se umiriš, upočasniš svoj tempo. Naloga opazovalca je, da gleda, posluša, zapisuje, premišljuje in zapiše evalvacijo. Vse to je enako pomembno kot vsako drugo opravilo z otrokom.

»Moja metoda je opazovanje. Ne bom vas je učila. Sami se boste borili, da se je naučite.«
(Maria Montessori)

Opazovati, znati videti.

Sama sem imela možnost izobraževanja v pedagogiki Montessori za otroke v starosti od 0.–3. in 3.–6. leta, pri mag. Meliti Kordeš Demšar, na Montessori institutu v Ljubljani. Na predavanjih je bil velik poudarek na razvoju otroka, razvojnih značilnostih in občutljivih obdobjih posameznega obdobja življenja in opazovanju otrok. Ponovno sem obnovila svoje predhodno znanje, da bi še boljše razumela potrebe posameznega otroka.

Upoštevanje občutljivih obdobj v otrokovem razvoju je ena izmed osnovnih misli Marie Montessori. Občutljivo obdobje je poseben čas v življenju človeka, ko ga nekaj nagiba k temu, da razvija določene sposobnosti; čas, ko se lahko nauči določenih spretnosti (na primer jezika). Vse to se v tem obdobju more naučiti z lahkoto in temeljito. Ta občutljivost je prisotna le določen čas, nato ta posebna značilnost počasi izgine. Če interesom, ki jih otrok kaže v določenem občutljivem obdobju, ni zadoščeno, otrok razvije vedenjske motnje.

Občutljivo obdobje velja za vse otroke, ne glede na raso, spol, versko pripadnost, družbo, ali razmere, v katerih otrok živi. Zavedanje, da obstajajo občutljiva obdobja, nam pomaga boljše razumeti notranje moči življenja, ki so kakor notranja ura, ki vodijo rast in razvoj živih bitij. Te zakone narave je potrebno prepoznati, spoštovati in jim omogočiti uresničitev.

Ob vsem pridobljenem znanju sem se vedno bolj zavedala, da je ključnega pomena pedagogike Montessori pripravljeno okolje in opazovanje, ki ju je potrebno še posebej izpostaviti.

Okolje je tisti element vzgoje, ki otroku omogoča, da postane aktiven, vzgojitelj pa postane dinamičen vezni člen med otrokom in okoljem. Otrokovo okolje postane sredstvo za njegovo samovzgojo in samo-izgradnjo, saj mu pomaga, da osvoji svojo lastno samostojnost in se vključi v svobodno izbrane dejavnosti, ki pospešujejo njegov razvoj.

Opazovanje je Maria Montessori postavila v središče svoje pedagogike in je vrednost le-tega skušala na raznovrstne načine približati učiteljem. V navodilih, kako pripraviti učitelja, zapiše le o potrebni sposobnosti opazovanja.

Vrtec ali šola sta po njenem namreč tudi znanstveni laboratorij, kjer lahko opazujemo naravni pojav: fizični in psihični razvoj otroka. Za kakovostno opazovanje ne zadošča znanje o opazovanju, tudi ne izostrena čutila. Gre za navado, ki jo moramo razviti s prakso. Ko želi recimo demonstrator pokazati določene detajle celic z mikroskopom in poskuša z besedami opisati, kar lahko vidimo, laik tega ne bo videl. Neizurjena oseba je kot slepec, ki ne vidi s prostim očesom, niti z uporabo leč.

Urjenje v opazovanju nam omogoči, da znamo opazovati. Kajti, če pojava ne vidimo, je, kakor da za nas ne obstaja. Znanstvenikova duša pa je popolnoma prevzeta od strastnega zanimanja do tega, kar opazuje. Kdor je izurjen, da »vidi«, ga počasi začnejo stvari zanimati in ta interes je moč, motivacija, da se počasi razvije duh znanstvenika. Vzgojiteljev interes za dejavnike, ki jih opazuje, bo središče, okoli katerega se bo spontano razvila nova osebnost.

V šolskem letu 2011/12 sem bila imenovana za vodjo strokovnih aktivov v vrtcu Ravne na Koroškem. Vso pridobljeno znanje na Montessori institutu, sem preko strokovnih aktivov, posredovala svojim sodelavkam v vrtcu. Vodila sem strokovne aktivne I. in II. starostnega obdobja, ki so bili namenjeni spoznavanju pedagogike Montessori in razvojnim mejnikom otrok v starosti od 1. do 6. leta.

Na strokovnih aktivih smo poglobile dosedanje znanje. S pomočjo zapisanih razvojnih mejnikov smo si izdelale časovne trakove razvoja otroka.

Vloga opazovalca

Potrebno je tudi poznati vlogo opazovalca v vzgojnem procesu in vedeti, kako opazovati in kako dokumentirati otrokov razvoj in napredek. Vzgojitelji preko opazovanja prepoznamo otrokov napredek ali njegovo stagniranje.

Vzgojitelj usmerja in organizira aktivnosti v vrtcu. Ne posreduje znanja, temveč pazljivo načrtuje okolje na podlagi interesov otrok. Otrokom pomaga, da napredujejo od ene aktivnosti k drugi. Vsakemu otroku pomaga individualno. Otrok lahko izbira med vsemi aktivnostmi, ki jih je sposoben opraviti. Vzgojitelj se medtem ko otroci delajo, umakne in jim dovoli lastno raziskovanje. Njegova glavna vloga je, da skrbno opazuje otroka (njegov razvoj, vedenje), da mu lahko pomaga, ga osvobaja zaprek in hkrati deluje kot avtoritativna prisotnost odraslega. Nenehno opazuje vse aktivnosti, ki jih otrok izbere vsak dan, da vidi, kaj otroka najbolj zanima.

Uspešen opazovalec se mora naučiti potrpežljivosti. Pripravljen mora biti na to, da pojav, ki ga opazujemo, dalj časa ne bo pokazal zanimivih rezultatov, preden se kaj zanimivega res zgodi. Svoja opazovanja sprti zapisuje.

Kaj opazujemo?

Lahko pride do težav, ko ne vemo, kaj bi opazovali – potrebujemo temo in pri tej temi ostanemo.

Opazujemo z namenom, da bi zbrali objektivne podatke, ki jih kasneje analiziramo in da naredimo zaključek opazovanj in analize, po tem pa tudi primerno in smiselno reagiramo.

Pred vsakim opazovanjem si izberemo žarišče opazovanja. Vidik, na katerega bomo še posebej pozorni, je npr: kako se otrok giblje po prostoru, katere aktivnosti izbira, kako drži barvico, ali zapne gumbe, zadrgo, zaveže vezalke, pomaga pri organizaciji prostora, na kakšen način rešuje konflikte... Zanima nas razvoj otroka tako na akademskem (razvoj govora in dojemanje jezika, razumevanje matematike) kot tudi na umetniškem področju (izražanje skozi sliko, ustvarjalnost, smisel za ritem), razvoj fine in grobe motorike.

- Zapišeš si sproti kar vidiš.
- Zapiske kasneje analiziraš.
- Šele nato narediš zaključek. Odločiš se kako pripraviti otroku okolje, da bo pripomoglo njegovemu razvoju.

Kaj opazujemo?

- Nam predstavljajo otroci s svojim obnašanjem pogosto uganko?
- Nerazumljivo, moteče, agresivno ali nenormalno obnašanje nekega otroka nas postavlja pred nalogo razumevanja in interpretacije.

Kako opazujemo?

- Opaziti celotno situacijo.
- Najprej čim bolj objektivno opazovati, brez razlaganja.
- Potem poizkusiti razumeti otroka kot takega.
- Kakšen smisel ima to obnašanje za tega otroka?
- Kaj želi otrok s tem povedati?
- Kaj je rdeča nit dela tega otroka?
- Kakšna je življenjska zgodba, kakšna družina stoji za tem?

Čemu opazujemo ?

- Otrok, ki se čuti nerazumljen, ga lahko nagovorimo in bo lahko usmeril svoje aktivnosti v smislu naloge. Lahko se normalizira. Odrasli lahko temu otroku prisodi in ponudi primerne naloge.

Kako opazujemo?

Kakovost vzgojnega procesa je torej odvisna od načrtovanja, izvajanja in evalvacije vzgojnega procesa. Potrebujemo kvalitetno in objektivno opazovanje, ki bo izhodišče za načrtovanje, kje je otrok na poti razvoja ter kaj potrebuje.

Vedno mora biti čas za opazovanje.

Na osnovi tega sem pripravila naš naslednji strokovni aktiv: »Opazovanje otrok in vloga opazovalca v spodbudnem učnem okolju«. Za sodelavke sem pripravila nekaj konkretnih vaj v opazovanju in zapisovanju, ki smo jih skupaj

opravile. Opazovanje ni lahko, ni pa dolgočasno, kot nekateri mislijo. Opazovanje ne pomeni le sedenja in zapisovanja. Opazovanje pomeni biti tam, čutiti otroka.

Opazovale smo različne predmete, fotografije, video posnetke ... in ugotovile, da smo si ljudje med seboj zelo različni, razmišljamo in se učimo na različne načine. Zato je pomembno, da se med opazovanjem vzdržimo sodbe o tem, kaj ali zakaj je otrok hotel nekaj storiti. Nema lokrat je potrebno prevzgojiti sebe v premišljeno držo opazovalca. Med opazovanjem otroka se vzdržimo takojšnjih zaključkov. Čas za to si bomo vzeli kasneje.

Težji del opazovanja je, da se ločimo od svojih predsodkov, predvidevanj in želja. Ločiti moramo med opisom in interpretacijo.

Opis

Otrok ...

Fantek, stoji, svetlolasec ...

Nekaj drži v roki ...

Interpretacija

Zdi se mi ...

Strah ga je, začel bo jokati ...

Mislím, da ga boli ...

Med opazovanjem si zapisujemo, ne smemo pa vsiljevati svojih misli in predvidevati, kaj bo otrok storil ali zaradi česa je storil, kar je.

Opazovanje je način, ki nas lahko pripelje do določenih uvidov: kakšne so potrebe otroka, kako moramo pripraviti okolje, da bomo te potrebe zadovoljili in kako se otrok razvija, kaj ga v okolju ovira in kaj spodbuja.

Opazujem torej, da bi: spoznali otroka, da bi še bolj cenili edinstvenost in raznolikost otrok, da bi lahko otrokom pomagali pri izbiri izzivov. Otroke opazujemo, da bi jim lahko pomagali pri odraščanju v samozavestne in zadovoljne posameznike, torej tudi za dobrobit celotne družbe.

Če otroka opazujemo, pomeni, da ga spoštujemo v tolikšni meri, da si želimo na miren način spremeniti njegovo okolje, da bo zanj in za njegov razvoj spodbudno. Iz tega sledi, da bo otrok bolj miren in se bolj vzorno vedel, da bo imel več zanimanja za konstruktivne vaje, da bo prijazen, da bo sodelujoč, ljubeč in da se bo zavedal otrok in družbe.

Sodelavkam je bil strokovni aktiv v opazovanju izhodišče za učenje v opazovanju otrok v skupini. Pripravila sem primer obrazca za opazovanje, ki je vseboval: ime in priimek vzgojiteljice oddelka, kraj, čas, žarišče opazovanja, analizo in zaključek. Začele smo z aktivnim opazovanjem v oddelkih.

Kaj je kompetenca?

Ena od definicij se glasi: Kompetenco definiramo tudi kot celoto vedenjskih vzorcev, ki jih mora posameznik obvladovati, če želi uspešno in učinkovito opravljati zaupano mu delo. Kompetence pomenijo zmožnost vsakega

posameznika, kako zna aktivirati, uporabiti in povezovati pridobljeno znanja v zapletenih, raznovrstnih in nepredvidljivih in težavnih situacijah. Kompetence so zbir sposobnosti, znanja, spretnosti, veščin, stališč, samopodobe, motivacije, socialne vloge in pogledov ter reakcij vsakega posameznika na določene situacije.

Kompetence moramo razumeti kot (učni) izid, ki ga otrok sam gradi, odrasli pa ga le usmerja in pripravlja vzpodbudno učno okolje. Kompetence kažejo to, kar otrok dejansko naredi, zna in zmore, glede na zastavljene cilje v različnih okoljih in življenjskih situacijah.

Bila sem že veliko bolj vešča v poznavanju razvojnih značilnosti otrok, v pripravi okolja in v opazovanju otrok v oddelku. Zato sem v šolskem letu 2011/2012 želela narediti korak naprej pri svojem profesionalnem delu. Takrat sem vodila oddetek otrok v starosti od 1. do 2. leta. S poglobljenim znanje o razvojnih značilnostih otrok v tem starostnem obdobju, sem si oblikovala opazovalne lestvice, v katere sem zapisala kompetence, ki naj bi jih v tem šolskem letu opazovala in beležila pri otrocih v moji skupini. Zapisala sem kompetence s področja vsakdanjega življenja, jezika, fine in grobe motorike, zaznavanja, umetnosti in socialnih odnosov. To je bil začetek in proces, ki je trajal skozi celo šolsko leto. Bila sem pripravljena se učiti in razvijati spretnosti in znanje povezane s kompetencami.

Ko sem to predstavila sodelavkam na enem izmed naših naslednjih strokovnih aktivov, so nekatere začutile potrebo, da tudi same na podoben način lahko pripomorejo k razvoju otroka. Hkarti je bil to izziv in začetek, da smo na strokovnem aktivu poglobljeno pristopile k zapisovanju kompetenc za določena področja: gibanja (groba in fina motorika), socialne kompetence (vsakdanje življenje in samopomoč), govorne kompetence in kognitivne kompetence (matematične, naravoslovne, družbene in umetnostne). Zastavile smo si opazovalne lestvice dokumentiranja o razvoju otroka in začele s spremljanjem kompetenc v oddelkih. Razdelile smo jih na tri časovna obdobja – oktober, februar in junij. Prvič smo začele z opazovanjem in beleženjem kompetenc v opazovalne liste.

Spremljanje razvoja otroka ne pomeni ocenjevanja, temveč prepoznavanje otrokovega napredka oziroma nenapredka na posameznem področju. Glede na zanimanje sodelavk in glede na pozitivne učinke smo v šolskem letu 2013/2014 prišli na beleženje kompetenc v vseh oddelkih našega vrtca.

Načrtujemo nadgraditev v naslednjem šolskem letu. Ko bomo meseca junija pridobile vse zapisane kompetence vseh starostnih skupin, jih bomo lahko izmerile in nam bodo kot izhodišče za nadgradnjo. Za nadgradnjo nam bodo v pomoč cilji v Kurikulumu, ki so: izziv in motivacija za iskanje poti v doseganju kompetenc na posameznih področjih. Razmišljale bomo, kako utrjevati oziroma kako razvijati kompetence naprej. Ali so nam katere kompetence pri spremljavi morebiti odvečne oziroma ali bi katere dodale. Vse to predstavlja dobro osnovo za izboljševanje kvalitete dela na področju opazovanja in beleženja kompetenc za prihodnje šolsko leto. Tako nam bodo vsi zbrani podatki v vseh oddelkih tudi ključno vsebinsko delo strokovnih aktivov za naslednje šolsko leto. Izziv, ki bo omogočil primerjavo kakovosti dela v vrtcih tudi v prihodnje.

Naloga strokovne delavke oddelka ob zaključku šolskega leta bo tudi, da zapiše evalvacijo napredka posameznega otroka po področjih (oceni stanje na začetku šolskega leta, vmesno in končni napredek). Ugotovi za posameznega otroka, v katerih kompetencah je močan oziroma jih dosega in katere so slabše razvite ali v katerih sploh ni napredoval.

Z opazovanjem in beleženjem kompetenc strokovna delavka prepozna močno področje otroka. V takem primeru lahko poseže po kompetencah za naslednje starostno obdobje. Ali obratno, v primeru velikih primanjkljajev za nižjo starostno obdobje.

Kje vidimo prednosti pri spremembi kompetenc in zakaj se nam zdijo potrebne in uporabne?

Zelo pomembno je, da starši sodelujejo v življenju vrtca. Če vedo, kaj se v vrtcu dogaja, če sami pri tem sodelujejo in živijo z vrtcem, potem imajo zaupanje do vrtca. Zaupanje staršev omogoči, da se tudi otrok v vrtcu počuti varnega in lahko sproščeno živi, razvija svoje potencialne in je ustvarjalen.

Da pridobimo zaupanje staršev, je pomembno, kako pristopimo k pogovoru o razvoju otroka. Velikega pomena je, da starši ob pogovoru začutijo, da nam je otrok pomemben, da pozorno spremljamo njegov razvoj, da opazimo njegova močna in šibka področja. Starši imajo na voljo različne oblike sodelovanja s strokovnimi delavkami v vrtcu. Najpogosteje pridejo starši na razvojni pogovor dvakrat letno in takrat naredimo pregled otrokovega dela, razvoja na različnih področjih.

Da bi bili naši razvojni pogovori bolj kvalitetni, smo na strokovnih aktivih pripravile obrazce za pripravo razvojnega pogovora s starši. Pripravile smo dva. Obrazec, ki ga zapiše strokovna delavka in drugi obrazec, ki ga zapišejo starši. Obrazec prejmejo starši nekaj dni pred dogovorjenim srečanjem in tako imajo možnost, da se lahko doma pripravijo na pogovor. Starši zapišejo: ali otrok rad obiskuje vrtec, ali se počuti sprejetega, kaj je otroku v vrtcu še posebej všeč, kaj jih dela ponosne, kakšno je njihovo družinsko življenje, ali so kakšne zdravstvene posebnosti ... kaj bi radi še posebej vprašali.

S pomočjo opazovalnih lestvic se strokovna delavka lahko pripravi na razvojni pogovor s starši. V obrazec za pripravo na razvojni pogovor zapiše, kaj otroku dobro uspeva in kje potrebuje vzpodbude. Tako lahko prepriča starše o razvoju in napredku njihovega otroka. Medsebojno informiranje o otroku staršem pomaga dopolniti njihovo sliko o otroku: o njegovem počutju in sodelovanju v vrtcu, doseganju ciljev in razvoju. Za starše je zelo dragoceno, da jim je posredovan pogled strokovne delavke v skupini, ki spremlja njihovega otroka. Otroka ima možnost spremljati preko dopolnjava v situacijah, ki so prisotne samo v vrtcu.

Pogovor je obogatitev tako za starše kot za vzgojiteljico; iz teh pogovorov se veliko naučimo, bolj spoznamo otroka, na ta način se oboji bolj povežemo med seboj v skrbi in ljubezni za otroka.

Ob koncu razvojnega pogovora skupaj zapišemo zastavljene cilje. S tem ko starše seznanimo, katere cilje imamo v ospredju v vrtcu in kako pristopamo, lahko spodbudimo njihovo sodelovanje. Mogoče jim bo v pomoč pri njihovih vzgojnih pristopih v domačem okolju. Skupno zastavljeni cilji bodo v pomoč nam in staršem v njihovi vzgojni vlogi. Starši cenijo nasvete strokovne delavke.

Pri razvojnem pogovoru skupaj s staršem pogledamo otrokov portfolio, v katerem so zapisi in fotografije o dosežkih razvoja otroka. Cilj oziroma namen portfolia je vzpodbuditi celovit osebni razvoj otrok v okviru različnih ponudb in hkrati ob tem krepiti njihove socialne, čustvene in komunikativne kompetence. Portfolio je podpora pri učenju otroka in vzgojitelju kot priprava optimalnih pogojev za kakovostno učenje in razvoj. Starši imajo možnost partnerstva pri spremljanju in spodbujanju otrokovega razvoja in se veselijo dosežkov skupaj z otrokom, so ponosni nanj ...

Velik pomen imajo tudi skupni ogledi portfolia (otrok – starši – vzgojitelj), ki omogoča otroku, da odkriva sebe. Odkriva, kaj se uči, v čem se odlikuje, kje ima težave, kako razmišlja, kako občuti in kaj želi doseči. O svojem delu in dosežkih pripoveduje staršem. To pa je že načrt za naslednji korak, da še izboljšam uspešno sodelovanje z njimi. Želim si skupnega ogleda in pogovora ob otrokovem portfoliu. Pri svojem delu bom uvedla novo obliko srečanja z otrokom in starši, ki ga vidim kot pomemben element pri zagotavljanju kakovostne predšolske vzgoje.

Takšen učinkovit sistem vodenja kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela nam je s pomočjo ustreznih pristopov, metod in oblik dela pripomogel k zastavljenim ciljem. Sproti jih preverjamo, načrtujemo in uspešno izvajamo izboljšave, kar nas vodi k osebnemu razvoju strokovnih delavk in vseh udeležencev v procesu vzgoje in izobraževanja ter uvajanju nenehnih izboljšav.

Franja Štefarnik, dipl. vzg. predšolskih otrok

LITERATURA:

Marjanovič Umek L. in Zupančič M. (ur.) (2009), Razvojni psihologija. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.

Bernarda Nemeč, Maja Krajnc: Razvoj in učenje predšolskega otroka, Učbenik za modul Razvoj in učenje predšolskega otroka v programu Predšolska vzgoja.

Mag. Melita Kordeš Demšar: Sodobna pedagogika, članek Pedagogika Montessori, str. 80-91, 4/2007.

Glasilo Angelinega vrtca: Hiša otrok, Pavlina Škrj, Tiha opazovanja, št. 25, december 2013.

Ipavec N., (2005), Pedagogika Marie Montessori, v: Glasba v Montessori pedagogiki na predšolski stopnji. Ljubljana: diplomska naloga.

Marija Meh in Mateja Hovnik, (5. 2. 2014).

**Priznanje Blaža Kumerdeja za odlično partnerstvo z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo
pri razvoju in uvajanju novosti v vzgojno-izobraževalnih ustanovah
dobi**

Alja Verdinek

Gospa Alja Verdinek od leta 2007 dela v vrtcu Ravne na Koroškem kot svetovalna delavka. Pred tem je bila od leta 1984 v isti ustanovi zaposlena kot pomočnica vzgojiteljice.

Njeno delo je namenjeno vsem otrokom; v skrbi za zagotavljanje čim boljših strokovnih pogojev za razvoj in napredek vsakega otroka sodeluje s strokovnimi delavkami, vodstvom vrtca in starši otrok ter specialnimi ustanovami in službami, ki nudijo pomoč otrokom z različnimi posebnimi potrebami.

Alja Verdinek kot udeleženka in koordinatorica različnih projektov že vrsto let uspešno sodeluje z Zavodom za šolstvo. Posebej opazno je bilo njeno sodelovanje na področju izobraževanja strokovnih delavcev v študijskih skupinah vrtcev Koroške regije. S pedagoško svetovalko Urško Stritar je sodelovala pri pripravi gradiv in urejanju spletne učilnice. V zadnjih letih se je njenih študijskih skupin udeležilo preko 300 strokovnih delavk. Zlata nit izvedbe strokovnih srečanj je povezovanje teoretičnega znanja z bogatimi praktičnimi izkušnjami. Gospa Alja Verdinek je zadnja tri leta gonilna sila skupnih strokovnih srečanj za strokovne delavke vseh vrtcev v regiji, s tematskimi prispevki pa sodeluje tudi na srečanjih ravnateljev, vodij vrtcev in svetovalnih delavcev v zavodovi območni enoti Slovenj Gradec. Aktivna je tudi pri pripravi prakse in kot mentorica dijakom, študentom in pripravnikom.

Alje Verdinek je postala znana po prizadevanju za olajšanje prehoda otrok iz vrtca v šolo in za povezovanje dela po celotni vertikali. S tem ciljem so na zavodovi OE Slovenj Gradec pristopili k sistematičnemu povezovanju in skupnemu izobraževanju svetovalnih delavcev vrtcev in osnovnih šol.

Kot senzibilna in kritična oseba se s svojimi razmisleki oglašča tudi v strokovnem tisku; našo pozornost so pritegnila njena razmišljanja, v katerih se loteva etičnih dilem, s katerimi se srečuje svetovalni delavec – izpostavili bi njen članek v reviji Šolsko svetovalno delo z naslovom Dileme in stiske svetovalnega delavca.

S svojim delom gospa Alja Verdinek potrjuje slogan svojega vrtca, v katerem so zapisali: »Uspešnost našega vrtca temelji na naši strokovnosti, kvaliteti dela, zadovoljstvu in medsebojnemu zaupanju.«

Prepoznavnost in uspešnost njenega dela se posredno kaže tudi v dejstvu, da so jo za priznanje predlagali trije predlagatelji, poleg območne enote Zavoda še predstavnici Področne skupine za svetovalno delo in Oddelka za predšolsko vzgojo. Zato gospe Alji Verdinek iz vrtca Ravne na Koroškem za odlično sodelovanje z Zavodom RS za šolstvo pri uvajanju novosti v predšolsko vzgojo podeljujemo priznanje Blaža Kumerdeja za leto 2014.

»Pot, na kateri se krepijo
šibki, je ista, kot ta, na
kateri se izpopolnjujejo
močni.«

Maria Montessori

Uvajanje elementov Montessori pedagogike v javnem vrtcu

Res je, da se ljudje stalno spreminjamo. Dobro je, da smo odprti za spremembe, ki so dobre, in da znamo razločevati, kaj je v nekem danem trenutku dobro zame, za otroke, za starše. Kot vzgojiteljica v javnem vrtcu sem ves čas svojega izobraževanja v pedagogiki Montessori doživljala, da se spremembe dogajajo v smeri, storiti dobro za otroke, njihove starše, družine in strokovne delavke v vrtcu.

Danes lahko rečem, da se delo med oddelkom javnega vrtca in med delom v oddelku javnega vrtca, ki izvaja elemente Montessori pedagogike, prepozna po skrbno pripravljenem okolju, materialih, dejavnostih vsakdanjega življenja, po samostojnosti otrok, individualnemu pristopu vzgojitelja k otroku in vzgojiteljevemu opazovanju otrok.

Če bi prišli v oddelk z elementi Montessori, bi opazili, da je prostor prilagojen velikosti otrok, na otroku dosegljivih policah bi videli veliko različnih razvojnih materialov. Otroci bodo hodili po prostoru ali sedeli in delali pri mizi ali na preprogi, izbirali materiale, drugi bodo opazovali dogajanje ali pripravljali malico... Vsak bo izbral tisto, kar želi. Na voljo bodo imeli veliko materialov na različnih razvojnih stopnjah: od preprostih do bolj kompleksnih in to na različnih področjih.

V javnem vrtcu so prisotna vzgojna področja: gibanje, jezik, umetnost, družba, narava in matematika. V javnem oddelku, ki izvaja elemente Montessori, so poleg gibanja, jezika, matematike in umetnosti, prisotna še področja vsakdanjega življenja, zaznavanja in znanosti (biologija, geografija, zgodovina).

V Montessori oddelku so sredstva, s katerimi otroci delajo, močno drugačna od pripomočkov za igro v javnem oddelku. Na vsakem področju so »materiali«, to je Montessori izraz za razvojne, učne predmete za delo na določeni vsebini nekega področja, ki pomagajo razumskemu razvoju, razvoju zbranosti, koordinacije, samostojnosti, socializacije in občutka za red. Otrok točno ve, kje bo določen material našel in kam ga mora odložiti. Materiali so nastali na podlagi dolgoletnih izkušenj in opazovanj otrok.

Materiale za delo imajo otroci v oddelku Montessori na pladnjih ali v košarah, torej tako, da si jih lahko samostojno vzamejo in nesejo na mizo oz. delovno površino ali na preprogo, ki si jo predhodno pripravijo.

Vsak material ima vgrajeno kontrolo napake (otrok sam ugotovi, če je ravnal pravilno), povezan je z dejavnostjo in je pregleden. Tudi materiali so pripravljene tako, da jih lahko uporablja en sam otrok ali starejši otroci v manjših skupinah, kjer je potrebna pomoč ali sodelovanje za doseg nekega cilja. Z izbranim materialom potem lahko dela tako dolgo, koliko hoče.

V Montessori oddelku je v ospredju področje vsakdanjega življenja, kjer imajo otroci možnost izbire takšnih opravil in dejavnosti, ki so resnična in ki jih lahko v realnosti tudi izvajajo: pranje perila, umivanje oken, ogledal, posode, loščenje čevljev, priprava in serviranje malice, priprava miz za zajtrk in kosilo, skrb za živali, rastline ...

Pri izbiri aktivnosti v okolju, ki je vedno skrbno pripravljeno, so otroci svobodni, vendar se učijo prevzemati nase odgovornost pri pospravljanju uporabljenih predmetov in spoštovati delo vrstnikov in medsebojni pomoči.

Ob tem želim povedati, da se okolje in didaktična sredstva na policah in kotički v javnem vrtcu spreminjajo glede na temo, tako z vsebino didaktičnih pripomočkov kot tudi glede na prostor v igralnici. Posamezna področja v okolju Montessori pa so konstantna glede na prostor in prav tako se njihov material ne spreminja na določen čas, ampak ko vzgojiteljica zazna, da bi bilo dobro kaj dodati za otrokov razvoj.

Prehodi med dejavnostmi se v oddelku Montessori neopazno prepletajo. Prekinitve med dejavnostmi so zelo redke, medtem ko so v javnem oddelku dejavnosti precej bolj ločene in z veliko več prekinitvami, ki vplivajo na koncentracijo otroka pri delu.

Tako vzgojitelj v javnem vrtcu kot vzgojitelj v oddelku z elementi pedagogike Montessori sledita letnemu delovnemu načrtu oddelka, načrtovanje na mikronivoju pa se med njima očitno razlikuje. Naloga vzgojitelja v oddelku Montessori je povsem drugačna kot naloga vzgojitelja v javnem oddelku.

Delo vzgojiteljev v javnem oddelku poteka po sami pripravljene dnevni skici, kjer si vzgojitelj načrtuje usmerjene in spontane dejavnosti, telesno-gibalne dejavnosti, učne metode dela in učne oblike. Načrtovana dejavnosti je ponujena ta dan vsem otrokom v skupini, ne glede na njegove trenutne potrebe za razvoj.

Vzgojitelj v oddelku Montessori je kot opazovalec otrokovega dela in razvoja. Vsak dan opazuje posameznega otroka in si svoja opažanja sprti tudi zapisuje. Vzgojiteljeva vloga je vloga opazovalca, ki mu pomaga, da ugotovi, če je in kdaj je pravi čas za uvajanje novih aktivnosti. Glede na svoja opažanja otroke v naslednjih dneh usmerja oz. spodbuja, kateri material naj si izberejo, saj si bodo s tem razvili področja na katerih so šibkejši, ali pa nadgradili svoje že pridobljeno znanje.

Vzgojitelj pripravi dejavnosti v vrtcu. Tako v javnem oddelku kot tudi v oddelku z elementi Montessori. Razlika je v tem, da v javnem oddelku vzgojitelj vodi in uči otroka, medtem ko v Montessori okolju vzgojitelj pripravi okolje

in dejavnosti, ne posreduje pa znanja. Vzgojitelj otroku izvede predstavitev za vsak material, ki je pripravljen na polici. Vzgojitelj se medtem ko otroci delajo, umakne in jim dovoli lastna raziskovanja. Otrok lahko izbira med vsemi aktivnostmi, ki jih je sposoben opraviti.

V javnem oddelku se v osrednjem delu dneva prepletajo vse štiri oblike dela: individualna, delo v dvojicah, skupinska in skupna ali frontalna učna oblika.

V oddelku Montessori osrednji del dneva poteka v večini individualno. Koncept Marie Montessori daje v ospredje individualno obliko dela, ostale oblike so manj prisotne. Tako individualni pristop sledi otrokovi potrebi, da dela na temelju samomotivacije in v lastnem ritmu in tempu. Zaradi prevlade te oblike dela se lahko vzgojitelj bolj posveti vsakemu otroku posebej. Tudi v oddelku Montessori se uporablja poleg individualnih predstavitev učenje v skupini, ki pa je možno samo za določeno število otrok in je največkrat omejeno na kratko predstavitev o uporabi materiala (na primer, kako se uporabljajo škarje), medtem ko so ostali otroci zaposleni s svojimi aktivnostmi.

Vzgojitelj je demonstrator, ki pri tem pazi, da vsako aktivnosti predstavi v pravem trenutku otrokovega razvoja, brezhibno, spretno in privlačno, da potem prepusti otroku, da bo to aktivnost izvajal ali ne. Zato odrasla oseba v oddelku Montessori govori tiho, pristopi do otroka, ne kliče vseh otrok skupaj. Posega čim manj, zato da bi lahko preizkušal neodvisnost in odkril, da zna delati sam in najti morebitne napake.

Tudi gibalne dejavnosti so vsak dan prisotne v javnem oddelku kot tudi v Montessori oddelku. Preko gibanja namreč pomagamo razvoju uma – um in telo sta namreč povezana v celoto. Tako pri gibanju ne gre le za telesno zdravje, temveč tudi za zdravje duha. Če namreč opazujemo otroka, vidimo, da se njegov um razvija s pomočjo gibanja. Poleg vseh gibalnih dejavnosti, ki se izvajajo tako v enem kot tudi v drugem oddelku, je v oddelku z elementi Montessori vsakodnevna dejavnost delo na črti in igra tišine. Delo na črti je namenjeno gibalnim dejavnostim, medtem ko je igra tišine namenjena zavedanju svojega telesa in uma v prostoru.

Zgodovina pedagogike Montessori v Sloveniji sega v leto 2002, ko so v Ljubljani odprli prvi vrtec »Hišo otrok«, po metodi Marie Montessori. Oktobra 2006 so odprli vrata hiše otrok v Mariboru, kasneje v Preski pri Medvodah, v Dravljah v Ljubljani in v Novi Gorici.

Leta 2006 so prvič začeli z uvajanjem elementov pedagogike Montessori v javnem vrtcu v Horjulu. Kasneje so elemente Montessori uvedli tudi v javnem vrtcu v Kamniku in Ajdovščini. V vrtcu Ravne na Koroškem je ob spodbudi ravnateljice Marije Meh elemente pedagogike Montessori začela uvajati vzgojiteljica Cvetka Jelen. Sama sem imela osebno željo in to možnost, da sem si lahko kot prva vzgojiteljica iz našega vrtca na Montessori institutu v Ljubljani pridobila znanje o posebnostih pedagogike Montessori. Tako sem si do avgusta 2013 pridobila diplomu pedagoga Montessori za otroke v starosti od 0. do 3. leta in od 3. do 6. leta.

Živim preprosto življenje!

Franja Štefarnik, diplomirani pedagog Montessori

Razvoj kakovosti v vrtcu Ravne na Koroškem

V šolskem letu 2009/2010 smo se vključili v projekt oz. usposabljanje – Kakovost za prihodnost vzgoje in izobraževanja (Meh, Hovnik), ki ga je izvajal Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje v Ljubljani (SIQ). Na podlagi tega izobraževanja, ki je zajemalo 5 modulov, smo izoblikovali Tim za kakovost v sestavi 7 strokovnih delavk (2010). Danes šteje tim 5 članov.

V tem obdobju smo sledili izvedbi načrtanih programov na nivoju posameznih oddelkov, enot in vrtca kot celote. Analizirali smo realizacijo zastavljenih ciljev s podajanjem posameznih poročil, razprav na zborih vzgojiteljev, strokovnih aktivih, projektnih timih, študijskih skupinah, neposredno ob spremljavi dela v oddelkih in pri spremljavi pedagoške dokumentacije. Širše pa smo poročali na roditeljskih sestankih, svetu staršev in svetu vrtca in v sodelovanju z ustanoviteljico Občino Ravne na Koroškem.

Kot razvoj izboljšav smo namenili velik poudarek medsebojnim hospitacijam – »kritični prijatelj« s ciljem pripraviti vzpodbudno učno okolje in s spremljavo prehranjevanja v oddelkih. Postopno smo uvajali sistematično razvojno procesno opazovanje otrok (beleženje) v obliki vodenja Portfolia – listovnik za vsakega vključenega otroka v vrtec. Otrokov portfolio je instrument za spremljanje in dokumentiranje otrokovega razvoja, učenja in napredka na njegovi razvojni in učni poti.

Zelo uspešno je uvajanje elementov Montessori pedagogike v oddelke, le-ta pa zajema vsa področja otrokovega razvoja: vsakdanje življenje, jezik, zaznavno-motorične dejavnosti, fino motoriko, umetnost, glasbo, v starejših skupinah še matematiko in znanost.

Zavedamo se, da so zadovoljni starši pomemben pokazatelj kvalitetnega vzgojnega dela in kazalnik kakovosti vrtca, zato je sodelovanje s starši ena izmed prioritetenih nalog našega vrtca s skupnim ciljem in željo, da nudimo otroku varno, prijetno in ljubeče okolje, v katerem bo imel vse možnosti za individualni razvoj. Aprila 2014 je tim za kakovost oblikoval anketni vprašalnik za starše – pripomoček za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v vrtcih.

Vzgojitelj, ki otroke opazuje vsak dan med različnimi dejavnostmi in v različnih situacijah, ima v vrtcu pomembno vlogo v procesu samoocenjevanja, spremljanja in zagotavljanja kakovosti predšolske vzgoje, zato smo kot izboljšavo in spremljavo uvedli beleženje kompetenc, ki se je izkazalo kot dober pripomoček pri izvedbi poglobljenih pogovornih urah, na katerih vzgojiteljica seznanja starše z napredkom otroka in se z njimi pogovarja o njegovih lastnostih in posebnostih.

Vključevanje trajnostnega razvoja v vzgojo in izobraževanje je najpomembnejši izziv naše skupne prihodnosti v obdobju 2009 – 2015. Ta zahteva drugačne pristope in načine dela ter predstavlja družbeno odgovornost do

udeležencev in okolja. Zato ima velik pomen sodelovanje z zunanjimi inštitucijami na lokalni in regionalni ravni, kar omogoča pridobivanje izkušenj za ravnanje v danih družbenih razmerah.

V tem obdobju želimo razvijati sistem vodenja kakovosti in sledimo modelu za kakovost vzgoje in izobraževanja Slovenskega inštituta za kakovost in meroslovje (SIQ). Tako smo novembra 2012 po uspešni certifikacijski presoji pridobili certifikat Kakovosti za prihodnost vzgoje in izobraževanja ter pravico do uporabe znaka in zastave.

Želimo in trudimo se, da bi kakovost postala vrednota, ki se sistematično in trajno izboljšuje, ki bo merljiva in bo izžarevala v zadovoljstvu uporabnikov in zaposlenih. V ta namen je tim za kakovost v sodelovanju z ravnateljico pripravil Poslovnik vodenja kakovosti vrtca, v katerem je predstavljen naš vrtec v celoti, naš sistem poslovanja, definirane skupne vrednosti in odgovornosti, s katerimi ohranjamo, krepimo in izboljšujemo našo vlogo pri pomenu predšolske vzgoje v vrtcu. Na srečanjih tima za kakovost načrtujemo plan notranjih presoj, katere izvedemo med šolskim letom in v katere so zajeta delovna področja v skladu s sistemizacijo delovnih mest.

Pomembno pri razvoju vrtca je, da ugotovimo, kako dobri smo in kako lahko to tudi dokažemo. Zato je potrebno v vrtcu preveriti delovanje v smislu vseh udeležencev – tako otrok, staršev, zaposlenih kot tudi zunanjih deležnikov. To pa pomeni, da bomo izbirali takšne pristope, s katerimi bomo znali oceniti in izmeriti, kakšne rezultate vzgojno-izobraževalnega procesa dosegamo (znanje, veščine, spretnosti...) in v kakšni meri pri tem izpolnjujemo zahteve pričakovanja in potrebe udeležencev.

Pri vrednotenju kakovosti vrtca upoštevamo že obstoječe kvantitativne podatke, ki jih pridobimo z direktnim opazovanjem dela, s podatki, ki jih dobimo iz različne dokumentacije in pogledov udeležencev oziroma zainteresiranih. DEMINGOV KROG ali cikel PDCA (planiraj, naredi, preveri, ukrepaj) določa proces (vodenje, korake) nenehnega izboljševanja, ki ga lahko zaznamo pri vseh oblikah strukturiranega delovanja in napredka. Namenjeno je sistemskim opredelitvam, celovitemu obvladovanju procesov, reševanju problemov, sistematičnemu napredku ...

Tim za kakovost je izvedel anketni vprašalnik za zaposlene z namenom iskanja »skupnih imenovalcev« konsenza mnenj in izkušenj za postavljanje skupne identitete in razvoja kakovosti za obdobje 2015/2020 (Program razvoja vrtca), v katerega smo zajeli naslednja področja: delo z otroki, sodelovanje s starši, medsebojni odnosi, sodelovanje z okoljem, osebni in profesionalni razvoj, kompetence vzgojitelja, kdo smo kot vrtec, trenutna stvarnost našega vrtca, želje za prihodnost in kako lahko to dosežemo.

Glede na dobljene rezultate je bila naša naloga pripraviti dokument vrtca, v katerem se zapiše vizija razvoja, vrednote in poslanstvo dela za določeno obdobje, z zastavljenimi cilji, aktivnostmi, ki bodo podlaga načrtovanj LDN vrtca, enot in oddelkov ter na podlagi letne samoevalvacije spremljati realno stanje izboljšav oziroma realizacije.

Z veliko znanja, jasnimi in načrtovanimi cilji, s sodelovanjem in z željo po izboljšavah bomo zanesljivo dosegali vedno večjo kakovost svojega dela in s tem izpolnjevali potrebe in pričakovanja udeležencev v procesu vzgoje in izobraževanja.

Mateja Hovnik, skrbnik kakovosti

*Ko bi znali nagajivo se smejati,
ko bi znali nežno se trepljati,
ko bi znali se močno objeti,
ko bi znali globoko si v oči zazreti,
bi lahko bili vedno otroci.*

Metka Štehar, vzg. predšolskih otrok

SPOROČILA STARŠEV

LEPA BESEDA ZA KOTULJSKI VRTEC

Vest mi ne dopušča, da kot babica mojih dveh vnučkov ne bi napisala pohvalni članek o osebju, ki upravlja z vrtcem in vzgaja naše malčke.

Kakor se spominjam, je bil vrtec zgrajen v letu 1981, s krajevnim samopriskom in s pomočjo Zavoda za otroško varstvo. Do tistega leta so posamezniki, še pred službo vozili svoje otroke v Ravne, v vrtec in malo šolo. Dokler nisem imela svojih vnučkov, se mi vrtec ni zdel kaka pomembna ustanova. Ko pa sem jih dočkala, sem svoje mišljenje spremenila. Kot kmetica-babica vidim, da ni več razlike med kmečkimi otroki in otroki uslužbencev in delavcev. Vsi so enako lepo vzgojeni, korajžni in prijazni. Z vpisom mo-

jih vnukov v vrtec sem šele prišla v stik z vzgojiteljicami in ugotovila, da so res druge mame naših malčkov. Spoznala sem tri tovarišice, ki so že od prvega dne našega vrtca v službi, ki so sestavile dnevni red in postavile vse zadeve na pravo mesto, da teče delo nemoteno, leto za letom. Zaorale so prvo brazdo v vzgojo naših potomcev v Kotljah. S svojimi kulturnimi in prijaznimi odnosi do staršev in otrok so zelo priljubljene in vse jih ima rado.

Trenutno je v vrtcu 57 otrok in skupno z vzgojiteljicami prirejajo kar pogoste nastope. Naučijo jih veliko pesmi in deklamacij, na primer za teden otroka v oktobru, ko povabijo tudi zunanje otroke, prihod dedka Mraza,

sodelujejo pri pustni maškeradi, proslavljajo materinski dan - družina praznuje, prirejajo piknike pri Repasu - jesenski, pomladni in še zaključni piknik. Na vse našete prireditve vabijo tudi starše ali stare starše in ne morem se načuditi, kako prijazno nas sprejmejo in razveselijo z lastnoručno izdelanimi darilci.

Drzнем se prisrčno zahvaliti vsem vzgojiteljicam, kuharicam in čistilkam v imenu vseh babic, ki imamo svoje vnuke v vrtcu, za njihovo potrpljenje in trud, ker le-te bodo oblikovale naše potomce v pridne in disciplinirane šoloobvezne učence.

Še enkrat, hvala!

Babica: M.T.

K pesniški zbirki Metke Štehanik *Nagajivi veter* (1999)

Sodobna civilizacija zahteva toliko znanja, da si sedanje generacije otrok skorajda ne morejo več privoščiti dolgega in brezskrbnega otroštva, saj postaja izobraževalni pritisk na vrtec, na predšolskega otroka in na prvošolčka vse večji. Hkrati se vsi zavedamo (ali pa naj bi se), kako pomembno je, da otrokom kar se da dolgo omogočimo spontano domišljjsko igro, saj so ravno spontanost, radovednost in sposobnost izmišljanja domišljjskih svetov tiste lastnosti, s katerimi se človek oblikuje kot humano bitje. Pesmi, leposlovna besedila, pa brez dvoma omogočajo in bistveno prispevajo k temu, da otrok brez strahu osvaja svet in samozavestno odkriva svoje mesto v njem.

Pesmi v zbirki vzgojiteljice Metke Štehanik vsaka pa svoje prikazujejo otroke (ali kratkohlačnike, kakor jih sama imenuje v uvodu), njihova doživetja in stvari, s katerimi se vsak dan srečujejo, pa naj bo to pri igri, doma, v vrtu ali v naravi. Prav zato so prizori, ki so v teh pesmih upodobljeni, polni otroških igrivosti in razposajenosti, hkrati pa skušajo na otrokom dostopen in razumljiv način izpovedati tudi kakšno pomembno misel ali novo spoznanje. Lahko rečemo, da so pesmi izbrane tako, da ustrezajo otrokovim čustvenim potrebam kakor tudi stopnji spoznavanja, jezikovnega in socialnega razvoja predšolskih otrok in učencev v prvih razredih osnovne šole.

Besedila v knjigi pomembno dopolnjujejo domiselne ilustracije, ki delujejo kot zaokrožena sporočilna celota in poskrbijo za uravnoteženo estetsko sporočilnost literarnega in besednega dela knjige.

Menim, da pričujoča knjiga otroku vsekakor omogoča, da v njej neprisiljeno odkrije delček samega sebe. Tisti delček, ki se mu večkrat zdi tudi nejasen in včasih tudi malce čuden.

Marjana Pačnik

Marjana Pačnik

Združenje "LUČKA"
Meziška dolina

Skupina "SOLZICE"

PRIZNANJE

za prispevek h graditvi mostov med generacijami,
ohranjanju večne mladosti, ustvarjalnosti in pristnih
medosebnih odnosov,

*Mojci PRAŠNICKI in
malim "SOLZICAM"*

*Ob zaključku 4-letnega druženja velikih in malih
"SOLZIC"*

*"Ljubezen se rodi iz veselja,
s katerim gledata drug drugega,
hrani se s potrebo, da spet vidita
drug drugega, in se zaokroži,
ko se ne moreta več ločiti!"*

(JOSE MARTI)

Ravne na Koroškem, 22. 06. 1999

Voditeljica velikih "SOLZIC":
Marjeta STREKELJ

OBČINA
RAVNE NA KOROŠKEM
Gačnikova pot 5, 2390 RAVNE NA KOROŠKEM
Tel. 0602 87-055-10, Fax. 0602 87-055-41

Številka: 025-04-1/00-11
Datum : 13.01.2000

Vzgojno varstveni zavod
Ravne na Koroškem
Gledališka pot 4
2390 Ravne na Koroškem

Zadeva: Sodelovanje z vzgojno varstveno enoto Solzice

Ob otvoritvi Mestne hiše Ravne smo poudarili, da je to hiša v kateri bodo poleg uslužbencev svoj prostor imeli tudi umetniki.

Tako je v mesecu decembru med drugimi predstavitvami bila otvoritev razstave Forma vive. Razstava je bila zelo sprejeta ne samo med zaposlenimi na občinski upravi ampak med obiskovalci in občani Občine Ravne na Koroškem, ki so vsakodnevno obiskovali našo Mestno hišo.

Zato se zahvaljujemo za dobro sodelovanje med vzgojno varstveno enoto Solzice in Občino Ravne na Koroškem na likovnem področju. Še posebej se zahvaljujemo mentorici in organizatorici te razstave ga.Planko Miri.

Lep pozdrav!

Tajnik Občine
Ravne na Koroškem
Branko Kaker

Branko Kaker

VRTEC LJUBLJANA CENTER
ENOTA POLJANE
STROSSMAYERJEVA 3
1000 LJUBLJANA
TEL. 4398010
LJ. 8.10. 2001

Spoštovana g. Marija

Zahvaljujem se Vam , da ste nam omogočili ogled vašega vrtca.

Zelo smo bile prijetno presenečene nad Vašo gostoljubnostjo in lepoto vaših krajev. Sam ogled vrtca pa nam je povedal še veliko več: da živite s krajem in ste predani vzgoji naših najmlajših, saj to sporočate na vsakem koraku; predvsem ste nas navdušili z domiselno izdelanim pohištvom Vašega vrtca, ki je sredi zelenja in prijetnih ljudi, pravo nasprotje vrtecev sredi mest.

Veselimo se srečanja z Vami, dobrodošli ste kadarkoli !

Lep pozdrav tudi g. Vidi in g. Olgi.

Preživele smo prelepo soboto, prišle v Ljubljano bogatejše za marsikatero izkušnjo in spoznale del prelepe Koroške, ki nas je v prelepem sončnem vremenu povsem navdušila.

V imenu kolektiva se vam najlepše zahvaljujem.

Vida Matevžič

Spoštovane vzgojiteljice!

Niti malo čudno ni, da so že stari Germani govorili, da je otrok do petega leta tvoj gospodar, do desetega tvoj služabnik in od desetega do petnajstega tvoj skrivni svetovalec... Vsi, ki smo v ponedeljek v prijetnem zavetju vrtočevskega okolja poslušali in spremljali napredek svojih malih gospodarjev, smo pravzaprav veliki srečnejši. Zato, ker imamo možnost, da njihovo otroštvo doživljamo z njimi in zato, ker imamo v procesu njihovih prvih korakov v svet pomoč vas, ki v času naših obveznosti naše male gospodarje tako velikodušno obsipavate z množico dobrih idej. Vedno je zanimivo pogledati delček vsega, kar so se čez leto naučili naši malčki in hkrati spremljati viden napredek v njihovem razvoju, čeprav moram priznati, da sem se ob letošnji zaključni prireditvi zdrznila nad mislijo, da nas v vašem zavetju čaka le še ena tovrstna predstava. Otroci z vami preživijo velik del svojega časa in veliko izkušenj in spominov za vse življenje si naberejo prav v vrtcu. Zato se mi zdi toliko bolj pomembno dobro sodelovanje staršev z vami, vzgojiteljicami in seveda še bolj pristno sodelovanje vzgojiteljic z otroki. Glede na trud, ki ga vlagate v zapolnitev njihovega delavnika in glede na zadovoljstvo obojih ne gre dvomiti, da ste vlogo "izpolnjevalk gospodarjevih želja" vzele z vso človeško toplino, znanjem in inovativnostjo. Rezultat tega je nedvomno tudi park z ribnikom, ki bo otrokom popestril bivanje v vrtcu in odprl nove možnosti opazovanja, vzgojiteljicam pa bo verjetno tudi kdaj pomiril od mladih razgrajčev načeto mimost. S programom, ki ga izvajate, z načinom vzgoje, ki so je pri vas deležni naši malčki, se vsaj še eno leto ni bati, da se otroci in mi z njimi, v tem obdobju vzgoje in izobraževanja ne bi dobro počutili. In naj na koncu dopolnim razmišljanje Germanov o malih gospodarjih, s katerim sem začela: ... Ko otrok odraste pa je- ali tvoj prijatelj ali sovražnik. Naj bodo naša in vaša skupna prizadevanja temeljni kamen prijateljstva.

Mama Katarina

SPOŠTOVANA GOSPA RAVNATELJICA !

Vse prevečkrat se starši obračamo na Vas s svojim nezadovoljstvom , znamo predvsem grajati, izražati svoja nezadovoljstva ter premalokrat pohvaliti , čeprav si nekateri ljudje sigurno zaslužijo pohvalo.

Jaz se na Vas obračam ravno s pohvalo. V imenu zadovoljnih staršev, ki imajo ali smo imeli svojega otroka v vrtcu Javornik, bi rada pohvalila celoten team enote Javornik. V enoti so vzgojiteljice , ki so vredne zaupanja , polne idej , novosti , ljubezni do naših otrok... in še bi lahko naštevale.

Osebnostno pa bi se rada zahvalila najprej vzgojiteljicama Zori in Suzani , ki sta dve leti lepo skrbeli za mojo hčerko, jo naučili prvih korakov (saj jih je naredila ravno v vrtcu), jo odvajali pleničk , učili hraniti , govoriti , prepevati ter ji dali veliko lepega , da se je moja hčerka v vrtcu počutila prijetno, sproščeno, zaželjeno . Ni lepšega občutka, ko prideš po svojega otroka v vrtcu, on pa reče : » Mami, ali sem lahko še malo v vrtcu?« Takrat vsak starš ve, da je njihov otrok v dobrih rokah .

Zadnji dve leti je moja hčerka delila lepe trenutke v vrtcu z vzgojiteljicami: Ireno , Petro in Ivanko . Še posebej velika zahvala vzgojiteljicama Ireni in Ivanki , saj sta z našimi navihanci ustvarjali čudovite in nepozabne trenutke. Zavedamo se, da sta v svoje delo vložili veliko truda , predvsem pa veliko sebe . Ne morem naštetih vsega kar sta dajali našim otrokom , ker bi bil list premajhen , besede pa premalo bogate , da bi odtehtale vso hvaležnost in spoštovanje do vzgojiteljic Irene in Ivanke . Predvsem pa bo ostala nepozabna noč , ki sta jo pripravili in preživeli z našimi otroki . Moja Gaja še zdaj pripoveduje vsem kako je preživela noč v vrtcu – tega vendar ne doživi vsak , vsak otrok nima takšnih vzgojiteljic , ki bi bile toliko pripravljene za naše otroke.

Našo Gajo so toplo in prijazno sprejele medse . Pomagale so ji znati se v novem svetu . Z Njihovo pomočjo je hitro napredovala , dobila prijatelje...

Malo je ljudi , ki znajo veliko dati . Prav vse vzgojiteljice enote Javornik so med njimi .

Zaslužijo si vsa pohvala ! Na Vas smo se obrnili , da boste vedeli , da imate v svojem kolektivu zares »prave« vzgojiteljice , ki jih je vedno manj , zato so toliko bolj dragocene. Lepo bi bilo, da bi to zahvalo poleg Vzgojiteljic enote Javornik , slišali tudi drugi . Le na tak način lahko starši izrazimo svoje zadovoljstvo , hvaležnost...

Verjamem , da je v Vašem kolektivu še veliko vzgojiteljic , ki si prav tako zaslužijo javno pohvalo .

Lep pozdrav ter prijeten dopust !

V imenu staršev otrok
vzgojiteljic Irene in Ivanke
ter svojem – Jožica Kastelec

Kastelec

Ravnica na Koroškem , 14.7.2003

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI 16.9. - 22.9. 2004

RAVNE NA KOROŠKEM, 16. september 2004
 "GIBAJMO SE VARNO IN ZDRAVO"

Kadar storiš dobro delo, te preplavi čudovit občutek. Kakor da bi se nekaj v tvojem telesu odzvalo in reklo: "Da, tako bi se moral počutiti".

Rabbin Harold Kushner

ZAHVALA!

VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD
 RAVNE NA KOROŠKEM
 Kolektiv vrtca Marjetka in Solzice

*Zahvaljujemo se Vam za zaupanje in podporo pri naši skupni akciji:
 "Gibajmo se varno in zdravo"
 S tem ste prispevali pomemben delček v mozaiku prizadevanj za
 izboljšanje življenjskega sloga Korošcev!*

Z VAŠO POMOČJO NAM JE USPELO NEKAJ VELIKEGA IN LEPEGA!

ODDELEK ZA PROMOCIJO ZDRAVJA
 Vodja oddelka: Franc Ivartnik

Za aktivnosti gibanja:
 Neda Mandl
 Helena Pavlič

Za aktivnosti prometne varnosti:
 Marijana Kašnik Janet

Direktor ZZV
 Ravne na Koroškem
 Evgen Janet

Ravne na Koroškem, september 2004

Spoštovani...

še 5 nočk in od vas se bo poslovil Jaka, ki odhaja v šolo k svoji sestrici Špeli. Torej, bliža se konec našega vsakodnevnega druženja, no morda pa še kaj naštimamo ☺.

Špela in Jaka sta hodila k vam z največjim veseljem in to velja za vse skupine, ki sta jih obiskovala v teh letih. Za naju je to najpomembnejši kazalnik vašega dela, prijaznosti, učenja, igre... Vem, da sta se pri vas počutila varno, dobrodošlo in predvsem lepo. Ne morem prešteti dni, ko sta spraševala ali lahko ostaneta v vrtcu še kakšno uro ali dve ali pa kar do konca, da bi šla zadnja domov. Je že moralo biti lepo...

Spomnim se zadnjih predsedniških volitev, ko sva na volišču vprašala Jakana koga bi pa on volil, pa je rekel: "Ja Olgo, mojo vzgojiteljico." Verjamem, da bi tako rekel tudi za Simonu, Ireno in Polonco, ter danes za Drago in Nino.

Vsem prijateljem in znancem, ki jih imamo po Sloveniji in svetu, vedno povem, kako lep vrtec imamo v Kotljah, kako lepo dvorišče in igrala, pa vsi otroci so na varnem za veliko ograjo. Moram vas pohvaliti, saj ste ustvarili pravi raj za naše najmlajše. Vedno poudarjam kako mi je všeč, da so v vrtcu samo tri skupine, da ni prevelike gneče, pa še otroci se bolj poznajo med seboj. Všeč mi je, da je v bližini šola in kako šolarji pridejo do ograje vrtca pozdravit otroke in vzgojiteljice.

V Kotljah je prečudovito, imamo vrtec, šolo, igrala pred trgovino, pošto, knjižnico, nov gasilski dom, športno igrišče z novim asfaltom, smučišče pri Rimskem, Ivarčko jezero, gozdove Uršlje gore, poti za sprehode, kolesarjenje in še...

Za mlado družino se vse začne pri vrtcu. Zagotovo prav vsi zaposleni skupaj ustvarite odlično okolje za naše otroke: so na varnem, se učijo peti, plesati, risati, spoznavajo naravo in Kotlje, se igrajo... in na koncu nočejo domov ☺.

Naj povem, da ste presegli vsa pričakovanja in neskončno me veseli, da sta imela Špela in Jaka privilegij obiskovati vaš in naš vrtec. Vesel sem, da imata v svojih spominih tako lepo izkušnjo, tako lepo predšolsko obdobje otroštva. Verjetno bosta šele čez leta tudi sama spoznala pravo vrednost teh brezskrbnih otroških dni, ko sta bila Levi devžej.

V najinih srcih je predalček za lepe spomine. Hvala, ker ste ga lepo napolnili.

Želiva vam uspešno polnjenje predalčkov še naprej.

Tadeja in Sebastijan Primožič

KNJIGA, ČLOVEKOVA NAJBOLJŠA PRIJATELJICA.
TODA PRIJATELJSTVO JE TREBA GOJITI ŽE OD
OTROŠTVA.
KOT MAMA SE VEDNO ZNOVA RAZVESELIM, KO MI
OTROKA PRIPOVEDUJETA VSEBINE ZGODBIC, KI SO
JIH PREBRALI V VRTCU IN PRIPOVEDUJETA, KAKO SO
USTVARJALI IN BILI VEDNO ZNOVA PRAVI
UMETNIKI. TUDI VZGOJITELJICAMA HVALA ZA TE
TRENUTKE.
MAMA ŠPELA

Športovani vzgojiteljici!

Vrtec v Kolpoh mi je zelo všeč, saj
stoji v prijaznem okolju, kjer je
ležišče lepih sprehajalnih poti.

Kar pa mi je še posebej všeč,
je to, da ste tako zelo aktivni.

Otroba pimošata domov lepe
vedelke in občutke, ki so bili
še posebej lepi za praznike
ob koncu leta.

Oho zelo radi hodite v
vrtca in morate, da ste
vzgojiteljici prijazni. Vse
jime je, ko se igrajo in
tudi, ko so ustrajajo.

Lep pozdrav

Marija Metel

„Zlat“ pesek iz peskovnika, ki so ga vsak dan poleg čevljev in nogavic polni vsi žepi hlač, razni „zakladi“ - koščki polnoljubljenih že zdavnaj pozabljenih starih igrčk, najdeni v travi ali pesku, kamenčki, kostanji, orehi, polže hišice, včasih do doma že dobro zdrobljene, kupi risbic in raznih drugih izdelkov, ki jih Julijan in Alekseja vsak dan prinašata domov in se potem v burnih razpravah odločamo, kaj bomo shranili v fascikle, kaj v predale, kaj nas bo opazovalo s polic in kaj lahko vržemo v smeti, pričajo, da v tem nemem tempu vsakdanjika, ki ga živimo sodobne družine, stouši niti z največjim trudom ne bi mogli otrokom nuditi toliko vsakovrstnih dejavnosti, možnosti za ustranjanje, raziskovanje in učenje, kot jih lahko ponudi ntec.

Im razne dogodivščine, ki jih, kadar sta ravno prave volje, pripovedujeta ali pa jih izvemo z oglasnega panoja ali od vzgojiteljic, povedo veliko o raznovrstnih izkušnjah, ki si jih naši mali madebudneži tam nabirajo vsak dan.

Seveda smo preživljali tudi težke trenutke in krize. Včasih jutranji jok, ko je treba v slovo pomahati mami in prestopiti prag igralnice, včasih upor že doma: „Vojem v ntec!“ in potem njuno prepričevanje, da je „v službi veliko lepše kot v ntecu, ker mi treba izbiti, da te pridejo iskat, ampak se lahko kar sam odpelješ domov...“ Tudi take težave smo prebrodili s pomočjo vzgojiteljic, ki sta pokazali, da znata biti v takih trenutkih otrokom več kot le vzgojiteljici in učiteljici.

Kristina Galner

Kljub temu, da se je Emma v lousnem septembra prvič
upirala v vrtec Levi devčej je vzgojiteljici Droga in Franjo
takoj sprejela za svoji, zato z uvajanjem nimno imeli
težev. V vrtec ulo rede ljudi, saj se vedno bolj dopolje. Meni
kot mami pa je najuč pomenu, da sem vzgojiteljicame
lebo gospodname ravnale že od prvega dne, ko sem
operovale, lebo radi jiva imajo otroci, ki so bili v
skupini že preteklo leto.

Emine mame Polone :

PREDRAGE OSEBE, KI DAJETE SMISEL VRTCU »LEVI DEVČEJ«KOTLJE!

ŽIVLJENJE IMA SVOJ RITEM.
OTROCI DO PRVEGA LETA STAROSTI SO V VARNEM OBJEMU SVOJE DRUŽINE.
NATO PRIDEJO VSI RADOVEDNI IN RADOŽIVI V VAŠE LJUBEČE OKRILJE.
IN TAM PREŽIVIJO VELIKO ČASA VSE DO ŠESTEGA LETA.
V VSEM TEM OBDOBJU SO NAJBOLJ DOJEMLJIVI ZA ODKRIVANJEM
SPOZNAVANJE, UČENJE PRAVIL, (PRILAGAJANJE, SPREJEMANJE,
SPOŠTOVANJE...).

NAŠI OTROCI SO NA NOVI POTI OTROŠTVA IN OD VAS ODHAJAJO Z LEPIMI
SPOMINI NA ČUDOVITE TRENUTKE!

V IMENU SINA RAZDEVŠEK LEON-A, SVOJEM IMENU IN IMENU CELOTNE DRUŽINE,
BI SE RADA ZAHVALILA ZA VSO TOPLINO, NESEBIČNO LJUBEZEN TER VEDNO
POTREBNE OBJEME, TOLAŽBO, NASMEH, VZPODBUDE, POTRPEŽLJIVOST,
POŽRTVOVALNOST, STRPNOST.....KI MU JE BILA DANA SRČNO, V CELOTI IN BREZ
PRIČAKOVANJA POVRAČILA.

VSEM SKUPAJ (VZGOJITELJICAM, KUJARJEM, ČISTILKAM, HIŠNIKU,
RAČUNOVODKINJI, RAVNATELJICI...) SE OB ZAKLJUČKU TEGA POSEBNEGA
OBDOBJA ŠE ENKRAT ZAHVALJUJEM ZA VES ČAS, KI STE GA NAMENILI, DA SO
NAŠI OTROCI POSTALI TAKO PRIJETNI, POŠTENI, POZITIVNI, KREATIVNI,
NASMEJANI, SKRATKA ENKRATNI MALI VELIKI LJUDJE.

ŽELIM ŠE VELIKO DOBREGA V BODOČE.

BLANKA ŠTINJEK
KOTLJE, 24.06.2008

Spoštovana gospa Cvetka

So dejanja, trenutki in osebe ki se dotaknejo naših src. Zagotovo ste to vi in vaša dejanja. Otroci, vsaj moji, naši so zame, za nas največji zaklad, zato sem in smo vam neizmerno hvaležni za ves vaš trud in vašo skrb ter vzgojo. Preprosto nimam besed, kako se vam bi lahko zahvalil, rad bi le, da veste, da vas zelo cenimo in spoštujemo. Zagotovo ste pripomogli ogromno pri vzgoji in učenju naših dveh fantkov, ki vas imata zelo rada in sta se od vas ogromno naučila. Ko sta odšla v vrtec mi je bilo zelo težko, v sebi sem imel nek strah, ki pa sem ga že po prvem srečanju z vami izgubil. In zdaj ko je za njima prvo leto, lahko rečem, da ste kot angel in kot sem lahko opazil, do vseh otrok enaki in tako je tudi prav. Najlepša hvala.

Kamenik Aljoša

Bo. Ljunf
09

VRTEC RAVNE NA KOROŠKEM
Ravnateljica ga. Marija MEH
Čečovje 12/a

2390 RAVNE NA KOROŠKEM

Pohvala delavkam Vrtca Ajda na Javorniku

Bliža se konec šolskega - vrtčevskega leta. To je tudi konec lepega brezskrbnega obdobja za mojega Miha, saj bo septembra prestopil prag šole in začel novo obdobje svojega življenja.

Zdi se mi, kot da je bil šele včeraj tisti dan, ko sem ga prvič peljala v vrtec Ajda na Javorniku. Priznam, da od začetka nisem čutila neke pretirane simpatije do vrtca, saj še sama nisem dobro vedela, kaj to za mojega otroka pomeni. Izkušnje staršev so različne, eni so zadovoljni, drugi spet ne. Nisem potrebovala dolgo, da sem ugotovila, da ima Vrtec Ajda dušo.

Ko vstopiš v ta vrtec začutiš domačnost, toplino in veselje. Vse vzgojiteljice so prijazne, vsi otroci se med seboj poznajo in vedno znova, še danes, začetim enotnost, kot da prihajam v eno veliko družino.

Kot mamica dveh "Ajdovčkov" bi rada pohvalila delo vseh vzgojiteljic v tem vrtcu. Rada bi, da vedo, da sem z njimi zelo zadovoljna in sem jim hvaležna, saj preko svojih otrok vidim in čutim, da svoje delo opravljajo odlično.

Vrtec Ajda je vrtec z dušo, je majhen vrtec z velikim srcem.

zadovoljna mamica dveh Ajdovčkov

Nataša FINK
Nataša Fink

Lenka Šavc
Javornik 65
2390 Ravne na Koroškem

Ravne, 22.6.2009

Marija Meh, ravnateljica
Vrtec Ravne na Koroškem

Spoštovani!

Sem mama deklice, že skoraj 4 leta vključene v vrtec Ajda, Javornik. Želela bi pohvaliti delo vzgojiteljic vrta, zlasti vzgojiteljici Metko Štehnar in Matejo Hovnik, čigar skupino je moja Nuša obiskovala zadnji dve leti.

Moje mnenje nikakor ni osamljeno, tako kot jaz menijo številni starši naše skupine in smo več kot prijetno presenečeni nad njunim delom. Skupina kot celota deluje neverjetno sinhrono, prijateljsko, kot skupnost, celo starši smo se spoprijateljili in se radi družimo med seboj! Vzgojiteljici izražata profesionalnost in hkrati materinsko toplino. Poleg številnih informacij in znanja, ki sta ga dali otrokom, za katere morda sploh v tej starosti ne bi pričakovali takšne razgledanosti, je neprecenljiva njuna vloga pri privzgoji ne samo splošnih norm in vrednot (red, disciplina, tovarištvo, higiena, vljudnost...), temveč tistih vsebin, ki jih toliko bolj cenimo in so nasploh redke. Interkulturalnost, svetovljanstvo, nenasilje, smisel za humor, estetiko, lepoto, premagovanje frustracij, neuspeha, in hkrati skromnost, empatija so meni zelo dopadljive vrednote, ki sta jih Metka in Mateja na preprost, nevsiljiv, vabljen način približevali otrokom in z njimi tudi nam staršem,

Vedno nasmejani, polni energije in idej, zgledno sodelujeta s starši. Otroci ju imajo radi.

Nastopi otrok so bili zlasti za mamice prava čustvena preizkušnja, proti koncu se nismo več niti trudile zadrževati solza. Višek so bili seveda mini maturanti. Izdelki so kvalitetni, izvirni, z veliko vloženega truda, preprosto lepi.

Omeniti moram seveda, da so vse vzgojiteljice v vrtcu naredile name dober vtis, poznajo otroke iz drugih skupin in otroci se pri njih dobro počutijo.

Z Nušininim očetom brez omahovanja priporočava prijateljem in znancem, naj vključijo svoje otroke v Javorniški vrtec, ki je daleč presegel najina pričakovanja in nama je prav žal, da mora najina deklica v šolo.

Lenka Šavc
Jasenko Perenda

Draga Sonja in Iveta!

Ne vem, kako naj začnem in izberem prave besede, s katerimi bi se vama rada zahvalila.

Hvala za vajine nasmeh, to je čin ljubezni, darilo otrokom, to je nekaj precudovitega.

Ne mislita, da prava ljubezen mora delati posebne stvari. Potrebno je samo ljubiti in od tega se ne utruditi.

Hvala, ker sta mojemu dragocenemu dragulju, ki s svojim obstojem razsvetljuje vsak trenutek mojega življenja, podarile in dale vse od sebe, kar je bilo v vajini moči.

Na Ravnah; 22.06.2009

Danijela Džambas
(LUKANOVA mama)

»Vsak otrok hodi v šolo. Eni po gladki, ravni poti, drugi po ozki in vijugasti. Brez kamnov pa ni nobena. Med kamni so razlike v velikosti in v tem, kako gosto so nasuti. Prav tako je med otroki. Enim je kamenček v zabavo, izziv ali ovira, ob kateri se preizkušajo. Drugim pa je skala, pod katero omagajo.«

(Marja Strojín)

Šolsko leto 2009/2010 se počasi zaključuje. Za nas je bilo to leto nekaj posebnega. Anej je prvič prestopil prag vrtca. Veliko kamenčkov je bil pod njim. Prav zaradi vaju, Manica in Mateja, je te kamenčke uspel prestopati trdno, včasih malo težje, ampak uspelo mu je. V vrtec je odhajal vesel, zadovoljen. Iz dneva v dan je postajal samostojnejši. Spoznaval je nove prijatelje in se pričel zavedati, kako lepo se je z njimi igrati. Veliko se je naučil in vsak dan je domov prihajal z novim znanjem. Rad je pripovedoval, kako ste preživeli dan. Izžareval je srečo. Premagal je strah pred javnim nastopom. Vlivali sta mu moči in poguma. Lepo ga je pogledati, ko z nasmejanim obrazom rad nastopa. Z vama se je počutil varnega, zaželenega... Ob vseh težavah sta mu stali ob strani in mu pomagali prestopati ovire, ki so bile zanj gosto nasute in ogromne. Skrbeli sta, da je zaradi alergij ostajal zdrav, zadovoljen, brez težav. Kuharice in oba kuharja so z vso odgovornostjo in s srcem poskrbeli, da je Anej z lahkoto v skupini premagoval svoje alergijske težave. Tisti dopoldan, ko je Anej preživljal v vrtcu, je bil popolnoma VAŠ. Vsakega otroka sprejmete tako srčno, da je z besedami težko opisati. To lahko vidimo in občutimo starši. Vedela sva, da ga puščava v dobrih, toplih, ljubeznivih rokah.

Iskrena hvala za vajino pozornost, ljubeznivost, iskrenost ter razdajanje vedoželjnim otrokom. Bilo je čudovito, nepozabno!
Toliko lepega sta mu dali, toliko bogatih misli sta posredovali, da smo se obogatili vračali v svoje domove.
Nikoli vaju ne bomo pozabili!

Yera Trafela in Andrej Gorenjak

Ravne na Koroškem, junij 2010

Dobrota se razdaja tako rahlo, nežno,
pada kot drobcena semena po naših poteh
in jih oživlja s cvetovi.

(Pam Brown)

V Mašinem imenu se zahvaljujemo za vašo pomoč
pri zbiranju plastičnih zamaškov v letošnjem šolskem letu.

Še posebej bi se zahvalili tistim,
ki so organizirali akcijo zbiranja v vaši ustanovi.
Z vašo pomočjo nam je do sedaj uspelo zbrati 4 tone zamaškov.
Maši pa bodo za vsako tono donirali 300 EUR.

Odločili smo se, da bomo z akcijo še nadaljevali.
Če nam boste še naprej pomagali pri zbiranju, bomo zelo veseli.

HVALA.

Družina Prasnic z malo Mašo

Bukovska vas, junij 2010

10.10.2014

Zahvala gro NŠM vzgojiteljici Cam
za čudovito mavrično popotovanje.
Bilo je super, predvsem tema, skratke
NŠ. Mislim, da govorim v imenu naših
staršev.

(od Uti in Tijane Mavrica)

14.10.2014

Rada bi pohvalila tako vzgojiteljice
kot pomočnice, saj so pripravile res
mavrično mavrično popotovanje.
Mislim, da smo uživali prav vsi,
tako naši malčki, kot starši.
Bilo je super.

(mama od ULE)

Iveta K.G.

OD JESENI DO POMLADI

Delovni sestanek mi je bil zelo všeč. Ob izdelovanju mišjih ušes smo se zabavali in nasmejali. Če bo še kakšen tak sestanek, se ga bom z veseljem udeležila.

Kar se pa nastopa v Kulturnem domu tiče, imam tudi same pohvale. Od same ideje, da bi tudi najmlajši nastopali, pa vse do same izvedbe. Izbira igrice se mi je zdela zelo dobra, saj je vsebovala poleg zgodbice tudi pesmi, otroci so poleg pevskega znanja lahko pokazali tudi gibalna, plesna znanja in spretnosti z žogo. Zgodba je imela pomembno bistvo, če hočeš kaj imeti, moraš za to tudi kaj narediti.

Če povem še nekaj besed o Niki. Na začetku se je pri igrici jokala, potem je samo opazovala, nato tudi plesala, na koncu pa brez problema nastopala v kulturnem domu z ušesi na glavi. To je za njo velik napredek v kratkem času, levji delež pa ste seveda prispevale vzgojiteljice. Nasploh morem pohvaliti delo skupine, ki jo vodita Alenka in Iveta, saj me Nika zmerom znova preseneča, kaj vse se nauči v vrtcu. Predvsem pa je najbolj pomembno, da ga rada obiskuje.

Bravo vzgojiteljice, le tako naprej, pa bomo starši še naprej zadovoljni.

Lep pozdrav,
Tamara Oblak

*Noben poljub, ki ga daš otroku,
ni izgubljen, ne izraz veselja,
ne dotik v pomiritev, nobena pesem,
nobena zgodba o čudesih.
Vse to se bo zlilo v tisto, kar bo postal.*

(Pam Brown)

DELAVCI JAVNEGA VRTCA RAVNE NA KOROŠKEM

Naši ravnatelji:

Kornelija MÜLLER od 1955 do 1973

Milka POGAČAR od 1973 do 1982

Rudolf RANC od 1982 do 2002

Marija MEH od 2002 dalje

1964 – 1973

STROKOVNI DELAVCI:

MÜLLER Kornelija
TASIČ Justina
JANEŽIČ Angelca
RADUŠNIK Joža
GROS Ana
STROPNIK Zofija (por. SUDAR)
FRECE Anica
PETAR Lojzka
HANCMAN Marija (por. KOTNIK-ČRESLOVNIK)
OSRAJNIK Ivanka
MOLNAR Kristina (por. HADŽIAGIĆ)
TARLE Nada
PRAŠNIČKI Marija
GLOBOČNIK Olga (por. JURAK)
PREKRŠKI Marija
BATIČ Marta
MERKAČ –PORI Marija (por. ŠIPEK)
BOŽANK Marija
FIŠER Vasja
POGAČAR Milka
LIPOVŠEK Rozka
SEP Sonja
MIKLAVC Milena
LESJAK Olga
FIŠER Mira (por. PLANKO)
PODPEČAN Ana

OSTALI DELAVCI:

KRAJNC Ana
PODRŽAVNIK Alojzija
KAMENIK Marija
BRICMAN Marija
ZIDAR Barbara
ŠIRNIK Ivanka
PETER Tončka
ZUPANC Marija
KRAUTBERGER Ana
ŽUNEC Ljudmila
MAKLIN Joža
KALIŠNIK Cilka
KRIVEC Štefka
VODA Rozalija
ČEBULJ Marija
ČEBULJ Rozalija
ČESNIK Ljudmila
VUKOVIĆ Julijana
HUJS Ivanka
ČEBULJ Katarina

1974 - 1983

STROKOVNI DELAVCI:

POGAČAR Milka
 SUDAR Zofka
 JANEŽIČ Angelca
 TASIČ Justina
 LIPOVŠEK Rozka
 KOTNIK-ČRESLOVNIK Marija
 HADŽIAGIĆ Kristina
 PRAŠNIČKI Marija
 GLOBOČNIK Olga (por. JURAK)
 BATIČ Marta
 LESJAK Olga
 PLANKO Mira
 SEP Sonja
 MIKLAVC Milena
 PODPEČAN Ana
 PREKRŠKI Marija
 GROS Ana
 ŠIPEK Marija
 BOŽANK Marija
 MLINAR Božena
 VIDOVIČ Darinka (por. ŠAJHER)
 IVIČ Mirjam
 ŠERKEZI Zorica (por. KEBER)
 GLOBOČNIK Vilma
 MOČIVNIK Cvetka (por. ŽIBRET)
 DOLINŠEK Vida
 KAMENIK Marija
 BIVŠEK Jerica
 ŠTERN Cvetka (por. JELEN)
 ŠTEHARNIK Marjetica
 ARL Olga (por. KOTNIK)
 HOVNIK Marjeta
 VAUKAN Tatjana
 SMOLČNIK Helena (por. PEČEČNIK)

OSTALI DELAVCI:

ČEBULJ Katarina
 FLEGAR Vilma
 ŽUNEC Ljudmila
 KRAUTBERGER Ana
 ČEBULJ Rozalija
 KALIŠNIK Cecilija
 VODA Rozalija
 ČESNIK Ljudmila
 VUKOVIČ Julijana
 HUJS Ivanka
 ČEBULJ Marija
 NOVKOVIČ Danica
 FRANC Marta
 PEČNIK Tončka
 BLAZNIK Ljudmila
 PLANINC Neža
 ERJAVEC Angela
 ŽUNKO Jelka
 PRAŠNIČKI Marija II.
 LEŠNIK Rahela
 RAZGORŠEK Vesna
 SIMENČIČ Frida
 ŠTEKL Darja
 MORI Silva
 HAVLE Irena
 NOVAČKI Marta
 STAMENKOVSKI Rajna
 GOSTENČNIK Marija
 TRDINA Darinka
 FRATER Ljubica
 VERONIK Vanja
 FRATER Zvonka (por. HREN)
 VODA Zalika
 PLEMEN Marta

JURGEC Marija
 JEROMEL Marija (por. MEH)
 ČEBULJ Janja
 VOGLAR Irena (por. SATLER)
 KNEZ Berta (por. JUTERŠEK)
 RANC Rudolf
 PLEŠEJ Irena (por. KERT)
 PETRIČ Lučka
 DOBNIK Edit
 PRAZNIK Stanika
 GRAHOVAC Tatjana
 KONIČ Bojana (por. VEČKO)
 KOTNIK Marjana (por. GRNJAK)
 BAN Darinka
 BAKAČ Štefka
 ŽERDONER Marija

VOGRIN Vera
 HELBL Kristina
 KOMARIČKI Dragica
 NAVODNIK Jelka
 JAUK Vera
 BUTOLEN Maks
 PESIČER Jožica
 FILIP Sorja
 POGLADIČ Marija
 POTOČNIK Danica
 KAPUN Elizabeta
 LAZNIK Vijolanda
 POGOREVČNIK Karolina
 ČUČEK Miroslava

1984 - 1993

STROKOVNI DELAVCI:

RANC Rudolf
 BAN Darinka
 BOŽANK Marija
 ČEBULJ Janja
 IVIČ Mirjam
 HADŽIAGIĆ Kristina
 JANEŽIČ Angelca
 JURAK Olga
 VEČKO Bojana
 KOTNIK Olga
 KAMENIK Marija
 LESJAK Olga
 PRAŠNIČKI Marija
 PREKRŠKI Marija
 PLANKO Mira

OSTALI DELAVCI:

SIMENČIČ Frida
 MAMIĆ Sefija
 MORI Erika
 ARCET Marijan
 KOKALJ Romana
 BOŽIĆ Anka
 PEŠL Marija
 GLAZER Marija
 ODERLAP Ksenija
 ČEBULJ Mirjana
 PIKO Marjeta
 ČUČEK Miroslava
 ČESNIK Ljudmila
 ČEBULJ Marija
 JAUK Vera

JUTERŠEK Berta
JURGEC Marija
JELEN Cvetka
ŠTEHARNIK Marjetica
TASIČ Justina
VEČKO Lidija
ČEBULJ Marija (por. PARADIŽ)
GORENŠEK Lucija
TRDINA Mirjana
JAGODIČ Metka
ŠKRBOT Silva
LUŽNIK Alja (por. VERDINEK)
IGERC Dragica
GREGORC Olga
ŽIBRET Cvetka
BIVŠEK Jerica
KEBER Zorica
PRAZNIK Stanka
BAKAČ Štefka
SATLER Irena
DOLINŠEK Vida
GLOBOČNIK Vilma
KERT Irena
ČAS Jelka
EMERŠIČ Jelka (por. MOŽE)
DOBNIK Edit
VERTAČNIK Marjanca
PUŠNIK Marija
ŠUMNIK Tatjana
MEH Marija
KLANČNIK Marija
KRAJNC Danijela
ČEKON Vlasta
GORENŠEK Jasna
VUČKO Mirjana
HOVNIK Tanja
JAKOB Irena
FRANC Ivanka

KAPUN Elizabeta
MORI Silva
GOSTENČNIK Marija
POGOREVČNIK Karolina
STAMENKOVSKI Rajna
VODA Rozalija
BUTOLEN Maks
FLEGAR Vilma
FRANC Marta
FILIP Sorja
HAVLE Irena
HREN Zvonka
PEČNIK Tončka
POTOČNIK Danica
ŠTEKL Darja
ŽUNEC Ljudmila
NOVAČKI Marta
ČEBULJ Rozalija
KRENKER Anica
ANDRIĆ Ana
PETRE Marija
PODOJSTRŠEK Alenka
BALOH Darja
POGLADIČ Marija
GOSTENČNIK Dušanka
KREBS Majda
JESENIČNIK Zorica
GAVEZ Bernarda
SEDLŠAK Jelka
GOSNIK Cvetka

VRČKOVNIK Bojana
ROTAR Andreja
PRAPROTNIK Joža
KRAJNC Jelka
BOBEK Dominika
PARADIŽ Suzana (por. ŠTRIKER)
POGOREVČNIK Karmen
ŠTEHARNIK Franja
GRZINA Gabrijela
ŠIPEK Marija
NERAD Alenka (por. NERAD – ROŽEJ)
ODER Irena
ČEPLAK Tatjana
KUSERBANJ Štefka
RAZGORŠEK Vesna

1994 - 2003

STROKOVNI DELAVCI:

RANC Rudolf
BAN Darinka
BOŽANK Marija
ČEBULJ Janja
PARADIŽ Marija
DOLINŠEK Vida
DOBNIK Edit
GREGORC Olga
GLOBOČNIK Vilma
HADŽIAGIĆ Kristina
IVIČ Mirjam
IGERC Dragica
JELEN Cvetka
JURGEC Marija
KOTNIK Olga
VEČKO Bojana

OSTALI DELAVCI:

SEDLŠAK Jelka
KRAUP Zofija
TOMINC Sonja
ARCET Marijan
BUTOLEN Maks
BOŽIĆ Anka
ČESNIK Ljudmila
ČEBULJ Rozalija
NOVAČKI Marta
FRANC Marta
FLEGAR Vilma
GLAZER Majda
GOSTENČNIK Dušanka
HAVLE Irena
JAIK Vera
KOKALJ Romana

KERT Irena
KEBER Zorica
KLANČNIK Marija
VERDINEK Alja
LESJAK Olga
MEH Marija
ŠIPEK Marija
PRAŠNIČKI Marija
PREKRŠKI Marija
PLANKO Mira
PRAZNIK Stanka
PRAPROTNIK Joža
SATLER Irena
BAKAČ Štefka
ŠTEHARNIK Marjetica
ŠKRBOT Silva
TRDINA Mirjana
VEČKO Lidija
FRANC Ivanka
NERAD - ROŽEJ Alenka
ŽIBRET Cvetka
KRAJNC Jelka
ŠTRIKER Suzana
MATIJA – LENART Andreja
KUSERBANJ Štefka
GRNJAK Sonja
POGOREVČNIK Karmen
ERJAVEC Polonca (por. PAŠKVAN)
JUG Simona
ŠTRUCL Andreja
JOSTL Zdenka
HERGA Andreja
POREDOŠ Darinka
SUŠNIK Barbara
KLEMENC Tina
KUSERBANJ - GRADIŠEK Iveta
KRALJ Tanja
ŠTEHARNIK Franja

KREBS Majda
MORI Silva
POGOREVČNIK Karolina
POTOČNIK Danica
PEČNIK Tončka
RAZGORŠEK Vesna
SIMENČIČ Frida
STAMENKOVSKI Rajna
ŠTEKL Darja
ANDRIĆ Ana
ŽUNKO Marjana
GOSNIK Cvetka
DRAVEC Vesna
NARALOČNIK Zdenka
ERJAVEC Romana
KOVAČIČ Mihaela
LADRA Marta
KOTNIK Boris
BUTOLEN Aleksander
POTOČNIK Olga
KOROŠ Sonja
HRIBAR Anita
KRAMBERGER Jasmina
BRIŽNIK Alenka
DELIČ Rezija
SEKAVČNIK Štefka
ŽUPANC Marija
BRICMAN Marjeta
ŠKRBOT Slavko

RADOVANOVIČ Kristina
IVARTNIK Dominika
MLINAR Dominika
BAVČE Petra
ŠIMENC Mojca
KOVAČEC Vesna
HAFNER Mihaela
VEZONIK Urška
HOVNIK Mateja
ODER Vesna
ŽIBRET Vasja

2004 - 2013

STROKOVNI DELAVCI:

MEH Marija
BAKAČ Štefka
BAN Darinka
BAVČE Petra
BOŽANK Marija
BRITOVŠEK Maruša
HADŽIAGIĆ Kristina
JELEN Cvetka
LESJAK Olga
VERDINEK Alja
PAŠKVAN Polonca
PRAZNIK Stanka
PRAŠNIČKI Marija
PREKRŠKI Marija
ROŽEN Mateja (por. HOVNIK ROŽEN)
TISOVNIK Polona
TRDINA Mirjana
VEČKO Lidija
ŽIBRET Cvetka
ŠKRBOT Silva

OSTALI DELAVCI:

ANDRIĆ Ana
BOŽIĆ Anka
KOKALJ Romana
KRAUP Zofija
MORI Silva
POTOČNIK Olga
STAMENKOVSKI Rajna
ŠKRBOT Slavko
AR CET Marijan
BRICMAN Marjeta
HRIBAR Anita
JAIK Vera
ŠTEKL Darja
GLAZER Marija
POTOČNIK Danica
TOMINC Sonja
RAZGORŠEK Vesna
DULER Danijel
HRIBERNIK Anja
URŠIČ Anja

PLANKO Mira
DOBNIK Edit
FRANC Ivanka
KEBER Zora
KLANČNIK Marija
SATLER Irena
PARADIŽ Marija
ŠTEHARNIK Marjetica
ŠTRIKER Suzana
DOLINŠEK Vida
IGERC Dragica
IVARTNIK Dominika
KERT Irena
KOTNIK Olga
NERAD – ROŽEJ Alenka
ŠTEHARNIK Franja
ŠTEKL Mojca
GREGOR Viktorija
PREVORČIČ Sorja
JELEN Anja
KUSERBANJ – GRADIŠEK Iveta
HOVNIK Mateja
VALCL Tina
IRŠIČ Nina
OGRIS Jana
SVETINA Simona
FUŽIR Erika
GAMZE Jasna
KOLAR Petra
KRESNIK Erika
POLENIK Tea
HANUŠ – PEČOVNIK Alenka
MIHALIČ Sabina
ROPIČ Saša
SLEMNIK Valentina
VUŠNIK Tjaša
HOVNIK Mihaela
PETROVIĆ Daliborka

POGOREVC Marija
DELOPST Nika
HIŽAK Maja
BRICMAN Nataša
RAČNIK Maja
POLENIK Maja
KERT Suzana
MOLAN Alenka
STRMŠEK Suzana
MEDVED Dragica
RAJH Brigita

KADIŠ Maja
LUŽNIK Maja
PETAKOVIČ Marina
PEČOVNIK Maja
ILIČ Nataša
JODL Sonja
SIMONIČ Katja
BONIĆ Dragica
GORENJAK Andrej
JAIK Aleksandra
GABROVEC Zala
ŠTERN Danica

Generacije v jubilejnem letu 2014/2015

Otroci z vzgojiteljico Dragico Igerc in spremljevalko gibalno oviranega otroka Martino Dokl

Otroci z vzgojiteljico Majo Pečovnik

Otroci z vzgojiteljico Ireno Kert in pomočnico vzgojiteljice Ano Potočnik

Otroci z vzgojiteljico Matejo Hovnik Rožen in pomočnico vzgojiteljice Danico Štern

Otroci s pomočnico vzgojiteljice Sašo Ropič

Otroci z vzgojiteljico Dominiko Ivartnik in pomočnico vzgojiteljice Eriko Kresnik

Otroci z vzgojiteljico Zalo Gabrovec in pomočnico vzgojiteljice Viktorijo Gregor

Otroci z vzgojiteljico Ireno Satler in pomočnico vzgojiteljice Teo Polenik

Otroci z vzgojiteljico Metko Štefarnik in študentko Nežo Čas

Otroci z vzgojiteljico Edít Dobnik in pomočnico vzgojiteljice Sabino Mihalič

Otroci z vzgojiteljico Marino Petakovič in pomočnico vzgojiteljice Aleksandro Jauk

Otroci z vzgojiteljico Eriko Fužir in pomočnico vzgojiteljice Mihaelo Hovnik

Otroci z vzgojiteljico Jano Ogris

Otroci z vzgojiteljico Suzano Štriker in pomočnico vzgojiteljice Petro Bavče

Otroci z vzgojiteljico Stanko Praznik in pomočnico vzgojiteljice Mirjano Trdina

Otroci z vzgojiteljico Štefko Bakač in pomočnico vzgojiteljice Silvo Škrbot

Otroci z vzgojiteljico Alenko Nerač Rožej, pomočnico vzgojiteljice Daliborko Petrović in spremljevalko gibalno oviranega otroka Dragico Bonić

Otroci z vzgojiteljico Ivako Franc in pomočnico vzgojiteljice Katjo Simonič

Otroci z vzgojiteljico Franjo Šteharinik in pomočnico vzgojiteljice Tjašo Vušnik

Otroci z vzgojiteljico Valentino Slemnik, pomočnico vzgojiteljice Jasno Gamze
in spremljevalko gibalno oviranega otroka Andrejo Kušter

Otroci z vzgojiteljico Polonco Paškvan in pomočnico vzgojiteljice Tino Valcl

ZAPOSLENI V JUBILEJNEM LETU 2014/2015

STROKOVNI DELAVCI:

MEH Marija
BAKAČ Štefka
BAVČE Petra
BONIĆ Dragica
FRANC Ivanka
FUŽIR Erika
GAMZE Jasna
HANUŠ – PEČOVNIK Alenka
HOVNIK Mihaela
IRŠIČ Nina
JAIK Aleksandra
NERAD – ROŽEJ Alenka
OGRIS Jana
PETAKOVIČ Marina
PETROVIĆ Daliborka
PRAZNIK Stanka
SIMONIČ Katja
SLEMNIK Valentina
ŠKRBOT Silva
ŠTEHARNIK Franja
ŠTRIKER Suzana
TRDINA Mirjana
VERDINEK Alja
VUŠNIK Tjaša
ŽUNKO Tina
HOVNIK Mateja
DOBNIK Edit
GABROVEC Zala
GREGOR Viktorija
IVARTNIK Dominika
KLANČNIK Marija
KRESNIK Erika
LUŽNIK Maja
MIHALIČ Sabina

OSTALI DELAVCI:

ANDRIĆ Ana
BOŽIĆ Anka
DULER Danijel
GOSTENČNIK Barbara
HABER Tea
HRIBERNIK Anja
POGOREVC Marija
RAJH Brigita
STAMENKOVSKI Rajna
ŠKRBOT Slavko
TOMINC Sonja
ARCET Marijan
HRIBAR Anita
ŠTEKL Darja
POLENIK Maja
GLAZER Marija
RAČNIK Maja
STRMŠEK Suzana
BRICMAN Nataša
MEDVED Dragica
RAZGORŠEK Vesna

PARADIŽ Marija
PAŠKVAN Polonca
POLENIK Tea
ROPIČ Saša
SATLER Irena
ŠTEHARNIK Marjetica
VALCL Tina
HOVNIK ROŽEN Mateja
IGERC Dragica
KERT Irena
KUSERBANJ – GRADIŠEK Iveta
PEČOVNIK Maja
POTOČNIK Ana
PREVORČIČ Sonja
SVETINA Simona
ŠTERN Danica
VALENCI Lučka

*Ne smemo nehati raziskovati.
Na koncu raziskovanja bomo prispeli tja,
kjer smo začeli, le da bomo prvič resnično vedeli, kje smo.*

(T. S. Eliot)

ZAKLJUČEK

V otroški svet vstopiš, če znaš prejemati in dajati ljubezen, če znaš sprejemati enkratnost in vidiš čudež v vsakem posameznem otroku, ki je neponovljiv, če neguješ svojo dušo, da boš lahko razumel otrokovo. Preprosto – če neguješ otroka, ki je v tebi.

Če tega ne zmoreš, potem nikar ne poskušaj stopiti v otroški svet, ker te le-ta, ki je v otroku, ne bo sprejel – in tvoje delo ne bo imelo prave vrednosti.

To imej pred očmi, preden vstopaš skozi vrata, ki vodijo v vrtec – kajti to so vrata, ki vodijo v otroški svet.

Takrat pojdi in deli svojo ljubezen z vsemi, ki te srečajo na tej poti.

Spoznaj svet, poln topline, razumevanja, v katerem lahko otrok postane tvoj učitelj.

*Maurica ni zaradi sonca,
pa tudi ne zaradi dežja.
Maurica je stezica,
po kateri se v srce
pripelje žarek lepega.*

Feri Lainšček

PRI IZDAJI ZBORNIKA SO NAM POMAGALI:

Občina Ravne na Koroškem

Hapro d.o.o.

Parketarstvo Kamnik

Podjetje Berlič

Koma bar

Merkač Dani

Zavarovalnica Triglav

Petrol energetika

Jana dental d.o.o.

Skrivalnik Andreja s.p.

HVALA VSEM!

Vsebina

Ob jubileju	3
OB 70. JUBILEJU VRTCA RAVNE NA KOROŠKEM	5
Brez otrok tudi vrtcev ne bi bilo	7
70. rojstni dan Vrtca Ravne na Koroškem	9
RAZVOJ PREDŠOLSKIH USTANOV IN PREDŠOLSKE VZGOJE SKOZI ZGODOVINO	11
Čas procesa razvoja otroških vrtcev do razpada Avstro-ogrske monarhije.....	13
Predšolska vzgoja danes.....	25
NAŠ VRTEC SKOZI ČAS	27
Sodelovanje vrtca s starši in okoljem	104
Interesne in obogatitvene dejavnosti.....	142
Dejavnosti z dodatnim plačilom staršev.....	169
Projekti	171
Montessori v gozdu – gozdna matematika	182
V ČAS VTKANI SPOMINI	185
Enote vrtca Ravne na Koroškem	187
Naša skrb za otroke z motnjami v razvoju.....	191
Razmišljanje logopedinje	194
Gong v vrtcih	196
Ho ho ho	197
Ko se razdajaš, postajaš bogat.	197
Kako smo v vrtcu Ravne na Koroškem uvajali pedagoški koncept Reggio Emilia.....	201
Spomini iz vrtca	203
Bilo je	203
»Moj vrtec«.....	205
UTRINKI ŽIVLJENJA V VRTCU	207
Projekt vzgoja za enake možnosti spolov	228
Železarna Ravne skozi čas in otroške oči	232
Lutka Pojoči žabec postala maskota oddelka (2012-2013)	238
Rumeno čudo	243
Eko igrača – projekt vrtca Ravne.....	244
Tek podnebne solidarnosti v vrtcu ravne (2014)	251
Pedagogika montessori: (2013)	252
»Pomagaj mi, da naredim sam!«	252

Dileme in stiske svetovalnega delavca	254
Pomen osebne priprave vzgojitelja in pripravljenega okolja.....	258
Spremljanje in uporaba pridobljenih kompetenc otroka pri razvojnem pogovoru s starši	268
Alja Verdinek	277
Uvajanje elementov Montessori pedagogike v javnem vrtcu	278
Razvoj kakovosti v vrtcu Ravne na Koroškem.....	281
SPOROČILA STARŠEV.....	283
DELAVCI JAVNEGA VRTCA RAVNE NA KOROŠKEM	301
Naši ravnatelji:	303
Generacije v jubilejnem letu 2014/2015.....	311
ZAKLJUČEK	325

Izdajatelj:

Vrtec Ravne na Koroškem, Čečovje 12a, Ravne na Koroškem

Uredili:

Marija Mehi in Mateja Hovnik

Računalniška obdelava:

Maja Polenik

Lektoriranje:

Majda Janko

Fotografije:

Zasebni arhiv Marička Hancman, Majda Janko, Angelca Janežič, Ivanka Franc in arhiv vrtca Ravne na Koroškem
Fotografije oddelkov generacije 2014/2015: Foto studio Ocepek

Oblikovanje in grafična priprava:

Marija Mehi, Mateja Hovnik in Maja Polenik

Tisk:

Tiskarstvo in knjigoveštvo Grešovnik, d. o. o., Šmartno pri Slovenj Gradcu

Naklada:

300 kos

Leto:

maj 2015

Brezplačen izvod.